DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

KPSS • AGS

2026

HAKAN ile BİLEYEN

COĞRAFYA

SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

KPSS ve AGS Formatında
EN ÖZGÜN Sorular

YOUTUBE KANALIMIZ İÇİN KODU TARA!

YEDİİKLİM

/yediiklimyayincilik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAKAN BİLEYEN ile COĞRAFYA

İÇİNDEKİLER

Coğrafi konum – Test 1 1

Coğrafi konum – Test 2 5

Coğrafi konum – Test 3 9

Coğrafi konum – Test 4 13

Yeryüzü Şekilleri – Test 1 17

Yeryüzü Şekilleri – Test 2 23

Yeryüzü Şekilleri – Test 3 27

Yeryüzü Şekilleri – Test 4 31

Yeryüzü Şekilleri – Test 5 35

Yeryüzü Şekilleri – Test 6 39

Yeryüzü Şekilleri – Test 7 43

Yeryüzü Şekilleri – Test 8 47

Yeryüzü Şekilleri – Test 9 51

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

HAKAN BİLEYEN ile COĞRAFYA

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 1 55

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 2 59

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 3 63

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 4 67

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 5 71

İklim ve Bitki Örtüsü – Test 6 75

Nüfus ve Yerleşme – Test 1 77

Nüfus ve Yerleşme – Test 2 81

Nüfus ve Yerleşme – Test 3 85

Nüfus ve Yerleşme – Test 4 89

Nüfus ve Yerleşme – Test 5 93

Nüfus ve Yerleşme – Test 6 97

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 1 101

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 2 105

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 3 109

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 4 113

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 5 117

Ekonomik Coğrafya Tarım – Test 6 121

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

Hayvancılık – Test 1 125

Hayvancılık – Test 2 129

Hayvancılık – Test 3 133

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 1 137

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 2 141

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 3 145

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 4 149

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 5 153

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 6 157

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 7 161

Madenler ve Enerji Kaynakları – Test 8 165

Sanayi – Test 1 169

Sanayi – Test 2 173

Sanayi – Test 3 177

Sanayi – Test 4 181

Sanayi – Test 5 185

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

Ulaşım – Turizm – Ticaret – Test 1 189

Ulaşım – Turizm – Ticaret – Test 2 193

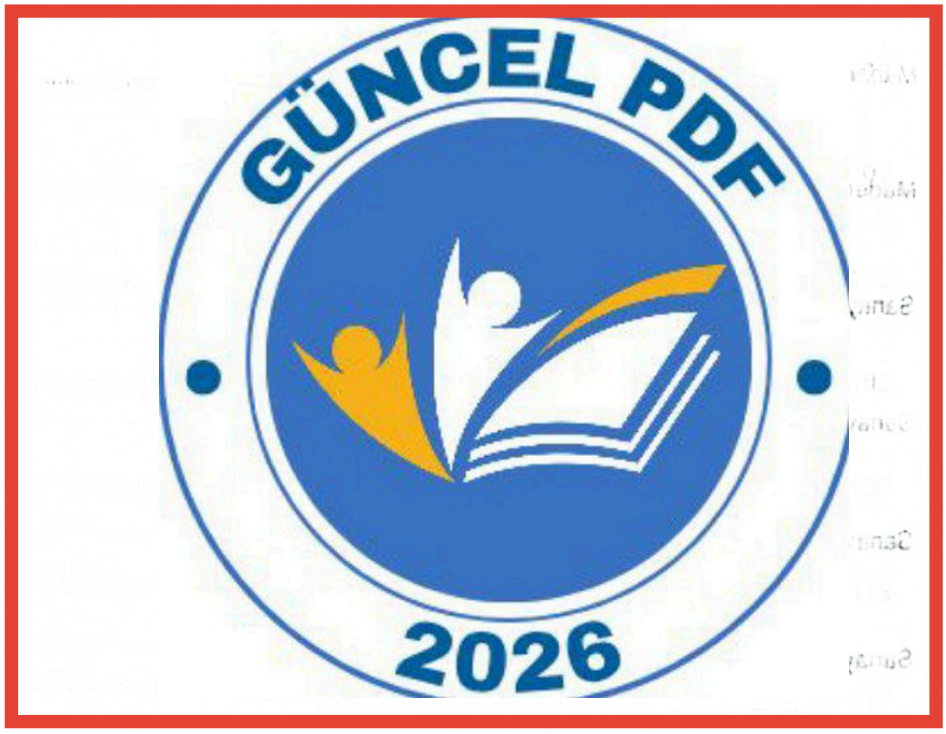
Ulaşım – Turizm – Ticaret – Test 3 197

Ulaşım – Turizm – Ticaret – Test 4 201

Ulaşım – Turizm – Ticaret – Test 5 205

Sosyal Kalkınma Projeleri, Güncel ve Genel Kültür – Test 1 209

Sosyal Kalkınma Projeleri, Güncel ve Genel Kültür – Test 2 213

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. **Türkiye'nin enlem boylam değerini belirtmede aşağıdaki koordinatlardan hangisini kullanılmaz?**

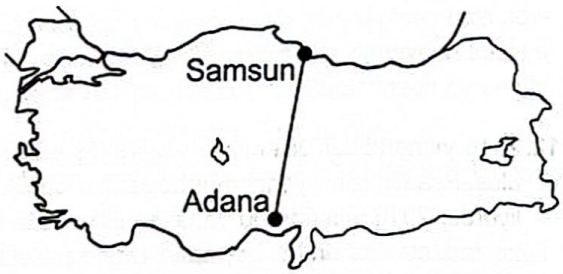
A) 36 derece kuzey paraleli
B) 26 derece doğu meridyenleri
C) 45 derece kuzey paralelleri
D) 42 derece kuzey paralelleri
E) 45 derece doğu meridyenleri

2. Koordinat sistemine göre ülkemizin en uç noktalarını temsil eden bazı iller bulunmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu illerimizden birisi değildir?

A) Sinop
B) Hatay
C) Iğdır
D) Gökçe Ada
E) Antalya

3.

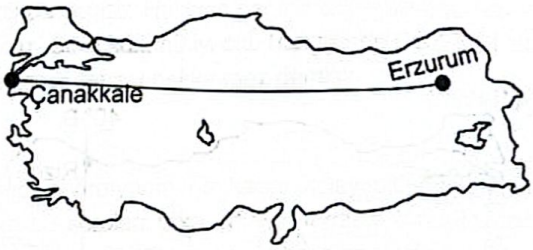
Yukarıdaki haritadaki gibi Adana'dan Samsuna doğru ilerleyen birisinin aşağıdaki değişikliklerden hangisini yaşaması beklenmez?

A) Çizgisel hızın azalması
B) Gece gündüz arasındaki süre farkının artması
C) Güneş ışınlarının geliş açısının daralması
D) Gurup ve tan sürelerinin azalması
E) Tutulma oranlarının artması

4. **Ülkemizde enlemin etkisine bağlı olarak güneyden kuzeye gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde düzenli bir değişme olması beklenmez?**

A) Sıcaklık değerlerinde
B) Eşit uzunluktaki cisimlerin gölge boylarında
C) Gece gündüz süreleri arasındaki farkta
D) Tutulma oranlarında
E) Grup ve tan sürelerinde

5.

Yukarıdaki harita da görüldüğü gibi Çanakkale ve Erzurum illerimiz yaklaşık aynı enlemler üzerindedir.

Buna göre bu illerimizde aşağıda verilenlerin hangisinin yıl boyu aynı olması beklenmez?

A) Çizgisel hızları
B) Sıcaklıkları
C) Tutulma oranları
D) Gündüz süreleri
E) Ekvatora olan uzaklıkları

6. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin kuzey yarımkürede yer aldığının kanıtları arasında gösterilemez?**

A) Sinop ilimizde çizgisel hızın Hatay'dan az olması
B) Akdeniz'den Karadeniz'e doğru gidildikçe tuzluluk oranının azalması
C) Kış aylarında Sinop ilimizin sıcaklık değerlerinin Kayseri'den yüksek olması
D) Samsun ilimizde gurup ve tan sürelerinin Antalya'dan fazla olması
E) Güneş ışınlarının Konya'ya Zonguldak'tan daha dik açıyla gelmesi

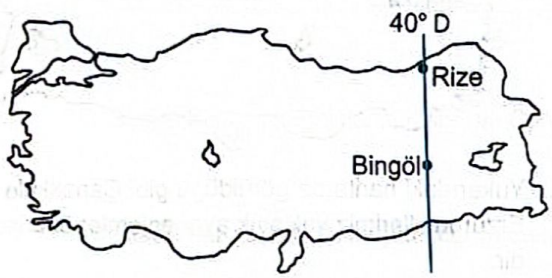
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Ülkemizin kuzey yarım kürenin orta kuşağında yer almaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizin orta kuşak ülkesi olduğunu kanıtlamakta kullanılamaz?

A) Aynı anda dört mevsim özellikleri görülmesi
B) Sürekli rüzgârlardan batı rüzgârlarının etkisi altında olması
C) Mevsimlerin belirgin bir şekilde yaşanması
D) Akdeniz iklim kuşağında yer alması
E) Cephesel yağışların etkisi altında olması

8.

Yukarıdaki Türkiye haritasında görüldüğü gibi Rize ve Bingöl illerimiz yaklaşık aynı boylam üzerinde yer almaktadır.

Yukarıda verilen bilgiye göre bu illerimizde aşağıdakilerden hangisinin aynı olması beklenmez?

A) Yerel saatleri aynıdır
B) Öğle vakitleri aynıdır
C) Güneşin en tepede olduğu an aynıdır
D) Gölge boylarının en kısa olduğu an aynıdır
E) Çizgisel hızları aynıdır

9. Aynı boylam üzerinde yer alan İzmit ve Antalya illerimizde bugün güneş aynı anda doğup aynı anda batmıştır.

Yukarıda bahsi geçen olay aşağıdaki tarihlerden hangisinde yaşanmış olabilir?

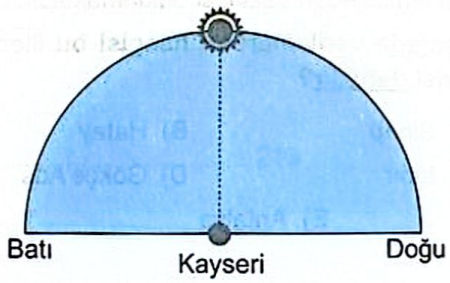
A) 21 Haziran B) 21 Aralık
C) 10 Aralık D) 30 Ağustos
E) 23 Eylül

10. Ülkemizin en doğusunda güneş doğduktan 1 saat 16 dakika sonra en batısında doğmaktadır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Türkiye sınırları içerisinden 19 meridyen geçmesi
B) En güneyi ile en kuzeyi arasında 6 paralel geçmesi
C) Kuzeye doğru çizgisel hızın azalmaya başlaması
D) Kuzey yarımkürenin orta kuşağında bulunmamız
E) Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesi olmamız

11.

Yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi Kayseri'de güneş şekildeki gibi tam tepe noktasındayken aşağıdaki illerimizden hangisinin yerel saati 12.00'yi geçmiş olur?

A) İstanbul B) Antalya C) Malatya
D) Ankara E) Aydın

12. 2016 yılına kadar ülkemizde yaz ve kış arasında ulusal saatimizin ayarlandığı boylamlar değişebiliyordu. 2016 yılından bu yana ise ülkemizde yaz kış fark etmeksizin tek boylamın yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaktadır.

Ülkemizde 2016'dan bu yana hangi boylamın yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaktadır?

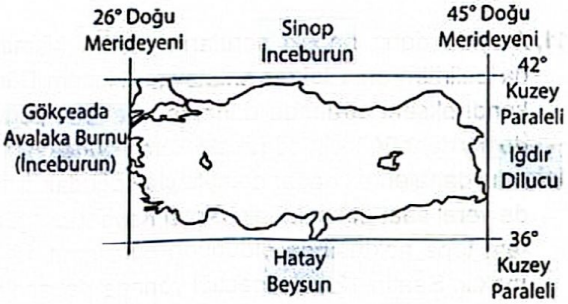
A) 26 derece doğu boylamı
B) 45 derece doğu boylamı
C) 30 derece doğu boylamı
D) 40 derece doğu boylamı
E) 15 derece doğu boylamı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Ülkemizin enlem ve boylam değerlerini iyi öğrenmelisin. Çünkü iki üç yılda bir mutlaka soru olarak geliyor. Ülkemiz 26-45 doğu meridyenleri 36-42 kuzey paralelleri arasında yer almaktadır. 45 derece kuzey paraleli bizim topraklarımız içerisinde yer almıyor maalesef.

CEVAP C

2. Ülkemizin en kuzeyinde Sinop-İnce Burun, En güneyinde Hatay-Beysun Köyü, En doğusunda Iğdır-Dilucu, en batısında Çanakkale-Gökçeada da yer alan Avlaka Burnu yer almaktadır. Aşağıya hem birinci sorunun hem ikinci sorunun cevabı olabilecek bir harita yerleştirdim. Onu bir incele istersen ;).

CEVAP E

3. Ekvatordan kutuplara gidildikçe değişen bazı şeyler vardır. Bunlar ülkemizde de güneyden kuzeye gittikçe aynı şekilde değişir. Bunlar nedir derseniz;

Güneş ışınlarının geliş açısı daralır.

Tutulma oranı (güneşin atmosferde kat ettiği yol) artar.

İlk ikisine bağlı olarak sıcaklık azalır. Buna bağlı olarak deniz suyu sıcaklıkları ve tuzluluk oranları da azalır.

Çizgisel hız azalır.

Gece gündüz süreleri arasındaki fark artar. Buna bağlı olarak **gurup ve tan süresi artar.**

Yer çekimi kuvveti artar.

Not: Bu yaşananların çoğunun sorumlusu Dünyanın geoit şeklidir unutma.

CEVAP D

4. Üçüncü sorunun çözüm kısmına enlemin etkisine bağlı olarak değişenleri yazmıştık bir göz at istersen. İşte onlar genelde güneyden kuzeye gittikçe düzenli olarak değişirler. Fakat sıcaklık bu genellemeye uymaz. Sıcaklık üzerinde enlemin yanı sıra özel konumda etkilidir. Yani sıcaklık üzerinde denizellik karasallık gibi etmenlerde etkili olduğu için kuzeye gittikçe düzenli değişmez. Misal kuzeye doğru giderken bir dağ ile karşılaşırsın dağların zirvesinde sıcaklık aniden düşerken dağ eteklerine indiğinde sıcaklık aniden tekrar yükselir. Burada şuna da dikkat etmeni istiyorum. Çoğu arkadaş soru kökünü üstün körü okuyor. Sorunun ne istediğine tam dikkat etmiyor. Ondan sonra da yanlış yapıyor. Hocam diyor ama verdiklerinizin hepsi de güneyden kuzeye doğru gittikçe değişir. Haklısın değişir zaten biz onu demiyoruz. Soru kökünü iyi oku hangisinde DÜZENLİ bir değişme olması beklenmez demiş?

CEVAP A

5. Şimdi coğrafyanın ne kadar kolay olduğunu anla diye bu soruları arka arkaya sordum. Yine üçüncü sorunun çözüm kısmına bakacağız. Üçüncü sorunun çözüm kısmında yazdığım ekvatordan kutuplara gittikçe düzenli olarak değişenler var ya onlar (sıcaklık düzenli değildi unutma) kutuplara gittikçe düzenli olarak değiştiğine göre aynı enlem üzerinde de aynı olmak zorundadırlar. Orda yazanlar haricinde aynı enlem üzerindeki yerlerin birde ekvatora ve kutuplara olan uzaklıkları aynıdır. Fakat Çanakkale'den Erzurum'a gittikçe yükselti ve karasallık arttığı için sıcaklık değerleri aynı olmayacak azalacaktır.

CEVAP B

6. Ülkemizde güneyden kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısı daraldığı için normalde sıcaklık değerlerinin de düşmesi gerekir. Fakat C şıkkına dikkat ederseniz daha kuzeyde yer alan Sinop ilimizde sıcaklık daha güneyde yer alan Kayseri'den yüksek olmuş. Bu bizim kuzey yarım kürede olduğumuzu kanıtlamaz. Çünkü bu özel konumun sonucudur. Kış aylarında Sinop daha soğuk olması gerekirken denizelliğin etkisiyle daha sıcak olmuş. Burada enleme ters bir durum yaşadığı için kuzey yarımkürede olduğumuzun kanıtı olamaz. Yalnız bir şeye dikkat etmeni istiyorum yine 3. sorunun çözüm kısmı karşımıza çıktı. Üçüncü sorunun çözüm kısmında kuzeye gittikçe değişenler diye belirttiğimiz maddeler aynı zamanda bizim kuzey yarımkürede olduğumuzun da kanıtıdır. Gördüğün gibi sadece o üçüncü sorunun çözüm kısmındaki maddeleri bilmek enlemle ilgili neredeyse tüm soruları çözmemizi sağladı.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Ülkemiz orta kuşak ülkesi olduğu için dört mevsim belirgin olarak yaşanır. Sürekli rüzgârlardan batı rüzgârlarının etkisi altındadır. Akdeniz iklim kuşağında yer alır ve cephe yağışlarının etkisi altındadır. Hocam verdiğinize göre hepsi de var diyorsan yanılıyorsun. A şıkkına dikkat kesil orada AYNI ANDA dört mevsim özelliği görülmesi diyor. Yani şu anda İzmir'de hava günlük güneşlikken aynı enlemde yer alan Van ilimizde kar, kış, kıyamet olabilir diyor. Bunun nedeni orta kuşakta olmamız değil özel konumdur. Kısaca DÖRT MEVSİM BELİRGİN YAŞANIR derse orta kuşak yani matematik konum ama AYNI ANDA DÖRT MEVSİM ÖZELLİĞİ GÖRÜLÜR derse orada ki AYNI ANDA lafından dolayı özel konum olur.

CEVAP A

8. Aynı boylam üzerindeki yerlerin yerel saatleri aynıdır. Bu ne demek dersen Rize'de yerel saat 12 ise Bingöl'de de yerel saat 12 demektir. Yerel saatleri aynı olduğuna göre yani ikisinde de saat 12 olduğuna göre öğle vakitleri aynıdır. Öğle vakitleri aynı olduğuna göre güneşin en tepede olduğu an aynı demektir. Güneş en tepede olduğuna göre gölge boylarının en kısa olduğu an aynıdır. Yalnız dikkat et bak gölge boyları değil gölge boylarının en kısa olduğu an aynı demektir. Gördüğün gibi mantığını kullanırsan kolayca cevaplayacağın sorular çünkü E şıkkı hariç maddelerin hepsi birbiriyle bağlantılı. Bunar dışında yine aynı boylam üzerindeki her yerin başlangıç meridyenine olan açısal uzaklıkları (dikkat et ikisi de 40 derece doğuda) aynıdır. Ne olur dikkat et ekvatordan kuzeye gittikçe meridyenler arasındaki mesafe daralacağı için uzaklıkları aynı olmaz ikisi de 40 derce doğuda olduğu için sadece açısal uzaklıkları aynı olur. Yine başlangıç meridyeniyle aralarındaki zaman farkı aynıdır. Özellikle şimdi söyleyeceğime dikkat et lütfen. SADECE EKİNOKS TARİHLERİNDE güneşin doğuş ve batış anları aynıdır.

CEVAP E

9. Sekizinci sorunun çözüm kısmını okudun mu? Orada diyor ki aynı boylam üzerindeki yerlerde SADECE EKİNOKS TARİHLERİNDE (21 Mart ve ya 23 Eylül) güneş aynı anda doğar aynı anda batar.

CEVAP E

10. Arkadaşım ÖSYM sana yerel saat ya da güneşin doğuş ve batışıyla ilgili bir şey sormuşsa bu genelde meridyenle ilgilidir. Doğuda güneşin daha erken doğup daha erken batması, batıda tam tersi daha geç doğup daha geç batması, yerel saatin doğuda daha ileriyken batıda daha geri olması ülkemizin en doğusu ile en batısı arasında 1 saat 16 dakikalık yerel saat farkı olması hep meridyenle ilgilidir. Ülkemizden toplamda 19 meridyen geçmektedir. İki meridyen arası zaman farkı her yerde 4 dakika olduğuna göre 19 meridyenx4 dakikadan=76 dakika eder yani 1 saat 16 dakika

CEVAP A

11. Aslında daha önceki soruların çözüm kısmında da belirttim ama tekrar anlatayım. Hocam Dünya kendi ekseni etrafında dönerken batıdan doğuya doğru döndüğü için doğudaki illerde güneş her zaman daha erken doğar dolayısıyla doğudaki illerde de yerel saat daha ileridir. Şimdi Kayseri'de güneş tam tepe noktasında olduğuna göre saat 12 demektir. Saatin 12.00'yi geçtiği yerinde Kayseri'den daha doğuda olması gerekir. Verilenler içerisinde Kayseri'den daha doğuda olan sadece Malatya ilimiz var diğerleri Kayseri'ye göre batıda yer alıyor. Yani diğerleri daha batıda olduğu için saat henüz 12 olmamıştır.

CEVAP C

12. 2016 yılına kadar kış aylarında İzmit ilimizden geçen 30 derece doğu boylamının yerel saati ulusal saat olarak kullanılırken yaz aylarında 45 doğu boylamında yer alan Iğdır ilimizin yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaktaydı. 2016'dan sonra ise sadece 45 derece doğu boylamından geçen Iğdır ilimizin yerel saati ulusal saat olarak kullanılmaya başlandı. Artık yaz kış fark etmeksizin Iğdır ilimizin yerel saatini ulusal saat olarak kullanıyoruz.

CEVAP B

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Rusya ve Amerika gibi ülkelerde aynı anda birçok ulusal saat kullanılırken ülkemizde tek ortak saat kullanılmaktadır.

Ülkemizde tek ortak saat kullanılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkemizde tek idari birimin bulunması
B) Ülkemiz topraklarından geçen enlem sayısının az olması
C) Ülkemiz topraklarından geçen meridyen sayısının az olması
D) Üç kıta arasında köprü durumunda olması
E) Hem Asya'da hem Avrupa'da topraklarının bulunması

2. **21 Haziran tarihinde ülkemizde yaşanan olaylarla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Antalya'da gündüz süresi Zonguldak ilimizden uzundur.
B) En uzun gündüz süresini yaşadığımız tarihtir.
C) Gölge boylarının en kısa olduğu tarihtir.
D) Güneş ışınlarının en dik açıyla geldiği tarihtir.
E) Yaz mevsiminin başlangıcıdır.

3. **23 Eylül tarihinde Hatay'dan Ankara'ya giden Zarif Öğretmen Ankara'da aşağıdakilerden hangisinin Hatay'a göre değişmiş olduğunu gözlemleyemez?**

A) Çizgisel hızın azaldığını
B) Yerel saatin daha geri olduğunu
C) Güneş ışınlarının geliş açısının daraldığını
D) Gece gündüz süreleri arasındaki farkın arttığını
E) Öğle vakti oluşan gölge boyunun uzadığını

4. **Ülkemizde hangi tarihten sonra gündüzler kısalmaya geceler uzamaya başlar?**

A) 21 Aralık B) 21 Mart C) 23 Eylül
D) 21 Haziran E) 30 Ağustos

5. 21 Haziran tarihinde İstanbul'da yaşayan Mustafa Hoca Selami Hocayı ziyarete gitmiştir. Gittiği yerde İstanbul'a göre gündüzlerin daha kısa ve yerel saatin daha ileri olduğunu gözlemlemiştir.

Buna göre Selami Hoca aşağıdaki illerden hangisinde yaşıyor olabilir?

A) Samsun B) İzmir C) Ankara
D) Muğla E) Edirne

6. Mersin'den Nevşehir'e giden bir turist Nevşehir'de Mersin'e göre gündüzlerin daha kısa olduğunu ama diğer günlerde gündüzlerin gittikçe uzadığını gözlemlemiştir.

Bu turistin Nevşehir ziyaretini hangi tarihler arasında gerçekleştirdiği söylenebilir?

A) 21 Mart - 20 Nisan
B) 21 Aralık - 20 Ocak
C) 21 Haziran - 20 Temmuz
D) 10 Temmuz - 20 Ağustos
E) 20 Nisan - 10 Mayıs

7. **Ekinoks ve solstis tarihlerinde ülkemizde görülen olaylar ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) 21 Aralık tarihinden sonra ülkemizde geceler kısalmaya gündüzler uzamaya başlar ama 21 Mart tarihine kadar geceler gündüzlerden uzundur.
B) 21 Haziran tarihinden sonra gündüzler kısalmaya geceler uzamaya başlar ama 23 Eylül tarihine kadar gündüzler gecelerden uzundur.
C) 21 Mart tarihinde gece gündüz eşitliği yaşanır ve bu tarihten sonra gündüzler gecelerden uzun olmaya başlar.
D) 23 Eylül tarihinde gece gündüz eşitliği yaşanır ve bu tarihten sonra geceler gündüzlerden uzun olmaya başlar.
E) 21 Haziran ve 21 Aralık ekinoks tarihlerini, 21 Mart ve 23 Eylül solstis tarihlerini temsil eder.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

8. Ülkemiz hakkında aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizin özel konumunun sonuçları arasında gösterilemez?

A) Ülkemizde skayer ve fiyort kıyı tiplerine rastlanmaz.

B) Ortalama yükseltisi fazla olan engebeli bir ülkedir.

C) Ülkemizde dağlar genelde doğu batı yönlü uzanır.

D) Ülkemizdeki akarsuların akış hızı genelde yüksektir.

E) Doğu Anadolu Bölgesi ülkemizde maden çeşidinin en fazla olduğu bölgedir.

9. Bir ülkeyi başka ülkeler açısından önemli bir ülke haline getiren unsurlara genelde stratejik önemi artırıcı unsurlar denir.

Buna göre aşağıdaki öncüllerde verilen;

I. Üç kıta arasında köprü durumunda olması

II. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması

III. Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması

Gibi ülkemize ait özelliklerden hangileri stratejik önemimizi artırıcı etkiye sahiptir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. Ülkemizde görülen aşağıdaki olaylardan hangisinin ülkemizin özel konumuna bağlı olarak gerçekleştiği söylenemez?

A) Kış aylarında Kayseri'deki sıcaklık değerlerinin Samsundan az olması

B) İzmir ilimizdeki sıcaklık değerlerinin aynı enlemde yer alan Van'dan yüksek olması

C) Kış aylarında Karadeniz Bölgesinde dağların kuzey yamaçlarının güney yamaçlarından sıcak olması

D) Nevşehir'de kış sıcaklık değerlerinin Zonguldak'tan düşük olması

E) Antalya'daki yıllık sıcaklık ortalamalarının Çanakkale'den fazla olması

11. Aşağıdaki ülkelerden hangisiyle olan sınırımız milli mücadele yıllarından önce belirlenmiştir?

A) Suriye sınırı B) Irak sınırı
C) İran sınırı D) Yunanistan sınırı
E) Gürcistan sınırı

12. Aşağıdaki sınırlarımızdan hangisinin büyük kısmı talveg çizgisi ile belirlenmiştir?

A) Bulgaristan B) Irak C) İran
D) Yunanistan E) Suriye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Daha önce bahsetmiştim ya ülkemiz topraklarından sadece 19 meridyen geçmektedir. Bu da ülkemizin en doğusu ile batısı arasında en fazla 1 saat 16 dakika zaman farkı olmasına neden olmaktadır. Ülkemiz toprakları içerisindeki zaman farkları az olduğu için tek ortak saat kullanılabilmektedir. Hatırladığım kadarıyla Rusya toprakları içerisinde yaklaşık 9 saatlik bir zaman farkı oluşuyor. Haliyle en doğusundaki illerle en batısındaki illerine aynı ortak saati kullandıramıyorsun. Yani bizde tek ortak saat kullanılmasının nedeni nedir derse birkaç cevap verebilir. Ya doğu batı yönlü genişliği az ondan der ya da doğu batı yönlü genişliği az olduğu için ülkemizden geçen meridyen sayısı az ondan der.

CEVAP C

2. 21 Haziran güneş ışınları yengeç dönencesine 90 derecelik açıyla gelir. Bu yüzden ülkemiz güneş ışınlarını alabileceği en dik açıyla alır. Güneş ışınlarını en dik açıyla aldığımız için yaz mevsiminin başlangıcıdır ve yine aynı sebeple gölge boylarının en kısa olduğu tarihtir. Bu tarihte kuzeye doğru gidildikçe gündüz süreleri uzar. Yalnız bazı arkadaşlar şunu karıştırıyor sadece kuzey yarımkürede değil tüm Dünyada kuzeye gittikçe gündüz süreleri uzar. Herhâlde cevabı bulmuşsundur artık. Kuzeye gidildikçe gündüzler uzadığına göre Zonguldak ilimizde gündüz süresi Antalya ilimizden uzun olacaktır.

Not: Gereksiz ezber yapma diye belirtiyorum. 21 Haziran tarihinde ne yaşanırsa 21 Aralık tarihinde tam tersi yaşanır.

CEVAP A

3. Zarif Öğretmen Hatay ilinden Ankara'ya gitmişse ülkemizde kuzey batıya doğru hareket etmiş demektir. Kuzeye doğru gittiği için çizgisel hızın azaldığını gözlemler. Güneş ışınlarının geliş açısının daraldığını da gözlemler. Başka bir tarih verilmiş olsaydı gece gündüz süreleri arasındaki farkın arttığını da gözlemlerdi. Batıya doğru hareket ettiği için de yerel saatin daha geri olduğunu gözlemler. Ama gece gündüz süreleri arasındaki farkın arttığını gözlemleyemez. Hocam diyor birisi hemen ama kuzeye gittikçe gece gündüz süreleri arasındaki fark ta artıyor demiştiniz. Haklısın dedim ama tarihe bir göz atar mısın? 23 Eylül demişiz. 23 Eylül tarihi gece gündüz eşitliğinin yaşandığı tarihtir. Lütfen soru kökünü okurken dikkatli ol.

CEVAP D

4. Yine burada soruyu dikkatli okumanı ve mantığını kullanmanı istiyorum. 21 Haziran tarihi ülkemizde en uzun gündüzün yaşandığı tarih. Bu tarihte EN UZUN GÜNDÜZÜ yaşadığımıza göre bu tarihten sonra gündüzler kısalmaya başlayacak demektir. Tam tersi yine 21 Aralık için geçerlidir. 21 Aralık tarihinde de en uzun geceyi yaşadığımıza göre bu tarihten sonra geceler kısalacak gündüzler uzamaya başlayacak demektir. Mantığını kullanırsan coğrafya çok basittir.

CEVAP D

5. 21 Haziran tarihinde kuzeye doğru gündüzler uzadığına göre, gündüzlerin kısalması için güneye gitmeme gerekir. Ayrıca yerel saatin daha ileri olması içinde doğuya doğru ilerlemem gerekir. O hâlde İstanbul'dan güneydoğuya doğru ilerlersem hem gündüzlerin kısaldığını hem de yerel saatin daha ileri olduğunu görürüm. Verilenler içerisinde İstanbul ilimize göre güneydoğuda yer alan sadece Ankara ilimiz vardır.

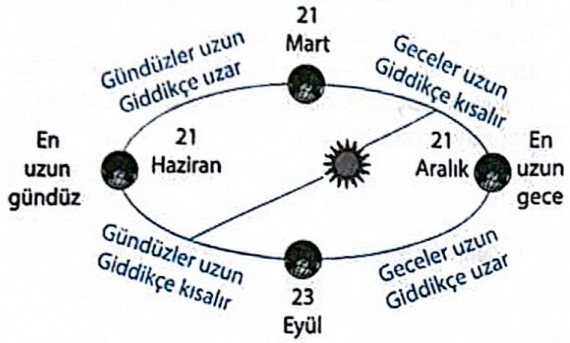
CEVAP C

6. Biliyorsundur Nevşehir Mersin'den daha kuzeyde yer almakta. Kuzeye doğru gittikçe gündüzler kısaldığına göre bu bahsi geçen tarih kış aylarından birisi olacaktır. Birde bu tarih aralığında gündüzler uzayacakmış. Hangi tarihten sonra gündüzler uzayıp geceler kısalmaya başlar demiştik önceki çözümlerde? 21 Aralık tarihinden sonra değil mi? O hâlde 21 Aralık-20 Ocak tarihlerinde Nevşehir'i ziyaret etmişse verilen şartların hepsini sağlamış olur.

CEVAP B

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. E şıkkında yazanlar için tam tersi geçerlidir. Yani 21 Haziran ve 21 Aralık solstis, 21 Mart ve 23 Eylül ekinoks tarihleridir. Bu soruyu yazmamın asıl nedeni hep karıştırdığın bu bilgileri öğretmek içindir. O yüzden aşağıda vereceğim şekli hafızana kazı.

CEVAP E

8. Şu vereceğim bilgileri hafızana kazı. Yeryüzü şekillerine ait neredeyse her şey özel konumun sonucudur. Yalnız dikkat et neredeyse her şey diyorum. Burada istisna olan skayer ve fiyort kıyı tipleridir. Skayer ve fiyort buzulların etkili olduğu kutba yakın yerlerde görülen kıyı tipleridir. Biz orta kuşakta olduğumuz için kıyılarımızda buzullar çok etkili olmaz. Yani bizde skayer ve fiyort kıyı tiplerinin görülmemesi matematik konumumuzun sonucudur ama onun dışında yeryüzü şekillerine ait neredeyse her şey özel konumun sonucudur. Ayrıca madenler, stratejik önemimizi artıran unsurlarda özel konumun sonucudur. Stratejik önemi bir sonraki soruda soracağım.

CEVAP A

9. Hiç kimse bu ülke orta kuşakta yer alıyor bundan dolayı dört mevsim belirgin olarak yaşanıyor bu açıdan da oldukça önemli bir ülke demez bize çünkü orta kuşakta yer alan birçok ülke var. O zaman şuna dikkat et matematik konuma bağlı şeyler stratejik önemimizi çok fazla artırmaz. Stratejik önemimizi artıran unsurlar genelde özel konumumuzun sonucudur. Stratejik önemimizi artıran unsurların en önemlileri de, üç kıta arasında köprü durumunda olmamız, İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olmamız ve genç bir nüfusa sahip olmamızdır. Bunun yanında petrol ve doğalgaz ihraç eden Orta Asya ülkeleriyle bunlardan petrol ve doğalgaz alan Avrupa ülkeleri arasında olmamız da stratejik önemimizi artıran unsurlar arasında sayılabilir.

CEVAP D

10. Öncelikle şunu belirteyim mevcut duruma ters düşen durumlar genelde özel konumun sonucudur. Hocam nasıl oluyor diyorsan anlatayım. A ve D şıklarında olduğu gibi kuzeye gittikçe sıcaklık değerlerinin azalması gerekirken artıyorsa bu mevcut duruma terstir ve özel konumun sonucudur. B şıkkında olduğu gibi aynı enlemde yer alan iller güneş ışınlarını aynı açıyla almalarına rağmen farklı sıcaklık değerlerine sahipse bu mevcut duruma terstir ve özel konumun sonucudur. C şıkkında olduğu gibi ülkemizde bakı yönü güney olmasına rağmen kuzey yamaç daha sıcaksa bu yine mevcut duruma terstir ve özel konumun sonucudur. Ama E şıkkında verilen bilgide böyle bir terslik yoktur. Mevcut duruma ters düşen bu olaylara ÖSYM enlem terslemesi diyecektir unutma.

CEVAP E

11. İran sınırımız milli mücadele yıllarından çok önce 1639 yılında imzalanan Kasr-ı Şirin Antlaşmasıyla belirlenmiştir. Bulgaristan sınırımız da aynı şekilde 1913 tarihli İstanbul Antlaşmasıyla milli mücadele yıllarından önce belirlenmiştir. Bu iki sınırımıza dikkat et.

CEVAP C

12. Talveg akarsuların oluşturduğu vadilerin en derin noktalarının birleştirilmesiyle oluşan çizgiye verilen addır. Burada Yunanistan sınırımızın büyük kısmı Meriç Nehrinin oluşturduğu vadinin en derin noktaları yani talveg çizgisi tarafından belirlenmiştir. ÖSYM geçmiş yıllarda su bölümü çizgisini de sormuştu o da dağların zirvesinin birleştirilmesiyle oluşan çizgidir ve İran sınırımızın büyük kısmını oluşturur bunu unutma.

CEVAP D

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Aşağıda ülkemizde görülen bazı olaylar verilmiştir.

Verilenlerden hangisinin nedeni diğerlerinden farklıdır?

A) Düz zeminde duran hiçbir cismin gölge boyu sıfır olmaz.

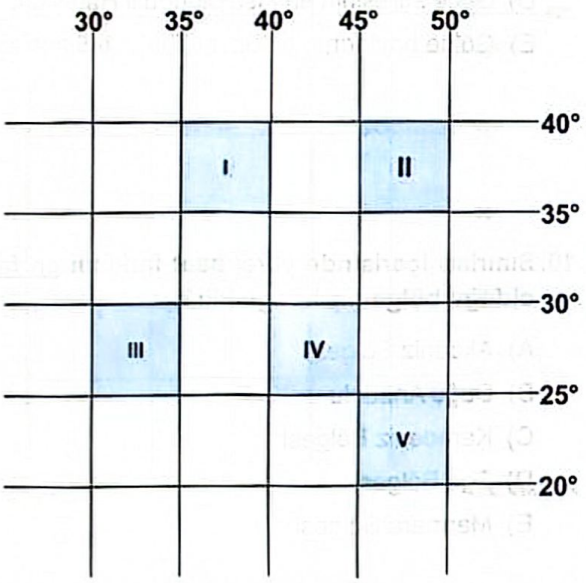
B) Akdeniz'in suları Karadeniz'in sularından daha tuzludur.

C) Mardin ilimizin yerel saati her zaman Ankara'nın yerel saatinden ileridir.

D) Sürekli rüzgârlardan batı rüzgârlarının etkisi altındadır.

E) Eşit uzunluktaki cisimlerin gölge boyları Hatay'da Sinop'takinden daha kısadır.

2.

Yukarıda verilen taralı alanlardan hangisi Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Coğrafi konumları düşünülecek olursa yaz aylarında aşağıdaki bölgelerimizden hangisinde sıcaklık değerlerinin <u>daha fazla</u> olması beklenir?**

A) Marmara Bölgesi

B) Akdeniz Bölgesi

C) İç Anadolu Bölgesi

D) Ege Bölgesi

E) Güneydoğu Anadolu Bölgesi

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasındaki çizgiyi takip ederek bir gözlemci Antalya'dan İzmit'e doğru ilerlemiştir.

Bu gözlemci aşağıdakilerden hangisinde bir artış olduğunu <u>gözlemleyemez</u>?

A) Gece gündüz süreleri arasındaki farkta

B) Dünyanın kendi ekseni etrafındaki dönüş hızında

C) Yer çekimi kuvvetinde

D) Eşit uzunluktaki cisimlerin gölge boylarında

E) Grup ve tan sürelerinde

5. Aşağıdaki öncüllerde ülkemizle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

I. Ülkemize güneş ışınları hiçbir zaman 90 derecelik açıyla gelmez ve buna bağlı olarak gölge boyları hiçbir zaman sıfır olmaz.

II. Öğle vakti oluşan cisimlerin gölge yönü daima kuzeyi gösterir.

III. 21 Haziran tarihinde ne uzun gündüz süresi yaşanır.

Verilen bu öncüllerden hangilerinin ülkemizde görülmesinin nedeni sadece yengeç dönencesinin kuzeyinde olmamızla ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

6. **Aynı meridyen üzerinde yer alan İzmit ve Antalya illerinde yaşayan iki gözlemci 21 Mart tarihinde verilen illerde aşağıdakilerden hangisinin aynı olduğunu <u>gözlemleyemez</u>?**

A) Güneşin doğuş anının

B) Başlangıç meridyenine olan uzaklıklarının

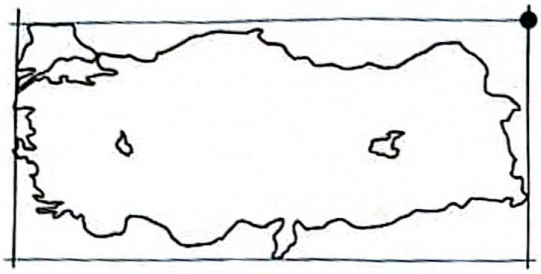
C) Yerel saatlerinin

D) Gündüz sürelerinin

E) Gölge boylarının en kısa olduğu anın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7.

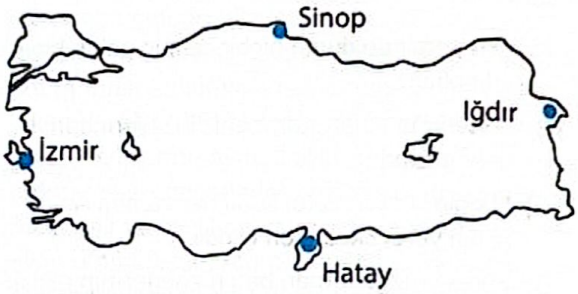
Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen siyah nokta ile belirtilmiş alanın koordinatları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) 36 kuzey paraleli ile 26 doğu meridyeni
B) 42 kuzey paralelleri ile 45 doğu meridyeni
C) 42 kuzey paraleli ile 26 doğu meridyeni
D) 36 kuzey paraleli ile 45 doğu meridyeni
E) 45 kuzey paraleli ile 42 doğu meridyeni

8. **Ülkemizin coğrafi konumuyla ilgili aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) En doğusu ile en batısı arasında 1 saat 16 dakikalık zaman farkı bulunmaktadır.
B) En kuzeyi ile en güneyi arasındaki kuş uçuşu mesafe yaklaşık 666 km'dir.
C) İkinci ve üçüncü saat dilimleri ülkemiz topraklarından geçmektedir.
D) Eski dünya karaları olarak bilinen Asya, Avrupa ve Afrika'nın birbirine en çok yaklaştığı yerde köprü durumundadır.
E) En güneyi ile en kuzeyi arasında sekiz paralel geçmektedir.

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı illerimizin yerleri gösterilmiştir.

Bu illerimizde 21 Haziran tarihinde yaşanan olaylarla ilgili aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Yerel saati en ileri olan il Iğdır'dır.
B) Yerel saati en geri olan il İzmir'dir.
C) Gündüz süresinin en uzun olduğu il Sinop'tur.
D) Gece süresinin en kısa olduğu il Hatay'dır.
E) Gölge boylarının en uzun olduğu il Sinop'tur.

10. **Sınırları içerisinde yerel saat farkının en fazla olduğu bölgemiz hangisidir?**

A) Akdeniz Bölgesi
B) Doğu Anadolu
C) Karadeniz Bölgesi
D) Ege Bölgesi
E) Marmara Bölgesi

11. Matematik konum bir ülkenin ekvatora ya da başlangıç meridyenine uzaklığına göre belirlenir.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisinin Türkiye'nin matematik konumuna bağlı olarak gerçekleştiği söylenemez?

A) Dört mevsimin belirgin yaşanması
B) 2. ve 3. Saat dilimleri arasında yer alması
C) Gölge yönlerinin öğle vakitlerinde sürekli kuzeyi göstermesi
D) Üç kıta arasında köprü durumunda olması
E) Cephe yağışlarının görülmesi

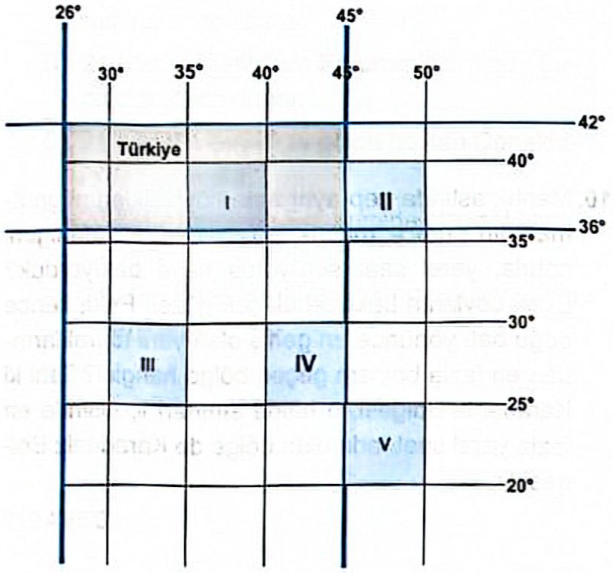
YEDİİKLİM

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Şimdi çoğumuz hocam ama hepsi de matematik konumun sonucu diyerek bir mantık hatası yapabiliyor. Evet, haklısın hepsi de matematik konumun sonucunda gerçekleşmiştir ama hepsi enlemin sonucunda gerçekleşirken C şıkkı boylama bağlı olarak gerçekleşir. Söylemiştim sana hatırlıyorsan? Yerel saat ya da güneşin doğuş batışı sorulursa genelde boylamla ilgili olacak.

CEVAP C

2. Sana tavsiyem böyle bir soruyla karşılaştığında benimde aşağıda yaptığım gibi üzerine hemen ülkemizin koordinatlarını çiz. Cevabın kendiliğinden ortaya çıktığını göreceksin.

CEVAP A

3. Sana coğrafi konum sorulursa hem özel konum hem matematik konum bir arada düşünmelisin. Çünkü coğrafi konum dediğimiz bu ikisinden ibarettir. O hâlde hem matematik hem özel konum düşünecek olursak yaz aylarında en sıcak bölgemiz Güneydoğu Anadolu olur. Bunun nedenlerine gelecek olursak. Birinci neden güneyde yer alması ki bu matematik konumuyla ilgili. İkinci neden güneyden gelen Samyeli rüzgârının sıcaklığını artırmasıyla ilgili ki buda matematik konumunun sonucu. Üçüncü neden ise karasal iklime sahip olması yani nemden yoksun olması ki bu da özel konumunun sonucudur. Yani gördüğün gibi Güneydoğunun sıcak olmasında hem matematik hem özel konumu (coğrafi konumu) etkili olmuştur.

CEVAP E

4. Daha öncede bahsetmiştim sana, ekvatordan kutuplara yani ülkemizde de güneyden kuzeye gittikçe bazı değişiklikler yaşanır. Bu değişikliklerin bazısı artma şeklindeyken bazısı azalma şeklinde gerçekleşir. Ülkemizde güneyden kuzeye gittikçe; tutulma oranı, yerçekimi kuvveti, gece gündüz süreleri arasındaki fark, gurup ve tan süreleri, gölge boyu uzunlukları artarken; güneş ışınlarının geliş açısı, çizgisel hız (Dünyanın kendi ekseni etrafındaki dönüş hızı), sıcaklık buna bağlı denizlerdeki tuzluluk oranı azalır.

CEVAP B

5. Ülkemizin kuzey yarım kürede yer almasının sonuçları farklı, yengeç dönencesinin kuzeyinde olması farklıdır. Hocam iyice kafamı karıştırdın nasıl oluyor diyorsan hiç karışmasın. Yengeç dönencesinin kuzeyinde olmamamızın sadece iki sonucu var. Onları da I ve II. öncüllerde verdim zaten. Üçüncü öncüldeki ise sadece yengeç dönencesinin kuzeyinde değil kuzey yarımkürede yer alan her ülke için geçerlidir.

CEVAP D

6. Aynı meridyen üzerinde bulunan yerlerin ortak özelliklerini daha önceki çözümlerde tek tek yazdım o yüzden burada tekrar yazmayacağım. Yanlış yaptınsa özellikle dikkat et dediğim iki şeye dikkat etmemişin demektir. Birincisi aynı meridyen üzerinde bulunan yerlerin başlangıç meridyenine olan AÇISAL UZAKLIKLARI aynıdır UZAKLIKLARI aynı olmaz demiştim. Neticede kutuplara gidildikçe meridyenler birbirine yaklaşır. İkincisi aynı meridyen üzerindeki yerlerde sadece ekinoks tarihlerinde yani 21 Mart ya da 23 Eylül tarihlerinde güneş aynı anda doğar aynı anda batar demiştik. Bunun dışında aynı anda doğup aynı anda batmaz aman karıştırma orayı. Peki hocam gündüz süreleri nasıl aynı olurki diyorsan. Unutma tarih 21 Mart yani gece gündüz zaten eşit her yerde.

CEVAP B

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Tekrar hatırlatayım bu tür sorularda koordinatları verilen harita üzerine hemen yaz. İnşallah unutmadın koordinatlarımızı! Dediğim gibi koordinatları çizersen verilen yerin 42 kuzey paraleli ile 45 doğu meridyeninin kesişme noktası olduğunu görürsün.

CEVAP B

8. Ülkemizin en doğusu ile en batısı arasında 19 meridyen bulunduğu için 1 saat 16 dakikalık zaman farkı olduğunu önceki çözümlerde söylemiştim. En güneyi en kuzeyi arasında 8 değil 6 paralel geçtiği için ve her paralel arası 111 km olduğu için (6x111=666) en güneyi ile en kuzeyi arası kuş uçuşu mesafe 666 km'dir. Dünya üzerinde her 15 meridyende bir saat dilimi belirlenmiştir. Her 15 meridyen bir saat ettiğine göre ikinci saat diliminde yer alan 30 derece doğu boylamı ve üçüncü saat diliminde yer alan 45 derece doğu boylamı ülkemiz topraklarından geçmektedir. Yine ülkemiz üç kıta arasında köprü durumundadır bunu da daha önce belirtmiştik diye hatırlıyorum.

Not: Hocam neden her 15 meridyende bir saat dilimi belirlenmiştir dersen anlatayım. İki meridyen arasındaki zaman farkı her yerde 4 dakika demiştik ya onun sonucu. 15 meridyenx4 dakika=60 dakika yani bir saate tekabül eder. O yüzden her 15 meridyende bir saat dilimi belirlenmiştir. 15 doğu boylamı birinci saat dilimi, 30 doğu boylamı ikinci saat dilimi, 45 doğu boylamı üçüncü saat dilimi diye 15'er sayarak git işte.

CEVAP E

9. Sadece tek bir şey soracağım 21 Haziranda kuzeye gittikçe gündüz süresinin uzadığını hatırlıyorsun değil mi? Yani 21 Haziran tarihinde Sinop'ta gündüz süreleri daha uzundur bu doğru. Gündüz süresi en uzun olan yer Sinop olduğuna göre mantıken gece süresinin en kısa olduğu yer de Sinop'tur değil mi? Alışmışın sürekli Sinop Hatay arası gitmeye C ve D'de verilen bilgilerin ikisinin de Sinop iline ait olabileceği hiç aklına gelmiyor. Dikkatli ol lütfen.

CEVAP D

10. Mantık aslında hep aynı ama söylediklerimi unutmadığın sürece mantık kurabilirsin. Ne dediğimi hatırla, yerel saat soruyorsa neye bakıyorduk? Evet, boylama bakıyorduk çok güzel. Peki, sence doğu batı yönünde en geniş olan yani topraklarından en fazla boylam geçen bölge hangisi? Tabi ki Karadeniz Bölgesi, o hâlde sınırları içerisinde en fazla yerel saat farkı olan bölge de Karadeniz Bölgesidir.

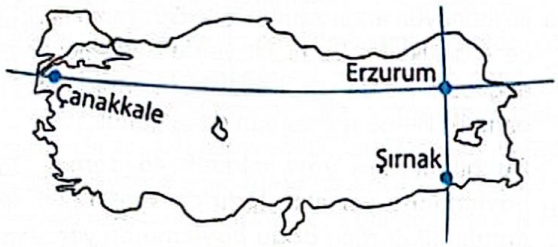
CEVAP C

11. Şöyle düşünebilirsin. Matematik konumun sonucu değilse özel konum istiyor demektir. Yani kısaca sana hangisi özel konuma bağlı olarak gerçekleşmiştir diye soruyor. Adı üstünde değil mi özel konum yani bize özel olacak. Sence kuzey yarımkürede yer alan her ülke üç kıta arasında köprü durumunda mı yoksa bana özel bir durum mu verilen? Tabi ki de her ülkenin üç kıta arasında köprü durumunda olması gibi bir şey söz konusu olamaz. O zaman bana özeldir yani adı üstünde özel konumumuzun sonucudur.

CEVAP D

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı illerimizin konumları gösterilmiştir. Verilen haritada görüldüğü gibi Çanakkale ve Erzurum illeri yaklaşık aynı enlem üzerinde yer alırken Erzurum ve Şırnak illeri de aynı boylam üzerinde yer almaktadır.

Buna göre bu illerimizle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) 21 Mart tarihinde Çanakkale'de güneş Erzurum'dan önce batar.

B) 21 Haziran tarihinde Erzurum'da güneş Şırnak'tan önce doğar.

C) 21 Aralıkta Şırnak'ta gölge boyları Çanakkale'den uzundur.

D) 23 Eylül tarihinde Erzurum'da çizgisel hız Çanakkale'den fazladır.

E) 21 Mart tarihinde Şırnak'tan Erzurum'a gittikçe gündüzler uzar.

2. Aşağıda verilen bitki topluluklarından hangisinin ülkemizde görülme nedeni ile ülkemizin matematik konumu arasında bağlantı kurulabilir?

A) Maki B) Bozkır

C) Alpin çayırı D) Datça hurması

E) Sığla ağacı

3. Türkiye ye komşu olan ülkelerden hangi ikisinin Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır?

A) Gürcistan – Rusya

B) Bulgaristan – Ermenistan

C) Bulgaristan – Gürcistan

D) Suriye – Gürcistan

E) İran – Ermenistan

4. Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizde sadece 21 Haziran tarihinde yaşanan olaylara örnek olarak gösterilemez?

A) Düz bir zemine dikilen cisimlerin gölge boyları en kısa halini alır.

B) En uzun gündüz süresi yaşanır.

C) Ülkemizde güneyden kuzeye gittikçe gündüz süresi uzar.

D) Güneş ışımları ülkemize en dik açıyla gelir.

E) Ülkemizde yaz mevsiminin başlangıcıdır.

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı illerimizin konumları gösterilmiştir.

Verilen illerimizden hangisinin yerel saati ile ulusal saat arasındaki fark diğerlerine göre daha fazladır?

A) Erzurum B) Samsun C) Adana

D) Konya E) İzmir

6.
- Suriye-Hatay arasında 2019 yılında açıldı.
- İlk olarak insani yardım tırlarının Suriye'ye geçmesi için kullanıldı.
- Ülkemizde şu an için son açılan sınır kapısıdır.

Yukarıda özellikleri sıralanan sınır kapımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kapıkule B) Zeytindalı C) Gürbulak

D) Canbaz E) Esendere

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olmamız aşağıdaki ülkelerden hangisi açısından stratejik önemimizi daha az artırıcı etki yapar?

A) İran B) Ukrayna C) Rusya
D) Gürcistan E) Bulgaristan

8. Tarihi ipek yolunun canlandırılması için yapılan Demir İpek Yolu Çin, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Azerbaycan ve Gürcistan topraklarını geçip Gürcistan'dan ..... sınır kapısını geçerek ülkemize giriş yapar. Ülkemizi boydan boya geçtikten sonra tekrar ..... sınır kapısından Bulgaristan'a oradan da Londra'ya kadar uzanan bir hattı takip eder.

Yukarıdaki boş bırakılan alanlara sırasıyla aşağıdaki sınır kapılarımızdan hangileri getirilmelidir?

A) Sarp – İpsala
B) Nusaybin – Uzunköprü
C) Canbaz – Kapıkule
D) Gürbulak – Uzunköprü
E) Dilucu – Kapıkule

9. Bir fotoğrafçı güneşin batışını ve o anda oluşan kızıllığı fotoğraflamak istemektedir.

Aşağıda verilen illerimizden hangisine gidersе bu kızıllık anının fotoğraflarını çekmek için daha fazla süreye sahip olur?

A) Nevşehir B) Iğdır C) Erzurum
D) Sinop E) Hatay

10. İki meridyen arası zaman farkı Dünyanın her yerinde 4 dakikadır. Bu hiçbir yerde değişmez. Ayrıca doğudaki illerde yerel saat her zaman daha ileri batıdaki illerde her zaman daha geridir.

Bu bilgilerden yola çıkarak 45 derece doğu boylamında yer alan Iğdır'da saat 12.00 olduğunda 30 derece doğu boylamında yer alan İzmit'te ulusal saat kaç olur?

A) 11.00 B) 12.00 C) 13.00
D) 10.00 E) 09.00

11. Ülkemizle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisinde yıl içerisinde değişiklik görülmesi beklenir?

A) Gölge boylarının en kısa olduğu yer
B) Çizgisel hızın en fazla olduğu yer
C) Güneş ışınlarını en eğik açıyla alan yer
D) Tutulma oranının en fazla olduğu yer
E) Gündüz sürelerinin en uzun olduğu yer

12. Aşağıda verilenlerden hangisi üzerinde ülkemizin hem matematik hem özel konumu birlikte etkili olmuştur?

A) Başlangıç meridyenine göre yerel saatimizin daha ileri olmasında
B) Gölge boylarının hiçbir zaman sıfır olmamasında
C) Ülkemizde çeşitli iklimlerin görülmesinde
D) Sürekli rüzgârlardan batı rüzgârlarının etkisi altında olmamızda
E) Öğle vakti oluşan gölgelerin sürekli kuzeyi göstermesinde

13. Ülkemizin en uzun ve en kısa kara sınırlarına sahip olduğu komşularımız sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

A) Gürcistan – Bulgaristan
B) Irak – İran
C) Suriye – İran
D) Nahcivan – Gürcistan
E) Suriye – Nahcivan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Sana bir tek şeyi anlatmak için bu soruyu yazdım. Hepsi de yanlış gibi algılayanlar oluyor ama B şıkkı doğru diğerleri yanlıştır. Hocam nasıl oluyor diyorsan basit mantığıyla anlatayım. 21 Haziran tarihinde kuzeye gittikçe gündüzler uzuyor bunu biliyoruz sanırım. Erzurum Şırnak ilimizden daha kuzeyde olduğuna göre gündüz süreleri Erzurum'da Şırnak'tan uzun olacak demektir. Peki, sence Erzurum'da gündüzün daha uzun olması nasıl mümkün olur? Tabi ki güneşin daha erken doğup daha geç batmasıyla mümkün olur. Şunu unutma demiştim. Aynı boylam üzerindeki yerlerde sadece ekinoks tarihlerinde güneş aynı anda doğar aynı anda batar. Bunun dışında 21 Haziranda kuzeye gittikçe gündüz uzar. 21 Aralıkta kuzeye gittikçe gece uzar.

CEVAP B

2. Önceki anlattığımı bir hatırla istersen. Ülkemiz orta kuşakta olduğu için Akdeniz iklimi görülmektedir. Akdeniz iklimi görüldüğü içinde maki bitki toplulukları görülebilmektedir.

CEVAP A

3. Gürcistan – Rusya cevabına atlamadın inşallah. Hocam Rusya'nın da Karadeniz'e kıyısı var diyor bazıları. Tamam, kardeşim var da Rusya bize komşu değil. Soru ne diyor? Komşularımızdan hangi ikisinin Karadeniz'e kıyısı var? Karadeniz'e kıyısı olan iki komşumuz Gürcistan ve Bulgaristan'dır. İstersen haritayı aç bir bak.

CEVAP C

4. Kafan biraz karıştı sanırım. Karışmadıysa da aferin diyorum. Hocam 21 Haziran tarihinde güneş ışınları ülkemize gelebileceği en dik açıyla gelir. Bu yüzden gölge boylarının en kısa olduğu tarihtir. Bu tarih yine en uzun gündüzün yaşandığı tarihtir ve bu tarihten sonra gündüzler kısalır. Yine bu tarih kuzey yarımküre için yaz mevsiminin başlangıcıdır. Hocam ama kuzeye doğru gittikçe gündüzler uzar demiştiniz. Evet, haklısın uzar. Ama lütfen şu sorulara dikkat et artık. Sadece 21 Haziran tarihinde gerçekleşir diye sormuşum soruyu. Ülkemizde güneyden kuzeye gittikçe gündüzlerin uzaması sadece 21 Haziran tarihinde değil 21 Mart tarihinden 23 Eylül tarihine kadar geçen sürenin hepsinde yaşanır.

CEVAP C

5. Ülkemizde ulusal saat olarak 45 derece doğu boylamından geçen Iğdır'ın yerel saati kullanılmaktadır diye daha önce bahsetmiştim sanırım. Ulusal saat olarak Iğdır'ın yerel saati kullanıldığına göre Iğdır ilimize en uzak yeri alman soruyu cevaplamak için yeterli olacaktır.

Not: ÖSYM tam tersini de sorabilir. Hangisinin yerel saati ile ulusal saat arasındaki fark daha azdır diyebilir. O zamanda Iğdır ilimize en yakın yeri alırsın.

CEVAP E

6. Özelliklerin zaten çoğunu vermişim. Özellikleri verilen sınır kapımız Zeytindalı sınır kapısıdır. Yalnız şuna dikkat et bunlar hemen değişebilecek bilgiler. O yüzden üçüncü öncülde şu an en son açılan sınır kapımızdır dedim. Bazı arkadaşlar hocam ama Derecik sınır kapısı en son açılan değil mi diye soruyor. Kardeşim Derecik 30 yıl önce yapılmış bir sınır kapısı fakat kapalıydı. Sadece kullanıma yeniden açıldı. Yarın Ermenistanla olan Alican sınır kapısı kullanıma tekrar açılsa en son açılan o mu diyeceğiz. Hem soruda 2019 da açılan demiş. Suriye-Hatay arasında demiş değil mi? Derecik dediğim gibi 30 yıl önce açıldı ve Irak ile geçişimizi sağlar. Dereciği sorarsa da bu şekilde soracaktır.

CEVAP B

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Öncelikle şunu belirteyim ki boğazlara sahip olmamız neredeyse her ülke açısından stratejik önemimizi artırır ama bizim bu boğazlara sahip olmamız bazı ülkeleri daha çok ilgilendirmektedir. Hocam hangi ülkeler bunlar dersen. Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerdir. Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Karadeniz'den çıkıp sıcak denizlere inebilmesinin ve okyanuslara açılabilmesinin tek yolu boğazlardır. Peki, Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler hangileridir? Bulgaristan, Romanya, Gürcistan, Rusya, Ukrayna, Türkiye'dir.

CEVAP A

8. Hocam bu kadar ayrıntı soru mu olur? Biz tüm sınır kapılarını nasıl bileceğiz diye serzenişte bulunuyorsan haklısın. Ama bu sınır kapıları önemli bunları bileceksin. Demir İpek Yolu da önemli onu da bileceksin. Demir İpek Yolu bahsi geçen yerleri geçtikten sonra Canbaz sınır kapısından ülkemize giriş yapar ve tekrar Kapıkule sınır kapısından Bulgaristan'a oradan da Londra'ya kadar uzanır.

CEVAP C

9. Güneş doğarken ve batarken oluşan o kızıllığa biz ne diyorduk hatırlıyor musun? Evet doğru tahmin gurup ve tan süresi diyorduk. Güneş doğarken oluşan kızıllığa tan, batarken oluşan kızıllığa gurup diyoruz. Hatırlıyor musun? Kuzeye doğru gidildikçe gurup ve tan süreleri artar demiştik. O hâlde bu fotoğrafçı en kuzeyde yer alan Sinop ilimize giderse fotoğraf çekmek için daha uzun süresi olur.

CEVAP D

10. Böyle bir soru geleceğini pek sanmasam da önemli bir amaç için bu soruyu yazdım. Eğer soruya 11.00 cevabını verdinse okuduğunu tam olarak anlamıyorsun demektir. Lütfen soruları daha dikkatli oku. Bak demişim ki Iğdır'da saat 12 ise (ki ulusal saat olarak Iğdır ilinin yerel saatini kullanıyorduk zaten) İzmit'te ULUSAL SAAT kaç olur diye sormuşum. Ulusal saat değişmez hocam biliyorsun. Yani Iğdır'da saat 12 ise tüm Türkiye'de ulusal saat 12 demektir.

CEVAP B

11. Verilenler içerisinde E şıkkı hariç diğerleri değişiklik gösteremezler. Bunlar yıl boyu aynı yerlerde yaşanır. Ama gündüz sürelerinin en uzun olduğu yer yıl içerisinde değişebilmektedir. Hep bahsediyoruz ya 21 Haziran tarihinde kuzeye gittikçe gündüz uzarken 21 Aralık tarihinde güneye gittikçe gündüzler uzar.

CEVAP E

12. Daha önce belirttim mi hatırlamıyorum ama bu tür sorularda ÖSYM ya iklim ya da iklim elemanlarından birini verir. Misal ülkemizde Akdeniz iklimi görülmesi matematik konum sonucudur ama sert karasal iklimin görülmesi yükseltiyle yani özel konumla ilgilidir. İklim elemanlarından sıcaklıktan örnek verecek olursak. Ülkemizde kuzeye doğru gittikçe sıcaklığın azalması matematik konum sonucuyken doğuya gittikçe azalması yükselti ve karasallık yani özel konum sonucudur. Ya da rüzgârı temel alalım. Ülkemizde batı rüzgârlarının etkili olması matematik konum sonucuyken meltem rüzgârlarının görülmesi özel konum sonucudur. Kısaca ÖSYM hem matematik hem özel konumun etkili olduğu bir şey sorarsa ya iklim ya iklim elemanlarından örnek verir.

CEVAP C

13. Ülkemizin en uzun kara sınırı 911 km uzunluğa sahip olan Suriye sınırıdır. En kısa kara sınırı ise 18 km ile Nahcivan sınırıdır.

CEVAP E

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Yeryüzü şekilleri birçok olay üzerinde az ya da çok etkili olmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi üzerinde yeryüzü şekillerinin daha az etkili olduğu söylenebilir?

A) İklim çeşitliliğinde
B) Bitki çeşitliliğinde
C) Akarsuların enerji potansiyelinde
D) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresinde
E) Maden çeşitliliğinde

2. Enerjisini magmadan yani Dünyanın içinden alan kuvvetlere iç kuvvet denmektedir ve bunlar yeryüzünü hızlı bir bircimde şekillendirir.

Aşağıda verilenlerden hangisi yukarıda bahsi geçen iç kuvvetlere örnek olarak gösterilemez?

A) Volkanizma
B) Epirojenez
C) Buzullar
D) Orojenez
E) Depremler

3. **Aşağıda verilen yeryüzü şekillerinden hangisinin oluşumunda iç kuvvetlerin etkisinden söz edilemez?**

A) Ağrı Dağı
B) Kaçkar Dağları
C) Canik Dağları
D) Kula Volkanı
E) Ihlara Vadisi

4. Dış kuvvetler enerjisini Dünya dışından yani güneşten alırlar ve iç kuvvetler sonucu oluşan bazı unsurları aşındırarak dünyayı dalgalı düzlükler yani peneplen haline getirmeye çalışırlar.

Aşağıdaki verilenlerden hangisi yukarıda bahsi geçen dış kuvvetlere örnek olarak gösterilemez?

A) Akarsu
B) Buzullar
C) Rüzgârlar
D) Depremler
E) Dalgalar

5. Dış kuvvetlerin görevi Robin Hood'culuk oynamaktır yani zenginden alıp fakire vermek. Dış kuvvetler yükseklerden aşındırdıkları materyalleri çukurluk alanlara biriktirerek Dünyayı peneplen haline getirmeye çalışırlar. Ülkemizde de dış kuvvetler etkili olmasına rağmen peneplen özelliği gösteren araziler bulunmamaktadır.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Genç oluşumlu bir ülke olmamız
B) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması
C) Dış kuvvetlerin etki alanının az olması
D) Orta kuşak ülkesi olduğumuz için buzulların etkisinin az olması
E) Ülkemizin ortalama yükseltisini fazla olması

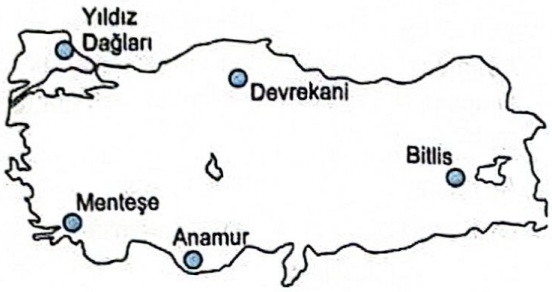
6. Dış kuvvetlerden bazıları matematik konumumuzdan dolayı bazıları ise özel konumumuzdan dolayı ülkemizde çok fazla etkili olmazlar.

Aşağıda verilen dış kuvvetlerden hangileri sırasıyla matematik ve özel konumumuza bağlı olarak ülkemizde çok fazla etkili olamamıştır?

A) Buzullar – Gelgit
B) Akarsular – Buzullar
C) Buzullar – Rüzgârlar
D) Dalgalar – Akıntılar
E) Akıntılar – Gelgit

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar verilmiştir.

Verilen bu alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düzlük araziler olması
B) Masif araziler olması
C) Deprem riskinin az olması
D) Genç oluşumlu araziler olması
E) Karasal iklime sahip olmaları

8. Nevşehir'de kentsel dönüşüm çalışmaları sırasında yapılan kazılarda deniz canlılarının fosillerine ve deniz kabuklarına rastlanmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin kanıtı olarak gösterilebilir?

A) Ülkemiz arazisinin önceden deniz tabanı olduğunun
B) Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olduğunun
C) Üçüncü zamanda oluşmuş genç oluşumlu bir ülke olduğumuzun
D) Ülkemizde birinci zamanda oluşmuş masif araziler bulunduğunun
E) Nevşehir'de volkanik arazinin yaygın olduğunun

9. Birinci jeolojik zamanın başlarında ülkemiz deniz tabanı konumundaydı. Kuzey ve güneyden sıkıştırma neticesinde deniz tabanı yükselerek Türkiye arazisinin çekirdeklerini oluşturmuştur.

Birinci zamanın başlarında ülkemiz hangi denizin tabanı konumundaydı?

A) Karadeniz
B) Akdeniz
C) Tetis Denizi
D) Marmara Denizi
E) Adriyatik Denizi

10. **Aşağıdaki yeraltı kaynaklarından hangisinin ülkemizde çıkarılıyor olması ülkemizde birinci jeolojik zamana ait araziler bulunduğunun kanıtı olarak gösterilebilir?**

A) Linyit
B) Taş Kömürü
C) Bor mineralleri
D) Kaya Tuzu
E) Petrol

11. Bu jeolojik zamanda ülkemizde iç kuvvetler çok etkili olmamıştır. Daha çok dış kuvvetler etkili olmuş ve ülkemiz arazisinde aşındırma ve tortullaşma neticesinde düzlükler oluşmaya başlamıştır.

Yukarıda özellikleri verilen jeolojik zaman aşağıdakilerden hangisidir?

A) İlkel zaman
B) 1. Jeolojik zaman
C) 2. Jeolojik zaman
D) 3. Jeolojik zaman
E) 4. Jeolojik zaman

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

12. **Aşağıda verilenlerden hangisi 3. Jeolojik zamanda ülkemizde görülen olaylara örnek olarak gösterilemez?**

A) Toroslar ve Kuzey Anadolu dağlarının oluşması
B) Bor minerallerinin oluşması
C) Türkiye arazisinin toplu olarak yükselmeye başlaması
D) Linyit yataklarının oluşması
E) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması

13. Kıvrım dağlarımız genelde üçüncü jeolojik zamanda Alp-Himalaya kıvrım sistemine bağlı olarak oluşmuştur.

Aşağıda verilen kıvrım dağlarımızdan hangisi bu genellemeye uymaz?

A) Kaçkar Dağları
B) Canik Dağları
C) Istranca Dağları
D) Bey Dağları
E) Ala dağlar

14. Aşağıdaki öncüllerde ülkemize ait bazı bilgiler verilmiştir.

- Linyit yatağının bulunmadığı bölgemiz yoktur
- Dünya bor rezervinin yaklaşık %74'ü ülkemizde bulunmaktadır
- Ülkemizde kırıklı yapılara buna bağlı olarak fay kaynaklarına sıkça rastlanır

Yukarıdaki öncüllerde verilenler aşağıdakilerden hangisinin sonucu olarak gösterilebilir?

A) Ülkemizin genelinin üçüncü zamanda oluşmuş genç oluşumlu bir arazi olmasının
B) Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesi olmasının
C) Sağlık turizmi açısından elverişli bir ülke olmasının
D) Üç kıta arasında köprü durumunda olmasının
E) Dördüncü jeolojik zamanda oluşmuş araziler bulunmasının

15. **Aşağıda verilen olaylardan hangisi dördüncü jeolojik zamanda ülkemizde görülen olaylara örnek olarak gösterilemez?**

A) İstanbul Boğazının oluşması
B) Egeit Karasının çökerek Ege Denizinin oluşması
C) Karadeniz'in göl olmaktan çıkarak bir iç denize dönüşmesi
D) Yıldız Dağlarının oluşması
E) Marmara Denizinin oluşması

16. Ülkemiz ortalama yükseltisi 1132 metre civarındadır yani ortalama olarak yüksek bir ülkeyiz. Fakat bu yükseltilerin önemli bir kısmı düzlükler şeklindedir.

Bu durumun nedeni olarak yani yüksek düzlüklerin fazla olduğu bir ülke olmamızda aşağıdakilerden hangisi daha çok etkili olmuştur?

A) Ülkemizin önceden deniz tabanı konumunda olması
B) İkinci zamanda düzleştirilen arazinin üçüncü zamanda toplu olarak yükselmesi
C) Ülkemizde her jeolojik döneme ait arazilerin bulunması
D) Volkanik faaliyetlerin çukurluk alanları doldurması
E) Akarsuların taşıdığı malzemeyi çukurluk alanlarda biriktirmesi

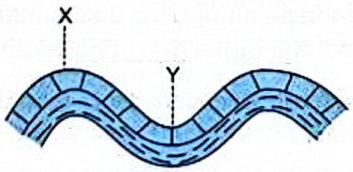
YEDİKLİM

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

17. **Aşağıda verilen dağlarımızdan hangisi orojenez neticesinde oluşan dağlara örnek olarak gösterilemez?**

A) Kaz Dağları
B) Yunt Dağları
C) Ağrı Dağı
D) Palandöken Dağları
E) Amanos Dağları

18. Aşağıdaki kıvrım dağların nasıl oluştuğunu gösteren bir şekil verilmiştir.

Verilen yerlerdeki X ve Y sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelmektedir?

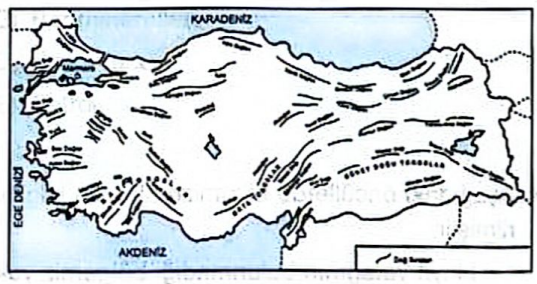
A) Antiklinal – Senklinal
B) Horst – Graben
C) Plato – Ova
D) Yayla – Graben
E) Horst – Ova

19. Ülkemizdeki kıvrım, kırık ve volkanik dağ oluşumlarının hepsine de rastlanmaktadır fakat bu dağlarımızın büyük kısmı kıvrılma neticesinde oluşmuş dağlardandır.

Ülkemizdeki dağların büyük kısmının kıvrılma sonucu oluşmasında aşağıdakilerden hangisi daha çok etkili olmuştur?

A) Birinci zamanda oluşmuş masif arazilerin çok olması
B) Esnek tabakaların bulunduğu genç oluşumlu bir araziye sahip olmamız
C) Kırıklı yapıların ülkemizde çok olması
D) Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesi olması
E) Ülkemiz arazisinin kuzey ve güneyden sıkıştırılması

20.

Yukarıdaki Türkiye haritasında da görüldüğü gibi ülkemizdeki dağlar genelde doğu-batı yönlü uzanmaktadır

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Ülkemize uygulanan sıkıştırma kuvvetinin kuzey ve güneyden olması
B) Dağlarımızın genelde horst ve grabenler şeklinde oluşmuş olması
C) Ülkemizin genç oluşumlu ve esnek tabakalara sahip bir ülke olması
D) Ülkemizdeki dağların genelde kıvrılma neticesinde oluşması
E) Birinci zamanın başlarında ülkemizin deniz tabanı konumunda olması

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Yeryüzü şekillerinin önemini iyi kavra diye ilk bu soruyu yazdım. Yeryüzü şekilleri diğer işleyeceğimiz tüm konular üzerinde az ya da çok etkilidir. En başta zaten iklimi etkiliyorsa iklimle beraber hemen hemen her şeyi etkileyecek demektir. Burada sadece maden çeşitliliği üzerinde etkisi yoktur. Çünkü maden çeşitliliği daha çok volkanizma ve jeolojik zamanlarla ilgilidir.

CEVAP E

2. Soru kökünde de dediğimiz gibi iç kuvvetler enerjisini magmadan alırlar ve genelde yeryüzünü hızlı bir biçimde şekillendirirler. İç kuvvetler hangileridir hocam dersen; depremler, volkanizma, epirojenez yani kıta oluşumu, orojenez yani dağ oluşumu iç kuvvetlerimize örnektir.

CEVAP C

3. Tekrar söylüyorum mantığını kullanırsan coğrafya çok basit bir ders. Bazılarınız hocam daha dağlar falan anlatılmadı ki ne bilelim diyor. Tamam, anlatmadım ama iç kuvvetlerin ne olduğunu biliyorsun sanırım. Dağ oluşumu, volkanizma, depremler ve kıta oluşumu iç kuvvetlerdendir. Peki, bak neredeyse şıklardakinin hepsinin sonunda DAĞI yazıyor. O hâlde bunların hepsinin oluşmasında iç kuvvetler etkili, Ihlara vadisinin oluşumunda ise akarsular yani dış kuvvetler etkilidir.

CEVAP E

4. Dış kuvvetlerin bilmen gereken özelliklerini zaten soru kökünde vermişim. Hangileri dış kuvvetlerdir onları verelim istersen. Dış kuvvetler; dalgalar, akarsular (en etkili olan), akıntılar, gelgit ve buzullar (ülkemiz için en az etkili olanlardır), rüzgârlar şeklinde sırlanabilir.

CEVAP D

5. Burada genelde ortalama yükseltinin fazla olmasına atlayan olabilir ama yanılır. Çünkü ülkemizde ortalama yükseltinin fazla olmasının da nedeni genç oluşumlu bir ülke olmamızdır. Soru köküne dikkat edersen en önemli nedeni nedir demişim ve altını çizmişim. Demek ki orada özellikle istediğim bir şey var. Ülkemiz genç oluşumlu bir ülkedir. Daha üçüncü jeolojik zamanda yani dünya tarihiyle daha yakın zamanda toplu olarak yükselmiştir. Bu yüzden de dış kuvvetler henüz görevini tamamlayıp ülkemizi dalgalı düzlükler haline getirememiştir.

CEVAP A

6. Buzullar kutba yakın yerlerde daha çok etkili olmaktadır. Biz orta kuşak ülkesi olduğumuz için yani matematik konumuzdan dolayı buzullar bizde çok fazla etkili olmaz. Gelgit yani met cezir ise okyanus kıyılarında daha çok etkilidir. Bizim ülkemizin okyanusa kıyısı olmadığı için yani özel konumumuzdan dolayı gelgit çok etkili olmaz.

CEVAP A

7. Verilen yerlerin hepsi de birinci jeolojik zamanda oluşmuş masif arazilerdendir. Masif arazileri çok iyi öğren. İki yılda bir mutlaka soru olarak karşımıza çıkıyor. Verilen yerlerin haricinde Mardin/Midyat çevresi ve Kırşehir çevresi de masif arazilerdendir.

CEVAP B

8. Eskilerin bir sözü vardı illaki duymuşunuzdur. Bir araziden geçerken buralar önceden hep tarlaydı derler. Aynı hesap birinci zamanın başlarında Türkiye arazisi hep deniz tabanıydı. Daha sonra bu deniz tabanının yükselmesi sonucu ülkemiz arazisi su yüzüne çıkmaya başladı. Önceden deniz tabanı olduğumuz için de ülkemizde sadece Nevşehir değil dağların zirvesinde yapacağın kazılarda bile deniz canlılarının fosillerine rastlayabilirsin.

CEVAP A

9. Birinci jeolojik zamanın başlarında ülkemiz Tetis Denizi'nin tabanı konumundaydı. Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının bu deniz tabanını kuzey ve güneyden sıkıştırması sonucu deniz tabanı yükselerek ülkemiz arazisini oluşturmuştur.

CEVAP C

10. Taş Kömürü birinci jeolojik zamanda oluşmuş yeraltı kaynaklarımızdandır. Bir yerde taş kömürü çıkıyorsa bu oranın birinci jeolojik zamanda oluştuğunun kanıtı demektir. Diğer şıklarda verilen yeraltı kaynakları üçüncü jeolojik zamanda oluşmuştur.

CEVAP B

11. Bahsi geçen zaman 2. Jeolojik zamandır. Özelliklerini zaten soru kökünde verdim. Burada ÖSYM tortullaşma kelimesini mutlaka kullanacaktır. Buna dikkat et. Tortullaşma aşındırılan materyallerin çukurluk alanda üst üste katmanlaşarak birikmesi olayıdır.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

12. Ülkemizin genel görünümünü alması üçüncü jeolojik zamanda olmuştur. Bu zamanda Türkiye arazisi toplu olarak yükselmiş, Alp-Himalaya Orojenezine bağlı olarak kıvrım ve kırık dağlarımız oluşmuştur. Yine bu dönemde linyit, kaya tuzu, petrol, doğalgaz yatakları ve bor mineralleri oluşmuştur.

CEVAP E

13. Aslında daha yedinci soruda masif arazilerin haritasını verdim. Masif arazi birinci zamanda oluşmuş çekirdek arazilerdir de dedik. O haritada Yıldız Dağları da var. Bu demek oluyor ki yıldız dağları birinci zamanda oluşmuş. Hocam şıklarda Yıldız Dağları yok diyenler olacaktır. Istranca, Yıldız Dağlarının diğer adıdır. Onu da öğren diye burada Istranca Dağları dedim

CEVAP C

14. Lütfen şu nedenle sonucu birbirine karıştırma. Bazı arkadaşlar burada sağlık turizmine atlayabiliyor. Sağlık turizminin gelişmesi fay hatlarının çok olmasının sonucudur nedeni değil. Öncüllerde verilenlerin hepsinin nedeni ise üçüncü zamanda oluşmuş genç oluşumlu bir ülke olmamızdır. Genç oluşumlu olduğumuzdan aktif fay hatlarına buna bağlı sıcak su kaynaklarına fazlasıyla rastlanır. Biliyorsundur linyit, kaya tuzu, bor mineralleri, petrol hep üçüncü zamanda oluşan yer altı kaynaklarındadır. O hâlde bunların ülkemizde bolca görülmesi de üçüncü zamanda oluşmuş genç bir ülke olduğumuzun kanıtıdır. Hocam petrol yok amal Aynen üçüncü zamanda olmamıza rağmen nedense petrol yok deniyor onun nedenini bulmayı da sana bırakıyorum.

CEVAP A

15. Dördüncü zamanda her şey Egeit Karasının çökmesiyle başladı Yıllar yıllar önce şimdiki Ege Denizinin olduğu yerde Egeit Karası vardı. Bu kara parçası çökerek Ege Denizi'nin oluşmasını sağladı. Yine bu Egeit Karasından Karadeniz'e doğru giden bir akarsuyumuz vardı ki o zamanlar Karadeniz bir göl bunu da unutma. Egeit Karası çökünce bu akarsuyun vadisi de deniz suyuyla doldu ve İstanbul-Çanakkale boğazlarını oluşturdu. Yani aslında boğazlar eski bir akarsu vadisi bunu da unutma. Bu boğazlar vasıtasıyla Karadeniz göl olmaktan çıkarak okyanusla bağlantısı olan bir iç denize dönüştü. Bu iki boğazın arasında da Marmara Denizi oluştu. Yedinci soruda ki haritaya bir bak istersen Yıldız Dağları birinci zamanda oluşan masif arazilerden birisidir.

CEVAP D

16. Jeolojik zamanların özelliklerini daha önce verdim. Dedim ki ikinci zamanda dış kuvvetler daha etkili olmuştur. Bu dış kuvvetler aşındırma yoluyla Türkiye arazisini düzleştirmişler. Daha sonra bu düzleşen arazi üçüncü zamanda toplu olarak yükselmeye maruz kalmıştır. Tabi ki volkan küllerinin ya da akarsuların taşıdıkları malzemelerle çukurluk alanları doldurmasının da etkisi vardı ama o sadece arazinin düzleşmesinde etkili olur. Ben burada düzlük ama yüksek olmasının nedenini soruyorum ve en önemli nedenini istiyorum.

CEVAP B

17. Orojenez dendiğinde aklına kıvrım ve kırık dağlar gelsin. Çünkü hem kıvrım dağlar hem kırık dağlar orojenez neticesinde oluşmuştur. Sadece volkanik dağlarımız orojenez neticesinde oluşan dağlara örnek olarak gösterilemez.

CEVAP C

18. Esnek yapılı araziler sıkıştırıldığında arazi kıvrılmaya başlar. Bu kıvrılma neticesinde bazı alanlar yükselirken bazı alanlar çukurda kalır. Şekilde de görüldüğü gibi yükselen yani x ile gösterilen alanlar antiklinalleri (kıvrım dağ), çukurda kalan alanlar senklinalleri (çöküntü ovaları) oluşturur.

CEVAP A

19. Ülkemiz genç oluşumlu bir ülkedir. Yani genciz güzeliz bu yüzden esnek tabakalara sahibiz. Esnek tabakaları bizim ülkemizde olduğu gibi kuzey ve güneyden sıkıştırırsan arazi genelde kıvrılmaya maruz kalacaktır. Ülkemizdeki dağların büyük çoğunluğunun da kıvrım dağlardan olmasının nedeni budur.

CEVAP B

20. Ülkemize, Avrupa ve Asya levhaları kuzeyden Afrika ve Arap yarım adası güneyden basınç uygulamaktadır. Yani bu kıtalar ülkemizi kuzey ve güneyden sürekli sıkıştırmaktadır. Sıkıştırma kuzey ve güneyden olunca haliyle dağlarda doğu batı yönlü uzanmaktadır. İstersen eline bir kâğıt parçası al ve kuzey güney yönlü sıkıştır. Oluşan çıkıntı (dağlar) hangi doğrultuda uzanacak gör. Ülkemizde dağların doğu batı yönlü uzanması birçok şey üzerinde etkili olmuştur bunu da unutma. Misal akarsuların, kara yollarının ya da demir yollarının genelde doğu batı yönlü uzanmasında etkilidir. Bunu ileride ulaşım konusuna falan gelince sorarım haberin olsun.

CEVAP A

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kıvrım dağlarımız ve yerleri verilmiştir.

- Kış olimpiyatlarının yapıldığı yer
- En yüksek kıvrım dağımız
- Karadeniz'in en yükse dağı
- Birinci jeolojik zamanda oluşmuş dağımız

Haritada verilen dağlarımızla yukarıdaki özellikler eşleştirildiğinde hangi dağımız dışarıda kalır?

A) Yıldız Dağları B) Canik Dağları
C) Kaçkar Dağları D) Palandöken
E) Cilo Dağları

2. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki kırıklı dağlara örnek olarak gösterilemez?**

A) Kaz Dağları
B) Madra Dağları
C) Amanos Dağları
D) Şerafettin Dağları
E) Yunt Dağları

3. Kırıklı dağlarımız horst ve grabenler şeklinde oluşmuştur. Horst kırıklı dağlarımızı graben ise bu kırıklı dağlar arasında kalan çöküntü ovalarımızı temsil eder ve bu horst ve grabenler özellikle ege bölgesinde kuzeyden güneye doğru sıralanmış durumdadır.

Buna göre Ege Bölgemizde yer alan Madra ve Yunt dağları arasında aşağıdaki graben ovalarımızdan hangisi yer almaktadır?

A) Bakır Çay Ovası
B) Gediz Ovası
C) Küçük Menderes Ovası
D) Büyük Menderes Ovası
E) Amik Ovası

4. **Aşağıdaki volkanik dağlarımızdan hangisi İç Anadolu Bölgesinde yer almaz?**

A) Erciyes Dağı
B) Kara Dağ
C) Karaca Dağ
D) Hasan Dağı
E) Tendürek Dağı

5. Aşağıda ülkemizde görülen bazı olaylar verilmiştir.

Verilen içerisinde hangisinde dağların etkisinden söz edilemez?

A) Ülkemizde kara ve demir yolları genelde doğu batı yönlü uzanır.
B) Özellikle Doğu Karadeniz ve Antalya bölümlerinde kısa mesafelerde iklim değişimi yaşanır.
C) Ülkemizdeki akarsular düzensiz rejime sahiptir.
D) Üç tarafımız denizlerle çevrili olmasına rağmen karasal iklimin yayılış alanı daha geniştir.
E) Genel olarak akarsularımızın enerji potansiyeli yüksektir.

6. Aşağıda bazı volkanik dağlarımız ve önemli özellikleri verilmiştir.

- En yüksek dağımız Ağrı Dağıdır.
- Ülkemizin en büyük kaldera gölü Nemrut üzerinde yer almaktadır.
- İç Anadolu'nun en yüksek dağı Erciyes Dağıdır.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan Karacadağ kalkan volkanı örneğidir.
- Ege Bölgesindeki kula en genç volkanik dağımızdır.
- Uludağ iç püskürük volkan örneğidir.

Öncüllerde verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7.

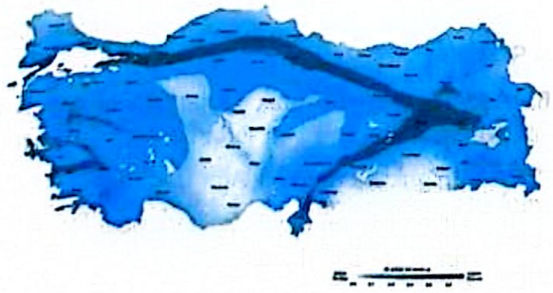

Yukarıdaki Türkiye haritasına da görüldüğü gibi volkanik dağlarımız genelde tek oluşumlu dağlardır ama özellikle İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerindeki volkanik dağlarımız belirli bir sıra takip ederler.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Kırıklı yapıları takip ediyor olmaları
B) Ülkemizin kuzey ve güneyden sıkıştırılması
C) Masif alanları takip ediyor olmaları
D) Akarsu vadilerini takip ediyor olmaları
E) Volkanik arazileri takip ediyor olmaları

8.

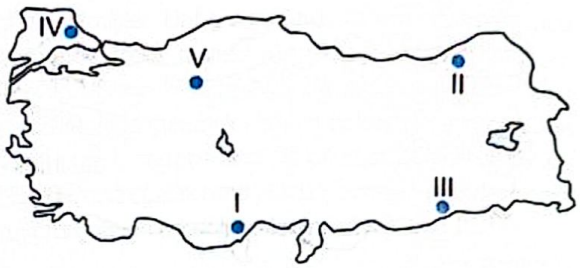

Yukarıdaki Türkiye haritasında ülkemizdeki fay hatlarının dağılışı gösterilmiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisinin ülkemizdeki dağılışı ile fay hatlarının dağılışı arasında paralellik gözlenmez?

A) Sıcak su kaynakları
B) Masif araziler
C) Deprem riskinin fazla olduğu alanlar
D) Jeotermal enerji potansiyeli fazla olan yerler
E) Maden suyu yatakları

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralandırılarak işaretlenmiştir

Verilen numaralı yerlerden hangisinde deprem riski diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ülkemizde biri Mersin/Akkuyu'da diğeri Sinop/İnceburun'da olmak üzere iki nükleer santral yapılmaktadır.

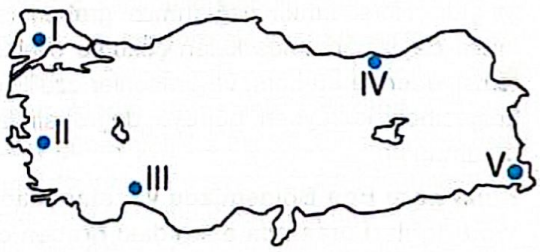
Nükleer santrallerin yerleri olarak özellikle buraların seçilmesinde;

I. Fay hatlarının uzağında yer almaları
II. Su kaynaklarına yakın olmaları
III. Ham madde açısından zengin olmaları

gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir

Verilen numaralı alanlardan hangisinde çöküntü deprem riski diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Kış olimpiyatlarının yapıldığı yer Palandöken, En yüksek kıvrım dağımız Cilo, Karadeniz'in en yüksek dağı Kaçkar, Birinci jeolojik zamanda oluşan Yıldız Dağlarıdır. Bana kalırsa kıvrım dağlardan bilmen gerekenler sadece bunlar. Kırık ve volkanik dağları ezberlediğinde gerisi kıvrım dağlardır zaten. Gereksiz ezber yapma bence. Ayrıca bir dilsiz haritaya dağların yerlerini çiz. O haritada sadece dağlık ve düzlük arazileri hafızana kazı bu sana çok lazım olacak ilerde soru olarak soracağım. Canik dağlarının özelliği yok verilenler içerisinde. Canik dağlarının yükseltisi azdır. Bu da Orta Karadeniz Bölümünü Karadeniz'in diğer bölümlerden bazı yönlerden ayırmıştır. Bunu da unutma çünkü bunu da soru olarak ileride soracağım.

CEVAP B

2. Bir önceki soruda söylediğimi tekrar söyleyeyim. Sadece kırıklı ve volkanik dağları ezberle. Özellikle Ege bölgesindeki kırıklı dağlarımızı ve aralarındaki graben ovalarımızı kuzeyden güneye doğru sırasıyla öğren ileride soru olarak soracağım. İstersen aşağıya bir harita bırakayım oradaki kırıklı dağları öğren. Belki de Şerafettin Dağlarını hiç duymamışındır ama kırıklı dağları öğrendiğinde onun bir anlamı kalmayacak.

CEVAP D

3. Buna benzer bir soruyu ÖSYM daha önce sordu. O yüzden Ege Bölgemizdeki bu horst ve grabenlerin kuzeyden güneye doğru sıralanışını iyi öğren. Yalnız bak dikkat et sadece Kazma yutmuş boz ayı meledi deyip dağları ezberlemeye kalkma aradaki grabenleri de ezberlemeni istiyorum. Gerçi bir önceki soruda zaten harita üzerinde vermiştim bunları. O haritayı iyi öğren lütfen.

CEVAP A

4. Tendürek Dağı Doğu Anadolu Bölgesindedir diğerleri ise İç Anadolu Bölgesinde yer alır. Aşağıdaki haritaya bir göz at ve volkanik dağlarımızın yerlerini ezberle.

CEVAP E

5. Ülkemizdeki dağlar genelde doğu batı yönlü uzandığı için kara yolları ve demir yolları ayrıca akarsuların akış yönü de genelde doğu batı yönlüdür. Dağlar kıyıya paralel uzandığı için denizel iklim iç kesimlere çok fazla sokulamaz bu da kısa mesafelerde iklim değişimine ve karasal iklimin yayılış alanının genişlemesine neden olur. Yine dağlık alanlarda akarsuların akış hızı fazla olacağı için enerji potansiyelleri de fazla olur. Ama akarsuların rejimi üzerinde yağış rejimi yani iklim daha çok etkilidir.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

6. Kardeşim verilenlerin hepsi de doğrudur. Bu soruyu sırf bu özellikleri öğren diye yazdım. Bunları bir köşeye not al her yerde karşına çıkar.

CEVAP E

7. Yerin altında bulunan magma bulabildiği en zayıf noktadan yüzeye çıkar. Tabi ki bulabileceği en zayıf noktalarda arazilerdeki kırıklı yapılardır. İşte İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesinde dağların bu şekilde sıralanmasının nedeni de kırıklı yapıyı takip ediyor olmalarındandır.

CEVAP A

8. Ülkemizde kırıklı yapının fazla olduğu yerlerde deprem riski, sıcak su kaynakları buna bağlı olarak ta jeotermal enerji artı maden suyu yatakları fazladır. Fakat masif arazi ile deprem riskinin ilgisi yoktur. Bazı arkadaşlar masif arazilerde deprem riski de azdır diye düşünüyor ki sakın öyle bir düşünceye kapılma. Deprem sadece fay hatlarıyla ilgilidir. Bir örnek verecek olursak Bitlis masifi iki fay hattının kesiştiği noktada olduğu için deprem riski oldukça fazladır. Ama Anamur masifi fay hatlarına uzak olduğu için deprem riskinin en az olduğu yerlerdendir.

NOT: Masif araziler oturmuş eski araziler olduğu için depremin yıkıcı etkisi az olabilir bu deprem riski az yani deprem görülmeyecek anlamına gelmez.

CEVAP B

9. Bir önceki soruda verdiğim deprem haritalarının yerlerine bir bak istersen. V numaralı arazi tam Kuzey Anadolu Fay Hattının geçtiği noktada bulunmaktadır ve deprem riski fazladır. Ama asıl haritadaki diğer yerleri unutma oralar ülkemizde deprem riskinin en az olduğu yerlerdir. Özellikle deprem riskinin en az olduğu yer I numaralı alanda yer alan Taşeli Platosundan Tuz Gölüne kadar olan kısımdır.

CEVAP E

10. Sinop ve Mersin fay hatlarının uzağında dolayısıyla deprem riskinin az olduğu yerlerdendir. Ayrıca buralar su kaynaklarına da yakındır. Biliyorsunuzdur nükleer çekirdeklerin soğutulması için bol suya ihtiyaç duyulmaktadır. Nükleer santraller sızıntı olması durumunda büyük zararlara yol açacağı içinde deprem riskinin az olduğu yerlere kurulmaktadır. Ama buralarda nükleer santralde kullandığımız uranyum ya da toryum yatakları bulunmaz. O yüzden ham maddeye yakınlar diyemeyiz

CEVAP D

11. Çöküntü deprem sorulduğu anda karstik arazi aramalısın. Karstik araziler kolay eriyebilen kayaçlardan oluştuğu için genelde bu arazilerin altında erime sonucu oluşmuş mağaralar yer alır. Bu mağara tavanlarının zaman içerisinde çökmesi sonucu da çöküntü depremler meydana gelir. Verilenler içerisinde karstik arazinin en yaygın olduğu alan ise III numaralı alandır.

CEVAP C

1. Çevresine göre yük
fından derin bir şel
denir. Platolar düzl
için uygun alanlar
platoların çoğu me
tadır.

Bu durumun en
kilerden hangisi

A) Mera hayvanc
la olması
B) Hayvancılığın
ması
C) Tüm platolar
için uygun ol
D) Platolarımız
bulunması
E) Platoların h
az olması

2. Aşağıda bazı
leştirilmiştir.

Yapılan bu e

A) Haymana
B) Perşemb
C) Ardahan
D) Teke Pla
E) Cihanbe

3. Platoların
nılmaktac

Aşağıda
nellemey

A) Hayrı
B) Çatal
C) Obru
D) Erzu
E) Ciha

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Çevresine göre yüksekte kalan ve akarsular tarafından derin bir şekilde yarılmış düzlüklere plato denir. Platolar düzlük oldukları için tarım faaliyeti için uygun alanlardır buna rağmen ülkemizdeki platoların çoğu mera hayvancılığı için kullanılmaktadır.

Bu durumun <u>en önemli nedeni</u> olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Mera hayvancılığının gelir getirisinin daha fazla olması
B) Hayvancılığın halkın temel geçim kaynağı olması
C) Tüm platolarımızda sıcaklık değerlerinin tarım için uygun olmaması
D) Platolarımızın bir çoğunun sulama sorununun bulunması
E) Platoların hepsinde de yağış miktarlarının çok az olması

2. Aşağıda bazı platolarımız ve oluşum şekilleri eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Haymana Platosu – tabaka düzlüğü
B) Perşembe Platosu – aşınım düzlüğü
C) Ardahan Platosu – volkanik
D) Teke Platosu – Karstik
E) Cihanbeyli Platosu – volkanik

3. Platolarımız genelde mera hayvancılığında kullanılmaktadır

Aşağıda verilen platolarımızdan hangisi bu genellemeye <u>uymaz</u>?

A) Haymana Platosu
B) Çatalca-Kocaeli Platosu
C) Obruk Platosu
D) Erzurum-Kars Platosu
E) Cihanbeyli Platosu

4. Aşağıda bazı platolarımız ve bu platolarımıza ait özellikler eşleştirilmiştir.

Yapılan bu plato özellik eşleştirmelerinden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Yükseltisi en fazla olan platomuz Erzurum-Kars Platosudur.
B) Yayılış alanı en geniş olan platomuz Bozok Platosudur.
C) Yükseltisi en az olan platomuz Çatalca-Kocaeli Platosudur.
D) Büyükbaş mera hayvancılığı için en uygun platomuz Erzurum-Kars Platosudur.
E) Tarım için en elverişli platomuz Teke Platosudur.

5. Ülkemizde oluşum şekilleri açısında düşünülecek olursa birçok ova şekli bulunmaktadır. Fakat bunlar içerisinde en çok tektonik kökenli ovalara rastlanmaktadır.

Ülkemizdeki ovaların büyük kısmının tektonik kökenli olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkemizin genç oluşumlu olması
B) Ülkemizde masif arazilerin yaygın olması
C) Aktif volkanların çok yer kaplaması
D) Karstik arazilerin kapladığı sahanın geniş olması
E) Engebeli arazinin yaygın olması

6. Ovalarımız büyük kısmı tektonik kökenlidir yani aktif fay hatları üzerinde yer almaktadır. Bu sebeple tektonik kökenli ovalarımızın bulunduğu yerlerde deprem riski oldukça fazladır.

Buna rağmen bu ovalarımızın büyük kısmında nüfusun fazla olmasında;

I. İklimlerinin çevrelerine göre daha elverişli olması
II. Verimli tarım alanları olmaları ve sulama sorunlarının olmaması
III. Düzlük oldukları için yol yapım maliyetlerinin düşük olması

Gibi faktörlerden hangileri <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. **Aşağıdakilerden hangisi tektonik kökenli ovalarımıza örnek olarak gösterilemez?**

A) Tosya Ovası
B) Erbaa Ovası
C) Çukurova
D) Amik Ovası
E) Malatya Ovası

8. Aşağıda bazı delta ovalarımız ve hangi akarsu tarafından oluştukları eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Bafra – Kızılırmak
B) Çarşamba – Yeşilırmak
C) Dikili – Gediz
D) Silifke – Göksu
E) Küçük Menderes – Selçuk

9. Akarsuyun denizin içerisinde üçgene benzer yaptığı biriktirmelere delta ovası denir ve bir yerde delta ovası oluşabilmesi için belli özelliklerin görülmesi gerekir.

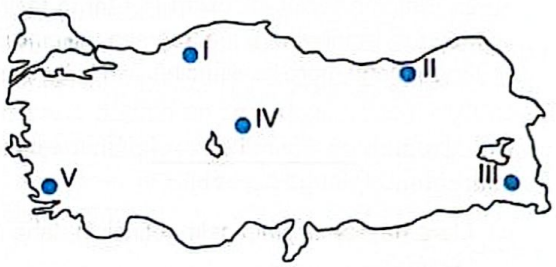
Aşağıdakilerden hangisi bir yerde delta ovası oluşması için gereken şartlar içerisinde sayılamaz?

A) Akarsuyun denize döküldüğü yerde kıta sahanlığı geniş olması
B) Akarsuyun bol miktarda alüvyal taşıması gerekli
C) Akarsuyun denize döküldüğü yerde gelgit genliği az olmalı
D) Akarsuyun denize döküldüğü yerde dalga ve akıntılar az olmalı
E) Akarsuyun denize döküldüğü yerde şelf alanı dar olmalı

10. **Aşağıdaki verilen ovalardan hangisi karstik oluşumlu ovalarımıza örnek olarak gösterilemez?**

A) Tefenni B) Çivril C) Erbaa
D) Antalya E) Elmalı

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde dağ eteği ovası görülme ihtimali diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

12. Aşağıda bazı ovalarımız ve oluşum özellikleri eşleştirilmiştir.

Yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Adapazarı Ovası – Taban seviyesi ovası
B) Çarşamba Ovası – Eski göl tabanı ovası
C) Tosya Ovası – Tektonik ova
D) İnegöl Ovası – Dağ eteği ovası
E) Elmalı ovası – Karstik ova

13. Akarsularımızla ilgili bazı terimler ve ne anlama geldikleri aşağıda verilmiştir.

Bu terimlerden hangisinin anlamı yanlış olarak verilmiştir?

A) Kaynak ya da yukarı çığır – Akarsuyun doğduğu yer
B) Ağız ya da aşağı çığır – Akarsuyun denize ya da göle döküldüğü yer
C) Yatak ya da çığır – Kaynak ile ağız arasında akarsuyun izlediği yol
D) Debi – Akarsuyun belirli bir alandan bir saniyede geçirdiği su miktarı
E) Rejim – Akarsuyun akış hızı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Platolarımız çevrelerine göre yüksekte kalan alanlar olduğu için buralarda bulunan akarsular çok derin vadiler içerisinden akar. O yüzden de platolarımızın genelde sulama problemi vardır. Sulama problemleri olduğu için de platolarımızda tarımdan çok mera hayvancılığı yapılmaktadır.

Not: Platolarımızdaki akarsular çok derin vadilerden aktıkları için buralardaki sulama sorununu halletmek için baraj yapılmaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bu kadar fazla baraj yapılmasının nedeni budur. Bu bölgemizin çoğu platoluk alanlar üzerindedir.

CEVAP D

2. Aşağıya bir harita bırakıyorum iyi incele. Şunu da unutma Obruk Platosu tabaka düzlüğüdür ama karstik oluşumlara da rastlanır.

CEVAP E

3. Bir önceki çözümdeki haritaya bak istersen. Çatalca-Kocaeli dediğimiz yer İstanbul'un iki yakasıdır. Herhâlde insanlar İstanbul'un ortasında koyun güdemez. Hep söylediğim şeyi yeniliyorum. Coğrafya da ful yapmak çok basit emin ol. Biraz mantık biraz dikkatle bu iş olur.

CEVAP B

4. Teke Platosu genelde karstik oluşumlu olduğu için tarım açısından çok ta uygun değildir. Diğer verilenlerin hepsi de doğrudur. Lütfen onları unutma bir köşeye not al.

CEVAP E

5. Ülkemiz genç oluşumlu olduğu için hâlâ aktif olan birçok fay hattı bulunmaktadır. Bu yüzden de ülkemizde tektonik kökenli ova sayısı oldukça fazladır.

CEVAP A

6. Ovalar çevrelerine göre alçakta kalan düzlüklerdir. Çevrelerine göre alçakta oldukları için iklimleri çevrelerindeki yüksek kesimlere göre daha elverişlidir (eskiler duldada kalıyor derdi ya öyle düşün.) Ayrıca yine çevrelerine göre alçakta kaldıkları için platolar gibi sulama sorunları yoktur ve tarım için oldukça elverişli (verimli) topraklara sahiptirler. Bu iki nedenden dolayı da nüfusları fazladır.

CEVAP D

7. Sana şu tavsiyeyi vermek için yazdım bu soruyu. Ülkemizde tektonik ova sayısı oldukça fazla. Bana kalırsa tektonik ovalar yerine karstik ve delta ovalarını ezberle işi bitir. ÖSYM bu tür sorularda şıklara ya dört delta ovası veriyor birini farklı veriyor ya da birini delta ovası veriyor diğerlerini farklı veriyor. Yani her durumda delta ovasını bilince işin kolaylaşıyor. Dediğim gibi hangi akarsu sonucunda hangi delta ovası oluşmuş onu öğren birde karstik ovaları öğren.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

8. Aşağıya bir harita daha bırakıyorum orada delta ovalarımız var mutlaka ezberle. Hangi akarsuların oluşturduğunu da bir zahmet sen bul araştırdığın şeyi daha zor unutursun. Ama sadece şunu söyleyeyim Dikili Bakır Çay sonucunda oluşturulmuştur.

CEVAP C

9. Şelf alanı ve kıta sahanlığı aynı şeydir ve denizin sığ olmasını ya da yavaş yavaş derinleşmesi gerektiğini ifade ederler. Kıta sahanlığı yani şelf alanı geniş olmalı ki akarsu orada rahat rahat biriktirme yapabilsin. Diğer verilenlerin hepsi delta ovası oluşması için gerekli şartlardandır. Lütfen onları hemen bir köşeye yaz unutma

CEVAP E

10. Karstik oluşumlu ovalarımız; Tefenni, Çivril, Korkuteli, Acıpayam, Elmalı, Antalya ve Muğla ovalarıdır. Bunu TAKKEM Çıktı şeklinde kodlayan arkadaşlar var. İşine yararsa sende kullan. Karstik ovalarımızın büyük kısmı Antalya-Muğla arasındaki hatta yer almaktadır.

CEVAP C

11. Daha önce kıvrım dağları anlatırken bir şey söylemiştim. Hocam ülkemizdeki dağlık ve düzlük alanları iyi öğren bunlar her yerde karşına soru olarak gelecek unutma. Sorulardan birisi işte hemen karşımıza çıktı bile. DAĞ ETEĞİ OVASI adı zaten resmen bağırıyor ben dağlık alanlarda görülürüm diye. O hâlde düzlük alanlarda yani dağ olmayan yerde dağ eteği ovası da olmayacaktır. Verilenler içerisinde IV numaralı arazi diğerlerine göre en düzlük arazidir. O arazide çok fazla dağ olmadığına göre dağ eteği ovasıda az olacaktır.

CEVAP D

12. Bakın mantık yine aynı. Delta ovalarını bildiğin zaman soruları rahatlıkla cevaplarsın. Çarşamba Ovası Yeşilırmağın oluşturduğu delta ovamızdı. Tekrar belirtiyorum şu delta ovalarını mutlaka ama mutlaka öğren.

CEVAP B

13. Rejim akarsuyun debisinde yıl içerisinde meydana gelen değişimi ifade eder. Debi yıl içerisinde çok fazla değişmiyorsa o akarsu düzenli rejime sahip denir. Debi yıl içerisinde çok fazla değişiklik gösteren akarsularda düzensiz rejime sahip demektir. Diğer verilenler doğrudur onları unutma.

NOT: Konu Türkiye coğrafyası olduğu için ÖSYM bu tarz bir soru sormaz. Ama bu terimleri bilmek sana soru yaptırır. Misal derki Kızılırmak'ın ağız kısmı Karadeniz'dedir ya da Ege Bölgesindeki akarsuların yukarı çığırlarına barajlar yapılmaktadır. Kısaca ÖSYM tarzı bir soru değil ama bu terimleri bilmen şart.

CEVAP E

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Aşağıda verilen akarsularımızdan hangisi kapalı havza özelliğine sahiptir?

A) Aras Nehri B) Kızılırmak
C) Yeşilırmak D) Seyhan
E) Gediz

2. Ülkemizde düzenli rejime sahip bir akarsu yoktur.

Bu durumun <u>en önemli</u> nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeryüzü şekillerinin engebeli olması
B) Akarsuların genelde kar suyuyla beslenmesi
C) Ülkemizde yağış rejimlerini düzensiz olması
D) Platoların ülkemizde çok yer kaplaması
E) Akarsularımızın çeşitli iklimlerden beslenmesi

3. Aşağıda verilen akarsularımızdan hangisinin beslendiği kaynak düşünülecek olursa rejiminin diğerlerin göre daha düzenli olması beklenir?

A) Bakır Çay B) Dicle C) Seyhan
D) Aras E) Manavgat

4. Akarsu debisi üzerinde; yağış miktarı, yağış rejimi, eğim ve su kaybı gibi birçok şey etkilidir.

Sadece yağış miktarları düşünülecek olursa hangi bölgemizdeki akarsuların debisinin diğerlerine göre <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) Akdeniz B) Marmara C) İç Anadolu
D) Karadeniz E) Doğu Anadolu

5. Doğu Anadolu Bölgesindeki akarsularımız hariç akarsularımız debisi genelde ilkbaharda artmaktadır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?

A) Buharlaşma miktarının azalması
B) Kar erimeleri ile bahar yağışlarının bir araya gelmesi
C) Ülkemizin tamamının en fazla yağışı ilkbaharda alması
D) Akarsuların yatak eğimlerinin fazla olması
E) İlkbaharda yağışların genelde kar şeklinde olması

6. Ülkemizdeki akarsuların akış hızı genel olarak yüksektir. Akış hızları yüksek olduğu için enerji potansiyelleri de yüksektir.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

A) Yüksek ve engebeli bir ülke olmamız
B) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması
C) Platoluk alanların çok yer kaplaması
D) Akarsuların yataklarının geçirgenlik derecesinin az olması
E) Akarsularımızın hem yağmur hem kar suyuyla beslenmesi

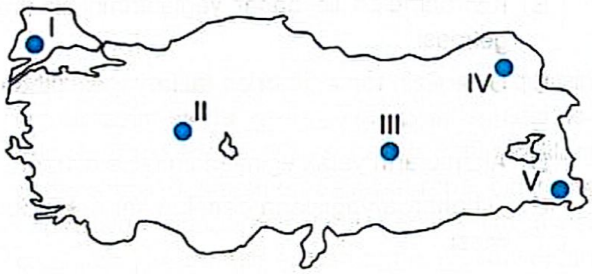
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Bir akarsu yatağını deniz seviyesine kadar indirebilmişse o akarsu denge profiline ulaşmış demektir. Ülkemizde ise denge profiline ulaşmış bir akarsu yoktur.

Ülkemizdeki akarsuların denge profiline ulaşamamasında aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?

A) Akarsuların akış hızlarının az olması
B) Akarsularımızın yataklarının dirençli kayaçlardan oluşması
C) Genç oluşumlu bir ülke olmamız
D) Akarsuların aşındırma güçlerinin az olması
E) Akarsularımızın düzensiz rejime sahip olması

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı yerler verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisindeki akarsuların yatağının denge profiline daha yakın olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. • Akış hızı en fazla olan akarsuyumuzdur
• Rafting sporları yapılmaktadır
• Ülkemizden doğar ve dışarda denize dökülür

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kızılırmak B) Fırat C) Çoruh
D) Dicle E) Manavgat

10. • Tamamı Türkiye toprakları içerisindeki en uzun akarsuyumuzdur.
• Hem İç Anadolu hem Karadeniz ikliminden beslendiği için karma rejimlidir.

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeşilırmak B) Çoruh C) Sakarya
D) Bartın E) Kızılırmak

11. • Ülkemizde taşımacılık yapılan tek akarsudur.
• Bu akarsuyumuz üzerinde kıyıdan itibaren yedi kilometre içlere kadar tomruk taşımacılığı yapılmaktadır.

Yukarıdaki öncülde özelliği verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sakarya B) Ergene C) Meriç
D) Bartın E) Manavgat

12. • Yunanistan ile olan sınırımızı bu akarsuyun talveg çizgisi oluşturur
• Bu akarsuyun kollarından biri de ülkemizdeki Ergene Nehridir
• Bulgaristan'dan gelir ülkemizde Ege Denizine dökülür

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aras B) Meriç C) Asi
D) Kura E) Manavgat

YEDİKLİM

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Bir akarsu sularını açık denizlere ulaştırabiliyorsa açık havza, açık denizlere ulaştıramıyor bir gölde son buluyorsa kapalı havza niteliğindedir. Aras ve Kura Hazar Denizine (Hazar Denizi aslında Dünyanın en büyük gölüdür) döküldükleri için kapalı havza özelliği taşırlar.

   NOT: Ülkemizin en büyük kapalı havzası Tuz Gölüdür.

   CEVAP A

2. En başta E şıkkını açıklayayım. Akarsuların çeşitli iklimlerden beslenmesi düzensiz rejimden çok karma rejime neden olur. Burada akarsuların rejimi üzerinde birinci dereceden etkili olun yağış rejimidir. Yağış rejimi ne kadar düzenliyse akarsuların rejimi de o kadar düzenli olur. Ülkemizde yağış rejimleri düzenli olmadığı için de akarsu rejimi düzenli olmaz. Hocam ama Karadeniz Bölgesindeki akarsular düzenli rejime sahip dedi hocalar hep bize! Yok, kardeşim Karadeniz Bölgesindeki akarsuların rejimi diğerlerine göre daha düzenli rejime sahip denmiştir. Yani en düzenli rejime sahip akarsular Karadeniz Bölgesindedir ama oradaki akarsularımızda düzenli rejime sahip değildir.

   CEVAP C

3. Bir önceki sorunun çözüm kısmında en düzenli rejime sahip akarsular Karadeniz Bölgesindedir demiştim. Peki, bu soruda olduğu gibi şıklarda Karadeniz Bölgesinden bir akarsu yoksa neye bakacağım? Bu kez Akdeniz'de karstik yani voklüz kaynaktan beslenen akarsulara bakacaksın. Karstik kaynaklar yer altındaki mağaralarda bulunan su depolarından beslenir. Mağaralar depo vazifesi yaptığı için de yaz kış sularında azalma olmaz. Yazın hiç yağış almasalar bile bu depodaki sulardan dolayı aynı hızla akmaya devam ederler. Peki, bu karstik kaynaktan beslenen akarsuları hangileridir dersen; Dalaman, Aksu, Köprü ve Manavgat'tır

   CEVAP E

4. Aslında soru çok açık gibi geldi bana. Sadece yağış miktarına bak diğerlerini göz ardı et diyor. Ayrıca en fazla yağış alan yeri soruyor. Sanırım buldun cevabı.

   CEVAP D

5. Ülkemizde karların erimeye başlaması ve yağışların artması genelde ilkbahar aylarındadır. Bu ikisi bir araya geldiği için de ülkemiz de genelde akarsuların debisi ilkbaharda artar. Yalnız bir şeye dikkat et demiştim. Tamamı tümü hepsi gibi abartı cümleler genelde yanlıştır. Yani ülkemizin tamamı en fazla yağışı ilkbaharda almaz. Yatak eğimlerinin fazla olması da debiyi artırır ama ilkbaharda eğim artarken kışın azalmıyor yani o da ilkbaharda artmasına neden olmaz. Düşebileceğin şıklar bunlardı onları da açıkladım.

   CEVAP B

6. Akarsuların hızı üzerinde birinci dereceden eğim etkilidir. Eğim ne kadar fazla ise akarsuların akış hızı da o kadar fazla olur. Yüksek ve engebeli bir ülke olmamız akarsuların akış hızının da fazla olmasına neden olmuştur.

   CEVAP A

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Ne demiştik hatırlıyor musun? Ülkemiz genç oluşumludur yani daha yeni yükselmiştir. Bu yüzden ortalama yükseltisi oldukça fazladır. Ortalama yükselti fazla olunca da tabi ki yatağı hemen deniz seviyesine indirmek zor oluyor. Kısaca genç oluşumlu olduğumuzdan denge profiline ulaşmış bir akarsuyumuz yoktur.

CEVAP C

8. Daha önceki soruda açıklama yapmıştım akarsuyun yatağını deniz seviyesine indirmesine denge profili denir. Biraz mantıklı düşünürsen neresi denge profiline daha yakın olur? Tabi ki yükseltisi az olan yani deniz seviyesine yakın yerler. O hâlde verilenler içerisinde yükseltisi en az olan bir numaralı arazideki Ergene denge profiline daha yakın olacak demektir. Yükseltileri zaten az olduğu için denge profiline en yakın akarsular Marmara ve Ege bölgelerimizdeki akarsulardır bunu da bir köşeye not al.

CEVAP A

9. Bu sorudan itibaren özelliklerini bilmen gereken tüm akarsuları soru olarak yazacağım lütfen hepsini de bir köşeye not al. Çünkü hepsinin de sorulma ihtimali oldukça yüksek. ÖSYM Akarsularla ilgili her şeyi sorabiliyor o yüzden akarsular üzerinde biraz fazla duracağım. Diğer tüm çözümlerde bu açıklamayı yaptırma :) Burada özelliği verilen akarsuyumuz Çoruh Nehridir.

CEVAP C

10. Özellikleri verilen akarsuyumuz Kızılırmak'tır.

CEVAP E

11. Özelliği verilen akarsuyumuz Bartın'dır. Tüm özellikleri zaten öncülde verdiğim için buraya çok açıklama yapmıyorum. O özellikleri mutlaka öğren çünkü ÖSYM genelde bu özelliklerden soru soruyor.

CEVAP D

12. Özellikleri verilen akarsuyumuz Meriç'tir. Yine tüm özellikler yazılı. Talveg çizgisinin ne olduğunu özel konumda sınır kapılarımızı anlatırken anlatmıştım ama unutmadın inşallah. Akarsu yatağının en derin noktalarının birleştirilmesiyle oluşan çizgiye talveg çizgisi deniyordu.

CEVAP B

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. **Aşağıdakilerden hangisi Ege Bölgesindeki Bakır çay, Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes gibi akarsularımızın ortak özellikleri arasında gösterilemez?**

A) Denge profiline yakındırlar.
B) Akış hızları azdır.
C) Bir graben içerisinden akarak denize dökülürler.
D) Taşkın ihtimalleri düşüktür.
E) Enerji potansiyelleri düşüktür.

2. Karstik kaynaklardan beslenirler.

Bu yüzden rejimleri nispeten düzenlidir.

Tamamı Akdeniz'de Antalya Bölümünde yer almaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Seyhan B) Aksu C) Köprü
D) Manavgat E) Dalaman

3. • Konya Ovası Projesinin su kaynağıdır.
• Bu akarsuyumuzun suları Mavi Tünel projesiyle Karamanda bulunan Bağ Başı Barajına taşınmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sakarya B) Kızılırmak C) Bartın
D) Göksu E) Gediz

4. • Lübnan'dan doğar Suriye topraklarını geçtikten sonra ülkemizde Akdeniz'e dökülür.
• Suriye sınırının küçük bir kısmını oluşturur.

Yukarıda özellikleri verilen akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fırat B) Asi C) Dicle
D) Aras E) Kura

5. • Debisi en yüksek olan akarsuyumuzdur.
• Hidroelektrik enerji potansiyeli en fazla olan akarsuyumuzdur.
• En fazla hidroelektrik enerji ürettiğimiz akarsudur.
• Türkiye topraklarından doğan en uzun akarsudur.

Yukarıda özellikleri sıralanan akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fırat B) Dicle C) Aras
D) Kura E) Kızılırmak

6. **Aşağıdaki akarsulardan hangisi komşularımızla herhangi bir soruna neden olmaz?**

A) Fırat B) Dicle C) Kızılırmak
D) Aras E) Çoruh

YEDİİKLİM

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. **Aşağıdaki akarsularımızdan hangisi ülkemizin stratejik önemini artırıcı özelliğe sahip değildir?**

A) Asi B) Dicle C) Fırat
D) Kura E) Çoruh

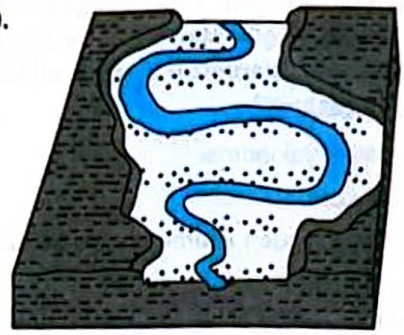
8. **Aşağıda verilenlerden hangisi akarsu aşındırma şekillerine örnek olarak gösterilemez?**

A) Peneplen B) Vadi C) Kırgıbayır
D) Dev kazanı E) Irmak adası

9. **Aşağıdakilerden hangisi akarsu biriktirme şekillerinden birisi değildir?**

A) Irmak Adası B) Plato
C) Delta ovası D) Dağ eteği ovası
E) Yelpaze

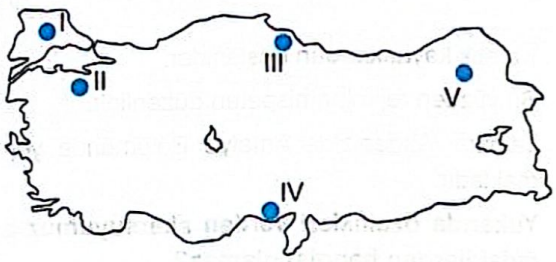
10.

Yukarıdaki resimdeki gibi akış gösteren bir akarsu için aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Akarsu burada hem aşındırma hem biriktirme yapar.
B) Akarsuyun taşkın ihtimali fazladır.
C) Akarsu sık sık yatak değiştirir.
D) Enerji potansiyeli yüksektir.
E) Derine aşındırma gücü azalmıştır.

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde akarsular daha çok çentik vadiler içerisinden akar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. **Türkiye en büyük, Dünyanın ise ikinci büyük kanyonu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ihlara Vadisi B) Köprülü Kanyonu
C) Güver Kanyonu D) Ulubey Kanyonu
E) Göksu Kanyonu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Ege Bölgesinin yükseltisi az olduğu için buradaki akarsuların bulunduğu yatağın eğimi de azdır ve diğer sahip oldukları özelliklerin çoğu bunun başının altından çıkar. Misal; yatak eğimleri az olduğu için akış hızları buna bağlı enerji potansiyelleri azdır. Denge profiline yakın oldukları için çok derin vadiler içinden akmazlar bu yüzden TAŞKIN İHTİMALLERİ FAZLADIR. Akış hızları az olduğu için menderesler çizerek akarlar. Hepsi de bir graben içerisinden akarak denize dökülür (hani Ege Bölgesinde kırıklı dağlar yani horst ve grabenler yaygındı ya o yüzden). Hepsinin sonucunda bir delta ovası oluşmuştur ve baraj yapımı için uygun değildirler.

CEVAP D

2. Daha önceki sorularda karstik kaynaklardan beslenen akarsuları yazmıştım. Hem Seyhan Antalya değil Adana bölümünde yer almaktadır.

CEVAP A

3. Özellikleri verilen akarsuyumuz Göksu'dur. Bu sorunun genel kültür kısmında gelme ihtimalde var.

CEVAP D

4. Özelliği verilen akarsuyumuz Asi Nehridir. Bu kadar kısa cevap yazmaya alışkın değilim ama zaten öncüllerde tüm özellikleri veriyorum. Birde bu akarsuların hepsinin soru değeri olduğundan bu özellikleri bilmeni istiyorum ondan soruyorum. Son olarak dikkat ettinse konu sırası üstüne gidiyoruz. Bunun nedeni de misal sadece ovalara kadar bitirdin diğer konular duruyor diyelim. Arayı soğutmadan ovalarla ilgili soruları çözebil diye.

CEVAP B

5. Özellikleri verilen akarsuyumuz Fırat Nehridir. Ayrıca Türkiye'nin en büyük barajı olan Atatürk barajı bu akarsuyumuz üzerinde yer almaktadır.

CEVAP A

6. Mantığını kullan. Sence hangi akarsular komşularla soruna neden olur? Tabi ki bizden doğup başka ülkelere giden ya da dışardan doğup ülkemize gelen akarsular komşularla soruna neden olabilir. Kısaca hem dışarıya giden hem dışarıdan bize gelen akarsular komşularla soruna neden olur. Ülkemizden doğup dışarıda denize ya da göle dökülen akarsularımız; Çoruh, Aras, Kura, Dicle ve Fırat'tır. Başka ülkelerden doğup bizim ülkemizde denize dökülenler; Meriç ve Asi nehirleridir. Kızılırmak tamamen bizim topraklarımızda olduğu için komşularla sorun oluşturmaz.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Burada da bakacağın şey ülkemizden doğup dışarıda denize ya da göle dökülen akarsular olacak. Dışarıda denize dökülen akarsularımızın hangileri olduğunu bir önceki soruda açıkladık zaten. Hocam nasıl stratejik önemi artırıyor dersen anlatayım. Bu akarsuların kaynağı bizim ülkemizde değil mi? Hani kuyusu bende oğlum derdik ya küçükken öyle düşün. Kuyusu bizde ama başka ülkelere gidiyor yani o başka ülkelerinde su kaynağı bu akarsular. İstediğimiz zaman baraj kapaklarını kapatıp onların su kaynağını kese biliriz. Buda o ülkelerin gözünde bizi önemli bir ülke yapar yani stratejik önemimizi artırır. Asi ise başka ülkelerden bize geldiği için stratejik önemimizi artırmaz. Akarsulardan gelebilecek tüm soruları yazdığımıza göre akarsu aşındırma biriktirme şekillerine geçebiliriz.

CEVAP A

8. ÖSYM bu konuda ayrıntıya inmeyecek ve büyük ihtimalle soruyu böyle soracaktır. Yani hangisi akarsu aşındırma ya da hangisi akarsu biriktirme şeklidir gibi. Akarsu aşındırma şekilleri içerisinde; Vadi, Peneplen, Peribacası, Plato, Dev Kazanı, Kırgıbayır sayılmaktadır.

CEVAP E

9. Akarsu biriktirme şekilleri içerisinde; koni, yelpaze, dağ eteği ovası, dağ içi ovası, delta ovası, taban seviyesi ovası, ırmak adası sayılabilmektedir.

CEVAP B

10. Resimde gördüğünüz menderesler çizerek akan bir akarsudur. Akarsular genelde eğimin azaldığı yerlerde menderes çizerler. Eğim azaldığı için akış hızları azalır bu yüzden de enerji potansiyelleri düşüktür ve derine aşındırma güçleri azalmıştır. Bu akarsular sık sık yatak değiştirir. Derine aşındırma güçleri azalmış yanlara doğru aşındırma ve biriktirme ön plana çıkmıştır. Yani hem aşındırma hem biriktirme yaparlar. Bu ayrıca soru olarak bile gelebilir. Hangisi hem akarsu aşındırma hem de biriktirme şekillerinin ikisine birden örnek olarak gösterilebilir diye, o zaman ya menderes ya da seki namı diğer taraça verebilir. Unutma bunları.

CEVAP D

11. Çentik vadi; akarsuların yükseltinin fazla olduğu yerlerde yaptığı V şekilli vadilerdir. Bu vadilerde taşkın ihtimali az ve baraj yapımı için en uygun vadilerdir. Yükseltinin fazla olduğu yerlerde görüldüğüne göre de V numaralı arazideki akarsular daha çok çentik vadiler içerisinden akacaktır. Hatta şöyle bir soruda gelebilir. Ülkemizdeki akarsular genelde çentik vadiler içerisinden akarlar neden? Ortalama yükseltimiz fazla olduğu için.

CEVAP E

12. Bahsi geçen kanyon Uşak ilimizdeki Ulubey Kanyonudur. Bu kanyonu unutma lütfen Dünyanın ikinci ve Türkiye'nin en büyük kanyonudur. Yakın zamanda yapılan cam balkonla turizm potansiyeli de gittikçe artmaktadır.

CEVAP D

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1. **Ülkemizde yamaç (vadi) kaynaklarının çok olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Akarsu ağlarının geniş yer kaplaması
B) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması
C) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması
D) Akarsuların akış hızlarının fazla olması
E) Ülkemizin ortalama yükseltisinin fazla olması

2. Bu kaynak türü iki geçirimsiz tabaka arsında birikir bu yüzden de insan eliyle çıkarılması gerekmektedir. Daha çok İç Anadolu Bölgesinde görülmektedir ve oldukça basınçlı sulardır.

Yukarıda özellikleri verilen kaynak türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karstik kaynak
B) Artezyen kaynak
C) Fay kaynağı
D) Yamaç kaynağı
E) Gayzer

3.

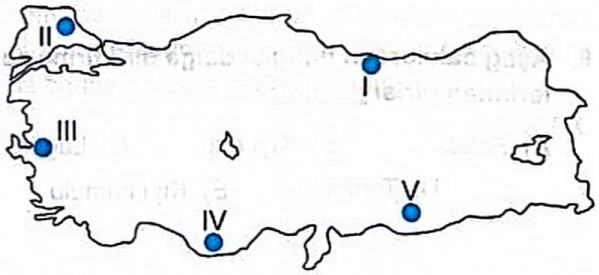
Yukarıda şekilde gösterilen kaynak türüyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Karstik arazilerde yaygın olarak görülür.
B) İki geçirimsiz tabaka arasında birikirler.
C) Rejimleri nispeten düzenlidir.
D) Bazı akarsuların su kaynaklarıdır.
E) Daha çok Akdeniz Bölgesinde görülmektedir.

4. **Aşağıdaki kaynak türlerinden hangisine ülkemizde rastlanmaz?**

A) Karstik kaynak
B) Fay kaynağı
C) Artezyen kaynak
D) Gayzer
E) Yamaç kaynağı

5. Fay kaynakları kırıklı yapının fazla olduğu alanlarda daha çok görülmektedir.

Bun göre yukarıdaki numaralı yerlerden hangisinde fay kaynaklarına daha fazla rastlanması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizde fay kaynaklarının kullanım alanlarından birisi değildir?**

A) Sağlık turizmi
B) Elektrik üretimi
C) Evlerin ısıtılması
D) Seraların ısıtılması
E) Evlerin içme suyu temini

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kaynak türleri ve en çok görüldüğü yerler belirtilmiştir.

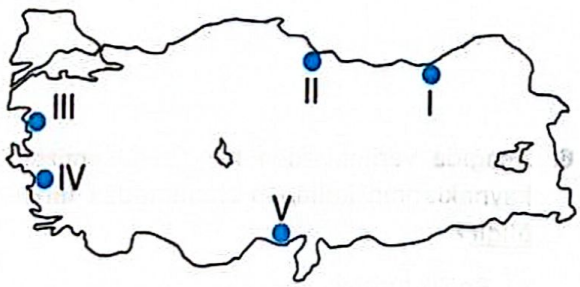
Kaynak türlerinden hangisinin yeri yanlış belirtilmiştir?

A) Fay kaynağı B) Gayzer
C) Voklüz kaynak D) Artezyen kaynak
E) Vadi kaynağı

8. **Aşağıdakilerden hangisi dalga biriktirme şekillerinden birisi değildir?**

A) Falez B) Kıyı oku C) Lagün
D) Tombolo E) Kıyı kumulu

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde dalga biriktirme şekillerine diğerlerine oranla daha az rastlanması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizdeki dalga biriktirmesiyle oluşmuş yeryüzü şekillerine örnek olarak gösterilemez?**

A) Sinop İnceburun
B) Kapıdağ Yarımadası
C) Durusu (Terkos) Gölü
D) Bafra Ovası
E) Küçük Çekmece Gölü

11. Ülkemizde kıyıların şekillenmesinde birçok dış kuvvet birlikte etkili olmaktadır. Yalnız ülkemizin matematik ve özel konumuna bağlı olarak bazı dış kuvvetler çok fazla etkili olamamaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizin matematik ve özel konumuna bağlı olarak ülkemiz kıyılarında en az etkili olan dış kuvvetlerdendir.

	Matematik konum	Özel konum
A)	Rüzgârlar	Akarsular
B)	Buzullar	Rüzgârlar
C)	Buzullar	Gel - Git
D)	Gel-Git	Dalgalar
E)	Akarsular	Rüzgârlar

12. **Ülkemizin matematik konumuna bağlı olarak aşağıdaki kıyı tiplerinden hangisi görülmez?**

A) Haliç B) Watt C) Skayer
D) Ria E) Dalmaçya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Akarsuların görevi neydi? Yatağını deniz seviyesine indirmek değil mi? Ülkemizin ortalama yükseltisi çok fazla olduğundan akarsular yatağını deniz seviyesine indirmek için oldukça derin vadiler oluştururlar. Yatağını deniz seviyesine indirirken de yer altı suyunu tutan tablayı keserler ve yer altı suyunun yüzeye çıkmasını sağlarlar. Bu kaynaklar vadi yamaçlarında görüldüğü için de vadi kaynağı ya da yamaç kaynağı olarak anılırlar.

CEVAP E

2. Bahsi geçen kaynak türü artezyen kaynaktır. Özelliklerini zaten öncülde vermişim. Sonda yoluyla çıkardığımız sular var ya onlara artezyen kaynak denir.

CEVAP B

3. Şekilde verilen kaynak türü karstik kaynaktır. Karstik kaynaklar adı üstünde karstik arazilerde yani Akdeniz Bölgesinde daha çok görülmektedir. Resimde de görüldüğü gibi yer altındaki mağaralar içerisinde birikirler. Bu mağaralar depo vazifesi yaptığı için de yaz kış sularında çok azalma olmaz. Ayrıca Manavgat, Dalaman, Aksu, Köprü gibi akarsularımızın su kaynağıdırlar. Bu akarsularımız karstik kaynaklardan beslendiği için rejimleri nispeten düzenlidir. İki geçirimsiz tabaka arasında biriken karstik değil artezyen kaynaktır.

CEVAP B

4. Gayzer aktif volkanların olduğu yerlerde görülen kaynak türüdür. Ülkemizde aktif volkan bulunmadığı için gayzerlere de rastlanmaz.

CEVAP D

5. Zaten öncülde bahsetmişim. Demişimki bu kaynak türü kırıklı yapının çok olduğu yerlerde görülür. Ülkemizde kırıklı yapının en çok olduğu yerler Ege ve Güney Marmara'dır. O yüzden fay kaynaklarına da buralarda daha fazla rastlanır.

CEVAP C

6. Fay kaynakları sıcak su kaynaklarıdır. Bu sıcak su kaynaklarının mineral bakımından zengin olanları kaplıca yani sağlık turizminde kullanılmaktadır. Ayrıca sıcak su kaynakları oldukları için jeotermal enerjide yani elektrik enerjisi üretiminde, evlerin ve seraların ısıtılmasında (ısı enerjisi üretmekte) kullanılmaktadır. Fakat genelde sıcak su kaynağı olduklarından Evlerin içme suyu ihtiyacını karşılamakta kullanılmaz.

CEVAP E

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

7. Ülkemizde yükseltinin fazla olduğu yerlerde yani Doğu Anadolu Bölgesinde vadi kaynakları daha yaygındır. İç Anadolu Bölgesinde artezyen kaynak, karstik arazinin bol olduğu Antalya Bölümünde voklüz yani karstik kaynak, kırıklı yapının çok olduğu Ege Bölgesinde de fay kaynakları yaygındır. Fakat daha önce belirttik bir daha belirteyim. Bizde aktif volkan olmadığı için gayzer de yoktur. Burada kaynak türlerini de bitirmiş olduk. Diğer sorular kıyılarımızla ilgili olacak.

CEVAP B

8. Falez, dalga aşındırma düzlüğü, doğal köprü ve mağaralar hepsi de dalga aşındırma şeklidir. Diğer şıklarda yazanların hepsi dalga biriktirme şeklidir. Bunları iyi öğren. Çünkü burada ÖSYM genelde hangisi aşındırma hangisi biriktirme şekli diye soruyor.

CEVAP A

9. Mantık basit aslında aşındırma olan yerde biriktirme, biriktirme olan yerde aşındırma olmaz. Haritaya baktığımızda II, III, IV ve V numaralı arazilerin hepsinde delta ovaları yani akarsu biriktirme şekilleri var. O hâlde buralarda kıta sahanlığı geniş yani deniz sığ, deniz sığ olduğuna göre de buralarda dalgalar rahatlıkla biriktirme yapabilir. I numaralı arazide yani Doğu Karadeniz kıyılarında falezler yaygın yani orda kıta sahanlığı dar. Başka bir değişle deniz kıyıdan itibaren aniden derinleşir. Bu yüzden de dalgalar biriktirmeden ziyade aşındırma yapar.

CEVAP A

10. Sinop İnce Burun ve Kapıdağ yarımadası dalga biriktirme şekillerinden olan tombolo örnekleridir. Büyük Çekmece, Küçük Çekmece, Durusu (Terkos) gölleri ise yine dalga biriktirme şekillerinden olan kıyı set gölü yani lagün yani denizkulağı örnekleridir. Bafra Ovası ise akarsu biriktirme şekillerinden olan delta ovamızdır.

NOT: Kıyı set gölü, lagün, denizkulağı hep aynı anlamdadır. Bu üç isme de rastlayabilirsin o yüzden verdim.

CEVAP D

11. Ülkemiz orta kuşak ülkesidir. Bu yüzden kıyılarımızda buzullar çok fazla etkili olmaz. Bak yanlış anlama ülkemizde buzullar etkili olmaz demiyorum. Ülkemizde yüksek kesimlerde buzulların şekillendirici etkisine rastlanabilir. Ama KIYILARIMIZDA buzullar çok fazla etkili olmaz. Gel-Git ya da Met-Cezir dediğimiz okyanusun kabarması ve alçalması olayı okyanus kıyılarında daha çok etkilidir. Ülkemizin okyanusa kıyısı olmadığı için gel-git çok etkili olmaz. Kısaca matematik konumuzdan dolayı buzullar, özel konumumuzdan dolayı gel-git ülkemizde çok etkili olmaz.

CEVAP C

12. Hocam diyor şimdi bazıları ama ülkemizde haliç, watt, skayer kıyı tiplerinin üçü de yok burada bir sıkıntı var diyor. Yok, kardeşim sıkıntı falan. Senin okumada sıkıntı var biraz. Bak orada diyor ki MATEMATİK KONUMA BAĞLI OLARAK hangi kıyı tipi görülmez? Matematik konumdan dolayı yani kıyılarımızda buzullar etkili olmadığı için skayer ve fiyort kıyı tipleri görülmez. Özel konumdan dolayı yani okyanusa kıyımız olmadığı için watt tipi kıyılar görülmez. Her ne kadar dokuzuncu sınıf sosyal bilgiler kitaplarında ülkemizde özel konumdan dolayı haliç görülmez dese de ÖSYM'ye göre ve bazı akademik kaynaklara göre ülkemizde haliç var.

CEVAP C

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Ülkemizde kıyıların oluşmasında çeşitli dış kuvvetler etkilidir.

I. Rüzgârlar
II. Akarsular
III. Dalgalar

Yukarıda verilenlerden hangileri kıyılarımızın oluşmasında doğrudan bir etkiye sahip değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Ülkemizde Karadeniz, Akdeniz ve Menteşe Yöresinde dağlar kıyıya paralel uzandığı için boyuna kıyı tipi görülmektedir.

Boyuna kıyıların görüldüğü kıyılarımız için aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

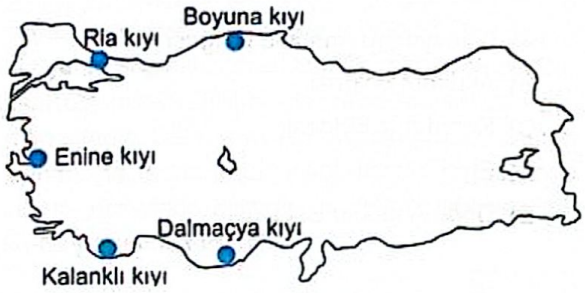
A) Koy ve körfez sayısı azdır.
B) Doğal liman sayısı azdır.
C) Limanlarının hinterlandı dardır.
D) Kıta sahanlığı geniştir.
E) Falez oluşumu yaygındır.

3. Ege kıyıları gerçek kıyı uzunluğuna bakıldığında ülkemizin en uzun kıyılarına sahiptir ama kuş uçumu kıyı uzunluğu gerçek uzunluğuna nazaran daha azdır.

Ülkemizde gerçek kıyı uzunluğu ile kuş uçumu uzunluk arasındaki farkın en fazla olduğu yerin Ege Bölgesi olmasında aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?

A) Dağlık arazilerin fazla olması
B) Dağların kıyıya dik uzanması
C) İç kesimlerle ulaşımının daha kolay olması
D) Kırıklı dağların daha yaygın olması
E) Kıyılarda delta ovalarının yaygın olması

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı kıyılarımız ve görüldüğü yerler eşleştirilmiştir.

Verilen kıyılardan hangi ikisinin yeri değiştirilirse doğru bir eşleştirme yapılmış olur?

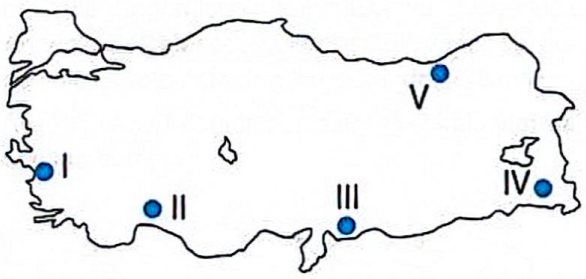
A) Ria-Boyuna B) Enine-Kalanklı
C) Kalanklı-Enine D) Boyuna-Enine
E) Kalanklı-Dalmaçya

5. Ülkemizde en az etkili olan dış kuvvetlerden birisi de buzullarıdır.

Ülkemizde buzulların şekillendirici etkisinin az olmasında aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha çok etkili olmuştur?

A) Orta kuşak ülkesi olması
B) Yükselti değerlerinin az olması
C) Karasal iklimin yayılış alanının geniş olması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Yeryüzü şekillerinin engebeli olması

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangi ikisinde kalıcı kar görülme ihtimali diğerlerine göre daha azdır?

A) II ve V B) I ve IV C) III ve V
D) I ve III E) IV ve V

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. **Aşağıda verilen bölgelerimizden hangisinde rüzgârların şekillendirici etkisine daha fazla rastlanması beklenir?**

A) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
B) Akdeniz Bölgesi
C) Karadeniz Bölgesi
D) Ege Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

8. Aşağıda bazı aşındırma şekilleri ve hangi dış kuvvet tarafından oluşturuldukları eşleştirilmiştir.

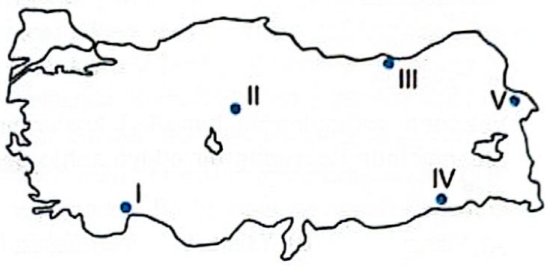
Yapılan bu eşleştirmelerden hangi yanlıştır?

A) Mantar kaya-Rüzgâr
B) Falez-Dalga
C) Hörgüç kaya-Akarsu
D) Yardang-Rüzgâr
E) Kanyon vadi-Akarsu

9. **Aşağıda verilenlerden hangisi karstik aşınım şekillerinden birisi değildir?**

A) Lapya B) Dolin C) Polye
D) Traverten E) Uvala

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde karstik aşınım şekillerine daha fazla rastlanması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Geleğen
II. Gideğenin türü
III. Gölü oluşturan çanağın yapısı

Yukarıdaki öncülde verilenlerden hangileri gölün suyunun niteliği üzerinde etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) İ, II ve III

12. **Dünyanın en büyük sualtı peribacaları yani mikrobiyalitleri hangi gölümüzün altında yer almaktadır?**

A) Van Gölü B) Tuz Gölü
C) Akşehir Gölü D) Acı Göl
E) Hazar Gölü

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Öncelikle şuna dikkat et. Verilenlerin hepsi de kıyıların oluşmasında etkilidir. İkinci olarak soru köküne dikkat et. Verilenlerden hangisi kıyıların oluşmasında DOĞRUDAN bir etkiye sahip değildir demiş ve onun da altını çizmiş. Rüzgârlar kıyıların oluşmasında doğrudan değil dolaylı bir etkiye sahiptir. Rüzgârlar dalgaları oluşturur, dalgalar kıyıyı şekillendirir.

   NOT: Lütfen soru köklerinde geçen; doğrudan, dolaylı, doğal, beşeri gibi kelimelere dikkat et. Onlar sorunun cevabını değiştirebilir.

   CEVAP A

2. Boyuna kıyıların olduğu yerlerde dağlar kıyıya paralel uzandığı için bu kıyılarda; girinti çıkıntı azdır. Girinti çıkıntı az olduğu için koy ve körfez sayısı azdır. Koy ve körfez az olduğu için doğal liman sayısı azdır. Deniz aniden derinleşir bu yüzden KITA SAHANLIĞI DARDIR. Kıta sahanlığı dar olduğu için falez oluşumu kolay delta ve kıyı kumulu oluşumu zordur. Yine dağlar hemen kıyının gerisinden başladığı için bu kıyılardaki limanların iç kesimlerle ulaşımı zordur yani hinterlantları dardır. Şunu da belirteyim enine kıyıların görüldüğü yerlerde yukarıda yazdıklarımızın bire bir tam tersi yaşanır. Enine kıyılarda genelde Ege kıyılarımızda görülmektedir.

   CEVAP D

3. Ege Bölgemizde dağlar kıyıya dik uzandığı için kıyı çizgisinde girinti çıkıntı fazla olur. Girinti çıkıntının çok olması da gerçek kıyı uzunluğu ile kuş uçumu kıyı uzunluğunun fazla olmasına neden olur. Karadeniz ve Akdeniz de kıyı çizgisi düz bir şerit hâlinde olduğu için gerçek uzunluğu ile kuş uçumu uzunluğu arasındaki fark fazla olmaz. Ege kıyılarını düz bir ip değil de S çizen bir ip gibi düşün. Bu ipi iki ucundan tutup düzleştirdiğinde gerçek uzunluğu daha fazla olur. Yukarıdaki yazılanların hepsinin nedeni dağların kıyıya göre konumudur.

   CEVAP B

4. ÖSYM'nin kıyılar hakkındaki soruları genelde bu şekilde oluyor. Yani genelde kıyıların nerelerde görüldüğü konusu soru olarak geliyor. Bu haritayı aklına kazı ama kalanklı ve dalmaçya kıyı tiplerinin yerini değiş. Kalanklı karstik arazilerde görülür yani ülkemizde Silifke kıyılarında daha fazla görülmektedir. Dalmaçya ise dağların sular altında kalmasıyla dağların zirvesinin adacıklar şeklinde suyun yüzeyinde kalması sonucu oluşur ve Finike-Kaş arasında görülür.

   CEVAP E

5. Biliyorsun ki buzulların en etkili olduğu yerler kutuplar çevresi ve kutba yakın yerlerdir. Ülkemiz orta kuşak ülkesi olduğu için buzullar çok etkili değildir.

   CEVAP A

6. Kalıcı kar dendiğinde çoğumuz enleme bakıyoruz. Özellikle de Akdeniz dendiğinde deniz, kum, güneş aklımıza geldiği için ve çok sıcak bir bölge olduğunu bildiğimiz için orada kalıcı kar görülmez diye düşünüyoruz. Bak ülkemizde buzulların az etkili olması matematik konumumuzdan dolayıdır ama ülkemizde buzulların görülmesi yükseltiyle ilgilidir. Akdeniz'de Torosların yükseltisi fazla olduğu için kalıcı kar görülebilmektedir. Hakkâri ve Doğu Karadeniz Kıyılarının yükseltisi zaten fazla oralarda da görülecek. Lakin Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yükseltisi 2500 metreyi geçen alanlar olmadığı için kalıcı kar da görülmez.

   Aşağıya buzul dağlar haritasını da bırakayım da unutma buraları

   CEVAP D

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7. Kuraklıkların şiddetli olduğu yani topraktaki nem oranın az olduğu dolayısıyla bitki örtüsünün zayıf olduğu bölgelerde rüzgârların şekillendirici etkisi daha fazla olur. Verilenler içerisinde bu şartları sağlayan bölgemiz Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. Bu bölgemizde yaz sıcaklıkları çok fazla olduğu için kuraklık şiddetli yaşanır ve bitki örtüsü de zayıftır. Bunlara bağlı olarak ta rüzgârların şekillendirici etkisine daha fazla rastlanır.

CEVAP A

8. Hörgüç kaya buzul aşındırma şekillerinden birisidir. Diğer verilenler doğru onları lütfen unutma.

CEVAP C

9. Aşağıya bir şekil bırakıyorum onu öğren.

CEVAP D

10. Sana karstik arazi sorulduğunda Antalya Bölümü ve çevresinde bir yer ara sadece. Fakat jips şeklinde karstik arazilerden bahsederse kesinlikle Sivas çevresine gitmelisin.

CEVAP A

11. Bir gölün suyu tatlı ya da acı olabilir. Suları acı olan göllerin suyu tuzlu ya da sodalı olabilir. Tüm bunlar gölün suyunun niteliğini oluşturur. Bir gölün gideğeni yoksa genelde suları acı olur. Gideğeni olan göllerin suyu ise genelde tatlı olur. Göl sularının tuzlu mu yoksa sodalımı olduğunu da gölü oluşturan çanağın yapısı belirler. Bazı göllerde ise (Otlukbeli Gölünde olduğu gibi) gölü besleyen akarsu gölün suyunun niteliğini belirler. Otluk belini besleyen akarsu maden sularından oluştuğu için gölün suyu da sodalıdır. Kısaca öncülde verilenlerin hepsi gölün suyunun niteliğini belirler.

CEVAP E

12. Yakın zamanda keşfedilen ve Dünyanın en büyük sualtı peribacaları olduğu belirlenen namı diğer mikrobiyalitler Van Gölümüzün altında yer almaktadır. Bu sorunun güncelde çıkma ihtimali de vardır sakın unutma.

CEVAP A

YEDİİKLİM

1. **Maden sularının tortullaşması sonucu oluşmuş Dünyanın tek tortul (traverten) set gölü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Marmara Gölü B) Van Gölü
C) Otlukbeli Gölü D) Manyas Gölü
E) İznik Gölü

2. **Aşağıda verilen göllerimizden hangisinde tatlı su balıkçılığı yapılması beklenmez?**

A) Acıgöl B) Kovada
C) Marmara Gölü D) Eğirdir Gölü
E) Köyceğiz Gölü

3. **Tuz Gölü hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Ülkemizin en büyük kapalı havzasıdır.
B) Türkiye tuz üretiminin önemli bir kısmını karşılar.
C) Gölün altına ülkemizin en büyük doğalgaz deposu yapılmaktadır.
D) Yüzey alanı yıl içerisinde çok değişiklik gösterir.
E) Ülkemizin en derin göllerinden birisidir.

4. Bazı göllerin oluşumunda iki farklı olay etkili olabilmektedir. Misal bir gölün oluşumunda hem tektonik faktörler hem de lav setleri etkili olabilmektedir. Bu tür göllere ise karma yapılı göller denmektedir.

Aşağıda verilen göllerimizden hangisi karma yapılı göllere örnek olarak gösterilemez?

A) Van Gölü B) Beyşehir
C) Eğirdir D) Kovada
E) Tuz Gölü

5. **Aşağıdaki göllerimizden hangisi elektrik üretiminde kullanılan doğal baraj niteliğindeki göllerimizden birisi değildir?**

A) Hazar Gölü B) Tortum Gölü
C) Kovada Gölü D) Van Gölü
E) Çıldır Gölü

6. Göllerimizden çeşitli amaçlarla faydalanılabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi göllerden elde etiğimiz faydalar arasında gösterilemez?

A) Rafting sporları
B) Elektrik üretimi
C) Turizm
D) Tuz üretimi
E) Balık üretimi

YEDİKLİM

7. Aşağıdakilerden hangisi yapay set göllerine örnek olarak gösterilebilir?

A) Eymir B) Mogan C) Hirfanlı
D) Tuz Gölü E) Köyceğiz

8. Aşağıdaki göllerimizden hangisi oluşum açısından diğerlerinden farklıdır?

A) Eymir B) Mogan C) Ulubat
D) Köyceğiz E) Marmara

9. Ülkemizdeki göllerle ilgili aşağıdaki öncüllerde bazı bilgiler verilmiştir.

I. Lav set göllerimizin büyük kısmı Doğu Anadolu Bölgemizde yer almaktadır.

II. Heyelan set göllerimizin büyük kısmı Karadeniz Bölgemizde yer almaktadır.

III. İç Anadolu Bölgemizdeki göllerin hepsi kapalı havza niteliğindedir.

IV. Ülkemizin matematik konumundan dolayı ülkemizde sirk (buzul) göllerine rastlanmaz.

Verilen bu bilgilerden hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

10. Aşağıda verilen bölümlerden hangisinde fiziksel ufalanmanın diğerlerine göre daha fazla olması beklenir?

A) Doğu Karadeniz B) Batı Karadeniz
C) Kıyı Ege D) Antalya Bölümü
E) Dicle Bölümü

11. Aşağıdaki öncüllerde bazı bölümler verilmiştir.

I. Doğu Karadeniz

II. Antalya Bölümü

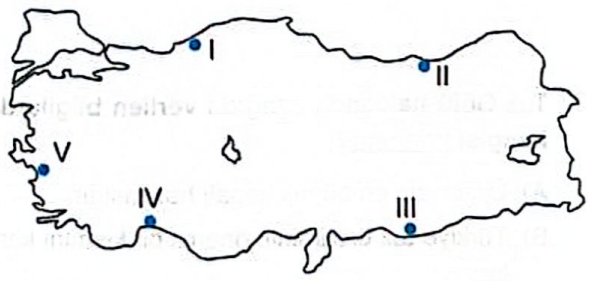
III. Kıyı Ege Bölümü

IV. Yukarı Kızılırmak Bölümü

Verilen bölümlerimizden hangi ikisinde kimyasal ufalanmanın diğerlerine göre <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve IV
D) I ve III E) II ve III

12. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde toprak oluşumunun diğerlerine göre daha yavaş gerçekleşmesi beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Özellikleri verilen gölümüz Otlukbeli Gölüdür. Soda minerallerinin üst üste birikmesi sonucu oluşmuştur. Bu gölümüzü de sakın aklından çıkarma. Çünkü genel kültür sorularında da karşına çıkma ihtimali var.

CEVAP C

2. Aslında mantık basittir. Suları acı olan göllerde tatlı su balıkçılığı yapamazsın tabi ki hocam ne bileceğim ben hangisinin suları acı? Bak A şıkkındaki gölün adı ne? ACI GÖL, çok kendini zorlamana gerek yok yani. O gölün suları tatlı olsa Acıgöl ismini vermezlerdi sanırım. Mantığını kullanman yeterli bence. Hocam yine de bilmek istersen diye vereyim. Suları acı olan ve senin bilmen gereken göllerimiz; Van Gölü, Acıgöl, Burdur, Palas Tuzlası ve Tuz Gölüdür.

CEVAP A

3. E şıkkı hariç diğerleri doğrudur canlar. Özellikle en büyük kapalı havza meselesini çok karıştırıyorsunuz. Evet en büyük gölümüz Van Gölü ve yine evet Van Gölü'de kapalı havza ama yine de en büyük kapalı havzamız Tuz Gölü'dür. Neden dersen havza alanı hesaplanırken sadece gölün kapladığı alan değil o gölü besleyen akarsuların kapladığı alanlarda hesaplanır.

CEVAP E

4. Tuz Gölünün oluşumunda sadece tektonik faktörler etkili olmuştur yani karma yapılı değildir. Ama diğer şıklarda verilenlerin hepsi de karma yapılıdır baştan o isimleri unutma. İkinci olarak nasıl karma yapılı hocam diye soruyorsan anlatayım hemen. Van Gölünün oluşmasında hem tektonik faaliyetler hem de lav setleri etkili olmuştur. Gölümüzü oluşturan çukurluk tektonik faaliyetler sonucu oluşurken o çanağın önünün kapatılması lav setleri sayesinde olmuştur. Beyşehir, Eğirdir ve Kovada göllerinin oluşmasında ise hem tektonik faaliyetler hem de karstik erimeler etkili olmuştur.

CEVAP E

5. Yine sana basit bir mantık söyleyeyim mi? Gideğeni olan göllerden elektrik üretilebilir. Yani kısaca kapalı havza özelliğindeki göllerden elektrik üretilmez. Van Gölü kapalı havza olduğuna göre elektrik üretiminde kullanılmayacaktır. Elektirik ürettiğimiz ve bilmen gereken diğer dört göl de şıklarda verilmiş zaten. (Hazar, Çıldır, Tortum, Kovada)

CEVAP D

6. Sana tek bir şey söyleyeceğim. Gölde bindiğin kanoyu kendi kendine sallayıp adrenalin mi yaratacaksın. Yani kısaca durgun suda nasıl rafting yapacaksın onu bana bir anlat. Rafting akarsularda olur bunu unutma. Orada verilenler dışında göllerimizden tarımda sulama amaçlı da faydalanılmaktadır.

NOT: Su sporları amaçlı dese (kano, yelkenli gibi) kabulümüzdü ama rafting dediği için olmaz.

CEVAP A

7. Sadece şunu belirtmek için yazdım bu soruyu, yapay set gölü derse aklına hemen baraj gelsin. Barajların hepsi yapay set göllerindendir. Bunu dışında barajlar konusuna enerji kaynaklarında daha ayrıntılı bakacağız senle.

CEVAP C

8. Yine bir püf noktası vermek için yazdım bu soruyu. ÖSYM genelde bu tarz sorular soruyor. Yani hangi göl ya da hangi ova oluşum açısından diğerlerinden farklıdır gibi. Ovalar konusunda özellikle delta ve karstik ovaları ezberlersen rahatlıkla soruları çözersin. Akarsularda da özellikle set göllere bunlar içerisinde de yine özellikle alüvyal set göllere dikkat et. Şıklarda verilenlerden Ulubat tektonik kökenli geriye kalanlar alüvyal set gölleridir.

CEVAP C

9. Daha önce bir tüyo vermiştim onu yine hatırlatayım sana. Şıklarda genelde hepsi tümü, tamamı gibi cümleler geçerse o büyük ihtimalle yanlış cevap olur. Yani iç Anadolu Bölgemizdeki göllerin hepsi kapalı havza olmaz. Bunun dışında ülkemizde yükseltisi 2500 metreyi geçen yerlerde buzullar etkili olabilmektedir demiştim. Buna bağlı olarak yükseltisi fazla olan Cilo, Kaçkar, Uludağ, Erciyes gibi dağlarımızda buzul gölleri görülebilmektedir. Biraz mantıklı düşünürsen diğerlerinin doğru olduğunu bulabilirsin. Ülkemizde heyelan olayları en çok nerede görülür? Karadeniz bölgesinde değil mi? O hâlde heyelan set göllerinin en fazla olduğu bölgemizde Karadeniz Bölgesi olacaktır. Volkanik arazinin en fazla olduğu bölge neresi peki? Doğu Anadolu değil mi? O hâlde lav set gölleri de Doğu Anadolu Bölgesinde fazla olacak demektir.

CEVAP B

10. Fiziksel ufalanma sıcaklık farkının fazla olduğu yerlerde görülen ufalanma şeklidir. Günlük sıcaklık farkına bağlı olarak kayaçlarda ufalanmalar meydana gelir. Peki sence nemli olan yerde mi yoksa karasal olan yerde mi günlük sıcaklık farkı fazla olur? Tabi ki karasal iklime sahip yerlerde değil mi? Onu da geçtim bak şıklardakilerin hepsi denize kıyısı olan yerler bir tek Dicle Bölümü karasal iklime sahip. Yani diğerlerinden farklı olan bir tek o var. Bölümlerin yerini bilmiyorsan da hemen öğren lütfen.

CEVAP E

11. Kimyasal ufalanma deyince aklına hemen sıcaklık, nem ve yağış gelsin. Nem ve yağışın fazla olduğu sıcak yerlerde kimyasal ufalanma daha fazladır. Yani kıyı kesimlerin hepsinde kimyasal ufalanma da fazladır. Yalnız soru kökünü iyi okursan hangi ikisinde diğerlerine göre DAHA FAZLA GÖRÜLÜR diye sorumuşum ve bunun altını çizmişim. Doğu Karadeniz kıyıları hem Türkiye'de en fazla yağış alan yerdir hem de föhn rüzgârlarının etkisiyle sıcaklık değeri fazladır. Bu sebeple de kimyasal ufalanma oldukça fazladır. Antalya Bölümü enlemin etkisiyle oldukça sıcak ve denizelliğin etkisiyle de nemli bir bölümdür. Ayrıca karstik arazi yaygın olduğundan (kolay eriyebilen kayaçlar) kimyasal ufalanma daha çabuk gerçekleşmektedir.

CEVAP A

12. Daha önceki soruların çözümünde nerelerde kimyasal nerelerde fiziksel ufalanma fazla olur bunu belirtmiştim. Zaten soruları sıralı bir şekilde ve çözümleri birbiriyle bağlantılı olacak şekilde ayarladım ki çözümleri okuduğunda o konuyu tekrar etmiş ol. Burada önceki sorularla bağlantı kurmanı istediğim şu var. Fiziksel ufalanmanın olduğu yerlerde toprak oluşumu yavaş, kimyasal ufalanmanın olduğu yerlerde toprak oluşumu hızlıdır. O zaman haritada karasal iklime sahip olan yani fiziksel ufalanmanın fazla olduğu yeri arayacaksın. İşin bu kadar basit, hep diyorum coğrafya ezber değil, mantığını kullanarak bağlantı kurma işidir.

CEVAP C

YEDİKLİM

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında ülkemizde görülen topraklardan bazılarının bulunduğu yerler verilmiştir.

Haritada hangi toprağımızın görüldüğü yer yanlış belirtilmiştir?

A) Vertisol B) Podzol C) Step
D) Terra-Rossa E) Çernezyom

2. Aşağıdaki öncüllerde bazı topraklarımızın özellikleri belirtilmiştir.

I. Erzurum-Kars çevresinde gür otlakların altında görülür. Dünyanın en verimli topraklarından birisidir.

II. Doğu Karadeniz çevresinde görülen kırmızı renkli topraklardır. Yıkanmış topraklardan olduğu için kireç ve tuz bakımından fakirdir ve çay tarımı için elverişlidir.

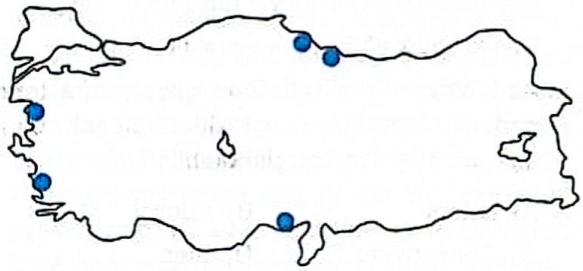
III. Akdeniz Bölgesinde kalkerli araziler üzerinde, maki bitki topluluklarının altında görülen topraktır. Demiroksit bakımından zengin olduğu için rengi kırmızıya çalar ve yine demiroksit bakımından zengin olduğu için turunçgil tarımına uygundur.

IV. Kireç, tuz, toz bakımından zengin; humus ve nem bakımından fakir topraklardır. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaygındır. Genelde tahıl tarımı için elverişlidir.

Yukarıda özellikleri verilen toprakları aşağıdaki topraklarla eşleştirdiğimizde hangisi dışarıda kalır?

A) Çernezyom
B) Terra-Rossa
C) Laterit Benzeri
D) Kestane veya Kahverengi Step
E) Podzol

3. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar işaretlenmiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisi işaretli alandaki toprakların ortak özellikleri arasında gösterilemez?

A) Taşınmış topraklardan alüvyal topraklarıdır.
B) Bu topraklar bulundukları bölgenin iklim özelliğini yansıtmazlar.
C) Bu topraklarda horizonlaşma yani katmanlaşma görülmez.
D) Kireç ve tuz bakımından zengin topraklardır.
E) Alüvyal topraklar oldukları için verimli topraklar arasındadır.

4. Aşağıda öncülde bazı topraklar verilmiştir.

I. Çernezyom
II. Laterit
III. Tundra
IV. Podzol

Verilen bu toprak türlerinden hangilerine ülkemizde rastlanmaz?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) II ve IV E) I ve IV

5. Dost dost diye nicesine sarıldım
Benim sadık yârim kara topraktır
Beyhude dolandım ey yâr boşa yoruldum
Benim sadık yârim kara topraktır

Aşık Veysel'in dizelerinde geçen kara toprak sadece toprağın rengi düşünülecek olursa aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Laterit B) Podzol
C) Çernezyom D) Step
E) Kahverengi orman

6. Ülkemizde erozyon olayları sonbaharda daha çok artmaktadır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Kar erimeleri ve yağışların bir araya gelmesi
B) Bitki örtüsünün bu dönemde tamamen yok olması
C) Rüzgârın sonbaharda daha etkili olması
D) Akarsuların debisinin genelde sonbaharda artması
E) Bir önceki mevsimin yaz olması ve toprağın çoraklaşması

7. **Aşağıdakilerden hangisi erozyonun etkilerini azaltmak için alınacak önlemlerden birisi <u>değildir</u>?**

A) Ağaçlandırma çalışmalarına önem vermek
B) Nadas uygulamasını artırarak toprağın dinlenmesini sağlamak
C) Eğimli arazilerde taraçalama yapmak
D) Tarım arazilerini eğim doğrultusunda değil eğime dik sürmek
E) Rüzgârın şiddetli olduğu alanlarda koruyucu çitler yapmak

8. Yağışın çok fazla olduğu eğimli arazilerde hele ki birde ana kaya geçirimsizse ve killi toprak yapısı görülüyorsa heyelanlara sıkça rastlanabilmektedir.

Soru kökünde verilen bilgilere göre yukarıdaki Türkiye haritasında belirtilen yerlerden hangisinde heyelan olaylarına daha sık rastlanması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Ağaçlandırma çalışmalarına önem vermek
II. İstinat duvarları yapmak
III. Geçirimsiz arazilerde su tahliye boruları yapmak

Yukarıda verilenlerden hangisinin ya da hangileri heyelan olaylarını azaltmak için alınacak tedbirler arasında gösterilmesi çok doğru <u>olmaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1. Şimdi çoğunuz hocam hepsi de doğru diyordur ya da bir tane sallamıştır. Bu arada sen doğru yaptıysan tebrik ederim oldukça dikkatlisin demek ki. Burada en büyük hatayı bir bölgede sadece bir tek toprak türü görülüyormuş gibi düşünmekle yapıyorsun. Misal Akdeniz Bölgesinde kalkerli arazilerde Terra-Rossa türü topraklar görülürken, geniş yapraklı ormanlarının altında kahverengi orman, delta ovalarının olduğu yerde de taşınmış topraklar görülebilmektedir. Hazır taşınmış toprak demişken haritada Terra-Rossa nereye yazılmış bir bak. Orası Çukurova değil mi? Yani ülkemizin en büyük delta ovası, o hâlde orada Terra-Rossa değil taşınmış topraklardan olan alüvyal topraklar görülecektir.

CEVAP D

2. Podzol daha çok Batı Karadeniz Bölümünde yüksek kesimlerde görülen soğuk ve nemli bölge toprağıdır. Bu toprağımızın özelliği öncüllerde yok. Diğer verilenleri sıralayacak olursak. I numara çernezyom, II numara laterit benzeri, III numara terra-rossa, IV numara kestane veya kahverengi steptir. Tüm özelliklerini öncüllerde belirttim o özellikleri iyi öğren lütfen.

CEVAP E

3. Verilen yerlere dikkat ettin mi? Hepsi de ülkemizdeki delta ovalarının üzerine işaretlenmiş. Delta ovaları için ne demiştim hatırlıyor musun? Bu ovalarımızı hiç unutma, yerlerini ve hangi akarsu tarafından oluşturulduğunu mutlaka öğren çünkü her yerde karşına çıkar. Delta ovalarımızın toprakları taşınmış topraklardan alüvyal topraklara örnektir. Bunlar taşınmış toprak oldukları için verimlidirler. Yine taşınmış toprak olduğu için bulunduğu bölgenin iklim özelliklerini yansıtmazlar ve bu topraklarda horizonlaşma yani katmanlaşma görülmez. Bu özellikleri de unutma lütfen her yerde karşına çıkar. Ama akarsular tarafından taşınmış yıkanmış topraklardan oldukları için kireç ve tuz çok değil aksine azdır.

CEVAP D

4. Ülkemizde laterit türü topraklar yoktur ama laterit benzeri vardır. ÖSYM laterit derse yok diyeceksin unutma. Yine Tundra kutba yakın yerlerin toprağıdır ve matematik konumumuzdan dolayı bizim ülkemizde görülmez. Ülkemizde çöl toprakları da yoktur ama Karapınar Meke Tuzlası çevresinde çöl benzeri topraklar görülmektedir.

CEVAP B

YEDİİKLİM

5. Erzurum-Kars çevresinde görülen çernezyom toprakları humus açısından oldukça zengindir. Bu yüzden de rengi siyaha çalmaktadır. Bu yüzdende halk arasında kara toprak olarak bilinir. Hocam ama böyle soru mu olur deme. Hatırlıyorsan bir ara eğitim bilimlerinde Orhan Gencebay'ın şarkısını soru kökü yapmışlardı. Hatasız kul olmaz hatamla sev beni eğitim bilimlerinde hangi kavrama karşılık gelmektedir diye, cevap koşulsuz kabuldü. Bu sene de kalkar bunu sorar.

CEVAP C

6. Şimdi hemen A şıkkına atladınsa acayip dikkatsizsin söyleyeyim lütfen dikkatini topla biraz. Sonbaharda ne kar erimesi Allah aşkına. Bir önceki mevsim yaz o yüzden kar olmaz sonbaharda. Ama tam da bu nedenle yani bir önceki mevsim yaz olduğu için toprak çoraklaşır ve bitki örtüsü zayıflar. İşin içerisine bir de sonbahar yağışları girdimi erozyonun şiddeti artar.

CEVAP E

7. B şıkkı hariç verilenlerin hepsi erozyonu önlemede işe yarar. Bunlar yanında meraları aşırı otlatmaktan kaçınmak, tarlalarda anız yakılmasının önüne geçmek te tedbirler arasında sayılabilir. Yalnız dikkat et nadas uygulamasında toprağı bir yıl eker bir yıl boş bırakırsın. Toprağı boş bıraktığın dönemde de erozyonun şiddeti artar. O yüzden tarım arazileri nadasa bırakılmamalı toprağı dinlendirmek istiyorsam nadas yerine nöbetleşe ekim seçilmelidir. Bunların ne olduklarını ve faydalarını tarım konusunda ayrıntılı anlatacağım zaten. Oradaki çözümleri de dikkatli oku.

CEVAP B

8. Hemen bulmuşundur cevabı diye umuyorum. Ülkemizde Doğu Karadeniz kıyıları hem eğimli hem de Türkiye'de en fazla yağış alan yerdir. Bu yüzden heyelan olaylarının en fazla görüldüğü yer de Doğu Karadeniz kıyılarıdır.

CEVAP A

9. ÖSYM bazen saçmalıyor ama inşallah burada saçmalayıp ağaçlandırma çalışmasını almaz. Çünkü basit bir mantıkla düşünecek olursan orman varlığının en fazla olduğu yerlerden biri Doğu Karadeniz'dir ama heyelan olaylarının en çok görüldüğü yer de burasıdır. Bu ÖSYM'nin yanlış soruları yüzünden soru yazarken bile temkinli olmaya başladık. Doğru bildiklerimizden şüphe etmeye başladık. Birde öyle bir şey ki yıllar sonra bizim haklı olduğumuz anlaşılıyor ama iş işten geçiyor. Hayvancılık konusunda bunla ilgili bir çözüm yazacağım okursan ne dediğimi anlayacaksın.

CEVAP A

YEDİKLİM

1. Aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizde görülen iklimler üzerinde diğerlerine göre daha az etkiye sahiptir?

A) Matematik konum
B) Denize göre konum
C) Yeryüzü şekilleri
D) Basınç merkezleri
E) Sıcaklık

2. Aşağıda verilen ekonomik faaliyet kollarından hangisi iklimden diğerlerine göre daha az etkilenir?

A) Tarım B) Hayvancılık
C) Madencilik D) Ulaşım
E) Turizm

3. Aşağıdaki öncüllerde bazı basınç merkezleri verilmiştir.

I. Asor
II. Sibirya
III. Basra

Verilen bu basınç merkezlerinden hangileri batı rüzgârlarının etkisiyle oluşmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. Aşağıdaki öncülde bazı basınç merkezlerimiz verilmiştir.

I. İzlanda
II. Asor
III. Basra

Verilen bu basınç merkezlerinden hangileri dinamik kökenlidir ve ülkemizde yıl boyu etkili olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

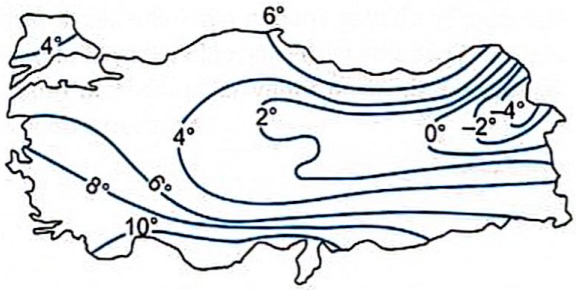
5. I. Durum: Akdeniz Bölgesindeki yıllık sıcaklık ortalamaları Karadeniz Bölgesindeki yıllık sıcaklık ortalamalarından fazladır

II. Durum: İç Anadolu Bölgesindeki sıcaklık ortalamaları Doğu Anadolu Bölgesindeki sıcaklık ortalamalarından fazladır

Yukarıda verilen durumların nedenleri aşağıdaki şıklardan hangisinde doğru olarak belirtilmiştir?

	I. Durum	II. Durum
A)	Enlem	Karasallık
B)	Enlem	Yükselti
C)	Denizellik	Yükselti
D)	Özel konum	Matematik konum
E)	Denizellik	Matematik konum

6. Aşağıda Türkiye ocak ayı indirgenmiş izoterm hartası verilmiştir.

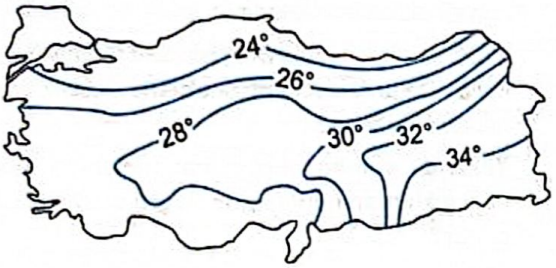

Bu haritaya bakarak aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Sıcaklık eğrileri ikişer derecelik aralıklarla çizilmiştir.
B) En yüksek sıcaklıklar Akdeniz kıyılarında ölçülmüştür.
C) En düşük sıcaklıklar Doğu Anadolu'da ölçülmüştür.
D) Doğu Anadolu'da sıcaklıkların düşük olmasında yükselti etkili olmuştur.
E) Akdeniz'de sıcaklıkların fazla olmasında enlem ve denizellik etkili olmuştur.

YEDİİKLİM

7. Aşağıda Türkiye Temmuz ayı izoterm haritası verilmiştir.

Bu haritadaki bilgilerden faydalanarak aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Sıcaklık eğrileri ikişer derecelik aralıklarla çizilmiştir.

B) En düşük sıcaklıklar Karadeniz kıyılarında ölçülmüştür.

C) En yüksek sıcaklıklar Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ölçülmüştür.

D) En düşük ve en yüksek sıcaklık arasındaki fark on derecedir.

E) Enlemin etkisine bağlı olarak genelde kuzeye gittikçe sıcaklıklar azalmıştır.

8. Kış aylarında en sıcak bölgemiz Akdeniz Bölgesidir.

Bu durum üzerinde;

I. Enlem
II. Karasallık
III. Denizellik

Gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. Yaz aylarında en sıcak bölgemiz Güneydoğu Anadolu Bölgesidir.

Bu durum üzerinde;

I. Enlem
II. Buharlaşma
III. Karasallık
IV. Samyeli

Verilenlerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. Yaz aylarında Güneydoğu Anadolu Bölgesi Akdeniz Bölgesinden daha sıcaktır.

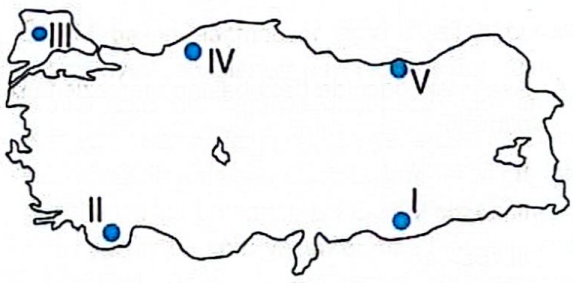
Bu durum üzerinde;

I. Enlem
II. Karasallık
III. Samyeli

Gibi etmenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. Maksimum nem sıcaklıkla doğru, yükselti ile ters orantılıdır. Yani sıcaklık artıkça ve yükselti azaldıkça maksimum nem miktarı artar.

Yukarıda verilen bilgiye göre haritada verilen yerlerden hangisinde yaz aylarında maksimum nem miktarının daha fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Ülkemiz orta kuşak ülkesi olduğu için yani matematik konumundan dolayı Akdeniz iklimi görülür. Denizel iklim karasal iklim üzerinde zaten denize göre konum etkili orada sorun yok. Ülkemizde dağlar kıyıya paralele uzandığı için denizel iklim iç kesimlere kadar sokulamaz böylelikle karasal iklimin yayılış alanı daha geniş olur. Ayrıca ülkemizde kısa mesafelerde iklim değişimi yaşanabilir. Bu son iki yazdığımda yeryüzü şekillerinin iklim üzerindeki etkisine örnek olur. Basınç merkezleri, Sibirya, Asor, İzlanda gibi zaten yine etkili onu basınç merkezlerini anlatırken bahsedeceğim. Ama sıcaklık iklimi etkilemez aksine iklimden etkilenir. Yani sıcaklık iklim elemanıdır. Şöyle bir soru sor kendine; yazları sıcak ve kurak geçen her yerde Akdeniz iklimi görülür mü? Hayır, neticede İç Anadolu Bölgesinde de yazlar sıcak ve kurak geçiyor. O zaman iklim elemanlarından olan sıcaklık ve yağış iklimi etkilemiyor demektir ama Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yazlar sıcak ve kurak geçer. Yani sıcaklık ve yağış iklimden etkilenir.

CEVAP E

2. İklim her şey üzerinde az ya da çok etkilidir. Bunu öğren diye bu soruyu yazdım. İklimin etkili olmadığı hemen hemen hiçbir şey olmadığı için de oldukça önemli bir konudur. ÖSYM buna benzer soruları birkaç kez sordu. İklimin etkili olmadı şey sorulursa ya madenler ya jeolojik yapı cevabını vereceksin. Tekrar söylüyorum onun dışında her şey üzerinde az ya da çok etkilidir.

CEVAP C

3. Her zaman söylediğimi bir kez daha söyleyeyim mi? Şu soruları çözerken lütfen mantığını kullan. Batı rüzgârlarının etkili olduğu basınç merkezleri nereden gelir sence? Batıdan gelir değil mi? O hâlde batıdan gelen iki basınç merkezi Asor ve İzlanda batı rüzgârlarının etkisiyle oluşur. Peki, bir tüyo vereceğim sana bir sonraki soruda lazım olacak. Gerçi soruları çözdükten sonra çözümlere bakacaksın ama olsun. Batı rüzgârları Dünyanın kendi ekseni etrafında dönüşüne bağlı olarak oluşur bunu unutma.

CEVAP A

4. Bir önceki sorunun çözümünde bir tüyo vermiştim sana. Birincisi Asor ve İzlanda batı rüzgârlarının etkisiyle oluşur dedim. İkincisi batı rüzgârları Dünyanın kendi ekseni etrafındaki dönüşüne bağlı olarak oluşur dedim. Sen hiç Dünyanın yılda bir iki kez yeter yoruldum artık deyip durduğuna tanık oldun mu? Durmuyor değil mi? İşte Dünya yıl boyu döndüğü için batı rüzgârları da yıl boyu etkilidir dolayısıyla batı rüzgârlarının etkisiyle oluşan Asor ve İzlanda da ülkemizde yıl boyu etkilidir. Ayrıca bunlar Dünyanın dönmesine bağlı olarak oluştukları için dinamik kökenlidir. Dönme hareket bildirdiği için dinamizm diyoruz biz. Geriye kalan Basra ve Sibirya ise termik kökenlidir yani sıcaklık etkisiyle oluşurlar. Basra yazın etkili olurken Sibirya kışın daha etkili olur. Ama diğerleri yani Asor ve İzlanda yıl boyu etkilidir unutma.

CEVAP D

5. Sana iller ya da bölgeler arasındaki sıcaklık farkı sorulursa verilen illerini birbirine göre konumuna bak. İllerin konumları kuzey güney yönlüyse bu illerdeki sıcaklık farkının nedeni genelde matematik konum yanı enlemden dolayıdır. Veriline illerin konumları birbirine göre doğu batı yönlüyse buradaki sıcaklık farkının nedeni ise özel konum yani yükselti ya da karasallık olabilir. Fakat İç ve Doğu Anadolu Bölgesi ikisi de karasal olduğu için buradaki sıcaklık farkının nedeni genelde yükselti farkından kaynaklı olacaktır. Yalnız bu dediğime ters düşen bazı durumlar vardır onları da bir sonraki soruda vereceğim.

CEVAP B

6. Aslında bu sıcaklık eğrilerinin olduğu haritalardaki soruları çözmek basittir çünkü şıklarda verdiği çoğu şeyi zaten haritada görürsün. Yani pek bir şey bilmene gerek kalmaz. Burada seni tongaya düşüreceği iki yer var ki birini burada vereceğim. Öncelikle şunu bil İNDİRGENMİŞ sıcaklı haritası her yer deniz seviyesinde kabul edilerek çizilen haritalardır o yüzden bu haritalarda yükselti ile ilgili bir şey söylendiğinde çiz gitsin. Çünkü yükselti yok sayılarak çizilmiş sıcaklık haritalarıdır bunlar.

CEVAP D

7. ÖSYM'nin seni tongaya düşüreceği ikinci yer de burası olacak. Çoğunuz hocam hepsi doğru ama diye serzenişte bulunuyor. Buradan sesinizi duyuyorum ama değil işte :) Biraz gıcık bir soru ama ÖSYM bu gıcıklığı yaptığı için anlatmam gerekiyor. Bak kardeşim en düşük sıcaklıkla en yüksek sıcaklık arasındaki fark on derece değil dedi ÖSYM. Çünkü dedi 34 derecenin güneyinde hâlâ Türkiye toprağı var orada sıcaklık 34 dereceden fazladır dedi. Ayrıca 24 derece çizgisinin kuzeyinde de Türkiye toprağı var orası 24 dereceden azdır dedi yine. Aynen şunu söyledi; sıcaklık farkı on derece civarıdır deseydim doğruydu, on dereceden fazladır deseydim yine doğruydu ama on derecedir diye kesin bir ifade kullandığım için yanlıştır dedi. Aman dikkat et bunlara

CEVAP D

8. Akdeniz bölgesinin kış aylarında daha sıcak olmasında güneyde yer alması yani enlem ve denizelliğin etkisiyle (nem) sıcaklık değerlerinin kışın bile çok düşmemesi etkili olmuştur. Nemin sıcaklığı tutucu etkisi vardır. Nem olan yerlerde sıcaklık çok düşmez ya da çok yükselmez bunu unutma. Bir de lütfen bu ve bundan sonraki soruların çözümlerini mutlaka oku. Birbiriyle bağlantılı birkaç soruyu artarda vereceğim.

CEVAP E

9. Yaz aylarında Güneydoğu Anadolu en sıcak bölgemizdir. Bu durum üzerinde etkili olan üç faktörden bahsedebiliriz. Birincisi enlem yani güneyde yer alması. İkincisi karasallık yani nem azlığı ki daha öncede belirtmiştim. Nem olmayan yerde sıcaklıklar çok düşebilir ya da çok artabilir. Üçüncüsü ve son olarak sıcak karakterli rüzgârlarımızdan samyelinin etkisi alınabilir. Buharlaşma ise sıcak olmasının nedeni değil sonucudur.

CEVAP B

10. Demiştim ya 8, 9 ve onuncu soru birbiriyle bağlantılı bu üçünün de çözümünü oku. Hocam bir önceki sorudaki gibi yaz aylarında en sıcak bölge Güneydoğu Anadolu'dur neden derse üçünü de sayabilirsin ama dikkat et lütfen burada genel olarak değil sadece Akdeniz Bölgesiyle kıyaslama yaparak soru sorulmuş. Yani yaz aylarında Akdeniz'e göre Güneydoğu Anadolu daha sıcak neden diye sorulmuş. Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu yaklaşık aynı enlemlerde yer alır. O yüzden burada enlemi şıklar içerisine alamazsın. Tekrar söylüyorum tüm ülke düşünüldüğünde yaz aylarında en sıcak yer Güneydoğu gibi genel sorarsa üçünü de al ama sadece Akdeniz ile kıyaslama yaparsa enlemi alamazsın çünkü ikisi de aynı enlemde.

CEVAP E

11. Bu soruda ben yine insaflı davrandım kafanı çok karıştırmadım. ÖSYM genelde ön bilgide o kadar uzun paragraf yazıyor ki kafanı allak bullak ediyor. Ne istediğini bile anlayamıyorsun. Ama burada ön bilgiye bakmana bile gerek yok. Seni ilgilendiren soru kökünde ki YAZ AYLARINDA kelimesidir. Şunu kesinlikle unutma ki öncülde de vermiştik. Sıcaklık ile maksimum nem doğru orantılıdır yani sıcaklık artıkça maksimum nem miktarı da artar. Daha önceki sorular da yine belirtmiştim. Yaz aylarında en sıcak bölgemiz hangisiydi? Güneydoğu Anadolu Bölgesi değil mi? O hâlde yaz aylarında maksimum nem miktarının en fazla olduğu yer de orası olacaktır. Sana kış aylarını da sora bilirdi yani kış aylarında maksimum nem miktarının en fazla olduğu yer neresi diye sorarsa yine aynı şeye bakacaksın. Kış aylarında en sıcak bölgemiz Akdeniz Bölgesidir. O hâlde kış aylarında maksimum nem miktarının en fazla olduğu bölge Akdeniz olacaktır.

CEVAP A

1. Ülkemizde en fazla yağış alan yerler ile bu durumun nedenleri verilmiştir.

Ülkemizde <u>en fazla</u> yağış alan yerler ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Kıyı kesimlerimiz denizelliğin etkisinden dolayı fazla yağış alan yerlerdendir.

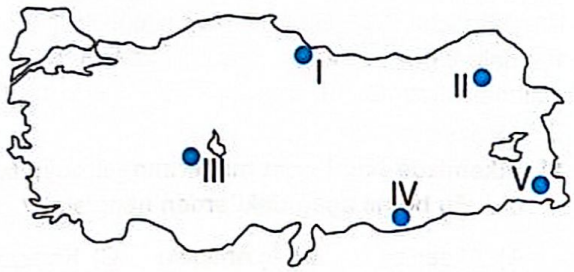
B) Kıyı bölgeler içerisinde enlemin etkisinden dolayı en fazla yağışı Karadeniz kıyıları alır.

C) Doğu Karadeniz kıyılarında yükselti daha fazla olduğu için diğer Karadeniz kıyılarına göre daha fazla yağış alır.

D) Karadeniz kıyıları içerisinde en az yağışı yükselti azlığından dolayı Batı Karadeniz Kıyıları alır.

E) Dağlar kıyıya dik uzandığı için Karadeniz ve Akdeniz Kıyılarına göre Ege Kıyıları daha az yağış alır.

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde yıllık yağış miktarı diğerlerine oranla <u>daha azdır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri yaklaşık aynı enlemler üzerinde yer almaktadır ve ikisi de karasal iklime sahiptir. Buna rağmen Doğu Anadolu Bölgesi İç Anadolu Bölgesinden daha fazla yağış almaktadır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) İç Anadolu Bölgesinde buharlaşma miktarının daha fazla olması

B) Doğu Anadolu Bölesinin yükselti değerlerinin fazla olması

C) İç Anadolu Bölgesinde orman varlığının daha az olması

D) Doğu Anadolu'da akarsu ağlarının daha sık olması

E) İç Anadolu Bölgesinde topraklardaki nem miktarının daha az olması

4. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarının ikisinin denize kıyısı bulunmaktadır ve ikisinde de dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Buna rağmen Karadeniz Kıyıları Akdeniz kıyılarından daha fazla yağış almaktadır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Yükselti B) Özel konum C) Enlem D) Bakı E) Buharlaşma

5. Ege Kıyılarında dağlar kıyıya paralel uzandığı için diğer kıyı kesimlerimize göre nispeten az yağış almaktadır. Ege kıyılarında en fazla yağışı Menteşe çevresi almaktadır.

Menteşe çevresinin Ege Bölgesinin diğer kıyılarından <u>daha fazla</u> yağış almasında aşağıdakilerden hangisi <u>daha fazla</u> etkili olmuştur?

A) Yükselti değerlerinin fazla olması

B) Dağların kıyıya paralel uzanması

C) Denizel iklimin etkisinde olması

D) Buharlaşma miktarının fazla olması

E) Sıcaklık değerlerinin düşük olması

6. Aşağıda ülkemizdeki iklimler ve yağış rejimleriyle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Verilen bu bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Karadeniz iklimine sahip yerler yani Karadeniz Kıyıları ve Marmara Bölgesinin kuzey kesimleri en fazla yağışı sonbaharda alır.

B) Akdeniz iklimine sahip yerler yani Marmara Denizi çevresi ve Güney Marmara, Ege Kıyıları, Akdeniz Kıyıları ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin batı kesimleri en fazla yağışı kış aylarında alır.

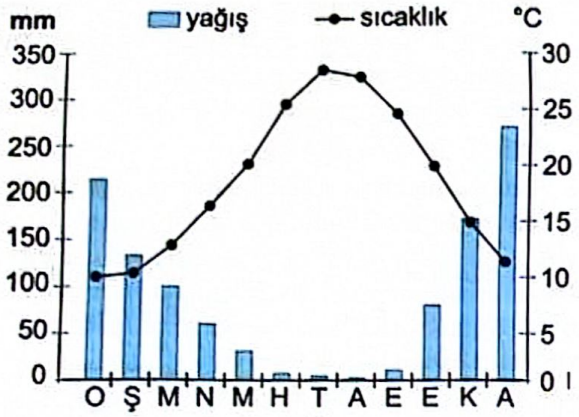
C) Ilıman karasal iklime sahip yerler genelde İç Anadolu Bölgesi en fazla yağışı ilkbaharda alır.

D) Doğu Anadolu Bölgesinin tamamı en fazla yağışı yaz aylarında alır.

E) Akdeniz iklim bölgesinde yer aldığımız için bölgelerimiz genelde en az yağışı yaz aylarında alır.

YEDİİKLİM

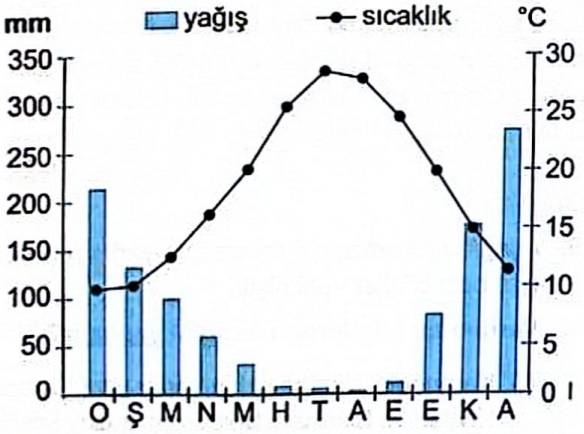
7.

Yukarıdaki grafikte sıcaklık ve yağış grafiği verilen bölümümüz aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Doğu Karadeniz Bölümü
B) Erzurum-Kars Bölümü
C) Hakkâri Bölümü
D) Yukarı Kızılırmak Bölümü
E) Antalya Bölümü

8.

Yukarıda bir bölgemize ait yağış ve sıcaklık grafiği verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilerden faydalanırsak bu bölge için aşağıdaki bilgilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) En fazla yağışı kış aylarında alır.
B) Yaz kuraklığı belirgindir.
C) Yağışlar genelde yağmur şeklindedir.
D) Sıcaklık değerleri beş dereceden aşağı inmemiştir.
E) Turunçgil tarımının en çok yapıldığı bölgemizdir.

9. Aşağıda verilen il çiftlerinden hangi ikisinin sıcaklık ve yağış grafiğinin diğerlerine göre daha çok benzer olması beklenir?

A) Kars-Iğdır
B) Trabzon-Gümüşhane
C) İstanbul-Edirne
D) İzmir-Uşak
E) Muğla-Osmaniye

10. İç Anadolu Bölgesinde bağılnemin en fazla olduğu mevsim hangisidir?

A) İlkbahar B) Yaz C) Sonbahar
D) Kış E) Yaz Başları

11. Ülkemizde bağıl nem miktarının yıl boyu fazla olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akdeniz B) İç Anadolu C) Karadeniz
D) Marmara E) Doğu Anadolu

12.

Yukarıda oluşumu gösterilen yağış türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yamaç Yağışı B) Orografik Yağış
C) Konveksiyonel yağış D) Cephe Yağışları
E) Frontal Yağış

1. Hocam bunları öğren diye soru haline getirdim. Aslında bunların hepsi ayrı ayrı soru olarak karşına çıkabilir. D şıkkı hariç diğerleri doğrudur çünkü Karadeniz kıyıları içerisinde en az yağışı Orta Karadeniz Kıyıları alır. Orta Karadeniz, Karadeniz kıyıları içerisinde yükseltisi en az olan yerdir. Tekrar ediyorum diğer şıklarda verdiklerimin hepsini aklında tut.

CEVAP D

2. Çoğumuz ülkemizde en az yağış alan yeri Güneydoğu Anadolu Bölgesi sanıyor. Etrafı dağlarla çevrili olduğu için en az yağışı İç Anadolu Bölgesi alır. İç Anadolu Bölgesinde en az yağış alan yer ise Tuz Gölü ve çevresi yani III numaralı alandır.

CEVAP C

3. Daha öce bir konu hakkında bilgi vermiştim. Demiştim ki hocam maksimum nem ile sıcaklık doğru orantılıdır. Yani sıcaklık düşünce maksimum nem miktarı düşer yani havayı neme doyurmak daha kolay olur. Doğu Anadolu yüksekte kaldığı için sıcaklık değerleri düşük dolayısıyla maksimum nem miktarı da düşüktür. O yüzden neme daha çabuk doyar ve yağış gerçekleşir. Kısaca Doğu Anadolu Bölgesinin İç Anadolu Bölgesinden daha fazla yağış almasının nedeni yüksekte olması buna bağlı sıcaklık ve maksimum nem miktarlarının düşük olmasıdır.

CEVAP B

4. Bak dikkat et fazla ya da az yağış alan yerlerde konu hep maksimum neme gidecek. Karadeniz daha kuzeyde olduğu için yani enlemin etkisinden dolayı sıcaklık değerleri daha düşüktür. Sıcaklık düşük olduğu için maksimum nem miktarı da düşüktür yani havanın neme doyması daha kolay olur. O yüzden de yağış daha fazla olur.

CEVAP C

5. Ege Bölgesinde genel olarak dağlar kıyıya dik uzanmaktadır bu yüzden de kıyı kesimeler içerisinde az yağış alan yerlerdendir. Fakat Menteşe çevresinde dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Bu yüzden de yağış miktarı diğer Ege kıyılarına göre daha fazla olmaktadır.

NOT: Dikkat ettiysen sorular konu sırasına göre yazıyorum. Sıcaklıkla ilgili sorular, sonra yağış en son rüzgârlarla ilgili soru yazacağım. Bunun nedeni iklim konusunda sıcaklığa kadar geldinse orayla ilgili soruları bile ayırt edip çözebil diye. Yani soru çözmek için tüm iklim konusunun bitmesini bekleme diye böyle yaptım. Her ünitede böyle bir diziliş yaptım bilgin olsun.

CEVAP B

6. Bu soruyu da bazı şeyleri öğren diye yazdım. D şıkkı hariç verilenlerin hepsi doğru lütfen onları unutma. Bir şey daha söylemiştim hatırlıyor musun bilmem. Şıklarda hepsi tümü tamamı gibi ibareler varsa genelde yanlış cevap o olur demiştim o nu da unutma. Doğu Anadolu Bölgesinde Iğdır-Malatya arasında çukurluk bir alan vardır bu çukurluk alanlar en fazla yağışı ilkbaharda alır. Zaten mantıken şu şekilde düşünürsen Iğdır en fazla yağışı yazın alsaydı oralarda pamuk yetiştiremezdik. Çünkü pamuk yaz yağışını hiç sevmez.

CEVAP D

7. Bu tür grafik sorularında sıcaklıkla kafanı hiç kurcalama direkt yağışa bak. Grafiğe bakıldığında en fazla yağışın kış aylarında düştüğü görülmektedir. En fazla yağışı kışın alan yerler neresi demiştik? Akdeniz iklimine sahip yerler değil mi? O hâlde cevap Antalya Bölümü olacaktır. Dediğim gibi bu sana yeterli. Ama bunla bağlantılı bir sonraki soruda bir şey daha soracağım. İşte orada sıcaklık yağış hepsini hesaba katacaksın.

CEVAP E

8. Şimdi soruda altı çizili yere dikkat ettin mi? YALNIZCA grafikte bilgilerden faydalanarak diyor. Yani sadece grafiğe bak, grafikte ne görüyorsan onu cevapla, yorum yapma demek istiyor. Akdeniz iklimine ait olduğunu anladın ya hemen evet turunçgil tarımı var diye atlıyorsun. Tamam, kardeşim de ne biliyorsun buranın Ege'de bir yer olmadığını? Neticede orada da Akdeniz iklimi görülüyor. O yüzden turunçgil tarımının en çok yapıldığı yer diyemezsin. Hocam ama orada yağışların yağmur şeklinde olduğunu da göremiyoruz diyorsan yanılıyorsun. Bak sıcaklıklar eksi derecelere hiç düşmemiş. Sıcaklık eksi derecelere düşmediği için de yağışlar genelde yağmur şeklindedir.

CEVAP E

9. Bazı iller bulunduğu bölgenin iklim özelliğini yansıtmayabilir. Bunlara biz genelde geçiş iklimine sahip iller deriz. Buralar nereler dersen anlatayım Doğu Karadeniz'de Gümüşhane ve Bayburt, Marmara'da Edirne, Ege Bölgesinde Uşak, Afyon ve Kütahya, Antalya Bölümünde Isparta ve Burdur, Doğu Anadolu'da Iğdır ve Malatya gibi iller bulundukları bölgenin iklim özelliklerini yansıtmazlar. Bu ne demek hocam dersen şunu demek istiyorum Gümüşhane ve Bayburt Karadeniz Bölgesindedir tamam ama sıra dağların arkasında kaldıkları için buralarda Karadeniz iklimi görülmez bu yüzden de Trabzon ile Gümüşhane'nin sıcaklık ve yağış grafiği aynı olmaz. Bu E şıkkı harici verilen tüm iller için geçerlidir. Çözüm kısmında verdiğim illeri unutma. Muğla ve Osmaniye ikisi de Akdeniz iklim bölgesinde oldukları için sıcaklık ve yağış grafikleri benzerdir.

CEVAP E

10. Daha önce maksimum nem ile sıcaklık doğru orantılı diye belirtmiştik. Şimdi de yağışla bağılnemi bağla. Yağış fazlaysa bağılnemde fazla demektir. Peki İç Anadolu Bölgesinde yağışın en fazla olduğu mevsim ne zamandı? İlkbahar değil mi? O hâlde İç Anadolu da bağılnemin en fazla olduğu mevsim de ilkbahar olacak demektir. Bir sonraki soru yine bunla bağlantılı olacak sonra yağış çeşitlerine geçeceğiz.

CEVAP A

11. Önceki sorudaki çözümü bir oku. Ne demişim? Bağılnem deyince yağışa bak. Ülkemizde yıl boyu yağış alan neresi var? Tabi ki Karadeniz değil mi? O hâlde yıl boyu bağılnemin fazla olduğu yer de Karadeniz'dir.

CEVAP C

12. .Görselde verilen yağış türü konveksiyonel yani yükselim yağışlarıdır ve ısınan havanın yükselmesi sonucu oluşur.

CEVAP C

YEDİKLİM

1. • Halk arasında kırkikindi yağmurları olarak bilinmektedir.
• Daha çok İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde görülür.

Yukarıda özellikleri verilen yağış türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yamaç yağışı B) Yükselim yağışı
C) Orografik yağış D) Cephe yağışları
E) Frontal yağış

2. Öğretmen Ahmet okullar tatil olunca yaz tatili için anne babasını ziyarete gitmiştir. Bu ziyareti sırasında havanın günlük güneşlik olduğunu ama ikindine doğru havanın aniden kapandığını ve yağmur yağmaya başladığını gözlemlemiştir.

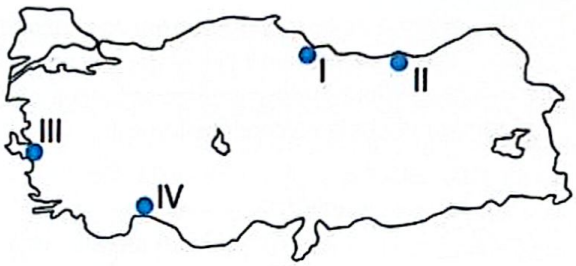
Buna göre Ahmet Öğretmen'in anne babası aşağıdaki illerden hangisinde yaşıyor olabilir?

A) Şanlıurfa B) Nevşehir C) Iğdır
D) Erzurum E) İzmir

3. Konveksiyonel yağışların en etkili olduğu iki bölge İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleridir. Fakat bu yağışlar İç Anadolu'da daha çok ilkbaharda görülürken Doğu Anadolu Bölgesinde yaz başlarında görülmektedir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Doğu Anadolu'nun engebeli bir araziye sahip olması
B) İç Anadolu Bölgesinin etrafının dağlarla çevrili olması
C) Doğu Anadolu'da buharlaşma miktarının daha fazla olması
D) İç Anadolu Bölgesinde bozkır türü bitkilerin yaygın olması
E) Doğu Anadolu Bölgesinin yükseltisinin İç Anadolu Bölgesinden daha fazla olması

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerden hangi ikisinde yamaç yağışlarına diğerlerine göre daha az rastlanması beklenir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) I ve III

5. Aşağıdaki öncülde üç yağış türü verilmiştir.

I. Konveksiyonel Yağış
II. Yamaç Yağışı
III. Cephe Yağışı

Bu verilen yağış türlerinden hangilerinin ülkemizde görülme nedeni matematik konumdur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

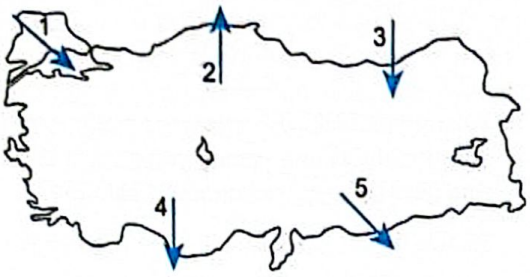
6. Ani soğuma neticesinde oluştuğu için bu yağışlar genelde kırcı şeklindedir ve kış aylarına girerken Akdeniz Bölgemizdeki seralara büyük zaralar verebilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen yağış türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konveksiyonel B) Frontal
C) Yamaç D) Yükselim
E) Orografik

YEDİİKLİM

7. Hava durumu spikeri bugün ülkemizde rüzgârlardan Karayel ve Yıldızın etkili olacağını anons etmiştir. Aşağıdaki Türkiye haritasında etkili olacak rüzgârlarında esiş yönlerini belirtmiştir.

Buna göre kaç numaralı rüzgârın esiş yönü yanlış verilmiştir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

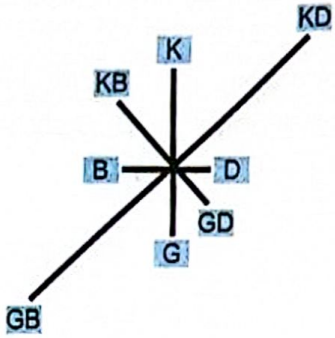
8. **Aşağıdaki rüzgârlardan hangisi sıcak karakterli rüzgârlara örnek olarak gösterilemez?**

A) Lodos B) Samyeli C) Kıble
D) Föhn E) Yıldız

). **Geldiği yer düşünülecek olursa aşağıdaki yerel rüzgârlardan hangisinin diğerlerine göre daha sıcak karakterli olması beklenir?**

A) Samyeli B) Karayel C) Lodos
D) Kıble E) Poyraz

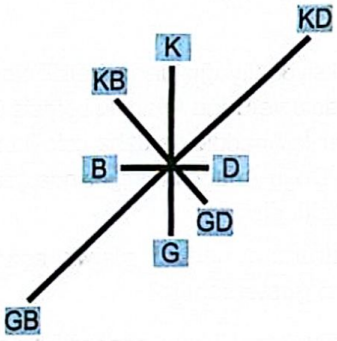
10. Rüzgâr frekans gülleri bir bölgede ya da yörede rüzgârların hangi yönden daha sık estiğini gösterirler ve rüzgârların esiş sıklıklarında da yeryüzü şekillerinin etkisi çok fazladır.

Verilen bilgilere göre yukarıdaki rüzgâr frekans gülü hangi bölgemize ait olabilir?

A) Karadeniz B) Akdeniz
C) Marmara D) İç Anadolu
E) Güneydoğu Anadolu

11. Çanakkale Boğazına ait rüzgâr frekans gülü aşağıda verilmiştir.

Verilen rüzgâr frekans gülü ve Çanakkale boğazının uzanışı düşünülecek olursa Çanakkale Boğazında hangi iki yerel rüzgârın daha etkili olması beklenir?

A) Karayel ve Yıldız
B) Yıldız ve Poyraz
C) Samyeli ve Kıble
D) Kıble ve Samyeli
E) Lodos ve Poyraz

YEDİİKLİM

1. Bu soru bankasının hazırlanmasındaki amaç bir konudan çıkabilecek ne kadar soru varsa onu vermektir. Konveksiyonel yani yükselim yağışı ile ilgili bu soruda karşınıza gelebilir. Konveksiyonel yağışlar halk arasında kır ikindi yağmuru olarak bilinir ve daha çok İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde görülür.

CEVAP B

2. Burada birkaç bilgini ölçmek için ve yeni bazı bilgiler vermek için bu soruyu yazdım. Birincisi özelliği verilen yağış konveksiyonel yağıştır. Demiştik ya ikindine doğru yağar bu yüzden halk arasında ikindi yağmuru olarak bilinir. Konveksiyonel yağış nerelerde daha fazlaydı? İç Anadolu ve Doğu Anadolu'da değil mi? O zaman orada da sorunumuz yok ama bilmen gereken bir de şu var. Bu yağışlar İç Anadolu da ilkbaharda görülürken Doğu Anadolu bölgesinde yaz başlarında görülür ki bunun nedenini bir sonraki soruda sordum. O zaman bu öğretmenim YAZ TATİLİ İÇİN gittiğine göre Doğu Anadolu da bir ile gitmiş olacak. Hocam orada hem Erzurum hem Iğdır var ve ikisi de Doğu Anadolu Bölgesinde diyorsan çok çabuk unutuyorsun demektir. Ne demiştim sana Iğdır-Malatya arasında bir çukurluk alan vardır ve oralar en fazla yağışı ilkbaharda alır. Iğdır yazın yağış alsaydı orada pamuk yetişmezdi dedim hatırladın mı? Hatırlamadınsa çözümleri tam okumuyorsun demektir.

CEVAP D

3. Konveksiyonel yağışları ısınan havanın yükselmesiyle oluşuyordu bunu hatırladın sanırım. İç Anadolu Bölgesinin yükseltisi az olduğu için ilkbahardan itibaren ısınma başlar ve ısınan hava yükselir yağış ta beraberinde gelir fakat Doğu Anadolu Bölgesi yüksekte kaldığı için orada ısınma daha geç olur yani yaz başlarına doğru ısınır. Yani oradaki hava yazın yükselmeye başlar ve beraberinde yağış getirir. Kısaca kırkikindi yağmurlarının bu iki bölgemizde farklı mevsimlerde görülmesinin nedeni aralarındaki yükselti farkıdır.

CEVAP E

4. Şimdi söyleyeceğim iki şeyi unutma hatta özellikle şunu unutma kaç sefer karşımıza çıktı bak. ORTA KARADENİZ BÖLÜMÜNDE YÜKSELTİ AZDIR. Yükselti az olduğu içinde yamaç yağışları çok etkili olmaz. Olur, ama diğerleri kadar etkili olmaz. İkincisi Ege kıyılarında dağlar kıyıya dik uzandığı için yine cephe yağışları çok etkili değildir. Çünkü cephe yağışları dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde daha etkili olmaktadır. Ama Allah aşkına bak şu Orta Karadeniz Bölümünde yükseltinin az olduğunu unutma

CEVAP E

5. Sıcak ve soğuk havanın yani iki farklı hava kütlesinin karşılaşma noktasına cephe denir. Savaşta iki farklı düşmanın karşılaşma alanına cephe deniyor ya onun gibi düşün. Biz orta kuşak ülkesi olduğumuz için kuzeyden gelen rüzgârlar kutuplardan geldiği için soğuk, güneyden gelen rüzgârlar ekvatoral bölgeden geldiği için sıcak karakterlidir. Yani orta kuşakta olduğumuz için tam cephe hattındayız. Bu yüzden de ülkemizde cephe yağışları görülür. Diğer yağış türleri özel konuma bağlıdır.

CEVAP C

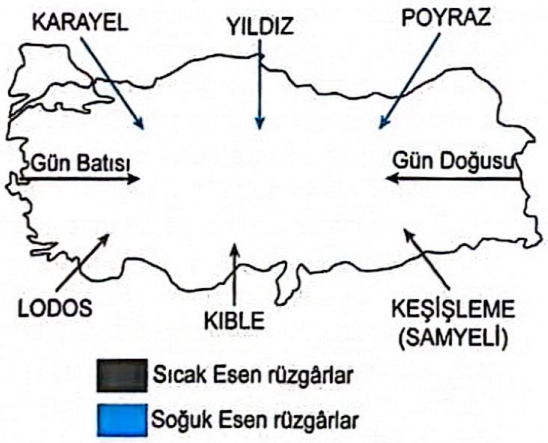
6. Bahsi geçen yağış cephe yağışıdır. Sıcak ve soğuk havanın karşılaşması sırasında sıcak hava daha hafif olduğu için soğuk hava cephesi boyunca yükselir ve yağış meydana gelir. Yalnız bu hava yükseldiği için soğurken ayrıca birde soğuk havayla temas hâlinde yükseldiği için soğuma daha ani olur. Bu yüzdende özellikle kış aylarına girerken dolu yani kırcı şeklinde görülür. Bu da seralarımıza büyük zarar verebilir. Biraz uyanık olursan aslında rahat halledersin. Kışın Akdeniz Bölgesinde etkili olduğunu soruda vermişiz zaten. Akdeniz ve Ege kıyılarında kışın etkili olan yağış türü cephe namı diğer frontal yağışlarıdır. Bunlara çalıştın sanırım öyle çözüyorsun bu soruları değil mi?

CEVAP B

7. Hani karayeli geliş yönünü haritada gösterirken Trakya tarafında kuzeybatı güneydoğu yönlü bir okla gösteriyoruz ya (haritada 1 numaradaki gibi) sanki o rüzgâr sadece Trakya'da etkiliymiş gibi düşünüyorsun bazen. Kardeşim biz sadece geliş yönünü bil diye oraya çiziyoruz. Yoksa bu rüzgâr tüm ülkede kuzeybatı güneydoğu yönlü etkilidir. Yani 5 numaralı rüzgâr da karayeldir burada ok yönüne dikkat etmeni tavsiye ederim. Yine aynı şekilde kuzeyden gelip güneye doğru giden tüm rüzgârlar yıldızdır. Yani üç ve 4 numaralı okların ikisi de yıldızı temsil etmektedir. Haritada verilenlerden 2 numara ise güneyden gelip kuzeye doğru giden bir rüzgârı yani kıbleyi temsil etmektedir. Spiker kıblenin etkili olacağını belirtmediğine göre o ok yönü yanlış verilmiştir. Tekrar söylüyorum okların ülkemizde nereye çizildiğinin bir önemi yoktur. Ok yönleri daha önemlidir bunu unutma lütfen.

CEVAP B

8. Aşağıya ülkemizdeki yerel rüzgârların esiş yönlerini ve karakterlerini gösteren bir harita bırakıyorum onu iyi öğren. Haritada sadece föhn rüzgârları yok onu ileride sorduğumda anlatacağım föhn rüzgârı da sıcak karakterlidir unutma. Ülkemiz orta kuşakta olduğu için kuzeyden gelen rüzgârlar soğuk güneyden gelen rüzgârlar sıcak karakterlidir. Gün doğusu ve gün batısının sıcaklık üzerinde çok etkisi yoktur.

CEVAP E

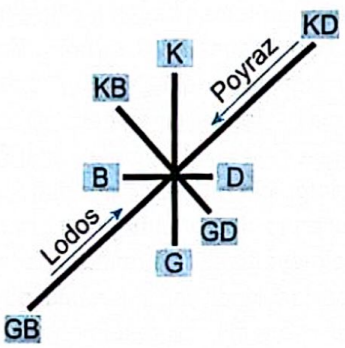
9. Sıcak karakterli dediğine göre güney sektörlü rüzgârlardan birisi olacak demektir. Yalnız güney sektörlü rüzgârlardan Lodos ve Kıble denizden geçerek ülkemize ulaşmaktadır bu yüzden de bir miktar nem alıp ısı bırakmaktadır ama keşişleme namı diğer samyeli direkt çöllerden gelip ülkemize giriş yapmaktadır o yüzden de verilenler içerisinde en sıcak karakterli rüzgârdır.

CEVAP A

10. Rüzgâr frekans gülünü inceleyecek olursan uzun çubuğun kuzeydoğu güneybatı yönlü olduğunu görürsün. Yani bu bölgede rüzgâr kuzeydoğu güneybatı yönlü daha sık esmekte anlamına gelir. Bu şekilde ülkemizde kuzeydoğu güneybatı yönlü uzanan ise Çanakkale Boğazı vardır. Yani Çanakkale boğazındaki rüzgâr frekans gülüdür bu.

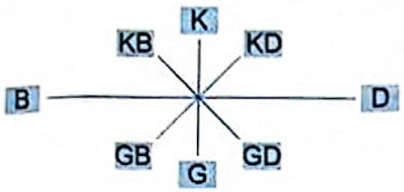
CEVAP C

11. Yerel rüzgârların esiş yönünü hatırlıyor musun? Şimdi burada frekans gülü kuzeydoğu güneybatı yönlü olduğuna göre bizdeki yerel rüzgârlardan da kuzeydoğu ve güneybatı yönlü olanlar Çanakkale'de daha etkili olacak demektir. Aşağıda benim çizdiğim gibi uzun çubuk yönlerine bu okları çizersen hangi rüzgârların daha etkili olduğunu bulursun.

CEVAP E

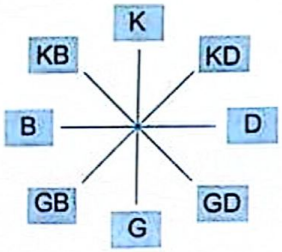
1. Aşağıda bir bölgemize ait rüzgâr frekans gülü verilmiştir.

Rüzgâr frekans gülünde rüzgârın en sık estiği yönlere bakacak olursak bu rüzgâr frekans gülünün hangi bölgemize ait olduğu söylenebilir?

A) Marmara B) Karadeniz C) Akdeniz
D) Ege E) İç Anadolu

2.

Yukarıdaki gibi rüzgâr frekans gülüne sahip bir bölgemiz için aşağıdakilerden hangisi söylenirse yanlış olur?

A) Tarımda makine kullanımına uygundur.
B) Gerçek alanı ile iz düşüm alanı arasındaki fark fazladır.
C) Tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.
D) Yola yapım maliyeti azdır.
E) Daha çok toplu yerleşmeler görülür.

3. Meltem rüzgârları geceyle gündüz arasında kara ve denizlerin ve ya dağ ve vadilerin farklı sıcaklık değerlerine sahip olmasından dolayı oluşur. Ülkemizde meltem rüzgârlarına oldukça sık rastlanabilmektedir.

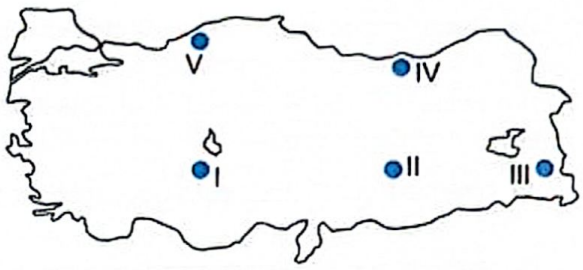
Ülkemizde meltem rüzgârlarına çok sık rastlanmasında;

I. Üç tarafının denizlerle çevrili olması
II. Değişik yeryüzü şekillerine sahip olması
III. Orta kuşak ülkesi olması

Gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

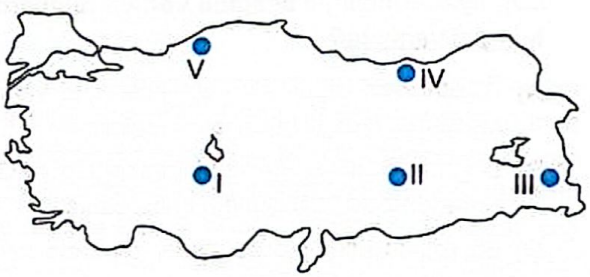
4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde dağ ve vadi meltemlerine rastlanma olasılığı diğerlerine göre daha düşüktür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde föhn rüzgârlarına rastlanma olasılığı daha düşüktür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Föhn rüzgârları ulaştıkları yerde sıcaklık değerlerini artırdığı için olumlu ya da olumsuz etkiler ortaya çıkarabilmektedir.

Aşağıda verilenlerden hangisi föhn rüzgârının olumsuz etkileri arasında gösterilemez?

A) Ani kar erimelerine neden olması
B) Sel ve taşkınlara neden olması
C) Mikroklima alanlar oluşturması
D) Ürünlerin zamansız olgunlaşmasına neden olması
E) Ürünlerin kavrulmasına neden olması

7. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili olmasına rağmen karasal iklimin yayılış alanı çok daha geniştir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Ülkemizde ortalama sıcaklık değerlerinin çok yüksek olması
B) Dağların genelde kıyıya paralel uzanması
C) Kıyılarımızda koy ve körfez sayılarının az olması
D) Güneyden gelen rüzgârların sıcaklığı artırıcı etkide bulunması
E) Kış aylarının ülkemizde çok soğuk geçmesi

8. **Ülkemizde Karadeniz iklimi ve bu iklimin görüldüğü yerler ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) Ülkemizdeki diğer iklim tiplerine göre yağışın mevsimlere dağılışı daha düzenlidir.
B) Doğu ve Batı Karadeniz bölümlerine göre Orta Karadeniz'de yayılış alanı daha geniştir.
C) Bu iklimin etkili olduğu yerler en fazla yağışı sonbahar aylarında alır.
D) Bu iklimin görüldüğü yerler yaz aylarında en fazla yağış alan yerlerdir.
E) Bu iklimin görüldüğü bölgeler genelde kuzey kesimlerde yer aldığı için kış sıcaklık değerlerinin en düşük olduğu yerlerdir.

9. Akdeniz, Ege ve Marmara kıyılarında Akdeniz iklimi görülebilmektedir fakat Ege Kıyılarında Akdeniz ikliminin yayılış alanı biraz daha geniştir.

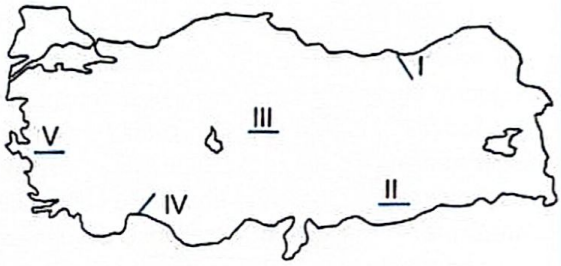
Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi temel etken olarak gösterilebilir?

A) Ege kıyılarında dağların kıyıya dik uzanması
B) Ege Bölgesinde imbat rüzgârlarının daha etkili olması
C) Deniz meltemlerinin iklimi iç kesimlere kadar ulaştırması
D) Ege Bölgesinde maki bitki örtüsünün daha geniş alanlara yayılması
E) Batı rüzgârlarının etkisiyle iklimin iç kesimlere sokulabilmesi

10. **Ülkemizde iklim çeşidinin buna bağlı olarak bitki örtüsü çeşidinin fazla olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Karadeniz B) Marmara
C) İç Anadolu D) Akdeniz
E) Güneydoğu Anadolu

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangi ikisinde kısa mesafelerde iklim ve bitki örtüsü değişiminin gerçekleşmesi beklenir?

A) I ve III B) II ve IV C) I ve V
D) III ve V E) I ve IV

12. **Bir yerin iklimi hakkında araştırma yapmak isteyen birisi o bölgede öncelikle aşağıdakilerden hangisini incelerse daha kesin sonuçlara ulaşır?**

A) Bitki örtüsü
B) Akarsu rejimleri
C) Yağış biçimleri
D) Yaz sıcaklık değerleri
E) Kış sıcaklık değerleri

13. **Ülkemizde orman varlığının <u>en fazla</u> olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Marmara B) Akdeniz C) Karadeniz
D) Ege E) Doğu Anadolu

1. Şekilde de gördüğün gibi rüzgâr doğu batı yönlü daha sık esmekte. Ege Bölgesinde dağlar kıyıya dik uzandığı için kuzey ve güneyden gelen rüzgârlar dağlar tarafından engellenir ve çok etkili olmazlar ama doğu batı yönlü rüzgârlar bu dağ arasındaki ovalarda fazlasıyla etkili olur. Yani dağlar kıyıya dik uzandığı için bu rüzgâr frekans gülü Ege kıyılarımıza aittir. Şunu da kendi kendine bir cevapla istersen cevabı bana instagram hesabımdan yaz. Sence Ege bölgesinde hangi yerel rüzgârımız daha etkilidir?

CEVAP D

2 Verilen rüzgâr frekans gülüne bakıyorum nereden esersen es demiş. Yani rüzgâr her yönden eşit miktarda esmektedir. Bu da demek oluyor ki rüzgâr frekans gülünde yeryüzü şekillerinin pek etkisi yok yani düzlük bir araziye sahiptir. Düzlük olduğu içinde tarımda makine kullanımına uygun, tarımda makine kullanıldığı içinde insana duyulan ihtiyaç azdır yani tarımsal nüfus yoğunluğu azdır. Yol yapım maliyeti daha düşüktür. Düzlük arazilerde toplu yerleşmeler görülür. Düzlük olduğu için gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark fazla değil azdır.

CEVAP B

3. Biraz mantığını kullansan çok basit bir soru aslında. Bir ülkede kara ve deniz meltemi neden fazla olur sence? Kara ve deniz fazla olduğu için değil mi? Yani üç tarafımız denizlerle çevrili olduğu için. Peki, dağ ve vadi meltemi neden fazla olur sence? Dağ ve vadi fazla olduğu için değil mi? Yani değişik yeryüzü şekillerine sahip olduğu için. Bir sonraki soruda benzeri mantıkla bir şey soracağım bakalım yapabilecek misin?

CEVAP D

4. Bir önceki çözümde de söylemiştim biraz mantıklı düşün bence. Sence dağ ve vadi meltemi nerede görülmez? Tabi ki dağ olmayan düzlük yerlerde dağ ve vadi meltemi de olmaz değil mi? I numaralı alan yani Konya çevresi Türkiye'nin en düzlük arazilerinden birisi o hâlde oralarda dağ ve vadi meltemlerine çok sık rastlanmayacaktır. Anladın değil mi mantığı? Hep dediğim gibi coğrafya ezberden çok mantık kullanmayı gerektirir. Birde dikkat ettin mi bilmem. Ülkemizin dağlık ve düzlük arazileriyle bağlantılı her ünitede soru geliyor. Yeryüzü şekillerinde de belirtmiştim bu alanları iyi öğren lütfen.

CEVAP A

5. Bu soruları bilerek arka arkaya yazıyorum ki olayın mantığını iyi kavra. Föhn rüzgârı dağlardan inen rüzgârın sürtmenin de etkisiyle ısınmasıyla oluşan sıcak karakterli rüzgârlardır. Şimdi bu rüzgârın oluşması için DAĞDAN inmesi gerekiyorsa dağ olmayan yerde föhn rüzgârı da olmayacaktır. Yani bir önceki soruyla aynı mantığı kullanacaksın. Art arda sormamın nedeni de bu mantıkları kavra diye. Demek ki neymiş coğrafya gerçekten mantık işiymiş.

CEVAP A

6. Föhn rüzgârları ulaştığı yerlerde sıcaklık değerini artırdığı için orada normal şartlarda yetiştiremeyeceğimiz bazı ürünlerin yetiştirilmesine neden olur. Bu tür alanlara biz mikroklima alanlar deriz. Örneğin Anamur çevresinde muz yetiştirilmesi, Doğu Karadeniz kıyılarında turunçgil ve zeytin yetiştirilebilmesi, Iğdır çevresinde pamuk yetiştirilebilmesi hep föhn rüzgârları sayesindedir ve bunlar föhn rüzgârlarının olumlu etkileridir. Şıklarda diğer verilenler ise föhn rüzgârlarının olumsuz etkileridir.

CEVAP C

7. Canım bizde dağlar kıyıya paralel uzanıyor ya o yüzden denizel iklim iç kesimlere çok fazla sokulamıyor. Bu yüzden de denizel iklimin yayılış alanı daralırken karasal iklimin yayılış alanı genişliyor.

CEVAP B

8. D şıkkına atlamış olabilirsin diye düşünüyorum ve büyük ihtimal şöyle düşündün hocam yaz aylarında en fazla yağışı Erzurum-Kars çevresi alır demiştiniz. Yeminle öyle demedim ben. Erzurum-Kars çevresi yani Doğu Anadolu'nun yüksekte kalan kesimleri en fazla yağışı yazın alır dedim. Şöyle düşün turizmle uğraşıyorsun ve en fazla parayı yaz aylarında kazanıyorsun. Ama bu senin yazın herkesten fazla para kazandığın anlamına gelmez kapiş. Ama bu iklimin görüldüğü kıyı kesimler denizelliğin etkisiyle (kuzeyde olmasına rağmen) çok soğuk olmaz.

CEVAP E

9. Ege Bölgesinde diğer kıyılarımızın aksine dağlar kıyıya dik uzanır ve bu dağlar arasında çöküntü yani graben ovalar vardır. Bu ovaları takip ederek iklim iç kesimlere kadar rahatlıkla sokulabilmektedir. Diğer kıyılarımızda ise dağlar kıyıya paralel uzandığı için yani kıyı boyunca uzandığı için iklimin iç kesimlere sokulması engellenir. Ege kıyılarında iklimin iç kesimlere kadar sokulması burada maki bitki örtülerinin ya da zeytin tarımı yapılan alanlarında yayılış alanını genişletmiştir. İleride bunları da sorarım unutma.

CEVAP A

10. Ülkemizde iklim çeşidinin en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesidir. Marmara Bölgesinin kuzey kesimlerinde Karadeniz iklimi görülürken, Marmara Denizi çevresi ve Güney Marmara'da Akdeniz iklimi, Edirne çevresinde ise karasal iklim görülmektedir. İklim çeşidi fazla olduğu için bitki örtüsü çeşidi de fazladır.

CEVAP B

11. Sana kısa mesafede iklim değişimi sorulursa Doğu Karadeniz ve Antalya Bölümleri gelsin hemen aklına. Oralarda dağların yükseltisi fazla ve hemen kıyıdan itibaren başladığı için dağların arkasında kalan kesimlerde iklim hemen değişecektir. Misal Doğu Karadeniz'de Trabzon-Rize çevresinde Karadeniz iklimi görülürken hemen dağların arkasındaki Gümüşhane-Bayburt çevresinde karasal iklim görülecektir. Yine Antalya Bölümünde Antalya'da Akdeniz iklimi görülürken hemen dağların arkasındaki Isparta-Burdur çevresinde iklim karasala döner.

CEVAP E

12. Ünite başlığımız neydi hatırlıyor musun? İklim ve Bitki örtüsü peki bu ne anlama geliyor? İklimle bitki örtüsü arasında çok sıkı bir ilişki olduğu anlamına geliyor. O hâlde bir yerin iklimi hakkında bilgi almak istiyorsam öncelikle oradaki bitki örtülerini incelemeliyim ki daha kesin sonuçlara ulaşabileyim. Çünkü en başta her bitkinin yetişebildiği bir iklim türü, bir sıcaklık değeri, bir yağış isteği vardır yani bitki örtüsünü incelersem o bölgenin iklimi ve iklim elemanlarına dair (sıcaklık, yağış gibi) tüm bilgileri hakkında az çok fikir sahibi olurum.

CEVAP A

13. Ülkemizdeki ormanların yaklaşık %24'lülk kısmı Karadeniz Bölgesinde bulunmaktadır. Karadeniz Bölgesini Akdeniz Bölgesi takip etmektedir. Ülkemizdeki ormanlık alanların ise yaklaşık %6'sı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır ve bu bölgemiz son sırada yer almaktadır. Bunun dışında alan olarak hangisinde orman fazla, hektar olarak hangisinde fazla, sayı olarak hangi bölgede fazla bunlar pek ÖSYM tarzı sorular değil. Ama yine de ne olur ne olmaz diye bu kitabın video ders notlarında kısa kısa o konulara da değindim. Burada hepsini anlatmamıza imkân yok.

CEVAP C

1. Ülkemizde yaklaşık 12 bin 5 yüz çeşit bitki bulunmaktadır ve bu bitkilerin 3 bin 5 yüz çeşidi endemiktir. Yani 3 bin 5 yüz çeşit bitki sadece Türkiye'de yetişir Dünya'da başka yerde yetişmez. Çeşit açısından baktığımızda tüm Avrupa kıtasından daha fazla bitki çeşidi ülkemizde yer almaktadır.

Ülkemizde bu kadar fazla bitki çeşidi bulunmasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Toprak çeşitliliğinin fazla olması
B) İklim çeşidinin fazla olması
C) Akarsuların çeşitli rejimlere sahip olması
D) Üç kıta arasında geçiş iklimine sahip olması
E) Değişik yükseltilere sahip arazilerin bulunması

2. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı klimaks türleri ve bu türlerin görüldüğü iklim bölgeleri işaretlenerek verilmiştir.

Bu klimaks türleri ve hangi iklim bölgelerinde görüldüğüne dair yapılan eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3. Karadeniz ikliminin doğal bitki örtüsü geniş yapraklı ormanlardır.

Bu iklim bölgesinde geniş yapraklı ormanların tahribiyle ortaya çıkan bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kızılçam B) Psödomaki C) Garik
D) Maki E) Bozkır

4. **Psödomaki, maki ve antropojen bozkır türlerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Akdeniz iklim bölgesinin bitki örtüleri olması
B) Sadece Türkiye'de görülen endemik türler arasında olmaları
C) Orman tahribi sonucu ortaya çıkmaları
D) Soğuğa karşı en dayanıklı bitki türleri olmaları
E) Karasal iklim bölgesinin bitki türleri olması

5. Bir dağcı yaptığı dağ tırmanışı sırasında zakkum, defne, kocayemiş, keçiboynuzu, kızılçam gibi bitki türleriyle karşılaşmıştır.

Bu dağcı tırmanışını hangi dağımızda gerçekleştiriyor olabilir?

A) Erciyes Dağı B) Ağrı Dağı
C) Kaçkar Dağları D) Yunt Dağları
E) Karacadağ

6. Aşağıda bir dağımızdaki bitki dizilişleri verilmiştir.

Bitki dizilişi verilen bu dağımız aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Menteşe Dağları
B) Bey Dağları
C) Kaçkar Dağları
D) Aladağlar
E) Erciyes Dağı

7. Karadeniz geniş yapraklı ormanlar deniz seviyesinden itibaren görülebilmektedir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Yağışların deniz seviyesinden itibaren başlaması
B) Denizel iklimin etkili olması
C) Karadeniz ikliminin bitki örtüsü olması
D) Başka türlerin yetişmesi için uygun iklimin bulunmaması
E) Dağların yükseltisinin az olması

8. Maki bitki türleri Akdeniz Bölgesinde 800 metre yükseklere kadar görülürken Marmara Bölgesinde 250 metre yükseklere kadar görülebilmektedir.

Akdeniz ve Marmara arasında maki bitki türlerinin görülebildiği sınırın değişmesinde aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?

A) Nemlilik B) Denizellik C) Bakı
D) Yağış E) Enlem

9. Maki bitki türleri Toros dağlarının güney yamaçlarında 800 metrelere kadar görülebilirken kuzey yamaçlarında 500 metrelere kadar görülebilmektedir.

Bu durumun görülmesinde aşağıdakilerden hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

A) Nemlilik B) Denizellik C) Bakı
D) Yağış E) Enlem

10. **Aşağıdaki verilen ürünlerden hangisinde ülkemiz Dünya ihtiyacının tamamını karşılamaktadır?**

A) Bor mineralleri B) Linyit
C) Krom D) Sığla yağı
E) Zeytin

11. Sığla ağacı endemik türlerden birisidir ve bu ağacın yapraklarından elde edilen yağ kozmetikte kullanılır.

Bu endemik tür ülkemizde aşağıdaki verilen yerlerden hangisinde yetişmektedir?

A) Menteşe çevresi
B) Erzurum-Kars çevresi
C) Hakkâri çevresi
D) Antalya çevresi
E) Doğu Karadeniz çevresi

12. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı endemik türler ve ülkemizde görüldüğü yerler belirtilmiştir.

Haritada verilen endemik türlerden hangisinin yeri yanlış belirtilmiştir?

A) Istranca Meşesi B) Kapadokya Soğanı
C) Datça Hurması D) Anzer Çayı
E) Kazdağı Köknarı

1. Bitki örtüsü konusu anlatılırken ilk önce her iklimin tanıtıcı bir bitki örtüsü olduğunu anlatmıştık. Demek ki iklim çeşidi bitki örtüsü çeşidine neden oluyor. Daha sonra yükseklere çıkıldıkça sıcaklık azaldığı için değişik bitkiler görüldüğünü anlattık yani değişik yükseltilerde değişik bitki türü görülmesini sağlıyormuş. Topraklar konusunu anlatırken her toprakta farklı bitki türleri görüldüğünü de anlattık yani toprak çeşidi de bitki çeşidini artırıyormuş. Ayrıca üç kıta arasında olduğumuz için bu üç kıtanın geçiş iklim bölgesindeyiz bu da ülkemizdeki bitki çeşidini artırır. Ama karasularda değişik rejimlerin görülmesinin bitki çeşidiyle ilgisi yoktur.

CEVAP C

2. Verilenlerin hepsi de doğrudur. Karadeniz ikliminin klimaksı ladin, ılıman karasal sarıçam ve Akdeniz ikliminin klimaksı kızılçamdır. Bunları unutma klimaks hem alanda hem de genel kültürde karşımıza çıkabiliyor.

CEVAP E

3. Tahrip sonucu ortaya çıkan bitkilerde daha önce defalarca soruldu Karadeniz'de geniş yapraklı ormanların tahribiyle psödomaki yani yalancı maki görülür.

CEVAP B

4. Verilen bitkilerin üçü de orman tahribiyle ortaya çıkar. Akdeniz'de kızılçam ormanlarının tahribiyle maki, Karadeniz'de geniş yapraklı ormanların tahribiyle psödomaki, karasal iklimde sarıçam ormanlarının tahribiyle antropojen bozkırlar görülür.

CEVAP C

5. Birincisi orada zakkum, kocayemiş, defneye takılıyorsun. Hocam ben ne bileyim bu bitki türlerini diye soruyu boş bırakıyorsun. Bak kardeşim devamında kızılçamda verilmiş. Kızılçam hangi iklimin klimaksı idi? Akdeniz ikliminin değil mi? O hâlde bu adam Akdeniz iklimine sahip bir dağa tırmanacak. Daha önce yazdım (çözümleri okuyorsan tabi) Marmara Denizi çevresi ve Güney Marmara da, Ege Kıyılarında, Akdeniz kıyılarında ve Güneydoğunun batı kesimlerinde Akdeniz iklimi görülür diye. Yunt Dağları Ege Bölgesinde yer alan kırıklı dağlarımızdandı değil mi? Sana üstüne basa basa şu kırıklı ve volkanik dağları öğren de dedim. O hâlde cevapta Yunt Dağları olacaktır.

CEVAP D

6. Bu tür sorularda tabandaki bitki örtüsüne bak. Taban geniş yapraklı ormanla başlamış değil mi? Peki geniş yapraklı orman nerenin doğal bitki örtüsüydü? Aynen dediğin gibi Karadeniz ikliminin doğal bitki örtüsüydü o hâlde bu dağımız Karadeniz ikliminin hâkim olduğu dağlarımızdan biri yani Kaçkar Dağları olacak demektir. Bu durumda taban maki ile başlasaydı? O zaman Akdeniz ikliminin etkili olduğu dağlardan biri olacaktı değil mi? Peki taban bozkır ile başlasaydı? Çok güzel o zamanda karasal iklimin görüldüğü yerlerden birindeki dağımız olacaktı. Olay bu kadar basit.

CEVAP C

7. Öncelikle şunu söyleyeyim sana dağların yükseltisi azmış çokmuş fark etmez. O dağ kaç metre olursa olsun deniz seviyesinden itibaren başlar diyorum zaten. Şöyle de bir tüyo vereyim bunu da aklının bir köşesine kazı. Bitki örtülerinde alt sınır sorulursa yani başladığı sınır, cevabımın her zaman nem ya da yağış olur. Üst sınır sorulursa yani görülebildiği son sınır, cevabımız genelde enlem olur.

CEVAP A

8. Bir önceki sorunun çözüm kısmında da belirtmiştim. Bize bitki örtülerinin görülebildiği son sınır yani üst sınır sorulursa cevabımız enlem olacak diye. Kuzeye doğru gittikçe enlemin etkisiyle sıcaklık değerleri azalacağı için bitki türlerinin görülebildiği üst sınırda azalmaya başlayacaktır.

CEVAP E

9. Bir önceki çözüme bakıp ta hocam yine üst sınırdan bahsetmiş cevabımız yine mi enlem olacak diye atlama sakın. Hayır, kardeşim bu kez aynı dağın iki farklı yamacında üst sınırın farklı olduğundan bahsetmiş. Yani aynı dağ olduğuna göre bu dağın kuzey ve güney yamaçları arasında çok enlem farkı olmasa gerek o yüzden de cevap enlem olmaz. Bu kez cevabımız bakı olacak. Biliyorsun ülkemiz Yengeç Dönencesinin kuzeyinde yer aldığı için bakı yönü her zaman güneydedir yani güney yamaçlar genel olarak kuzey yamaçlara göre daha sıcaktır. Bu yüzden güney yamaçta bitki örtüleri daha yukarılarda görülebilirken kuzey yamaçta çok yukarılara kadar çıkamaz. Demem o ki üst sınır sorulursa cevap genelde enlemdir. Ama aynı dağın iki farklı yamacındaki üst sınır sorulursa bu kez cevap bakı olur.

CEVAP C

10. Sığla Ağacı endemik türlerden birisidir. Endemik olduğuna göre sadece bizim ülkemizde yetişiyor demektir. Bu ağacın gövdesinden elde edilen sığla yağı kozmetikte kullanılmaktadır. Endemik bir tür olduğuna göre de tüm dünyanın sığla yağı ihtiyacını biz karşılamaktayız. Demem o ki hangi üründe dünya ihtiyacının tamamını ülkemiz karşılar derse bor minerallerine atlama hemen. Dünya bor rezervinin %74'ü bizde tamamı değil. Bu tür bir soru gelirse ki ben olsam sorarım. Endemik türlerden birisini ara lütfen.

CEVAP D

11. Sığla ağacı önceki yıllarda da soruldu o yüzden üzerinde duruyorum. Bu endemik tür ülkemizde Menteşe çevresinde yetişmektedir. Lütfen bu bilgileri sonradan unutma. Böyle önemli şeyleri bir köşeye not al.

CEVAP A

12. Sana sadece bir şey soracağım. Kaz Dağları nerede? Kırıklı dağlarda anlatmıştık hatırlıyor musun? Balıkesir taraflarındaydı değil mi? Yani kısaca Kazdağı Köknarı Hakkâri'de değil Kaz Dağlarında olacaktır. Endemik türlerin çoğu bulunduğu bölgenin ismiyle anılır. O yüzden çok karıştıracağın bir şey yok burada. ÖSYM senden 3500 endemik türün nerede olduğunu bilmeni istemez ama Kaz Dağları nerede? Datça nerede? Anzer nerede? Kapadokya dediğimiz yer nerelerdir? Bunları bilmeni ister.

CEVAP E

1. Ülkemizde endemik bitki türünün <u>en fazla</u> olduğu bölüm ve il sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğu Karadeniz – Rize
B) Antalya Bölümü – Antalya
C) Kıyı Ege Bölümü – Menteşe
D) Güney Marmara Bölümü – Bursa
E) Yukarı Sakarya Bölümü – Eskişehir

2. Ülkenizde orman varlığının <u>en fazla</u> olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Marmara B) Akdeniz C) Karadeniz
D) Ege E) Doğu Anadolu

3. Ülkemizde yayılış alanı en geniş olan ve sayıca ilk sırada olan ağaç türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ladin B) Sarı Çam C) Meşe
D) Sığla E) Gürgen

4. Orman yangın riskinin <u>en fazla</u> olduğu bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz B) Marmara
C) İç Anadolu D) Akdeniz
E) Güneydoğu Anadolu

5. Herhangi bir orman tahribi sonrası hangi bölgemizdeki ormanlar kendisini daha çabuk yeniler?

A) Marmara
B) Akdeniz
C) Güneydoğu Anadolu
D) Karadeniz
E) Ege

6. Ormanların hem insanlar için hem diğer canlılar için hem doğa için birçok faydası bulunmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi üzerinde ormanların faydalı etkisi diğerlerine göre <u>daha azdır</u>?

A) Oksijen kaynağıdır ve oksijen miktarlarını artırıcı etki yapar.
B) Yağmur sularını tutarak sel ve taşkınların oluşmasını engeller yer altı su seviyesine katkıda bulunur.
C) Kökleri toprağa tutarak erozyon miktarının azalmasına katkıda bulunur.
D) Eğimin fazla olduğu yerlerde heyelan riskini en aza indirir.
E) Birçok canlının yaşam alanıdır ve bu canlıların varlığını sürdürmesi ormanların varlığına bağlıdır.

7. Ağaçlardan birçok ürün elde edilmektedir. Ağaçlardan elde edilen bu ürünlerin bir kısmı yan ürünken bir kısmı ana ürün olarak geçmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi ağaçlardan elde edilen yan ürünler arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Yakacak odun B) Sığla yağı
C) Çam Fıstığı D) Meyveler
E) Reçine

YEDİİKLİM

1. Ülkemizde endemik bitki türünün en fazla olduğu bölüm Antalya Bölümü, en fazla olduğu il ise Antalya'dır. Endemik tür açısından en zengin dağlarımız ise doğal olarak Toros Dağlarıdır.

CEVAP B

2. Ülkemizdeki ormanların yaklaşık %24'lülk kısmı Karadeniz Bölgesinde bulunmaktadır. Karadeniz Bölgesini Akdeniz Bölgesi takip etmektedir. Ülkemizdeki ormanlık alanların ise yaklaşık %6'sı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır ve bu bölgemiz son sırada yer almaktadır. Bunun dışında alan olarak hangisinde orman fazla, hektar olarak hangisinde fazla, sayı olarak hangi bölgede fazla bunlar pek ÖSYM tarzı sorular değil. Ama yine de ne olur ne olmaz diye bu kitabın video ders notlarında kısa kısa o konulara da değindim. Burada hepsini anlatmamıza imkân yok.

CEVAP C

3. 2024 verilerine göre ülkemizde yayılış alanı en geniş olan ve sayıca en fazla olan ağaç türü meşedir. Ağaç konusundaki verilerinde her yıl değişmesi pek mümkün değildir yani böyle devam edecektir. Dediğim gibi bunlar ÖSYM'nin çok tercih ettiği sorular değil ama ne olur ne olmaz.

CEVAP C

4. Şimdi bazıları hocam en sıcak bölge Güneydoğu demiştik ya ondan yangın riski Güneydoğuda fazla diye düşündüm ben diyecek ama orman olmayan yerde hangi yangından bahsediyorsun? Güneydoğu Anadolu orman varlığının en az olduğu yerdir unutma. O hâlde yangın riskinin fazla olduğu yer hem sıcak olacak hem orman varlığı fazla olacak. Bu şartları sağlayan bölgemiz ise Akdeniz Bölgesidir.

CEVAP D

5. Ormanların çabucak yetişebilmesi için nem ve yağış vaz geçilmez unsurlardır. Nem ve yağışın çok olduğu yerlerde ormanlarda kendisini daha çabuk yenileyecektir. Peki, ülkemizde en fazla yağış alan bölge hangisiydi? Aferin sana, tabi ki Karadeniz Bölgesidir.

CEVAP D

6. Ormanların faydası saymakla bitmez. Burada şıklarda en önemlilerine değinmeye çalıştım. Yalnız şuna dikkat etmeni tavsiye ederim. Ormanlar erozyonu engeller ama heyelan üzerinde çok etkisi olmaz. Mantığını kullanarak şöyle de düşünsen olur aslında. Heyelanın en çok görüldüğü yer Karadeniz, orman varlığının en fazla olduğu yer de Karadeniz o zaman ormanların heyelanı engelleme konusunda çok büyük faydaları yok. Bak yanlış anlama topraktaki suyu çektiği için falan az da olsa faydası vardır ama diğerlerine bakarak heyelan konusunda çok büyük faydaları yok diyorum sadece.

CEVAP D

7. Ormanlardan elde edilen yan ya da ana ürünleri tek tek ezberlemene gerek yok. Biraz mantığını kullanman yetecektir. Ağacın direkt gövdesini yani odun kısmını kullanıyorsam bunlar ana üründür. Misal kapı yapımı, pencere yapımı, yakacak odun, kâğıt üretimi gibi direkt odunu kullandığımız ürünler ana ürün oluyor. Ama bu ağacın meyvesi, göğdesinden elde ettiğimiz reçine, yağ, kauçuk gibi sıvıların hepsi yan üründür.

CEVAP A

1. Ülkelerde özellikle bilimsel nüfus sayımları yapılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfus sayısını belirlemek
B) Çalışma çağında nüfusu belirlemek
C) Okuryazar oranlarını belirlemek
D) Kalkınma planlarını gerçeğe uygun yapmak
E) Kır kent nüfus oranlarını belirlemek

2. Ülkemizde ilk bilimsel nüfus sayımı hangi tarihte yapılmıştır?

A) 1927 B) 1917 C) 1905
D) 1950 E) 1960

3. Sokağa çıkma yasağı ilan edilerek yapılan son nüfus sayımı hangi tarihte yapılmıştır?

A) 1927 B) 1935 C) 2000
D) 2007 E) 2012

4. Nüfus sayımları daha önceden sokağa çıkma yasağı ilan edilerek yapılırdı ve nüfus sayım aralıkları çok genişti. Bu yüzden ilkel bir yöntemdi ve 5 ya da 10 yıllık aralıklarla yapıldığı için de çok sağlıklı değildi.

Yukarıda yazılan nedenlerden ötürü hangi tarihten itibaren adrese dayalı nüfus sayım sistemine geçildi ve nüfus sayımları artık her yıl yapılmaya başlandı?

A) 1927 B) 1935 C) 1990
D) 2000 E) 2007

5. Ülkemizde 1927 yılından bu yana iki kez nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar uygulanmıştır.

Ülkemizde nüfus artış hızını artırmaya yönelik politikaların birincisi ve ikincisi yaklaşık hangi tarih aralıklarında uygulanmıştır?

	Birinci	İkinci
A)	1935 - 2012	2012 - 2017
B)	1927 - 1963	2012 - Günümüz
C)	1927 - 1940	1950 - 1985
D)	1940 - 1970	2010 - 2020
E)	1965 - 1980	2015 - Günümüz

6. Ülkemizde 1927-1963 yılları arasında nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik çalışmalar yapılmasının nedenleri arasında;

I. Ülkede I. ve II. dünya savaşları nedeniyle nüfus artış hızında büyük düşüşler yaşanması
II. Ülkemiz ekonomisinini o dönemlerde tarıma dayalı olması ve tarımda makineleşme gerçekleşmediği için insan gücüne ihtiyaç duyulması
III. O dönemlerde nüfusun asker ve işçi gücü olarak görülmesi

Gibi verilen öncüllerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Ülkemizde son zamanlarda uygulanan politika nüfus artış hızını yükseltmeye yöneliktir.

Uzun bir aradan sonra ülkemizin tekrar nüfus artış hızını yükseltmeye çalışmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkede tarım işçisine ihtiyaç duyulması
B) Kentsel nüfus oranlarının artırılmak istenmesi
C) Nüfusun yaşlanma sorununun ortaya çıkması
D) Erkek nüfusu sayısının artırılmak istenmesi
E) Ülkemizde iş gücü ihtiyacının olması

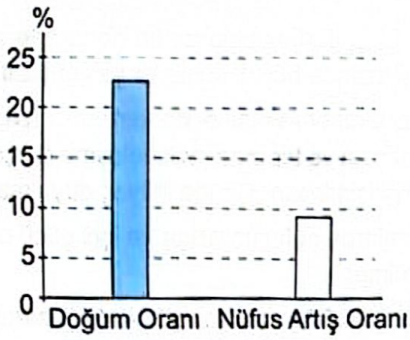
8. Günümüzde nüfusun sayıca fazla olmasından çok nitelik açısından güçlü olması önemli hale gelmiştir ve ülkeler nüfusun sayısının yanında niteliğini de artırmaya yönelik çalışmalar içerisine girmiştir.

I. 12 yıllık zorunlu eğitimin getirilmesi
II. Her ile üniversite açılması
III. Sigara ve obeziteyle savaş gibi kampanyaların başlatılması

Yukarıda verilen öncüllerden hangileri ülkemizde nüfusun niteliğini artırmaya yönelik çalışmalar arasındadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıda bir bölgemize ait doğum oranları ve nüfus artış hızları verilmiştir.

Bu bölge için aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Geri kalmış bölgelerden birisidir.
B) Tarım faaliyetlerinin yoğun olduğu bir bölgedir.
C) Sanayisi gelişmemiş bölgelerden birisidir.
D) Okuryazar oranı düşüktür.
E) Göç veren bölgelerden birisidir.

10. I. 1939 Erzincan depreminde 32 bin 962 vatandaşımız hayatını kaybetmesi
II. 2018 yılında 1 milyon 248 bin 847 doğum olayı gerçekleşmesi
III. 1961 yılında 2 bin 500 vatandaşımız işçi olarak Almanya'ya göç etmesi

Yukarıda verilen öncüllerden hangileri ülkemizdeki doğal nüfus artışı üzerinde etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Ülkemizde yaşanan iç göçlerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Özellikle 1950'li yıllardan sonra kırdan kente göçün artması ülke nüfusunun artmasına neden olmuştur
B) Tarımda makineleşme ve sanayinin gelişmesiyle birlikte iç göçler artmıştır
C) Ülkemizdeki göçlerin yönü genelde doğudan batıya doğrudur
D) Özellikle 2020 ve 2021 yıllarında en fazla iç göç veren il İstanbul olmuştur
E) İç göçlerin artmasıyla birlikte özellikle kırsal kesimde yapılan bazı yatırımlar atıl hale gelmiştir

12. Aşağıda bazı vatandaşlarımızın gerçekleştirdiği göç olayları verilmiştir.

I. Zarif hanım dokuma sanayinde çalışmak için Ankara'dan Kayseri'ye göç etmiştir.
II. Hakan bey pamuk hasadı için tarım işçisi olarak Kayseri'den Urfa'ya göç etmiştir.
III. Deniz hanım turizm sezonu açılınca otelde çalışmak için Antalya'ya göç etmiştir.

Verilenlerden hangileri geçici göçlere örnek olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Geri kalmış ülkelerdeki bilgi seviyesi yüksek insanlardan bazılarının çalışmak için gelişmiş ülkelere göç etmesine beyin göçü denmektedir.

Beyin göçü veren ve alan yerlerin genel özellikleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Beyin göçü alan ülke ya da bölgeler beyin göçü veren bölgelere göre genelde daha çok gelişmiştir.
B) Beyin göçü alan yerlerdeki yaşam standartları veren yerlere göre genel olarak daha yüksektir.
C) Beyin göçü alan yerlerde sanayi sektöründe çalışanların oranı tarım ve hizmet sektöründe çalışanlardan her zaman daha fazladır.
D) Beyin göçü alan yerlerde iş imkânları genel olarak beyin göçü veren yerlere göre daha fazladır.
E) Beyin göçü alan yerlerde eğitim seviyesi ve eğitime verilen önem beyin göçü veren yerlere göre daha fazladır.

1. Nüfus sayımları şıklarda verilenlerin hepsini belirlemek için de yapılır ama tüm bunları bilmek istememin temel nedeni kalkınma planlarını gerçeğe uygun yapmak içindir. Yani ülkede kır kent oranlarını bilmek istememin, nüfus sayısını bilmek istememin, yeni doğan sayısını, okuryazar sayısını vb. hepsini bilmek istememin temel nedeni kalkınma planlarını gerçeğe uygun olarak yapmak istediğimiz içindir.

CEVAP D

2. Ülkemizde ilk bilimsel nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır. Bilimsel olmayan Osmanlıda II. Mahmut zamanında yapılmıştır. Fakat bu dönemde sadece erkekler ve hayvanlar sayıldığı için bilimsel değildir. Erkekler ve hayvanlar deyince gülme oradan lütfen. Anladığın gibi bir şey değil. Askeri amaçlı bir sayım olduğu için erkekler, vergi amaçlı olduğu içinde hayvanlar sayılmıştır.

CEVAP A

3. 1935 ten 1990 yılına kadar her beş yılda bir nüfus sayımları yapılmıştır. 1990 yılından itibaren her on yılda bir nüfus sayımı yapılacağı karara bağlandı. Karara bağlandığı gibi de 2000 yılında nüfus sayımı yapıldı fakat 2010 yılındaki nüfus sayımına geçmeden 2007 yılında adrese dayalı nüfus sayımına geçti. 2007 yılına kadar nüfus sayımları sokağa çıkma yasağı ilan edilerek yapılırdı ve geniş aralıklıydı. Yani beş ya da on yılda bir yapılıyordu. Bu durumda sokağa çıkma yasağı ilan edilerek yapılan son nüfus sayımı 2000 yılı oluyor.

CEVAP C

4. Ülkemizde 2007 yılından itibaren adrese dayalı nüfus sayım sistemine geçilmiştir ve nüfus sayımları TÜİK tarafından her yıl yapılmaktadır. Sokağa çıkma yasağı olmadan yapılan ilk sayımda budur.

CEVAP E

5. Soru kökünde de yazdığı gibi ülkemizde iki kez nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politika uygulanmıştır. Bunlardan ilki 1927 yılında 1963 yılları arasındadır. İkincisi ise 2012 yılından günümüze kadar süren politikadır.

CEVAP B

6. Verilenlerin hepsi de doğrudur. Yapılan ilk nüfus sayımında (1927) ülke nüfusu yaklaşık 13 milyon civarındaydı. Şu an İstanbul ilimizin bile nüfusunun 15 milyonu geçtiği düşünülecek olursa bu rakam çok düşüktür. O dönemler tarımın, sanayinin, savaşların hep insan gücüne dayalı olarak yapıldığı dönemlerdir. Bu yüzden de nüfus asker ve işçi gücü olarak görülmüş ülkeler nüfuslarını artırmaya yönelik politikalar uygulamıştır.

CEVAP E

7. Ülkemizde kalkınma planlarını gerçeğe uygun yapmak için 2075 yılına kadar olan nüfusun bir projeksiyonu çıkarılmıştır. Yani nüfus artış hızı bu şekilde düşmeye devam ederse nüfusumuz 2075'te nasıl olacak diye bir çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda nüfusun şimdikinin iki katı olacağı ama bu nüfus içerisinde yaşlı nüfus oranının artırılacağı belirlenmiştir. Sakın yanlış anlamayın yaşlı nüfusun başımız üstünde yeri var ama ülke için yaşlı nüfus safi gider demektir. Benim ülkemi geliştirmem için genç nüfusa ihtiyacım var. Bu yüzden yani tekrar genç nüfus oranını yükseltmek için nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik çalışmalar içerisine girilmiştir.

CEVAP C

8. Yine verilenlerin hepsi niteliği artırmaya yönelik çalışmalar içerisindedir. Artık devletler okumuş, bilgili ve sağlıklı bireyler istemektedir. Ülkemizde savaşacak değil savaş uçakları, tanklar, SİHA'lar yapacak bireylere ihtiyaç vardır. Tarım işçisine değil traktör, biçerdöver ve diğer tarım aletlerini yapacak bireylere ihtiyaç vardır. Kısaca ülkemizin teknoloji üreten ve bu teknolojiyi kullanabilen sağlıklı bireylere ihtiyaç vardır. Hocam her ilde üniversite açılması ne alaka dersen maalesef ki bizim toplumumuzda hâlâ kız çocuklarını üniversite başka ilde olduğu için okutmayan bireyler var. Bu kız çocuklarımızda en azından kendi memleketinde okuyabilsin diye her ilde üniversite açtık.

CEVAP E

9. Verilen bölgenin göç verdiği apaçık ortada. Hocam nereden anladık diyorsan. Çok fazla doğum olmasına rağmen nüfus artışı çok düşük gördüğün gibi, bu kadar insan da ölmeyeceğine göre göç vermiş demektir. Göç verdiğine göre geri kalmış bölgelerden birisidir. Dolayısıyla sanayisi gelişmemiştir. Okuryazar oranı düşüktür. Fakat özellikle tarımsal faaliyet yoğundur diyemeyiz. Geri kalmış bölgelerde tarımsal faaliyet yoğun olacak diye bir kural yok. Bazılarında hayvancılık faaliyetleri daha yoğundur.

Yalnız şuna dikkat etmende fayda var. Birincil ekonomik faaliyet yoğunluktadır deseydi o zaman doğru olurdu. Çünkü birincil ekonomik faaliyet; tarım, hayvancılık, madencilik gibi sektörlerin hepsini kapsıyor.

CEVAP B

10. Doğal nüfus artışı doğumla ölüm arasındaki farktır. Yani doğal nüfus artışını doğum ve ölüm oranları belirler. İkinci nüfus artış şekli ise göçlerle meydana gelen nüfus artışıdır ki bu zaten doğal bir nüfus artışı değildir. Adı üstünde göçler neticesinde oluşan artışa girer bu. Bu yüzden üç numaralı öncül hariç diğer ikisi doğal nüfus artışını etkiler.

CEVAP D

11. Özellikle şuna dikkat et diye yazdım bu soruyu, iç göç ülke nüfusunu etkilemez yani etkilemez derken ülke nüfusunu azaltıp artırmaz. Kayseri'den kalkmışın İstanbul'a göç etmişin. Neticede yine ülke sınırları içerisindesin o yüzden ülke nüfusu artmaz ya da azalmaz. Diğer yazılanların hepsi doğrudur lütfen onları aklında iyi tut. Bunların hepsi ayrı ayrı soru bile yapılabilir.

CEVAP A

12. Tarım, hayvancılık, turizm ya da inşaat işçisi olmak için yapılan göçler genelde geçici göçlere örnektir. Sanayi, madencilik ya da atama yoluyla yapılan göçler ise genelde kalıcı göçlere örnektir. Burada dikkat etmen gereken çalışmak için gittiğim iş mevsimlik bir iş mi yoksa her mevsim yapılan bir iş mi bu olacak.

CEVAP E

13. Burada öncelikle neden beyinler ülkelerini bırakıp ta başka ülkelere göç eder sorusunun cevabını bilmen gerekiyor. Genelde (genelde diyorum ki bu gönüllü olarak geri kalmış bir ülkeye insani yardım amaçlı gitmek şeklinde de olabilir ki bu durum istisnadır.) daha iyi yaşama isteği, kendisini daha çok geliştirme isteği ve daha çok gelir getirisi elde etme isteğiyle geri kalmış bölgelerden gelişmiş bölgelere doğru yapılan göçe beyin göçü denir. Burada dikkat etmen gereken husus ise beyin göçü alan gelişmiş ülkelerde insanların çoğunluğu sanayiden çok hizmet sektöründe çalışır. O yüzden C şıkkı yanlıştır.

CEVAP C

1. **Aşağıda verilenlerden hangisi mübadele göçlerine örnek olarak gösterilebilir?**

A) 1960'lı yıllardan sonra çalışmak için Almanya'ya yaşanan göçler

B) 1950'li yıllardan sonra kırdan kente yaşanan göçler

C) I. Dünya savaşından sonra yapılan anlaşma gereğince Yunanistan'dan ülkemize yaşanan göçler

D) Van depremi sonrasında doğu bölgelerden batı bölgelere yaşanan göçler

E) Daha iyi eğitim alabilmek için gelişmiş ülkelere yapılan göçler

2. Ülkemizde yaşanan göçlerle ilgili aşağıda bazı bilgiler verilmiştir.

I. En fazla göç veren bölüm Doğu Karadeniz Bölümüdür

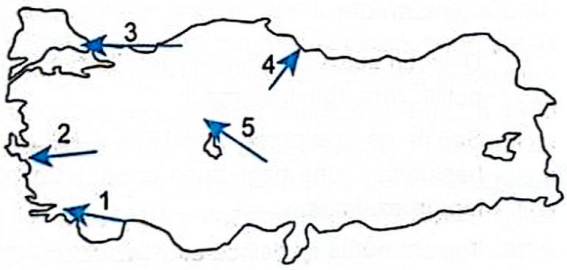
II. En fazla mevsimlik göç alan bölge Akdeniz Bölgesidir

III. En fazla göç kırdan kente yaşanmaktadır

Verilen bu bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

3. Aşağıdaki Türkiye haritasında numaralı oklarla bazı göç yönleri gösterilmiştir.

Verilen doğrultulardan hangisinde kalıcı göç olaylarının diğerlerine göre daha az olması beklenir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. **Aşağıda verilenlerden hangisi çeşitli dönemlerde görülen ülkemizdeki yüksek nüfus artışının nedenleri arasında gösterilemez?**

A) Yaklaşık 1960'lı yıllarda sağlık ve beslenme koşullarındaki iyileşmeler

B) 1950'li yıllardan itibaren kırdan kente yoğun bir göç yaşanması

C) Anne çocuk ölüm oranlarının azalması ortalama yaşam süresinin artması

D) Özellikle geri kalmış bölgelerimizde yüksek doğum oranları görülmesi

E) 1927 yılından 1963 yılına kadar devletin nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar içine girmesi

5. Nüfus artışı her ülke için sorun olmaz. Bu yüzden bazı ülkeler nüfusunu artırıcı politikalar içerisine girerken bazıları nüfus artış hızını azaltma yoluna gitmektedir. O hâlde bazı ülkeler için nüfus artışını sorun haline getiren etmenler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bir ülkede nüfus artışını sorun haline getiren temel etmendir?

A) Genç nüfus oranının giderek artması

B) Kalkınma hızının nüfus artış hızından düşük olması

C) İşsizlik sorununun ortaya çıkması

D) Sosyal hizmetlerde aksamalar yaşanması

E) İthalat oranının artması ihracatın azalması

6. Hızlı nüfus artışının değişik sonuçları olabilmektedir. Bu sonuçlardan bazıları olumlu etkiye sahipken bazıları ülkeler için olumsuz etkide bulunabilir.

Aşağıda verilenlerden hangisi nüfus artışının olumsuz sonuçları arasında gösterilemez?

A) Demografik yatırımların artması buna bağlı kalkınma hızının düşmesi

B) Sosyal ve kültürel hizmetlerde aksamalar yaşanması

C) İş gücünün daha ucuz hale gelmesi

D) Çevre sorunlarının artıp doğal kaynakların hızla tükenmesi

E) Göçlerin artıp plansız kentleşmenin ortaya çıkması

7. Aşağıda verilenlerden hangisi nüfus artışının olumlu sonuçları arasında gösterilemez?

A) Genç nüfusun artması
B) İşçi sorunun yaşanmaması
C) İş gücünün ucuzlaması
D) Nüfusun yaşlanma sorununun olmaması
E) İthalatın artması

8. Yüksek nüfus artışı neticesinde kırsal bölgedeki tarım arazileri miras yoluyla küçülecek ve bunun neticesinde kırdan kente göçler başlayacaktır.

Aşağıda verilenlerden hangisi kente yaşanan göçlerin kentlerimizde ortaya çıkardığı sorunlar arasında gösterilemez?

A) Kırsal kesimde yapılan yatırımların atıl hale gelmesi
B) Ulaşım hizmetlerinde aksaklıklar yaşanması
C) Çevre sorunlarının ve kirlilik oranlarının artması
D) Gecekondulaşmanın artması ve çarpık kentleşme
E) Şehirlerdeki sosyal hizmetlerde aksama yaşanması

9. Ülkemizdeki 1927 yılından bu yana nüfus artış hızını gösteren tablo düşünülecek olursa nüfus artış hızının en az ve en fazla olduğu dönemler aşağıdakilerden hangisidir?

	En az	En fazla
A)	1940 - 1945	1955 - 1960
B)	2023	1955 - 1960
C)	1940 - 1945	1960 - 1955
D)	1927 - 1935	2000 - 2005
E)	2010	2015

10. Ülkemizde ilk bilimsel nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılından bu yana geçen sayımlar düşünülecek olursa ülkemizde nüfusun en az olduğu yıl hangisi olmuştur?

A) 1927 B) 1935 C) 1940
D) 1945 E) 2020

11. 1940-1945 yılları arasında ülkemizde nüfus artışını destekleyici politikalar olmasına rağmen önceki yıllara göre nüfus artış hızında ani bir düşüş yaşanmıştır.

1940-1945 yılları arası dönemde nüfus artış hızının aniden bu şekilde düşmesinde;

I. II. Dünya savaşının ortaya çıkması
II. Seferberlik ilan edilmesi ve genç nüfusun silahaltına alınması
III. II. Dünya savaşında verilen şehit sayısının çok fazla olması

Gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Ülkemiz tarihinde nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem 1955-1960 yılları arası dönemdir.

Bu dönemde nüfus artış hızının bu denli yüksek olmasında;

I. Devletin nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalara ağırlık vermesi
II. Sağlık ve beslenme koşullarının iyileşmeye başlaması buna bağlı anne çocuk ölüm oranlarının azalması
III. Toplam nüfus içerisinde okuryazarların sayısının gittikçe artması

Gibi etmenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

YEDİKLİM

1. Mübadelenin kelime anlamı değiş tokuştur. O zaman nüfus mübadelesi nüfusun değiş tokuş edilmesi anlamına gelmektedir. I. Dünya Savaşından sonra yapılan antlaşmalara göre Yunanistan tarafında kalan Türklerin bir kısmı ile Türkiye tarafında kalan Yunanlıların bir kısmı değiş tokuş edilmiştir ve mübadele kapsamında Yunanistan'dan Türkiye ye göçler yaşanmıştır.

CEVAP C

2. Maalesef cevap D kardeşim senin o bildiğin eskidendi. Yani bundan birkaç yıl önce göçler en fazla kırdan kente doğruydu. Günümüzde ise en fazla göç kentten kente yaşanmaktadır. Neden dersen ülkemizde şu an kent nüfus oranı %93,4 iken kır nüfusu oranı %6,6'dır. Gördüğün gibi kırda yaşayan doğru düzgün kimse kalmadığı için göçler artık genelde kentten kente doğru gerçekleşmektedir ama diğer verilenler doğrudur.

CEVAP D

3. Sence bir insan Antalya'dan Muğla'ya neden göç eder ki? Deniz, kum, güneş desen ikisinde de var. İkisinde de kışlar ılık yazlar sıcak ve kurak. Kısaca Antalya'dan kalıcı olarak Muğla'ya göç etmemi gerektirecek hiçbir şey yok. 1 numara hariç diğer ok yönlerine bakarsan hep daha gelişmiş yerlere doğru gerçekleşmiştir. Bu yüzden o doğrultularda yaşanan göç olaylarının 1 numaraya göre kalıcı olma ihtimali daha yüksektir.

CEVAP A

4. Yüksek doğum oranları, sağlık ve beslenme konusundaki iyileşmeler buna bağlı olarak anne çocuk ölüm oranlarının azalması ve ortalama yaşam süresinin artması, Cumhuriyetin ilk yıllarından 1963 yılına kadar devletin nüfusu artırıcı politikalar işlemesi ve halkı bu konuda teşvik etmesi nüfusun ülkemizde hızla artmasında etkili olmuştur. Yalnız yine tekrar ediyorum. İç göç ülke nüfusunu artırmaz ya da azaltmaz. 1950'li yıllardan sonra insanların kırdan kente göç etmesi nüfusu artırmaz. Neticede aynı ülke içerisinde sadece kırsal kesimden kentlere doğru göç ediliyor.

CEVAP B

5. A şıkkı hariç verilenlerin hepsi nüfus artışını sorun haline getirebilir ama biz burada temel nedenin ne olduğunu sormuşuz. Burada temel neden kalkınma hızının nüfus artış hızından düşük olması buna bağlı yeni doğanın ihtiyacının karşılanamamasıdır. Yeni doğanın ihtiyacını karşılayabilirsem yani çocuk doğduğunda ebesi, doktoru hazır olursa, okula gideceği zaman öğretmeni sınıfı hazır olursa, okulu bitince işi, aşı, eşi hazır olursa nüfus artışı neden sorun olsun. Aksine genç nüfus asker ve işçi gücü demektir bu da ülkeler için iyi bir şeydir.

CEVAP B

6. Herhâlde hepsi de doğru hocam diye düşündün ama yanıldın. İş gücünün ucuzlaması nüfus artışının olumlu sonucudur olumsuz değil sakın unutma. ÖSYM'nin bu çeldiriciyi kullanma ihtimali yüksektir. Hocam nasıl olur benim aldığım ücret azalacak bunun neresi olumlu dediğini duyuyorum resmen kulaklarım çınladı. Ama işte iş gücünün ucuzlaması senin için olumsuz devletler için olumludur. İş gücü ucuzlarsa yabancı yatırımcının ilgisini çekeriz ve ülkemize yatırım yapmak isterler. Şöyle düşün ülkemizde birçok otomobil fabrikası var ama TOGG hariç hiçbiri bize ait değil. Adamlar neden burada fabrika açıyorlar sence? Tabi ki iş gücü ucuz diye burada fabrika açıyorlar. Bu da ülkemizin gelişmesine ve halkımız için yeni iş kapıları açılmasına olanak sağlıyor.

CEVAP C

7. İthalatın artması nüfus artışının olumsuz sonucudur. Neticede nüfusun ihtiyacını karşılamak için başka ülkelerden mal almak zorunda kalmak dış ticaret açığımızı artıracaktır. İş gücünün ucuz olmasına takıldıysan bir önceki sorunun çözümünü oku.

CEVAP E

8. Canım bu soruyu yanlış yaptınsa biraz dikkatsizsin demek söyleyeyim. Neden hocam diye soruyorsan bak soruda diyor ki bu göçün kentlerde ortaya çıkardığı sorunlardan biri değildir? A şıkkındaki kentlerde değil kırda yaşanan sorunlardandır. Kırsal kesimde yaptığımız yatırımlar boşa gitmiş olacak yanı atıl hale gelecek. Tarım toprakları terkedildiği için tarım arazileri atıl hale gelecek. Bunlarda sorundur tabi ki ama bunlar kırsal kesimdeki sorunlardır.

CEVAP A

9. 1927 yılından bu yana gerçekleşen nüfus artışını ezbere bilmen gerekiyor. Korkma hemen sadece bazı şeyleri ezbere bilmen gerekecek. Bunları ezberlemen için de bu tablodan çıkabilecek tüm soruları bu sorunun devamında vereceğim. İlk bilmen gerekende bu soruda sorulan bilgiler. Ülkemizde nüfus artış hızının en düşük olduğu dönem artık 2023 sayım dönemidir. Ülkemiz 2023 yılında binde 1,1'lik bir artışla tarihinin en düşük nüfus artış hızını yaşadı. Bu olay üzerinde COVİT-19 salgınının ve yaşanan ekonomik sıkıntıların büyük etkisi olmuştur. Nüfus artış hızının en fazla olduğu dönem ise 1955-1960 yılları arasındaki dönem olmuştur.

CEVAP B

10. Sanki çok zor bir soru gibi düşünenleriniz oluyor bazen. Hangi yılda nüfus en az olmuş ne bileyim diyenlerde oluyor arada. Ülkemizde ne olursa olsun nüfus artış hızı hiçbir zaman eksi değerlere düşmemiştir çok şükür. Nüfus artış hızının hiç eksi değerlere düşmemesi demek nüfusun her yıl az ya da çok artması demektir. Nüfus her yıl sürekli arttığına göre nüfusun en az olduğu yıl ilk sayımın yapıldığı 1927, nüfusun en fazla olduğu yılda son sayımın yapıldığı 2023 olacaktır. Tabi sen bu kitabı seneye çözersen 2024 olacaktır o ayrı. Bak ileride sorularda okuryazar oranlarıyla ilgili benzer mantıkta bir soru soracağım. Bakalım onu doğru bilecek misin?

CEVAP A

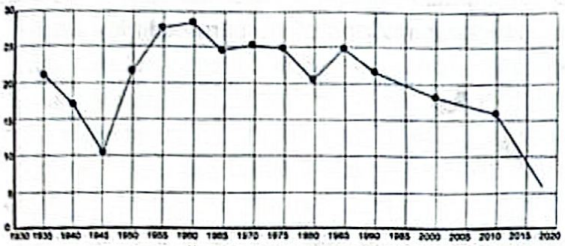
11. İnşallah E şıkkına atlamadın canım. E şıkkına atladınsa biraz tarih çalışmanı tavsiye ederim. II. Dünya Savaşının patlak vermesi her ülkede büyük etki yarattı. Seferberlikler ilan edildi. Büyük ekonomik sıkıntılar yaşandı. Bunlar nüfus artış hızının düşmesine neden oldu. Ama biz bu savaşa bizzat katılmadık. Sadece tedbir amaçlı seferberlik ilan ettik. Savaşa katılmadığımız içinde çok şükür şehit vermedik. Hocam diyor bizim ki o zaman seferberlik ilan edilmesi nasıl azalışa neden oldu ki? Canım seferberlik ilan edilince genç yani tam çocuk yapma çağındaki erkek nüfus silahaltına alındı ya ister istemez doğum oranları düştü ve nüfus artış hızı azaldı.

CEVAP D

12. Hocam bir önceki soruda bahsetmiştik ya 1940-1945 yılları arası dönemde nüfus artış hızı desteklenmesine rağmen nüfus artış hızı II. Dünya Savaşının etkisiyle aniden düştü diye işte bu sebepten devlet uyguladığı nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalara iyice ağırlık vermeye başladı. Düşünün ki beş çocuğu olan erkeklere madalya takıldığı bile olmuş. Ben olsam kendimi damızlık boğa gibi hissederdim o madalyayla ama işte o dönemde bunlar gerekliymiş. Ayrıca o dönemde teknolojinin ve ekonominin gelişmeye başlamasıyla birlikte sağlık ve beslenme koşulları iyileşmeye başlamış buna bağlı anne çocuk ölüm oranları azalmıştır. Tüm bunlar 1955-1960 yılları arasında nüfus artış hızının aniden yükselmesine neden olmuştur.

CEVAP D

1.

Yukarıdaki tabloda 1930 yılından 2020 yılına kadar ülkemizdeki nüfus artış oranları gösterilmiştir.

Yalnızca tablodaki bilgilerden faydalanarak aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) 1940-1945 yılları arasında nüfus sayısında önceki yıllara göre azalma olmuştur.

B) Nüfusun en fazla olduğu yıl 2020 yılıdır.

C) Nüfus artış hızında yıllar arasında dalgalanmalar yaşanmıştır.

D) Nüfus artış hızının en fazla olduğu dönem 1955-1960 yılları arasındaki dönem olmuştur.

E) Tabloya göre ülkemizdeki nüfus sayılarında hiçbir dönemde azalma olmamıştır.

2. Ülkemizde nüfus artış hızını gösteren tablo incelenecek olursa 1985 yılında günümüze kadar nüfus artış hızının neredeyse sürekli azaldığı görülür.

1985 yılından sonra nüfus artış hızında neredeyse sürekli bir azalma görülmesinde aşağıda verilenlerden hangisi etkili <u>olmamıştır</u>?

A) İş bulmak için özellikle başka ülkelere yapılan göçler

B) Devletin nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar işlemesi

C) Kadının çalışma hayatına girmesi

D) Eğitim seviyesinin artmaya başlaması

E) Sağlık ve beslenme koşullarındaki iyileşmeler

3. Aritmetik nüfus yoğunluğu <u>en fazla</u> olan bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz B) Marmara C) Akdeniz
D) İç Anadolu E) Ege

4. Aritmetik nüfus yoğunluğu <u>en az</u> olan bölgemiz hangisidir?

A) Karadeniz B) Akdeniz
C) İç Anadolu D) Doğu Anadolu
E) Güneydoğu Anadolu

5. İç Anadolu Bölgesi Marmara Bölgesinden sonra nüfusun en fazla olduğu ikinci bölgemizdir fakat nüfusu çok fazla olmasına rağmen nüfus yoğunluğu oldukça azdır.

İç Anadolu Bölgesinde nüfus fazla olmasına rağmen nüfus yoğunluğunun az olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yüzölçümünün oldukça geniş olması

B) Nüfusun çoğunluğunun kırsal kesimde yaşaması

C) Düzlük araziye sahip olması

D) Tarım alanlarının çok yer kaplaması

E) Arazinin çoğunun sanayi kuruluşlarına ayrılmış olması

6. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nüfusun en az olduğu bölgelerimizden birisidir buna rağmen aritmetik nüfus yoğunluğu oldukça fazladır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Yüzölçümünün küçük olması

B) Sanayisinin gelişmiş olması

C) GAP'la birlikte göç almaya başlaması

D) Sulanabilen tarım alanlarının artması

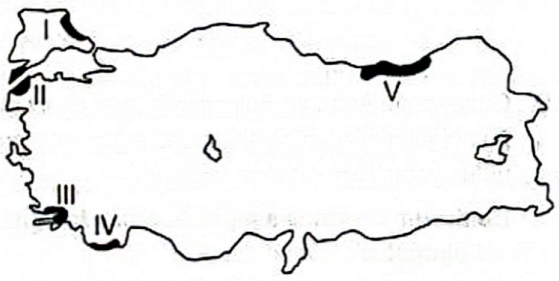
E) Düzlük bir araziye sahip olması

7. Yalova nüfusu çok az olan illerimizden birisidir buna rağmen nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Denize kıyısının olması
B) Ticaretin geliştiği şehirlerden biri olması
C) Yüzölçümünün çok küçük olması
D) Engebeli arazilerin fazla olması
E) Sanayi kenti olması

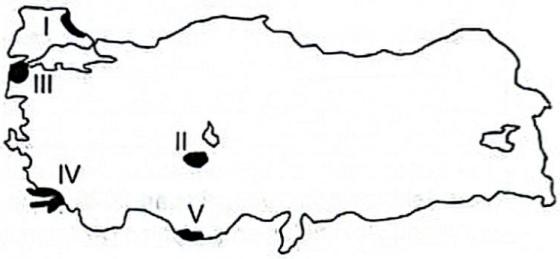
8. Kıyı bölgeler genelde iklimi elverişli olduğu için yani denizel iklimden dolayı yoğun nüfusludur.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen kıyı kesimlerimizden hangisinin bu genellemeye daha uygun olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı tenha nüfuslu alanlar işaretlenerek numaralandırılmıştır.

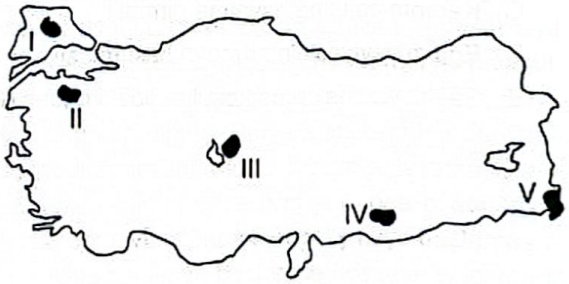
Verilen numaralı yerlerden hangisinde nüfus yoğunluğunun az olmasının nedeni diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıda verilen bölümlerden hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğunun <u>daha fazla</u> olması beklenir?**

A) Konya Bölümü
B) Ergene Bölümü
C) Doğu Karadeniz Bölümü
D) Yukarı Sakarya Bölümü
E) Dicle Bölümü

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar işaretlenerek numaralandırılmıştır.

Verilen numaralı alanlardan hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki farkın <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

YEDİİKLİM

1. Kardeşim şunu baştan hatırlatayım bu tablo ülkemizdeki nüfusu değil nüfus artış hızını gösteriyor. Yani burada genelde nüfus artış hızlarıyla ilgili yorum yapabilirsin. Yalnız grafikten de gördüğün gibi nüfus artış hızı hiçbir zaman eksi değerlere düşmediği için yani binde 5 bile olsa bir önceki yıla göre artış olduğuna göre nüfusun en fazla olduğu yıl en sondaki 2020, nüfusun en az olduğu yılda tablonun en başındaki yıl 1930 olur. Sayı hakkında sadece bu yorumu yapabilirsin ya da nüfus sayısı her yıl artmış diyebilirsin. Onun dışında genelde artış oranlarıyla ilgili yorum yapabilirsin. Tam da bu yüzden 1940-1945 yılları arasında nüfus sayısında azalma olmuş diyemezsin. Tekrar söylüyorum oradaki azalma nüfustaki azalmayı değil nüfus artış hızındaki azalmayı temsil ediyor. Tamam, o dönemde bir önceki yıla göre nüfus artış hızı azalmış ve binde on civarı olmuştur ama binde on bile olsa bir önceki yıla göre nüfus artmıştır. Bu tabloyla ilgili bilmen gereken son bir şey kaldı onu da bir sonraki sorda verdim.

CEVAP A

2. Bazılarınız sağ eliyle sol kulağını kolunu birde ensesinden çevirerek tutmayı sevdiği için şöyle düşünüyor. Sağlık koşulları iyileşirse aile planlaması artar buna bağlı nüfus artış hızı azalmış olabilir. Canım nüfus politikalarını sağlık ocakları değil devlet belirler. O yüzden sağlık koşularındaki iyileşmeyle dediğinin hiçbir ilgisi yok. Aksine sağlık ve beslenme koşulları iyileşince anne çocuk ölüm oranları azaldı, ortalama ömür artmaya başladı yani bu nüfus artış hızının azalmasına değil artmasına daha çok katkıda bulunur.

CEVAP E

3. Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun toplam alana bölünmesiyle hesaplanır ve kilometre kareye düşen kişi sayısını verir. Ülkemizde nüfusun en kalabalık olduğu bölge Marmara Bölgesidir. Buna rağmen Güneydoğu Anadolu'dan sonra yüz ölçümü en küçük olan bölgemizdir. Bu sebeple aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesidir.

CEVAP B

4. Aritmetik nüfus yoğunluğunun nasıl hesaplandığını bir önceki sorunun çözüm kısmında vermiştim. Ülkemizde yüzölçümü en geniş olan bölge Doğu Anadolu Bölgesidir. Buna rağmen nüfusu azdır. Bu sebeple aritmetik nüfus yoğunluğu en az olan bölgemiz Doğu Anadolu Bölgesidir. Yalnız bir şeye dikkat ettin mi bilmem. Aritmetik nüfus yoğunluğundan bahsederken iki konu üzerinde duruyoruz. Toplam nüfus ve toplam yüzölçümü, bu ikisi bir arada olmadan aritmetik nüfus yoğunluğundan bahsedemeyiz. İkisinin de olması şarttır. Biraz sonraki sorularda göreceksin nüfusun tek başına fazla ya da az olması aritmetik nüfus yoğunluğunu anlatmada yetmez. Yani Marmara sadece nüfusu fazla olduğundan aritmetik nüfus yoğunluğu çok diyemezsin. Tekrar ediyorum nüfusun fazla olması tek başına yetmez. Bir sonraki soruda anlarsın bunu.

CEVAP D

5. Yanlış yaptınsa ya benim youtube videolarını tam izlemiyorsun ya da kitapları tam okumuyorsun. Burada bir daha hatırlatayım aritmetik nüfus yoğunluğunda dağ, taş, tarım arazisi, dere, bayır tüm arazi hesaplanır. O yüzden arazinin engebeli ya da düz olması, tarım alanının fazla olması, arazinin sanayiye ayrılması ya da konut yapımına ayrılması aritmetik nüfus yoğunluğunu etkilemez. Yine dedim ki aritmetik nüfusu hesaplarken iki şey baz alınır. Birincisi toplam nüfus ikincisi toplam arazi, adam yani ben bu soruda toplam nüfusun fazla olduğunu zaten söylemişim. Sana cevap olarak verebileceğin ne kaldı? Toplam arazi değil mi? Bir yerde nüfusun fazla olması aritmetik nüfusun fazla olması için tek başına yetmez demiştim ya bir önceki sorunun çözümünde işte burada ortaya çıktı dediğim şey. Gördüğün gibi İç Anadolu Bölgesinde toplam nüfus fazla olmasına rağmen toplam arazi geniş olduğu için aritmetik nüfus yoğunluğu azdır. Sonraki iki soruda bunu pekiştirmek için sordum.

CEVAP A

6. Bak hâlâ GAP'la birlikte göç almaya başlamış cevabına falan atlayan var. Yapma kardeşim yapma lütfen. O nüfusun artmasına neden olabilir ama kaç defa belirttim nüfusun artması aritmetik nüfus yoğunluğu için tek başına yeterli değil. Ayrıca nüfusu az diye zaten belirtmiş soru kökünde buna rağmen neden yoğunluk fazla demiş. Nüfus az olmasına rağmen yoğunluk fazlaysa yüz ölçümü küçük demektir ki Güneydoğu Anadolu Bölgesi yüzölçümü en küçük bölgemizdir zaten. Kısaca sana aritmetik nüfus yoğunluğu sorulursa toplam yüzölçümü ve toplam nüfustan başka yorum yapmamaya çalış. Bu konuyla ilgili diğer soruda bir de ÖSYM'nin sorduğu soruya benzer bir soru sorayım bak nasıl aynı mantık olduğunu öğren.

CEVAP A

7. Dikkat ettin mi? Nereyi sorduğunun hangi bölgeyi sorduğunun ya da hangi ili sorduğunun bir önemi yok. Bu soruda ÖSYM'nin sorduğu bir sorunun benzeri, yine nüfus az olmasına rağmen yoğunluğun fazla olma nedeni sorulmuş. O hâlde bana verecek tek cevap bırakmış yine yüzölçümünün küçük olması. Yalova yüzölçümü açısından en küçük ilimizdir bunu da unutma. Coğrafya da değil ama vatandaşlıkta buna benzer şeyler soruluyo.

CEVAP C

8. Bu soruyu hazırlama nedenim kıyıda yer almalarına rağmen tenha nüfuslu olan alanları bilmeni istediğim içindir. Çoğu burada Doğu Karadeniz kıyıları da tenha olur diye düşünüyor ama bilinenin aksine Doğu Karadeniz KIYILARI yoğun nüfusludur. Bak dikkat et orada KIYILARI kelimesini büyük yazdım. Çünkü iç kesimlerden bahsetseydik tenha diyebilirdik. Bunun dışında diğer verilen kıyı kesimler denizel iklime sahip olmasına rağmen tenha nüfusludur. Çünkü buralar yeryüzü şekilleri genelde engebeli ya da karstik arazilerin yaygın olduğu yerlerdir. Burayla ilgili bir sonraki soruda sorduğuma benzer bir soruda gelebilir.

CEVAP E

9. Aslında sana şöyle bir şey söyleyeyim. Bana bu haritayı versen hiç soru sormadan hocam cevap sence hangisi desen ben yine iki numarayı seçerdim. Neden dersen diğerleri hep kıyı kesimdeyken orası iç bölgelerde. Tabi bu sistem her zaman işe yaramaz. Verilen numaralı yerlerden bir, üç, dört ve beş numaralı araziler kıyıda yer alıyor yani iklimleri yerleşme için oldukça uygun ama engebeli araziye sahip oldukları için tenha nüfusludur. İki numara düzlük ama onunda iklimi elverişli değildir. İki numaralı arazi yani Tuz Gölü çevresi karasal iklime sahip olduğu için ve ülkemizde en az yağış alan yerlerden birisi olduğu için tenha nüfusluyken diğerleri yeryüzü şekillerinden dolayı tenha nüfusludur.

CEVAP B

10. Tarımsal nüfus yoğunluğu hesaplamanın formülü, tarımda çalışan/tarım arazisi şeklindedir. Ama bu formül hiçbir işine yaramaz. Hangi bölgenin tarım arazisi ne kadar? Tarımda çalışan nüfusu ne kadar? Ben bilmiyorum şahsen ama sen biliyorsan formülü kullanabilirsin. Ee hocam ne yapacağız o zaman diyorsan söyleyeyim yeryüzü şekillerine bakacaksın. Engebeli arazilerde tarım alanları küçük ve tarımda makine kullanımı zor olduğu için insan gücüne dayalı iş yapılır. Küçücük arazide çok insan çalışmak zorunda olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu artar. Düzlük arazilerde tarım arazileri geniş ve tarımda makine kullanımına uygun olduğundan koskoca tarım alanı bir kişi ve bir makineyle halledilebilir. Koca tarım alanına bir kişi düştüğü içinde tarımsal nüfus yoğunluğu azalır. O hâlde Karadeniz, Doğu Anadolu ve Akdeniz'de özellikle Antalya Bölümünde engebeli olduğu için tarımsal nüfus yoğunluğu fazlayken, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Ege ve Marmara bölgeleri düzlük olduğu için tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.

CEVAP C

11. Aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki farkın fazla olduğu yerler genelde engebeli arazilerdir. Hem aritmetik hem de fizyolojik nüfus yoğunluğu hesaplanırken toplam nüfus alınır. Yalnız aritmetik nüfus yoğunluğunda Toplam nüfus toplam alana bölünürken fizyolojik nüfus yoğunluğu hesaplanırken toplam nüfus sadece tarım alanlarına bölünür. Engebeli arazilerde tarım alanı az olacağı için de aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki fark fazla olur. Düzlük arazilerde tarım alanı genelde çok olacağından tam tersi durum yaşanır.

CEVAP E

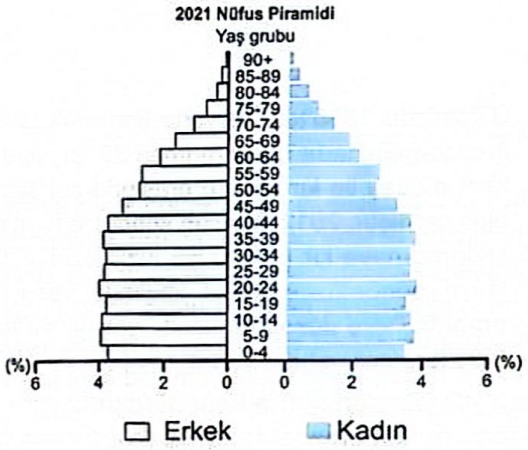
1. Aşağıdaki tabloda beş ayrı bölgemizin aritmetik ve fizyolojik nüfus yoğunlukları verilmiştir.

Bölgeler	Aritmetik nüfus Yoğunlukları	Fizyolojik nüfus Yoğunlukları
1. Bölge	20	25
2. Bölge	50	300
3. Bölge	75	430
4. Bölge	10	13
5. Bölge	37	42

Bu bölgelerle ilgili aşağıda yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Birinci bölge düzlük bir araziye sahiptir.
B) İkinci bölgede yol yapım maliyeti fazladır.
C) Üçüncü bölgede dağınık yerleşmeler yaygındır.
D) Dördüncü bölge tarımda makine kullanımına uygun değildir.
E) Beşinci bölgenin gerçek alanı ile iz düşüm alanı arasındaki fark azdır.

2. Aşağıda ülkemizin 2021 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

Yalnızca piramitteki bilgilerden faydalanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Yetmiş yaş üstü nüfusta kadınların oranının erkeklerden fazla olduğuna
B) Son yıllarda nüfus artış hızında azalma olduğuna
C) 15 yaş altı nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranına
D) Çalışan nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranına
E) Çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranına

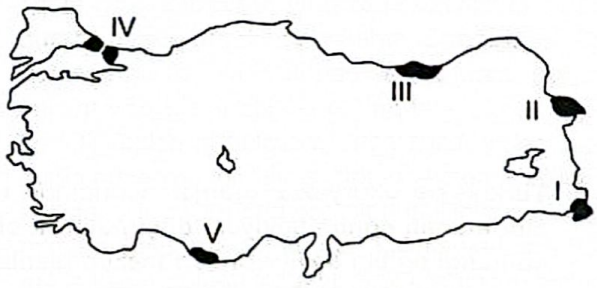
3. **TÜİK 2024 nüfus verilerine göre nüfusun en fazla ve an az olduğu iller sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?**

A) İstanbul – Bayburt
B) İstanbul – Tunceli
C) İzmir – Muş
D) Ankara – Mardin
E) Antalya – Hakkâri

4. **2024 TÜİK verilerine göre ortanca yaş en fazla ve en az olan illerimiz sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?**

A) Samsun ve Sinop
B) Hakkâri ve Nevşehir
C) Sinop ve Şanlıurfa
D) İstanbul ve Hakkâri
E) İzmir ve Mersin

5.

Kadın erkek nüfus oranlarının dağılışını belirleyen etmenler düşünülecek olursa yukarıdaki haritada belirtilen yerlerden hangisinde erkek nüfusunun kadın nüfusundan daha fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki tabloda iki farklı bölgedeki çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı oransal olarak verilmiştir.

Bölgeler	Tarım %	Sanayi %	Hizmet %
1. Bölge	7	23	70
2. Bölge	45	25	30

Bu bölgelerle ilgili aşağıda yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Birinci bölge sanayisi geri kalmış bölgelerden birisidir.
B) İkinci bölgede çalışanların büyük kısmı tarım sektöründe çalışmaktadır.
C) İkinci bölgede okuryazar oranı azdır.
D) Birinci bölgede işsizlik sorunu azdır.
E) Birinci bölgede okuryazar oranı yüksektir.

7. Aşağıda bazı ekonomik faaliyet kollarında çalışanlar ve çalıştıkları sektörler verilmiştir.

Verilenlerden hangisinin bulunduğu ekonomik faaliyet kolu diğerlerinden farklıdır?

A) Demir madeninde çalışan Mehmet Bey
B) Mısır üreticisi Ayşe Hanım
C) Demir-çelik sanayinde çalışan Hasan Usta
D) Balık avcılığı yapan Temel Reis
E) Hayvancılık yapan Meryem Hanım

8. **Türkiye'de okuryazar oranları içerisinde mezun olunan eğitim seviyesi düşünülecek olursa hangi eğitim seviyesinden mezun olanların sayısı daha fazladır?**

A) İlköğretim mezunlarının oranı
B) Ortaöğretim mezunlarının sayısı
C) Ön lisan mezunlarının sayısı
D) Lisans mezunlarının sayısı
E) Yüksek lisans mezunlarının sayısı

9. I. Okuryazarlar içerisinde en fazla orana sahip olanlar ilköğretim mezunlarıdır.
II. Okuryazarlar içerisinde erkeklerin sayısı kadınlarınkinden fazladır.
III. Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkemizde okuryazar oranı %10 civarındayken zorunlu eğitimle bu sayı günümüzde %90'ı geçmiştir.

Ülkemizdeki okuryazar nüfusla ilgili yukarıdaki öncülde verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Ülkemizde daha önceleri kır nüfusu kent nüfusundan fazlayken günümüze kent nüfusu kır nüfusunu geçmiş durumdadır.

Hangi tarihten itibaren ülkemizdeki kent nüfusu kır nüfusunu geçmiştir?

A) 1935 B) 1985 C) 1990
D) 2005 E) 2015

11. Ülkemizde 1985'ten bu yana kent nüfusu kır nüfusundan fazladır buna rağmen 2012 yılına kadar kent nüfusu ile kır nüfusu arasında çok fazla fark oluşmamıştır. 2012 yılından sonra ise kent nüfusu hızla artmaya kır nüfusu ise hızla azalmaya başlamış günümüzde kırsal kesimde yaşayanların oranı %7'lere düşerken kentte yaşayanların oranı %93'lere çıkmıştır.

2012 yılından sonra kent nüfusu ile kır nüfusu arasındaki oransal farkın hızla artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi çok daha fazla olmuştur?

A) Makineleşmeyle birlikte kırdan kente göçün artması
B) Tarım alanlarının parçalanmasıyla göç olaylarının hızlanması
C) Kentlerde eğitim ve sağlık hizmetlerinin daha çok gelişmiş olması
D) Büyükşehir yasasıyla birlikte köylerin büyük kısmının mahalleye dönüştürülmesi
E) Kentlerde iş bulma imkânlarını daha fazla olması

YEDİİKLİM

1. Bir önceki testin son sorusunun çözüm kısmında belirtmiştim. Aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki fark az ise (1, 4 ve 5 numaralı bölgelerdeki gibi) arazi düzlüktür. Aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki fark fazla ise (2 ve 3 numaralı bölgelerdeki gibi) arazi engebelidir. Düzlük arazilerde ulaşım kolay, tarım arazisi geniş, tarımda makine kullanımı yaygın, makine kullanıldığı için tarımsal nüfus yoğunluğu az, gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark az, daha toplu yerleşmeler görülür gibi birçok yorum yapabiliriz. Engebeli arazilerde ise bu yorumların tam tersini yapabiliriz. Verilen bilgilere göre dördüncü bölge düzlük bir araziye sahiptir. Düzlük olduğuna göre de tarımda makine kullanımına uygun değildir demek yanlış olur. Aksine düzlük olduğu için makine kullanımına uygundur.

CEVAP D

2. Hocam genel olarak D ve E şıklarında yazanları birbirine çok karıştırdığın için artarda verdim ki rahatça anlatabileyim. ÖSYM bunları karıştırdığını bildiği için de zaten buradan tongaya düşürmeye çalışır. Bak şimdi iyi oku, bir ülkede 15 yaş altı ve 64 yaş üstü bağımlı nüfus olarak geçer, 15 ve 64 arasında kalan nüfus ise aktif nüfus olarak yani çalışma çağındaki nüfus olarak geçer. O hâlde bu piramitten çalışma çağındaki nüfusu rahatlıkla çıkarabilirim. Yalnız çalışma çağındaki nüfusun hepsi çalışmadığı için çalışan nüfusu çıkaramam. Sen şu an en az 21 üstü bir yaşa sahipsin ama KPSS hazırlandığına göre büyük ihtimal çalışmıyorsun. Şayet çalışıyorsan Allah yardımcın olsun ama çalışmıyorsan sen çalışma çağındaki nüfusa dahilsin ama çalışan nüfusa dahil değilsin. Umarım anlatabilmişimdir. Birde orada dikkatimi çeken yaşlı nüfus içerisinde kadınların sayısı daha fazla neden acaba yorumunu size bırakıyorum.

CEVAP D

3. 2024 yılı TÜİK verilerine göre hem nüfusu hem de nüfus yoğunluğu en fazla olan il İstanbul, nüfusu en az olan il Bayburt, nüfus yoğunluğu en az olan il ise Tunceli olmuştur.

CEVAP A

4. 2024 verilerine göre ortanca yaş en yüksek olan yani en yaşlı ilimiz Sinop, ortanca yaş en az olan yani en genç ilimiz Şanlıurfa olmuştur.

CEVAP C

5. Şimdi bizim köyde yaşayan Mehmet Amcamı bir düşünelim. Diyelim ki Mehmet Amcamızın köyde karnı doymamaya başladı iş imkânı bol olan bir yere gidecek çalışmaya başlayacak, sence Mehmet Amcam şöyle bir şey der mi? Hanım sen şehre git iş bul. Bir iki yıl orada düzenini kur. Ben burada oturup çocuklara bakarım. Sende düzenini kurunca bir iki yıla beni yanına aldırırsın. Bence imkanı yok. bizim Türk erkeğine ters işlerdir bunlar. O yüzden iş bulmaya önce kendi gider. İşini bulup düzenini kurduktan birkaç yıl sonra ailesini yanına getirir. O hâlde göç alan gelişmiş yerlerde erkek nüfusu, göç veren geri kalmış yerlerde genelde kadın nüfusu fazladır. Bak diyeceğimi sakın feminist duygularla düşünme ama kısaca kadının fazla olduğu yer geri kalmış erkeğin fazla olduğu yer gelişmiş diyebiliriz. Kadınıyla erkeğiyle hepinizi seviyorum ama valla durum öyle yani yanlış anlamayın.

CEVAP D

YEDİİKLİM

6. Bir şeyi fark ettin mi? Nüfusun yapısal özelliği verildiği zaman (kadın erkek oranları, okuryazar oranları, kır kent oranları, çalışanların ekonomik faaliyet kollarına dağılımı gibi) ÖSYM sana genelde o yapısal özelliğe göre bir yerin gelişmiş mi yoksa geri kalmış mı olduğunu buldurmaya çalışır sonra ona göre o ülke ya da bölge hakkında yorum yapmanı ister. Gelişmiş ve geri kalmış bölgelerin özelliğini biliyorsundur sanırım. Bir bölgede tarımda çalışan az sanayi ama en başta da hizmet sektöründe çalışan fazlaysa gelişmiş, tam tersi tarımda çalışan fazla sanayi ve hizmet sektöründe çalışan az ise o bölge geri kalmış bir bölgedir. Birinci bölgede hizmet sektörü gelişmiş olduğu için sanayide geri kalmış diyemezsin aksine orası gelişmiş bir ülke olduğu için orada sanayide insanların yerini makineler robotlar almaya başlamıştır diyebilirsin. Aynı tarımdaki makineleşme gibi düşün. Sanayi var ama makineleşmeden dolayı insana duyulan ihtiyaç azdır.

CEVAP A

7. Canım bak şu sıraya dikkat et. Üretim ve ticaret şu şekilde ilerler. Önce ham madde üretirsin sonra bu ham maddeyi sanayide işler ve işledikten sonra satarsın. Ekonomik faaliyet kolları da bu düzenle ilerler. Birincil faaliyet kolunda ham madde üreticileri vardır çünkü onlar olmadan sanayi olmaz. Bu faaliyet kolundakiler tarım, hayvancılık, ormancılık, avcılık ve madencilik yapan kişilerdir. Sonra ikincil faaliyet gelir yani bu hammaddelerin işlenmesine sıra gelir. O zaman sanayi sektöründekilerin hepsi ikincil ekonomik faaliyet kolundadır. Sonra sanayide üretileni bir tüccar gelir üç liraya alır beş liraya sana satar. Yani tüccarlar devreye girer. Bak tüccar bir şey üretmedi sadece aracılık yaptı hizmetini sundu ve hizmetinin karşılığını aldı. O hâlde hizmet sektöründekilerin hepsi üçüncül ekonomik faaliyettedir. Bunlar genelde kamuda çalışan memurlar, şoförler ve tüccarlardır.

CEVAP C

8. Daha önce bir çözüm kısmında bahsetmiştim eğitimle ilgili mantığını kullanman gereken bir soru daha soracağım diye. Kardeşim hangi eğitim seviyesinden mezun olursan ol öncelikle ilköğretimi bitirmen gerek. İlköğretim bitmeden diğerlerini zaten okuyamazsın. O yüzden ülkemizde ilköğretim mezunlarının sayısı ilelebet daha fazla olacaktır. Ha ilköğretimi kökten kaldırıp herkes direk ortaöğretimden başlayacak derlerse orasını bilemem.

CEVAP A

9. Verilenlerin hepsi de doğrudur. Bunları sakın unutma bunların hepsinin ayrı ayrı soru değeri var.

CEVAP E

10. Bazılarınız endişeyle iyice psikopata bağlamış oluyor ve her şeyi öğrenmek bilmek istiyor. Bu soruyu da o yüzden yazdım açıkçası. 1985 ten itibaren kent nüfusu kır nüfusunu bir tık geçmiştir ve o tarihten bu yana ülkemizde kent nüfusu kır nüfusundan fazladır. Buna bezer bir soru geleceğini tahmin etmiyorum. Ama bir sonraki yazacağım sorunun gelme ihtimali daha yüksektir.

CEVAP B

11. Şıklarda verilenlerin hepsi de kent nüfusu artarken kır nüfusunun azalmasında etkilidir. Yalnız dikkat et ben sana özellikle 2012 yılından sonra kır ve kent nüfusu arasındaki farkın çok arttığını ve bunun nedeninin ne olabileceğini soruyorum. Sana 2012'den sonrayı değil de sadece kır nüfusu azalırken kent artmaktadır neden diye sorsaydım şıklarda verilenlerden hepsini saya bilirdin. Özellikle 2012'den sonra farkın açılmasının nedeni büyükşehir yasasıdır. Bu yasayla birlikte büyükşehirlerdeki köylerin çoğunluğu mahalle olarak kent merkezine bağlandı ve bir anda hepsi kent nüfusuna dahil oldu. Bu sebeple kır ve kent nüfusu arasındaki fark bir anda arttı.

CEVAP D

YEDİİKLİM

1. Aşağıdaki kentlerimiz ve gelişmelerinde etkili olan ekonomik faaliyet kolları eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Zonguldak – Maden
B) İstanbul – Sanayi
C) Konya – Tarım
D) Erzurum – Hayvancılık
E) Nevşehir – Ulaşım

2. Köy altı yerleşmelerin ortaya çıkmasında çeşitli etmenler etkili olmuştur.

Aşağıda verilenlerden hangisi köy altı yerleşmelerin ortaya çıkmasında etkili olan etmenlerden birisi değildir?

A) Daha çok gelir getirisi elde etme isteği
B) Hayvanlar için otlak ve barınak temini
C) Kalabalık ailelerden uzakta bağımsız yaşama isteği
D) Aileler arası çıkan anlaşmazlıklar
E) Tarım arazilerinin yerleşmeden uzak olması

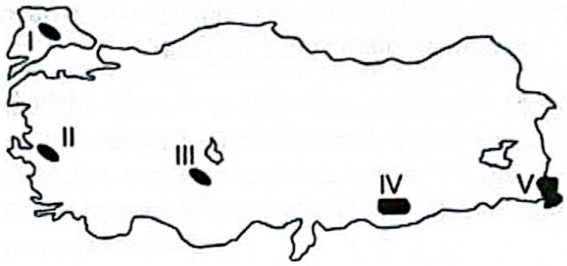
3. **Aşağıda verilen köy altı yerleşmelerden hangisi kalıcı yerleşmelere örnek olarak gösterilemez?**

A) Çiftlik B) Kom C) Mezra
D) Divan E) Mahalle

4. Köy ve ya şehir yerleşmelerinin uzağında geniş düzlük alanlara kurulmuş kalıcı yerleşmelerdir. Bu yerleşmelerin kurulmasında genelde kalabalık ailelerden kaçarak bağımsız yaşama isteği ağır basmaktadır. Bu sebeple yani bağımsız yaşamak için yerleşmelerde tarım, hayvancılık hatta küçük çaplı üretim bile yapılmaktadır.

Yukarıda bahsi geçen yerleşme tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dam B) Kom C) Çiftlik
D) Dalyan E) Divan

5.

Çiftliklerin yapısı düşünülecek olursa yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerden hangisi çiftlik kurmak için diğerlerine göre daha az elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Bir ya da birkaç evden oluşan tarım ve hayvancılık yapılan küçük yerleşme tipidir.

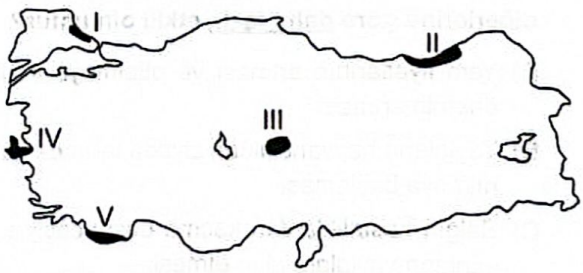
Başlarda geçici yerleşme olarak kurulmuştur fakat günümüzde çoğu kalıcı yerleşmelere dönüşmüştür.

Daha çok Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görülen yerleşme tipidir.

Yukarıda özellikleri sıralanan yerleşme tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mezra B) Ağıl C) Yayla
D) Çiftlik E) Divan

7. Divan birbirinden uzakta kurulmuş bir ya da birkaç evden oluşan kalıcı yerleşmelerdir.

Bu yerleşme tipine yukarıdaki Türkiye haritada verilen yerlerden hangisinde daha çok rastlanır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıda verilenlerden hangisi geçici yerleşmelere örnek olarak gösterilemez?**

A) Yayla B) Ağıl C) Mahalle D) Kom E) Dalyan

9. Genelde hayvan otlatmak için bazen de sıcaktan kaçmak için kurulmuş geçici yerleşmelerdendir. Günümüzde bazıları turizm amaçlı da kullanılabilmektedir.

Yukarıda özellikleri verile yerleşme şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mezra B) Çiftlik C) Ağıl D) Yayla E) Dalyan

10. Yaylalar kesinlikle geçici yerleşmeler içerisindedir fakat günümüzde bazıları kalıcı yerleşmelere dönüşmeye başlamıştır.

Yaylalarımızın son zamanlarda kalıcı yerleşmelere dönüşmesinde aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha fazla etkili olmuştur?

A) Yem fiyatlarının artması ve otlatmaya verilen önemin artması

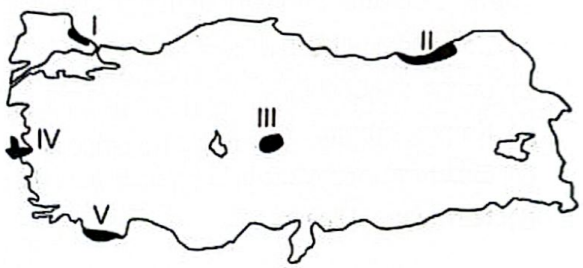
B) Yaylaların hayvancılıktan ziyada tarımda kullanılmaya başlaması

C) Salgın hastalıklardan kaçma düşüncesiyle insanların yaylalara akın etmesi

D) Şehirlerde yaşamanın getirdiği ekonomik sıkıntılardan kaçma düşüncesi

E) Yayların bir kısmının artık turizmde kullanılmaya başlaması

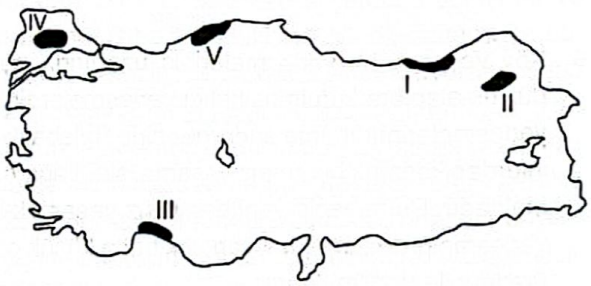
11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar işaretlenerek numaralandırılmıştır.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde özellikle hayvancılık için yapılan yaylacılık faaliyetlerinin diğerlerine göre daha yaygın olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yayla turizmi günümüzde önemli ekonomik faaliyet kollarından biri haline gelmeye başlamıştır.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerden hangisinde yayla turizmini canlandırmak diğerlerine göre daha zordur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Nevşehir için turizm ya da tarım desen anlarımda ulaşım ne alaka. Kent yerleşmelerinden gelecek soru inan bu kadar basit olacaktır. Diğer verilenler zaten doğrudur.

CEVAP E

2. Hocam sence daha çok gelir getirisi elde etmek istersem gelişmiş bir yere gitmeyi mi tercih ederim yoksa köy altı yerleşmesine mi? Ben olsam büyük kentlere giderim. Ama diğer verilenler köy altı yerleşmelerin ortaya çıkmasında etkilidir. Misal hayvanalar için otlak ve barınak temini yaylaların, kalabalık ailelerden kaçarak bağımsız yaşama isteği çiftliklerin, aileler arasındaki kan davalarından kaçma isteği mezraların ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Karadeniz Bölgesinde tarım alanlarının yerleşmeden uzak olması yine burada tarım işi bitene kadar yerleşeceğim küçük yerleşmelerin kurulmasında etkilidir.

CEVAP A

3. Kom genelde Doğu Anadolu bölgesinde görülen ve yine genelde hayvancılık yapılan geçici yerleşmelerdendir. Burada mezra biraz kafa karıştırıcı çünkü mezra geçmiş yıllarda geçici yerleşme olarak kurulmuştur fakat günümüzde neredeyse hepsi kalıcı yerleşmelere dönüşmüştür. O yüzden milli eğitimin kitaplarında kalıcı diye geçiyor. Bizde kalıcı diye alıyoruz fakat bundan birkaç yıl önce ÖSYM Sosyal Bilgiler ÖABT sınavında sordu ve geçici olarak aldı. Yine öyle bir şeyle karşılaşırsan şıklara bak. Şıklarda mezra harici bariz bir geçici yerleşme varsa burada olduğu gibi onu geçici olarak alırsın. Ama mezra harici geçici yerleşme yoksa mezrayı geçici olarak al. Açıkçası milli eğitimle ÖSYM arasındaki bu çelişkiler bizi bitiriyor. Ne anlatacağımızı şaşırıyoruz bazen.

CEVAP B

4. Sırf kalıcı yerleşmelerdendir dendiği için bile dam, kom ve dalyanı hemen elemen gerekiyordu. Geriye çiftlik ve divan kalıyor. Divan Karadeniz bölgesinde görülen yerleşmeler olduğu için geniş düzlük alanlarda kurulmuştur diyemezsin zaten. O yüzden özellikleri verilen yerleşme türü çiftliktir. Bazen bu şekilde eleme yoluyla bile doğru cevaba hemen ulaşabilirsin.

CEVAP C

5. Çiftlikler tarım, hayvancılık ve küçük çaplı üretim yapılan yerleşmelerdir. Küçük çaplı üretimden kastımız bu oynadığımız çiftlik oyunları vardı hatırlıyor musun? Tarımla uğraşıyorduk, hayvan besliyorduk, yoğurt, peynir, yağ, reçel gibi küçük çaplı üretimler yapıyorduk. Aynı mantık işte buradaki de. O yüzden çiftlikler genelde geniş ve düzlük araziler üzerine kurulur. Yani engebeli arazilerde (Doğu Karadeniz ya da Hakkâri çevresi) çiftlik kurmak için çok ta uygun değildir.

CEVAP E

6. Özellikleri iyi öğren diye tüm özelliklerini sıraladım zaten. Özellikleri verilen yerleşme tipi mezradır.

CEVAP A

7. Birbirinden uzakta kurulan evler diyor. Demek ki dağınık yerleşmenin görüldüğü yerlerden birisi olacak. Verilenler içerisinde dağınık yerleşmelerin en çok görüldüğü yer Doğu Karadeniz kıyılarıdır. Ayrıca divan en çok Karadeniz Bölgesinde görülen yerleşme tipidir bunu da bilmen gerekiyor.

CEVAP B

8. Hepimiz bir mahallede oturuyoruz değil mi? Hangimiz tüm mahalleliyle birlikte göç ediyoruz. O zaman mahalle kesinlikle kalıcı yerleşmelerdendir. Bazen sorular bu kadar basit çıkar emin ol. Ama bu kez de ya bu kadar basit olmaz kesin bir bit yeniği var bunun altında diye yanlış yaparsın. Aman ha sakın öyle düşüncelere girme. ÖSYM sorularının bir kısmı çok basit olabilir. Özellikle mantığını kullanırsan birçoğu basittir.

CEVAP C

9. Yaylacılık faaliyeti daha çok hayvan otlatmak için yapılan en yaygın geçici yerleşme tiplerinden birisidir. Günümüzde hayvan otlatmanın yanı sıra özellikle Akdeniz'de sıcaktan kaçmak için yapılabilmektedir. Son zamanlarda yaylalarımız turizm amaçlı da kullanılmaya başlamıştır.

CEVAP D

10. Yaylalarımızın bir kısmı artık turizm faaliyetlerinde de kullanılmaya başladı. Yayların turizmde kullanılmaya başlamasıyla birlikte bunların bir kısmı kalıcı yerleşmelere dönüştü.

CEVAP E

11. Yaylacılık faaliyetleri Akdeniz Bölgesinde daha çok sıcaktan kaçmak için yapılırken Karadeniz Bölgesinde daha çok hayvan otlatma amacıyla yapılır. Bak daha çok diyorum hep. Yoksa Akdeniz Bölgesinde de hayvan otlatılabilir ya da Karadeniz Bölgesindeki yaylalar turizm amaçlı kullanılabilir. Misal Karadeniz Bölgemizdeki Ayder ve Uzun Göl turizmde kullanılan önemli yaylalarımızdandır. Ama yaylacılık Karadeniz'de DAHA ÇOK hayvan otlatmak için yapılırken Akdeniz'de DAHA ÇOK sıcaktan kaçmak için yapılır. Bunu diyoruz sadece.

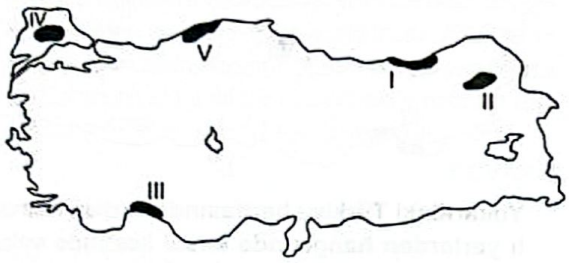
CEVAP B

12. Yaylacılık daha çok yüksek düzlüklerde yani platoluk alanlarda yapılan yerleşme tiplerinden birisidir. Şimdi bu ekonomik faaliyet yüksek kesimlerde yapılıyorsa yükseltinin az olduğu yerlerde yapılması zor demektir. Bu özelliğinden dolayı ülkemizde yaylacılık için en az uygun olan yer Marmara Bölgesidir bunu sakın unutma. ÖSYM buna bezer soruları birkaç kez sordu ve hep cevap Marmara Bölgesiydi. Hatta bir seferinde hangi dağımız yaylacılık için daha az uygundur dedi cevap yine Marmara Bölgesinde yer alan Yıldız Dağlarıydı.

CEVAP D

YEDİKLİM

1. Kom hayvancılık yapmak için kurulmuş geçici yerleşmelerdendir.

Bu yerleşmelere ülkemizde haritada verilen numaralı yerlerden hangisinde daha fazla rastlanmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Çadır kültürünün yani konargöçer yaşamın hâkim olduğu ve ağırlıklı olarak hayvancılık yapılan geçici yerleşme tipi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yayla B) Ağıl C) Dalyan
D) Oba E) Dalyan

3. **Obalarda çadır yaşamı sürüldüğü bilindiğine göre aşağıda verilen bölgelerimizden hangisi oba türü yerleşmeler için diğerlerine göre daha uygundur?**

A) Karadeniz B) Marmara
C) İç Anadolu D) Doğu Anadolu
E) Akdeniz

4. Genelde küçükbaş hayvancılık yapılan etrafı çitlerle çevrili üstü açık alanlardır.

Yukarıda özellikleri verilen geçici yerleşme tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ağıl B) Yayla C) Oba
D) Dam E) Kom

5. **Ağıl türü yerleşmelerde yapılan ekonomik faaliyet düşünülecek olursa;**

I. İç Anadolu
II. Doğu Anadolu
III. Güneydoğu Anadolu

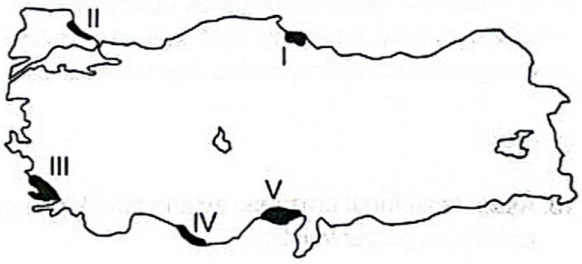
Gibi bölgelerimizden hangilerinde bu tür yerleşmelerin daha yaygın olması beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

6. **Ege, Gökçeada ve Bozcada çevresinde görülen hayvancılık yapmak için kurulan geçici yerleşmeler aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dam B) Kom C) Yayla
D) Ağıl E) Dalyan

7. Dalyan balıkçılık yapmak için kurulmuş geçici yerleşmelerdendir. Bu yerleşmeler koy ve körfezin fazla olduğu yerlerde kurulur.

Verilen bilgiye göre haritada numaralı yerlerden hangisinde dalyan türü geçici yerleşmelerin görülme ihtimali daha yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

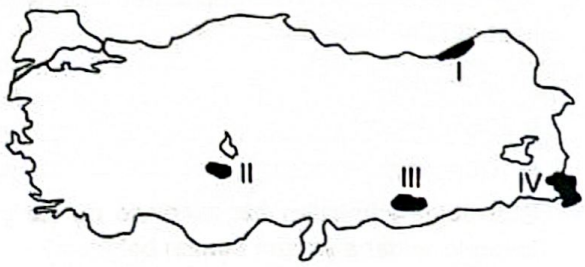
8. **Dağınık yerleşmelerin görüldüğü yerler için;**

I. Su kaynaklarının fazla olduğu yerlerdir
II. Ulaşımın gelişmiş olduğu yerlerdir
III. Engebeli arazilere sahiptirler

gibi özelliklerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

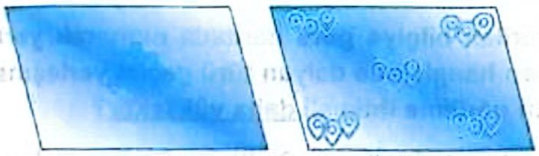
9.

Toplu yerleşmelerin kurulduğu yerlerin özellikleri düşünülecek olursa verilen numaralı yerlerden hangi ikisinde toplu yerleşme görülme ihtimali daha yüksektir?

A) I ve IV B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) I ve II

10. Aşağıda iki farklı arazideki evlerin birbirlerine göre konumları gösterilmiştir.

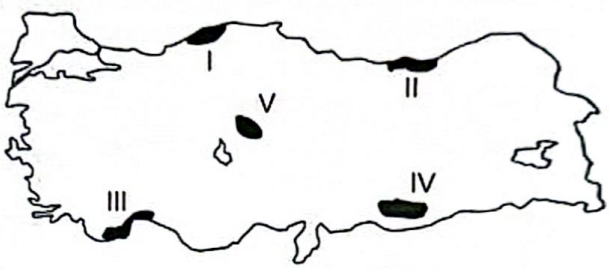

1. Arazi 2. Arazi

Verilen bu araziler için aşağıda yapılacak yorumlardan hangisi yanlış olur?

A) Birinci arazide yol yapım maliyeti daha fazladır
B) İkinci arazi tarımda makine kullanımına çok fazla elverişli değildir
C) Birinci arazide gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark azdır
D) İkinci arazide su kaynakları daha fazladır
E) Birinci arazide tarımsal nüfus yoğunluğu azdır

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde kırsal kesimde evlerin yapımında taş malzeme diğerlerine göre daha çok tercih edilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Kerpiç; tezek, saman, toprak ve su karışımından oluşan bir malzemedir. Aşırı yağış alan yerlerde eriyebilen bir yapısı olduğu için yağışın az olduğu kırsal kesimlerde daha çok tercih edilmektedir.

Buna göre aşağıda verilen bölgelerden hangisinde kırsal kesimlerinde mesken yapımında kerpiç kullanılması daha olasıdır?

A) Marmara B) Güneydoğu
C) Karadeniz D) Ege
E) Doğu Anadolu

13. **Karadeniz Bölgesinde kırsal kesimde yapı malzemesi olarak genelde ahşap seçilmesinde Karadeniz'in;**

I. Ham madde açından zengin olması
II. Yağış miktarının fazla olması
III. Engebeli bir araziye sahip olması

Gibi özelliklerinden hangileri daha çok etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I ve II

YEDİKLİM

1. Kom türü yerleşmeler ülkemizde daha çok Doğu Anadolu Bölgesinde görülmektedir. Dikkat ettinse bir konu hakkında çıkabilecek tüm soruları veriyorum ve konu sırasına göre veriyorum. Allah'ın izniyle bu soruların hepsini çözüp cevap anahtarlarını da adam akıllı okursan soru kaçırmazsın diye düşünüyorum. Hedef 18'de 18 inşallah.

CEVAP B

2. Çadır kültürünün ve tamamen konargöçer yaşamın hâkim olduğu yerleşme tipi obadır. Konargöçer yaşamda tarım faaliyetinde çok bahsedilemez. O yüzden genelde hayvancılıkla uğraşırlar.

CEVAP D

3. Mantığını kullan çadırda yaşıyorsun. Isı yalıtımı benzeri bir şey yok. Hava koşullarıyla arandaki tek engel bir keçe parçası bu durumda nerede yaşamayı seçerdin? Tabi ki sıcak iklimlerde değil mi? O hâlde obalar için en uygun bölgemiz Akdeniz Bölgesidir. Dikkat et tek orda yapılır demiyorum. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde de var. Özellikle yaz yağışı aldığı için yaz aylarında Doğu Anadolu Bölgesinde de yapılır ama oba için en uygun olan ve en çok yapıldığı yer Akdeniz Bölgesidir.

CEVAP E

4. Özellikleri verilen yerleşme tipi ağıldır. Söyleyecek başka bir şey yok.

CEVAP A

5. Ağıllar genelde küçükbaş hayvancılığın yapıldığı geçici yerleşmelerdir. Küçükbaş hayvancılık faaliyeti yapıldığına göre de küçükbaş hayvancılığın yapıldığı yerlerde bu yerleşmeler daha yaygın olacaktır. Ülkemizde küçükbaş hayvancılığın en yaygın olduğu yerler Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri olduğuna göre üçünde de ağıl türü yerleşme yaygın olacaktır. Hep diyorum safi ezber yapma az mantığını kullan.

CEVAP E

6. Hayvancılık yapmak için kurulan geçici yerleşmeler Doğu Anadolu Bölgesindeyse adı kom, Ege, Gökçeada, Bozcaada çevresinde kurulduysa adı dam olur.

CEVAP A

7. Bak soru kökünde zaten koy ve körfezlerin olduğu yerlerde yapıldığı söylenmiş. Koy ve körfez nerede fazla olurdu? Dağların kıyıya dik uzandığı Ege Kıyılarında değil mi? O hâlde dalyan türü yerleşmelerin fazla olduğu yer de orası olacak.

CEVAP C

8. Dağınık yerleşmelerin görüldüğü yerler engebeli ve su kaynağının fazla olduğu yerlerdir. Bu özelliklere sahip olduğu için yani engebeli ve su kaynakları fazla olduğu için Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgelerinde dağınık yerleşmeler yaygındır. Burası engebeli araziler oldukları için ulaşım gelişmiştir diyemezsin herhâlde.

CEVAP D

9. Düzlük ve su kaynağının az olduğu bölgelerde o az olan su kaynağının etrafında toplu yerleşmeler görülür. O hâlde hem düzlük hem su kaynağının az olduğu İç ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde toplu yerleşmeler daha yaygındır.

CEVAP C

10. Birinci arazide toplu ikinci arazide dağınık yerleşme görüldüğünü anlamışındır sanırım. O hâlde birinci arazi düzlük, su kaynağı az, düzlük olduğu için ulaşım maliyeti az, tarımda makine kullanımına uygun, tarımda makine kullanılabildiği için tarımsal nüfus yoğunluğu az, gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark az gibi yorumların hepsini yapabiliriz. İkinci arazi içinde bu yorumların tam tersi rahatlıkla yapılabilir. O hâlde A şıkkı yanlış olacak demektir.

CEVAP A

11. Ülkemizde taş meskenler daha çok Akdeniz Bölgesinde tercih edilmektedir. Bunun en önemli nedeni ise yaz aylarında taş meskenlerin serin tutma özelliği bulunmasındadır. Hani Akdeniz yaz aylarında çok sıcak oluyor ya bu yüzden genelde serin tutsun diye KIRSAL KESİMDE taş meskenler tercih ediliyor.

CEVAP C

12. Verilenler içerisinde en az yağışı Güneydoğu Anadolu Bölgesi alır. Zaten adam (yani ben) soru kökünde az yağış alan yerlerde bu malzeme kullanılmasının daha uygun olduğunu söylemiş. Emin ol bazı sorularda aynen bu şekilde ÖSYM neye bakman gerektiğini veriyor zaten. Onlara dikkat etsen rahatlıkla çıkarımda bulunursun.

CEVAP B

13. Karadeniz Bölgesi hem fazla yağış alan hem de orman varlığının bol olduğu bir bölgedir. Bu yüzden yani hem ham madde açısından zengin olduğu için hem de bol yağış aldığı için ahşap malzeme tercih edilir. Bizimki diyor ki hocam çok yağış alıyor ya ahşap yağışı yedikçe şişmez mi? Nerden geliyorsa bunlar aklınıza. Hocam vernik denen bir şey var su almasını önler ahşabın. Sen onları kafana takma.

CEVAP E

YEDİİKLİM

1. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki kültür bitkilerinden birisidir?**

A) Çavdar B) Kayın C) Meşe
D) Gürgen E) Sığla

2. Aşağıda ülkemizdeki iklim tipleri ve bu iklimlerin tanıtıcı tarım ürünleri eşleştirilmiştir.

I. Akdeniz iklimi – Zeytin
II. Karadeniz iklimi – Çay
III. Karasal iklim – Tahıllar

Yapılan bu iklim ve tanıtıcı tarım ürünü eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

3. **Güneydoğu Anadolu Bölgesinde özellikle Gaziantep çevresinde zeytin tarımı yapılıyor olması aşağıdakilerden hangisinin kanıtı olarak gösterilebilir?**

A) Zeytinin her iklim bölgesinde rahatlıkla üretilebildiğinin
B) Zeytinin ekonomik değerinden dolayı birçok bölgede tercih edildiğinin
C) Gaziantep çevresinde Akdeniz iklimi görüldüğünün
D) Devlet teşviki sayesinde zeytin üretim alanlarının genişlediğinin
E) Zeytinin önemli bir ihraç ürünü olduğunun

4. **Aşağıdaki tarım ürünlerinin hangisinde sulama olanakları geliştirilse dahi üretim alanında çok fazla artış olması <u>beklenmez</u>?**

A) Mısır B) Zeytin C) Pamuk
D) Sebze E) Meyve

5. **Aşağıdakilerden hangisi devlet kontrolünde üretilen ürünlerden birisi <u>değildir</u>?**

A) Haşhaş B) Kenevir C) Tütün
D) Buğday E) Pirinç

6. Aşağıda şıklarda devlet kontrolünde yetiştirilen bazı ürünler ve devlet kontrolünde olma nedenleri eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Tütün – sağlığa zararlı olduğu için
B) Kenevir – uyuşturucu yapımında kullanıldığı için
C) Şekerpancarı – depo ömrü az olduğu için
D) Pirinç – bataklık ortamlarda yetiştiği için
E) Haşhaş – uyuşturucu yapımında kullanıldığı için

7. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretim alanını belirleyen temel etmen iklim <u>olmamıştır</u>?**

A) Buğday B) Çay C) Tütün
D) Fındık E) Pamuk

8. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretim miktarında yıllar arasındaki dalgalanmanın diğerlerine göre <u>daha az</u> olması beklenir?**

A) Buğday B) Şekerpancarı
C) Nohut D) Zeytin
E) Arpa

9. Günümüzde nüfusun hızla artması neticesinde üretilen tarım ürünlerinin bazıları ihtiyacı karşılayamaz duruma gelmekte bu da tarımda verimi artırıcı yöntemler kullanılmasını kaçınılmaz hale getirmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi tarımda verimi artırmak adına kullanabileceğimiz yöntemlerden birisi olmaz?

A) Sulama olanaklarını artırmak
B) Kaliteli iyi cins tohumlarla üretim yapmak
C) Uygun miktarda ihtiyaca uygun gübre kullanımı
D) Tarım arazisi sayısını artırmak
E) Zararlılarla karşı doğru zirai mücadeleyi yapmak

10. Ülkemizde yeni yapılan projelerle tarımda verimi artırmak adına sulanabilen tarım alanların sayısı gittikçe artmaktadır.

Tarım alanlarında sulama imkânlarının artmasıyla birlikte ülkemizde hangi değişikliklerin yaşanması beklenemez?

A) Tarımda iklime bağımlılık azalır
B) Çiftçinin gelir seviyesi artar
C) Kırdan kente göç azalır
D) Sebze meyve üretim alanları artar
E) Tarım ürünü ithalatı artar

11. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Projesi sayesinde Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kırkın üzerinde baraj yapılmış ve sulanabilen alanların sayısı artmıştır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sulamanın artmasıyla birlikte aşağıdakilerden hangisinde artış yaşanmamıştır?

A) Çiftçinin gelir seviyesinde
B) Kırmızı mercimek üretim alanlarında
C) Pamuk üretim alanlarında
D) Mısır üretim alanlarında
E) Sebze meyve üretim alanlarında

12. Son zamanlarda devlet tarımda toprak analizi yaptırılmasına özen göstermeye başlamış ve toprak analizi yaptırmayana tarla parası verilmeyeceğini belirtmiştir. Bundaki en büyük etken şüphesiz toprak analizinin çiftçi ve tarım için büyük faydalarını olmasıdır.

Buna göre toprak analizinin faydaları arasında;

I. Tarım arazisindeki toprağın hangi tarım ürünün yetiştirilmesi için daha yuğun olduğunun bilinmesini sağlar.
II. Toprağın hangi vitamine ihtiyacı olduğunu tespit edilip ona göre doğru gübre kullanılmasını sağlar.
III. Toprakta bir hastalık varsa erkenden teşhis edilip doğru zirai mücadelenin uygulanmasını sağlar.

gibi yukarıda verilen öncüllerden hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

13. Makineleşmeden önce tarım işleri genelde insan ve hayvan gücüne dayalı olarak yapılmaktaydı bu da tarım işleri yapılırken insanlar arasında dayanışma yapılmasını zorunlu hale getirmekteydi.

Tarımda makineleşmeden önce köylülerin tarım işlerini halletmek için uyguladıkları yardımlaşma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) İmece B) Köy derneği
C) Köy geleneği D) Bemece
E) Dermece

1. Burada çoğunuz hemen sığla ağacına atlıyor. Kardeşim sığla kültür bitkisi değil endemik bir bitki türüdür. Kültür bitkisi dediğim tarım ürünleridir. Yani tarım ürünlerinin hepsi aynı zamanda kültür bitkisidir. Zaten tarımın tanımında da geçer bu terim. Tarım; İnsanların ekonomik gelir elde etmek için çeşitli KÜLTÜR BİTKİLERİ yetiştirmesi bunları pazarlara sunması olayıdır.

CEVAP A

2. Bir tarım ürününün herhangi bir iklimin tanıtıcısı olabilmesi için o iklimin görüldüğü her yerde üretilebilmesi gerekir. Karadeniz ikliminin görüldüğü her yerde çay tarımı yapılabiliyor mu? Hayır, sadece Doğu Karadeniz kıyılarında çay tarımı yapabiliyoruz değil mi? O hâlde Karadeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünü çay olamaz. Karadeniz iklimi görülen her yerde (Doğu Karadeniz kıyılarından Marmara Bölgesinin kuzeyine kadar) fındık üretebiliyoruz. O hâlde Karadeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünü çay değil fındıktır. İkinci öncül hariç diğerleri doğrudur. Onları da aklında iyi tut lazım olacak. Hocam nerede lazım olacak diyorsan bundan sonraki iki soruya bak.

CEVAP E

3. Bir önceki soruda ne dedik? Akdeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünü zeytindir. O hâlde bir yerde zeytin üretebilmem için ya Akdeniz iklimi görülecek ya da Akdeniz iklimine benzer özellikler görülecek. Güneydoğu Anadolu Bölgesinin batı kesimlerinde zeytin tarımı yapılması orada Akdeniz iklimi görüldüğünün kanıtıdır.

CEVAP C

4. Yine aynı konuya geleceğiz. Zeytin maki bitki türlerinden birisidir yani Akdeniz iklimine bağımlıdır. O yüzden Akdeniz iklimi ya da Akdeniz iklimine benzer özellikler taşımayan yerlerde zeytin tarımı yapamazsın. Yani zeytin suya değil Akdeniz iklimine bağımlıdır. O yüzden Akdeniz ikliminin yayılış alanını genişletmeden istediğin kadar sulama yap zeytin yetişme alanını artıramazsın. Şimdi anladın mı tanıtıcı tarım ürünlerinin nerelerde işine yarayacağını?

CEVAP B

5. Buğday devlet kontrolünde değildir fakat devletin destekleme alımı yaptığı ürünler arasındadır. İkisi çok farklı şeyler karıştırma sakın. Diğerleri devlet kontrolündedir. Orada yazanlar haricinde bir de şekerpancarı var devlet kontrolünde olan onu da unutma.

CEVAP D

6. Canım kardeşim tütün sağlığa zararlı olduğu için devlet kontrolünde değildir. ÖSYM çeldirici olarak büyük ihtimal bunu kullanacaktır. O yüzden hep bunu veriyorum. Tütün önemli bir ihraç ürünüdür. O yüzden (yani rahatlıkla ihraç edebilmem için) kalitesinin yüksel olması gerekir. Kaliteyi yüksek tutmak için de devlet yetiştirilebildiği en kaliteli yerlerde yetiştirilmesini ister. Yoksa tütün ülkemizde neredeyse her iklim bölgesinde yetişir ama kalitesi düşük olur. Kısaca tütünün devlet kontrolünde olmasının nedeni kaliteyi yüksek tutmak içindir. Diğer verilenler doğrudur onları aklında tut. Bunla ilgili bir soru daha gelebilir. O da diğer soruda yazdım.

CEVAP A

7. Ne dedim bir önceki sorunun çözüm kısmında? Tütün istenirse ülkemizde her iklim koşulunda üretilebilir ama kalitesi düşük olur. O yüzden de devlet her yerde üretilmesine İZİN VERMEZ. O hâlde tütünün üretim alanını belirleyen temel etmen iklim değil devlettir.

CEVAP C

8. Cevabımız şekerpancarı kardeşim. Hocam, ne alaka ben ne bileyim hangi üründe yıllar arasındaki dalgalanma az hangisinde fazla diyorsan mantığını kullanmıyorsun demektir çünkü aslında hangisinde az olacağını biliyorsun. Şekerpancarı devlet kontrolünde değil mi kardeşim? Evet devlet kontrolünde yani nerede ne kadar üretileceğini kotasını devlet belirliyor değil mi? O hâlde her yıl ne kadar üretileceğini devlet belirlediğine göre üretiminde yıllar arasında çok dalgalanma olmayacak demektir. Gördün değil mi sırf devlet kontrolündeki ürünler kaç şekilde soru olarak karşına çıkıyor. Ama sen olaya sadece devlet kontrolündeki ürünler hangisidir onu sorar ÖSYM diye baktığın için sınavda değişik tarz sorduğunda bakıp kalıyorsun. Biz burada bir konudan çıkabilecek tüm soruları art arda sıraladığımız için inşallah artık o sorunun da kalmayacak.

CEVAP B

9. ÖSYM çeldirici olarak genelde bunu vereceğinden bende hep aynı çeldiriciyi kullanırım. Lütfen şunu aklından çıkarma tarla sayısını artırmak sadece üretim miktarını artırır, verimi artırmaz. Verim birim alandan alınan ürün miktarıdır. Şöyle düşün, yüz dönüm tarlan var yüz kilo ürün alıyorsun ama tarlanı bin dönüme çıkardın bin kilo ürün almaya başladın yani üretim miktarın arttı değil mi? Ama dikkat edersen her durumda da dönüm başı bir kilo ürün aldın yani verimde bir artış olmadı. Dönümden bir yerine iki kilo ürün almaya başlarsan o zaman verim artmış diyebilirsin.

CEVAP D

10. Canım ithalat ne? Dış alım değil mi? Sulamayla birlikte verim artacağı için tarım ürünlerinin ithalatı aksine azalır. Ama sulamayla birlikte; nadas alanı azalır, tarım iklime bağlılıktan kurtulur üretimde yıllar arasındaki dalgalanma azalır böylece üretimde süreklilik sağlanmış olur. Çiftçinin gelir seviyesi artar, gelir seviyesi artınca kırda karnı doyacağı için kırdan kente göç azalır. Ekonomik değeri yüksek olan ürünlerin üretimi artarken ekonomik değeri düşük olan ürünlerin üretimi azalır.

CEVAP E

11. Bir önceki sorunun çözüm kısmında bunu ayrıntılı bir şekilde yazdım. Sulamayla birlikte neler artar neler azalır söyledim. Kırmızı mercimek ekonomik değeri düşük bir ürün olduğu için sulamayla birlikte Güneydoğu Anadolu'daki üretim miktarı azalmış yerini ekonomik değeri daha yüksek olan pamuk, mısır, sebze ve meyve üretim alanları almaya başlamıştır.

CEVAP B

12. Öncüllerde verilenlerin üçü de toprak analizinin faydaları arasındadır. Zaten öncülde ayrıntılı bir şekilde açıkladım. Onları sakın unutma. Toprak analizinin faydaları sorulabilir.

CEVAP E

13. Salladım valla öylesine bazılarını. Burada amaç sana imecenin ne olduğunu öğretmekti. Köylülerin genelde tarım işlerini halletmek için kullandıkları yardımlaşma yöntemi imecedir. Bu daha önce genel kültür kısmında karşımıza soru olarak çıkmıştı. O yüzden sorayım dedim. Ama imecenin kötü yanları da vardı tabi ki. Ürünler zamanında hasat edilemiyor, zamanında ekilemiyor ya da hasat sırasında ürün kaybı yaşanıyordu. Makineleşmeyle ürünler zamanında ekilmeye, zamanında hasat edilmeye ve ürün kaybı olmadan ürünler hasat edilmeye başladı. Bu da tarımda verimin artmasını sağladı.

CEVAP A

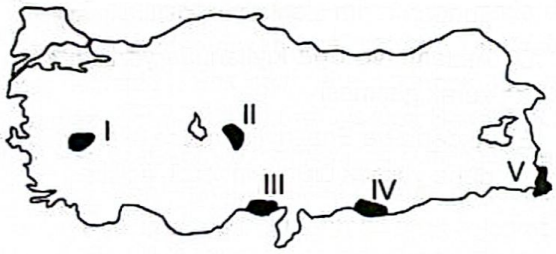
YEDİKLİM

1. Makineli tarımın birçok olumlu yanı olmasına rağmen ülkemizde hâlâ tam olarak makineli tarıma geçilememiştir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Makine kullanımına uygun olmayan engebeli arazilerin varlığı
B) Makine fiyatlarının çiftçinin alım gücünün üzerinde olması
C) İnsan ve hayvan gücüyle yapılan tarımda verimin daha yüksek olması
D) Makine kullanımına uygun olmayan küçük işletmelerin varlığı
E) Bazı yörelerde insan gücünün daha ucuz olması

2.

Tarımda makineleşmeyle birlikte özellikle kırsal kesimde insana duyulan ihtiyaç azalmış bu da kırdan kente göçün artmasına neden olmuştur.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerin hangisinde tarımda makineleşmeye bağlı göçün diğerlerine göre daha az olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıda ülkemizde uygulanan tarım işletme metotlarından birine ait bilgiler verilmiştir.

I. İklime bağımlılık fazladır.
II. Üretimde dalgalanma fazladır.
III. Verim düşüktür.

Yukarıda özellikleri verilen tarım işletme metodu aşağıdakilerden hangisidir?

A) İntansif tarım B) Ekstansif tarım
C) Yoğun tarım D) Modern tarım
E) Nöbetleşe ekim

4. Aşağıda bazı tarım işletme metotları verilmiştir.

I. Ekstansif
II. İntansif
III. Nadaslı

Bu verilen tarım işletme metotlarından hangisinde ya da hangilerinde birim alandan alınan verim diğerlerine göre daha fazla, iklime bağımlılık daha az ve buna bağlı üretimde dalgalanma daha azdır?

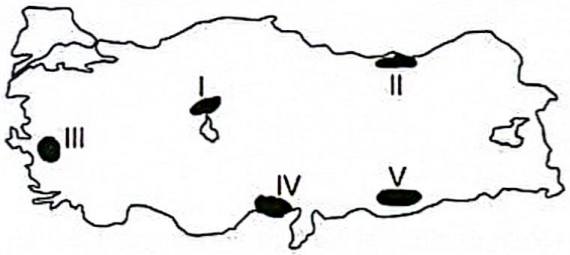
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Toprağın bir yıl ekilerek diğer yıl dinlendirilmesi yöntemidir. Bu yöntemde tarlanın boş bırakıldığı dönemde erozyonun şiddeti arttığı için ve çiftçinin gelir seviyesi azaldığı için tavsiye edilmeyen bir yöntemdir.

Yukarıda özellikleri verilen tarım işletme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ekstansif tarım B) İntansif tarım
C) Nöbetleşe ekim D) Nadaslı tarım
E) Yoğun tarım

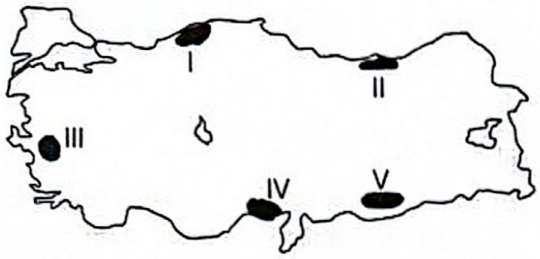
6. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralandırılarak işaretlenmiştir.

Verilen bu numaralı alanlardan hangisinde tarım topraklarında nadasa duyulan ihtiyaç diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

YEDİİKLİM

7.

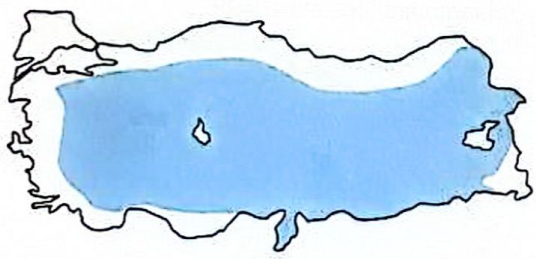
Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerden hangisinde son yıllarda nadasa bırakılan alanlarda büyük bir azalma yaşanmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Nadaslı tarım toprağın bir yıl ekilirken diğer yıl su depolaması için boş bırakılması olayıdır. Bu tarım yönteminin bazı olumsuz yanları bulunmaktadır. Örneğin tarım topraklarının boş bırakıldığı dönemde erozyon şiddeti artmakta, çiftçinin gelir seviyesi azalmakta ve boş kaldığı dönemde bile toprağın bakımının yapılması gerektiğinden çiftçinin cebinden ekstra para çıkmasına neden olmaktadır.

Nadaslı tarımın yukarıdaki paragrafta bahsedilen olumsuzluklarını ortadan kaldırmak için karasal iklimin hüküm sürdüğü ve sulama imkânı olmayan yerlerde tavsiye edilen tarım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nöbetleşe ekim
B) Modern tarım
C) Yoğun tarım
D) İlkel tarım
E) İntansif tarım

9.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Pamuk B) Zeytin C) Buğday
D) Fasulye E) Üzüm

10. **Karadeniz kıyılarında buğday üretimi yapılmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Yağış miktarının fazla olması
B) Yağış rejiminin nispeten düzenli olması
C) Ekonomik değerinin düşük olması
D) Kış sıcaklık değerinin yetersiz olması
E) Yükselti değerinin fazla olması

11. **Akdeniz ve Ege kıyılarında buğday üretiminin çok fazla tercih edilmeme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Buğdayın denizel iklimlerde yetişememesi
B) Kıyılarımızın topraklarının buğday tarımına elverişli olmaması
C) Kıyılarımızda engebeli araziler yaygın olduğundan tarım alanlarının kısıtlı olması
D) Akdeniz ve Ege kıyılarında yazların sıcak ve kurak geçmesi
E) Akdeniz ve Ege kıyılarımızda ekonomik değeri daha yüksek ürünlerin tercih edilmesi

12. Erzurum-Kars çevresinde buğday tarımı yapılamazken arpa tarımı yapılabilmektedir.

Erzurum-Kars çevresinde arpa tarımı yapılabilmesinde;

I. Yetişme döneminin kısa olması
II. Soğuğa karşı dayanıklı olması
III. Halkın temel besin maddesi olması

Gibi özelliklerden hangisi sayılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

13. **Tahıllar içerisinde soğuğa karşı en dayanıklı olan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çavdar B) Arpa C) Pirinç
D) Üzüm E) Mısır

1. İnsan ve hayvan gücüne dayalı tarımda verim aksine daha düşük olur. Çünkü zamanında hasat yapamazsın zamanında ekemezsin ve hasat sırasında çok ürün kaybı olur. Yani C şıkkı kesinlikle yanlış. Diğer verdiklerimiz ise bazı yerlerde makinalı tarıma geçilememesinin nedenleri arasındadır. Özellikle ülkemizde engebeli arazilerin varlığı makineli tarımın önündeki en büyük engeldir.

CEVAP C

2. Burada şöyle düşünenler olduğu için yanlış yapanlar olabiliyor. Hocam beş numara yani Hakkâri çevresi ülkemizde en fazla göç veren yerlerden birisidir o yüzden cevap beş olamaz. Ama cevap beş numaradır. Bak ben sana nere çok göç verir nere az göç verir diye sormuyorum. Sana TARIMDA MAKİNALAŞMAYA BAĞLI GÖÇ hangisinde az olur diye soruyorum. Hakkâri çevresi engebeli bir araziye sahip olduğu için tarımda makineleşme diğer bölgelerdeki gibi çok olmaz yani engebeli araziden dolayı tarım faaliyetleri hâlâ insan gücüne dayalı olarak yapılır. Engebeli araziden dolayı makineleşme olmadığına göre makineleşmeye bağlı göçte olmaz. Kısaca Hakkâri çevresi çok göç verir ama bu göçün nedeni terördür, ulaşım sıkıntısıdır, sağlık sorunlarıdır, iklimdir, iş imkânlarının gelişmemiş olmadır ama tarımda makineleşme değildir.

CEVAP E

3. Özellikleri verilen tarım işletme metodu ekstansif tarımdır. Eks aşkım diye bir şarkı vardı biliyor musun? Eski aşkım anlamında. Buradaki de aynı anlamdadır. Eski ilkel tarım metodu demektir.

CEVAP B

4. Verilen özellikleri sağlayan tek tarım işletme metodu vardır. Modern, İntansif ya da yoğun tarım dediğimiz yöntemdir. Hocam hani tek metot vardı üç tane saydınız diyorsan getirtme beni yanına. Üçü de aynı yöntem sadece ÖSYM diğer isimlerini de sorabilir diye verdim.

CEVAP B

5. Özelliği verilen yöntem nadaslı tarımdır. Özelliklerini zaten soru kökünde ayrıntılı verdim.

CEVAP D

6. Nadas uygulaması toprağı bir yıl ekip bir yıl boş bırakmaydı. Toprağın bir yıl boş bırakılmasının nedeni boş bıraktığımız dönemde toprak su depolasın bir dahaki yıla ektiğimiz ürünler daha verimli olsun diyedir. Yani nadas kurak iklime sahip ve sulama sorunu olan yerlerde yapılır. Burada Doğu Karadeniz kıyıları hem ülkemizde en fazla yağış alan hem de her mevsim yağış alan kesim olduğu için nadasa duyulan ihtiyaç ta diğerlerine göre daha az olacaktır.

CEVAP B

7. Nadasa bırakılan alanın son zamanlarda azalması için ya o bölgenin iklimi değişecek her mevsim yağış alır hale gelecek ki bu neredeyse imkânsız bir şeydir ya da sulama imkânları artırılmış olacak. Verilen numaralı yerler içerisinde Güneydoğu Anadolu Bölgesinde GAP kapsamında 40'ı geçkin baraj yapıldı. Böylelikle sulanabilen alanların sayısı fazlasıyla arttı. Sulanabilen alanların sayısı artınca da nadasa bırakılan alanlarda büyük bir azalma gerçekleşti.

CEVAP E

YEDİİKLİM

8. İntansif, modern ya da yoğun tarım yöntemleri zaten aynı tarım işletme metodudur sadece diğer adlarıdır. Sulama imkânı olmayan yerlerde modern tarım yöntemini zaten kullanamazsın. Ama nöbetleşe ekim yapabilirsin. Nöbetleşe ekimde tarlaya bir yıl çok yoran ürünlerden biri ekildiyse diğer yıl tarlayı boş bırakmak yerine toprağı çok az yoran ürünler özellikle baklagiller (nohut, mercimek) ekilebilir. Böylece tarlan boş kalmaz erozyonun şiddeti azalır ve az da olsa oradan bir gelir elde etmiş olursun. Ayrıca baklagillerin köklerinin toprağa azot bağlayıcı özelliği olduğu için toprağı azot bakımından besleyip gübre kullanımımı azaltır.

CEVAP A

9. En yakın üzüm diyebilirsin ama üzüm olsa ege kıyılarında yoğunlukta olurdu. O yüzden cevap buğdaydır bu haritaları neredeyse her tarım ürününde vereceğim unutma lütfen bunları. Hafızana kazı.

CEVAP C

10. Genelde yağış miktarı ile yağış rejimi arasında takılı kalmış olabilirsin ama cevap yağış rejiminin nispeten düzenli olmasıdır. Buğday ilkbahar döneminde yani filizlenme döneminde yağışı çok sever ama olgunlaşma döneminde yağıştan hiç hoşlanmaz. Karadeniz Bölgesinin kıyı kesimleri yaz aylarında bile yağış aldığı için yani yağış rejiminden dolayı buğday tarımı için çok elverişli değildir. Şöyle düşün istediği kadar fazla yağış alsın ama yeter ki yaz aylarında yağış almasın. Buğday bunu ister. Ayrıca şunu unutma Karadeniz Bölgesinde buğday üretilmez diye algılama Karadeniz Kıyılarında buğday üretilemez. Yoksa Karadeniz Bölgesinin iç kesimlerde (Gümüşhane, Bayburt gibi) yazlar kurak geçtiği için buğday tarımı yapılabilmektedir.

CEVAP B

11. Ege ve Akdeniz kıyılarında yazlar sıcak ve kurak geçtiği için normalde buğday tarımı için elverişlidir. Bundan dolayı soru kökünde de belirtiğim gibi buralarda buğday üretilmez değil üretilmesi TERCİH EDİLMEZ. Bunun nedeni ise ekonomik değeri daha yüksek ürünlerin tercih edilmesidir. Adam oralarda pamuk, turunçgil, zeytin üretimi yaparak beş lira kazanmak dururken neden buğday üretip iki lira kazansın değil mi?

CEVAP E

12. Arpa buğdaya göre hem soğuğa daha dayanıklıdır hem de yetişme dönemi kısadır. Bu yüzden buğdayın yetiştirilemediği yüksek kesimlerde nispeten daha çok tercih edilir. Erzurum-Kars çevresi yüksekte kaldığı için sıcaklık değerleri düşüktür. O yüzden burada yetiştirilecek ürünlerin soğuğa dayanıklı olması gerekir. Ayrıca bu çevrede yazlar kısa sürdüğü için yetiştirilecek ürünün yetişme döneminin kısa olması gerekir.

CEVAP D

13. Üzüm cevabını vermedin inşallah. Üzüm tarım ürünleri içerisinde soğuğa karşı en dayanıklı olandır. Ben sana tahıllar içerisinde soğuğa en dayanıklı olanı sordum. Aman dikkat et böyle basit okuma hatalarından soru kaçırma. Tahıllar içerisinde soğuğa en dayanıklı olan çavdardır.

CEVAP A

1. I. Çok fazla iklim seçiciliği yoktur.
II. Yem ve bisküvi sanayinde kullanılır.
III. Bu yüzden besi ve ahır hayvancılığı yapılan yerlerde üretimi daha yaygındır.

Yukarıda özellikleri verilen tahıl aşağıdakilerden hangisidir?

A) Arpa B) Çavdar C) Yulaf
D) Buğday E) Mısır

2. **Ülkemizde sulamanın yaygınlaştırılmasıyla birlikte son zamanlar üretim alanı <u>en çok</u> artış gösteren tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mısır B) Pamuk C) Arpa
D) Yulaf E) Pirinç

3. **<u>Doğal şartlarda</u> mısırın üretiminin en fazla yapıldığı bölge aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İç Anadolu B) Akdeniz C) Marmara
D) Karadeniz E) Doğu Anadolu

4.

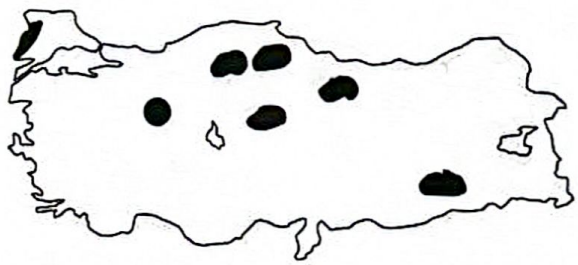
Bölge	Hektar	Ton
Akdeniz	155679	1027791
Karadeniz	224237	584672

Yukarıdaki tabloda 1999 yılı verilerine göre iki bölgemizdeki mısır ekim alanları ve elde edilen ürün miktarları verilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi Karadeniz Bölgesinde mısır ekim alanları Akdeniz Bölgesinden daha fazla olmasına karşın, Akdeniz Bölgesinden elde edilen ürün miktarı Karadeniz Bölgesinden elde edilenin yaklaşık iki katıdır.

Bu durumun <u>temel nedeni</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akdeniz'de sulama olanaklarının daha fazla olması
B) Akdeniz bölgesindeki Terra-Rossa topraklarının mısır tarımı için daha elverişli olması
C) Karadeniz Bölgesinde yağış miktarının çok fazla olmasının mısır tarımını olumsuz yönde etkilemesi
D) Akdeniz Bölgesinde modern tarım yöntemleri ile mısır üretimi yapılıyor olması ve yılda iki kez ürün alınabilmesi
E) Karadeniz ikliminin mısır tarımı için çok elverişli olmaması

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mısır B) Pirinç C) Buğday
D) Üzüm E) Ayçiçeği

6. Ülkemizdeki pirinç üretim alanları düşünülecek olursa bu alanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her mevsim yağış almaları
B) Nemli iklime sahip olmaları
C) Akarsu boylarında olmaları
D) Kurak iklim bölgeleri olması
E) Engebeli araziler olması

7. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin iç piyasadaki tüketimi karşılama oranı diğerlerine göre daha düşüktür?

A) Pirinç B) Mısır C) Arpa
D) Kayısı E) Üzüm

8. Ülkemizde sulamanın yaygınlaştırılmasıyla birlikte özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretim alanlarında büyük bir azalma görülmüştür?

A) Pamuk B) Üzüm C) Mercimek
D) Mısır E) Antepfıstığı

9.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Buğday B) İncir C) Elma
D) Üzüm E) Tütün

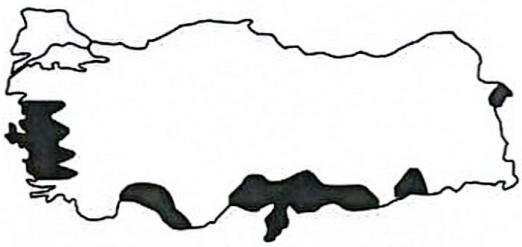
10. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretim alanında yıllar içerisinde çok fazla değişiklik olması <u>beklenmez</u>?

A) Pamuk B) Buğday C) Tütün
D) Fasulye E) Nohut

11. Ülkemizde tütününü üretilmediği tek bölge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Marmara
B) Karadeniz
C) Doğu Anadolu
D) İç Anadolu
E) Güneydoğu Anadolu

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında üretim alanlarının dağılışı gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tütün B) Çay C) Pamuk
D) Pirinç E) Buğday

YEDİİKLİM

1. Özellikleri verilen tahılımız yulaftır. Yulaf sıcak kurak yerlerde üretildiği gibi serin bölgelerde de üretilebilir yani iklim seçiciliği yoktur. Yem sanayinde kullanıldığı içinde daha çok besi ve ahır hayvancılığının geliştiği Marmara, Ege, İç Anadolu gibi bölgelerde üretimi yaygındır.

CEVAP C

2. Ülkemizde şu anda KOP ve GAP gibi sulama projeleri sayesinde sulanabilen arazilerin sayısı arttı. Sulanabilen alanlarla birlikte mısır üretim alanlarının sayısı da hızla artmaya başladı. Mısır üretimi kolay ve gelir getirisi yüksek olan tarım ürünlerinden biridir. Özellikle yem ve yağ sanayinde kullanılmaya başlamasıyla birlikte ekonomik değeri artmış bu da mısır üretimine olan rağbeti artırmıştır. Birde sulama alanları yaygınlaşınca mısır üretim alanı hızla artmıştır.

CEVAP A

3. Soru köküne dikkat ettin mi bilmem. DOĞAL ŞARTLARDA mısırın en çok üretildiği bölgeyi soruyorum. Dikkatini ölçmeye yönelik sorduğum sorulardan birisi. Mısırın en çok üretildiği bölge sorulursa şu an İç Anadolu orada sorunumuz yok ama İç Anadolu Bölgesinde doğal şartlarda değil sulamayla üretilebiliyor. Çünkü mısır hem bahar hem de yaz aylarında su isteği olan tarım ürünlerimizdendir. Bu yüzden neredeyse her mevsim yağış aldığı için mısırın DOĞAL ŞARTLARDA en çok üretildiği bölge Karadeniz'dir. Lütfen okuduklarına dikkat et.

CEVAP D

4. Karadeniz Bölgemizde mısır ekim alanları daha fazla olmasına karşın burada mısır tarımı doğal koşullara bağlı olduğu için çok fazla verim alınmaz. Akdeniz Bölgemizde ise mısır tarımı modern usullerle yapıldığı için (makineli tarım, gübreleme, sulama gibi) birim alandan alınan verim daha yüksektir.

Bu tarz sorulara dikkat et. Yani bir yerde ekim alanı dar ama üretim miktarı fazla oluyorsa cevap genelde modern tarım ya da yılda iki kez ürün alınması olur.

CEVAP D

5. Haritada yayılış alanı gösterilen tarım ürünümüz pirinçtir. Haritaları bilerek veriyorum ki tarım ürünlerinde haritalı soru çok geliyor. Bu haritaları hafızana kazı. Haritada Meriç Nehri çevresini gördüğün an pirinç namı diğer çeltik cevabına gözü kapalı atla.

CEVAP B

6. Pirinç yetişme dönemi boyunca suyun içerisinde olan tarım ürünlerinden birisidir. Dikkat et su ihtiyacı fazla ürünle karıştırma bu tamamen bataklık ortamda yani suyun içinde yetişiyor. O yüzden yetiştiği alanlarda bol su olmalı. Bu sebeple pirinç üretim alanları genelde akarsu boylarındadır. Zaten haritadaki yetiştirilme alanlarına bakacak olursan hepsi akarsu boylarıdır.

CEVAP C

7. Öncelikle sorudan ne anladığını bir söyle bana. İç piyasadaki tüketimi karşılayamayan yani ithal ettiğimiz ürünü soruyorum. Sana hangi ürün ithal edilir desem az çok cevap verirsin. Ama hangisinin iç piyasadaki tüketimi karşılama oranı düşük diye değişik bir tarzda sorulduğunda bakıp kalıyoruz çoğu zaman. Sınavda da böyle oluyor. Çoğu zaman bilmediğimizden değil de tam olarak anlamadığımızdan cevaplayamıyoruz soruları. Verilen tarım ürünleri içerisinde ithal ettiğimiz pirinçtir. Ürettiğimiz pirinç ülke ihtiyacını karşılayamaz bu yüzden ithal etmek zorunda kalırız. Belki de sütlacı çok sevmemizden kaynaklanıyordur.

CEVAP A

8. Güneydoğu Anadolu'da sulamanın yaygınlaşmasıyla birlikte ekonomik değeri düşük olan ürünlerin üretim alanı azalmış tam tersi ekonomik değeri yüksek olan tarım ürünlerinin üretim alanı artmıştır. Özellikle ekonomik değeri düşük olan kırmızı mercimek üretim alanları azalırken pamuk, mısır, sebze ve meyve gibi ekonomik değeri yüksek olan ürünlerin üretim alanı artmıştır.

CEVAP C

9. Yayılış alanı verilen tarım ürünü tütündür. Ege Bölgesi üretimde ilk sırada gelmektedir. Aynı şekilde bu haritayı da hafızana kazı.

CEVAP E

10. Biraz mantığını kullansan o kadar basit bir soru ki. Şöyle düşün devlet kontrolündeki ürünlerin üretim alanını devlet belirliyor değil mi? O hâlde devlet kontrolündeki ürünlerin üretim alanında yıl içerisinde çok fazla değişiklik olmaz. Özellikle tütünün devlet kontrolünde olmasının nedeni kaliteyi yüksek tutmak içindir. Yani devlet burada yetişebileceği en kaliteli yerlerde yetişmesine izin verir. En kaliteli yetişme alanlarında zaten yetiştirildiği için üretim alanının yıllar içerisinde çok artması ya da azalması söz konusu değildir.

CEVAP C

11. Tütününü üretilmediği tek bölge vardır o da İç Anadolu Bölgesidir. Aslında istenirse İç Anadolu Bölgesinde de üretilir ama kalitesi düşük olur. O yüzden burada üretilmesine devlet izin vermez.

CEVAP D

12. Üretim alanı gösterilen tarım ürünümüz pamuktur. İstersen bu haritaları bir dilsiz harita üzerine kendinde çiz güzel olur.

CEVAP C

1. Pamuk üretim alanları ve pamuk bitkisinin yetişme koşulları düşünülecek olursa pamuk üretimi yapılan yerler için aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

A) Yaz kuraklığının belirgin olduğu alanlardır.
B) Pamuklu dokuma sanayinde ilk sırada olan alanlardır.
C) Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlardır.
D) Kış sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu alanlardır.
E) Gelişmiş limanların bulunduğu alanlardır.

2. Karadeniz Bölgesinin kıyı kesimlerinde pamuk üretilememesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yağış miktarının fazla olması
B) Ekonomik değeri daha yüksek ürünlerin tercih edilmesi
C) Kış sıcaklık değerlerinin yetersiz olması
D) Yağış rejiminin nispeten düzenli olması
E) Denizel iklime sahip olması

3. İç Anadolu Bölgesi pamuk tarımı yapılması için elverişli değildir.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kış sıcaklık değerlerinin düşük olması
B) Yaz aylarının kurak geçmesi
C) Sulama imkânlarının bulunmaması
D) Pamuk üretiminin çok zahmetli olması
E) İlkbahar sıcaklık değerlerinin yetersiz olması

4. Ülkemizde pamuk tarımında ilk sırada yer alan bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç Anadolu Bölgesi
B) Güneydoğu Anadolu
C) Akdeniz Bölgesi
D) Ege Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

5. Doğu Anadolu Bölgesi genelde pamuk tarımı için elverişli bir bölge değildir. Buna rağmen Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Iğdır ve Malatya gibi illerimizde pamuk tarımı yapılabilmektedir.

Özellikle Iğdır çevresinde pamuk tarımı yapılabilmesinde;

I. çukurda yer alması ve bu sebeple yağışları genelde ilkbaharda alması,
II. föhn rüzgârlarının etkisiyle sıcaklık değerlerinin yüksek olması,
III. pamuklu dokuma sanayinin geliştiği bir ilimiz olması

gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yetiştirildiği alanlar gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tütün B) Şekerpancarı
C) Turunçgil D) Gül
E) Mısır

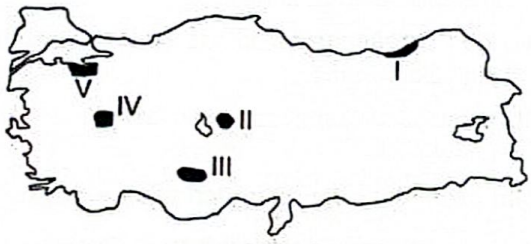
7. Aşağıdaki öncüllerde bazı tarım ürünleri verilmiştir.

I. Şekerpancarı
II. Çay
III. Tütün

Bu tarım ürünlerinden hangilerinin üretimine cumhuriyetten sonra başlanmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

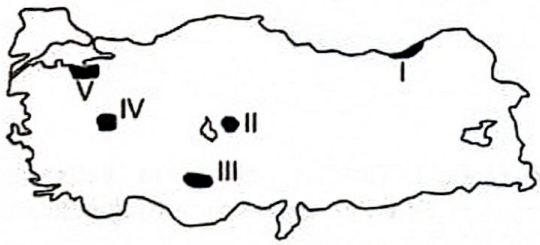
8. Yağışın fazla olduğu yerlerde şekerpancarının su oranı artar şeker oranı düşer. Bu sebeple yağışın fazla olduğu yerlerde şekerpancarı üretimi tercih edilmez.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerden hangisinde şekerpancarı üretilmesi tercih edilmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralı alanlardan hangisinde şeker fabrikası bulunması beklenmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin toprak seçiciliği diğerlerine göre daha fazladır?

A) Pamuk B) Buğday C) Çay
D) Mısır E) Kayısı

11. Haşhaş üretiminin ülkemizde en fazla yapıldığı il aşağıdakilerden hangisidir?

A) Samsun B) Nevşehir C) İzmir
D) Uşak E) Afyon

12. Aşağıdakilerden hangisi ketenin kullanım alanlarından birisi değildir?

A) Kumaş yapımında
B) Kâğıt paralarda
C) Sicim yapımında
D) Uyuşturucu madde
E) Yağ elde etme

13. Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisi yağ elde etmek için üretilmez?

A) Buğday B) Zeytin C) Mısır
D) Ayçiçeği E) Fındık

YEDİKLİM

1. Bir önceki testin son sorusunda ki haritaya bakarak bile bazı şıkları eleyebilirsin. Pamuk ilkbahar döneminde yani filizlenme döneminde yağış, olgunlaşma döneminde ise yani yaz aylarında kurak bir iklim ister. Yaz döneminde yağış olursa pamuğun kalitesi düşer. Bu yüzden üretim alanlarında kesinlikle yazlar sıcak ve kurak geçmelidir.

CEVAP A

2. Daha önceki sorunun çözüm kısmında da bahsettim. Pamuk kesin yaz kuraklığı ister. Yalnız burada çoğunuz A şıkkına atlıyor. Bakın yağışın fazla olması sorun değil burada. Antalya Bölümü de Batı Karadeniz kadar yağış alır neredeyse. Ama Antalya Bölümünde istersen pamuk üretebilirsin Batı Karadeniz kıyılarında üretemezsin. Demek ki bunun nedeni yağışın fazla olması değil nispeten düzenli yağış rejimine sahip olmasıdır. Yani Karadeniz kıyıları yaz aylarında da yağış aldığı için pamuk tarımı yapılmaz en önemli neden budur.

CEVAP D

3. Biraz mantıklı düşünsen çok rahat cevaplarsın. Kış sıcaklık değerlerinin yetersiz olması kesinlikle olamaz. Umarım ona atlamadın. Kışın pamuk üretimi yapmıyoruz ki kış sıcaklık değerleri önemli olsun. Kış sıcaklık değeri yaz kış tarlada kalan ağaç türü ürünler için önemlidir. Yazın hasat edip tarladan tamamen kaldırdığım ürünlerde (pamuk, buğday, arpa gibi) kış sıcaklık değeri aranmaz. Pamuk zaten yaz kuraklığı isteyen bir üründü o hâlde yazların kurak geçmesi de olmaz. Sulama imkânlarının bulunmaması olmaz. Özellikle Konya Ovası Projesi sayesinde sulanabilen alanların sayısı arttı. Gelir getirisi yüksek bir ürün olduğu için zahmetli olması önemli değildir zaten. Ama pamuk ilkbahar döneminde yani yetişme döneminde hem yüksek sıcaklık hem de yağış ister. İç Anadolu Bölgesinde ilkbahar sıcaklıkları yetersiz olduğu için pamuk tarımı yapılmaz.

CEVAP E

4. Nedendir bilmiyorum genelde pamuk üretiminde Akdeniz Bölgesi ilk sırada gibi düşünülüyor. Sanırım Türk filmlerinde pamuk tüccarlarının hep Adanalı olmasından kaynaklı bir durum. Pamuk üretiminde yakın tarihe kadar Ege Bölgesi ilk sıradaydı. GAP'la birlikte Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sulama imkânları artınca pamuk üretiminde ilk sıraya Güneydoğu Anadolu Bölgesi yükseldi.

CEVAP B

5. Doğu Anadolu Bölgesi Yüksekte yer aldığı için hem sıcaklık değerleri düşüktür hem de en fazla yağışı yaz aylarında alır. Pamuk ikisini de hiç sevmez. Yalnız Doğu Anadolu'da yer alan Iğdır çukurda kaldığı için yağışları yaz aylarında değil ilkbaharda alır. Ayrıca föhn rüzgârlarının etkisiyle sıcaklık değerleri de fazladır. Bu iki sebepten dolayı Iğdır'da pamuk tarımı yapılabilir.

CEVAP D

6. Yetiştirilme alanı verilen tarım ürünü şekerpancarı. Önemli tarım ürünlerinin hepsinde harita vermeye özen gösteriyorum lütfen bu haritaları muhafaza et. Tekrar söylüyorum harita verip hangi ürün diye sorma ihtimali yüksek.

CEVAP B

7. Ülkemizde çay ve şeker üretimine cumhuriyetten sonra başlanmıştır. Bunlar ek bilgi olarak aklında bulunsun. Karşına çıkma ihtimali var. Hatta şu söyleyeceğimin genel kültür kısmında sorulma ihtimali de vardır o yüzden not et. Ülkemize çayı ilk kez getirip üretimini yapan kişi Zihni Derin'dir.

CEVAP D

8. Cevabı bulmuşundur diye umuyorum. Tabi ki I numaralı arazi yani Doğu Karadeniz kıyıları ülkemizde en fazla yağış alan yer olduğu için burada şekerpancarı üretilmesi tercih edilmez. Çünkü dediğimiz gibi şeker oranı düşük olur. Tam tersi nedenle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde de üretilmez. Bu kez aşırı sıcak ve kurak olduğunda sürekli sulama yapılması gerekir. Ama ben asıl sonraki soruyla bağlantı kur diye bu soruyu yazdım.

CEVAP A

9. Şimdi normalde sanayide sorulması gereken bir soru hatta orada tekrar sorabilirim ama burada vermemin nedeni mantığını kullanmayı öğretmek için. Ülkemizde 30 civarı şeker fabrikası var. Buna bezer sorular defalarca sorulduğu için bazı hocalarımız ülkemizdeki tüm şeker fabrikalarını (birde soruldu ha ona göre diye öğrenciyi korkutarak) ezberletmeye çalıştılar. Tamam, abi sadece şeker fabrikası olsa meselemiz ezberleyelim ama ülkemizde binlerce fabrika var hangi birini ezberleyeceğiz? Burada mantık önemli bence, ne dediğimizi hatırlıyor musun? Şekerpancarı çabuk bozulan ürünlerden birisidir yani depo ömrü azdır. O yüzden de tarladan sökülünce kısa sürede işlenmesi gerekir. Bu sebeple şeker fabrikaları şekerpancarı üretim alanlarına yakın olmak zorundadır. Şimdi bir önceki soruda şekerpancarının Doğu Karadeniz kıyılarında ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde üretilmediğini söyledik ya buralarda şeker fabrikası olmayacağını da mantıken bilmen gerekiyor. Lütfen kafanı kullan gereksiz ezber yapma.

CEVAP A

10. Çay ülkemizde sadece Doğu Karadeniz Kıyılarında üretilmektedir. Sence bunun en önemli nedeni nedir? Tabi ki oraların bol yağış alması ve bu yüzden kireç ve tuz bakımından fakir laterit benzeri topraklara sahip olmasıdır. Çay kireç ve tuzu hiç sevemediği için kireç ve tuz oranı düşük olan laterit benzeri topraklarda yetişebilir. Mantıken şöylede düşünebilirsin. Diğer şıklarda verilen tarım ürünleri birçok bölgemizde değişik topraklarda yetişebiliyor ama çay sadece Doğu Karadeniz kıyılarında üretilebiliyor. Seçici bir bitki demek ki.

CEVAP C

11. Haşhaş AFYON sakızı üretmede kullanılır. Sence haşhaştan AFYON sakızı üretiyorsak en çok hangi ilimizde olur? Ha işte aferin Afyon tabi ki.

CEVAP E

12. Keten ile keneviri hep birbirine karıştırdığımızdan genelde uyuşturucu yapımına atlayanlar oluyor. Bunun nedeni de önceki zamanlarda keten-kenevir diye nedense hep birlikte anlatılırdı derslerde ondan sanırım. Fakat ketenden uyuşturucu yapılmaz. Yine çoğu kâğıt paralarda kullanılmaz diye düşünüyor ama paraların dayanıklılığını artırmak için ketenden faydalanıyoruz.

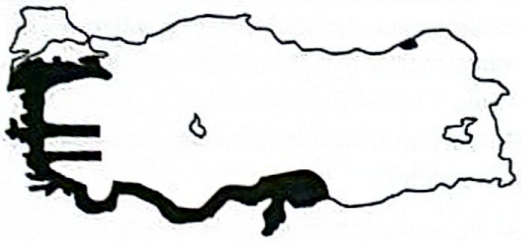
CEVAP D

13. Cevap aslında bariz belli ama bazı arkadaşlar nasıl zorluyor yanlışı işaretlemek için kendisini bilemiyorum. Buğday yağ bitkilerinden birisi değildir ama kalkıp hocam ben kelliğe iyi geliyor diye internetten buğday yağı aldım diyenler çıkıyor. Sırf o yüzden maalesef soruyu yanlış cevaplıyor. Canım bizim insanımıza kalsan sineğin kanadındaki yağı bile çıkarır o ayrı ama sen hiç yağlık buğday diye bir kelime duydun mu? Duyamazsın da zaten zorlama bu kadar kendini sınavda.

CEVAP A

YEDİKLİM

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Turunçgil B) Zeytin C) Haşhaş
D) İncir E) Pamuk

2. **Güneydoğu Anadolu Bölgesinde özellikle Gaziantep çevresinde zeytin tarımı yapılması aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?**

A) Zeytinyağı fabrikalarının fazla olduğunun
B) Gaziantep çevresinde Akdeniz iklimi görüldüğünün
C) Gaziantep'te sulama imkânlarının arttığının
D) Zeytine olan talebin ülkemizde çok fazla olduğunun
E) Zeytinciliğin geleneksel yöntemlerle yapılmaya devam ettiğinin

3. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinde sulama imkânları artırılsa dahi üretim alanında çok fazla artış olması <u>beklenemez</u>?**

A) Mısır B) Pamuk C) Sebze
D) Zeytin E) Fasulye

4. **Ege Bölgesinde zeytinin yağ oranını, incir ve üzümün şeker oranını artıran sıcak karakterli rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?**

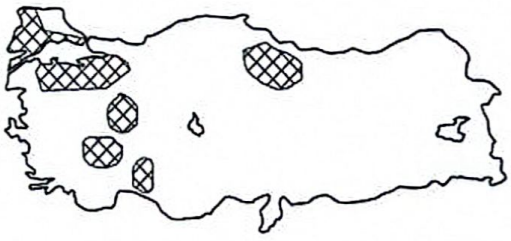
A) Simbat B) Karayel C) Yıldız
D) Lodos E) İmbat

5. Akdeniz ikliminin görüldüğü her yerde zeytin tarımı yapılabilmektedir fakat bizde Ege ve Akdeniz Bölgesindeki zeytinler genelde yağ elde etmek için üretilirken Marmara Bölgesindeki zeytinler genelde sofralık olarak üretilmektedir.

Bu durumun nedeni yani Egedeki zeytinlerin genelde yağlık Marmara Bölgesindekilerin genelde sofralık olarak kullanılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sofralık zeytinin gelir getirisinin daha fazla olması
B) Marmara Bölgesinde nüfusun daha fazla olması
C) Enlemin etkisiyle Ege kıyılarının daha sıcak Marmara kıyılarının daha soğuk olması
D) Ege kıyılarında dağların kıyıya dik uzanması ve Akdeniz ikliminin iç kesimlere kadar sokulabilmesi
E) Marmara Bölgesinde Akdeniz ikliminin yayılış alanının daha dar olması

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayçiçeği B) Pamuk C) Tütün
D) İncir E) Üzüm

YEDİKLİM

7. Aşağıdakilerden hangisi yem bitkileri arasında gösterilemez?

A) Yonca B) Yulaf C) Fiğ
D) Burçak E) Pirinç

8. Sebzelerin genel yetişme koşulları düşünülecek olursa sebze üretim alanlarının çoğu için aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

A) Denizel iklimin görüldüğü alanlardır.
B) Nüfusun yoğun olduğu alanlardır.
C) Sulama imkânlarının geliştiği alanlardır.
D) Sanayinin geliştiği alanlardır.
E) Kırsal nüfusun fazla olduğu alanlardır.

9. Turfanda sebzecilik ve meyvecilikte Akdeniz Bölgesinin ilk sırada olmasında aşağıdakilerden hangisi daha çok etkili olmuştur?

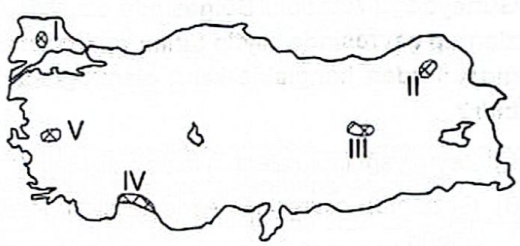
A) Denizellik B) Yükselti C) Boylam
D) Bakı E) Enlem

10. Ülkemizdeki tarım alanlarının çok az bir kısmı sebze üretimine ayrılmış olmasına rağmen üretilen sebzeler ülke ihtiyacını fazlasıyla karşılar ve yurt dışına da gönderilir.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç piyasada sebze tüketiminin az olması
B) Sebzecilikte modern tarım yöntemlerinin kullanılması
C) Ülkemizde tarıma ayrılan arazinin çok fazla olması
D) Ülkemizde nüfus yoğunluğunun az olması
E) Sebze üretiminin tamamının seralarda yapılması

11. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı numaralı alanlar verilmiştir.

Verilen numaralı yerlerden hangisinde sebze meyve üretiminde seralardan daha fazla yararlanılmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bir yerde seracılık yapabilmek için o bölgenin;

I. Yaz sıcaklık değerleri yüksek olmalı
II. Sıcak su kaynaklarına sahip olmalı
III. Kış sıcaklık değerleri yüksek olmalı

Gibi özelliklerden hangilerine sahip olması tercih edilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

YEDİİKLİM

1. Burada en çok tongaya düştüğünüz kısım turunçgil oluyor. Turunçgil soğuğa karşı hassas olduğundan enlemin etkisiyle Marmara kıyılarında çok fazla görülmez ve Ege Bölgesinde bu kadar iç kısımlara kadar sokulamaz. Zeytin Akdeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünüdür ve Akdeniz iklimi görülen her yerde yetişir demiştik. Gördüğün gibi buradaki harita da Akdeniz iklimi görülen her yerde yetişmiş. Bir tek Doğu Karadeniz kıyıları istisnadır. Orada mikroklima alan olduğu için Akdeniz iklimine benzer özellikler gösterir o yüzden Doğu Karadeniz'de küçük bir alanda zeytin ve turunçgil tarımı yapılabilir.

CEVAP B

2. Ne demiştik hatırla bakalım. Zeytin Akdeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünüdür. Bu yüzden Akdeniz iklimi olmayan ya da Akdeniz iklimine benzer özellikler taşımayan yerlerde zeytin tarımı yapılamaz. Aslında zeytin maki bitki türlerinden birisidir bu yüzden de zeytin tarımı yapacağım yerlerde Akdeniz iklimi ya da benzer iklim özellikleri görülmelidir. Bunla ilgili bir soru daha gelebilir. Onu da diğer soruda veridim.

CEVAP B

3. Zeytin harici verilen ürünlerin hepsi de su isteği fazla olan ve sulamayla üretim alanları yaygınlaştırılabilecek ürünlerdendir. Zaten GAP ve KOP gibi projelerle zeytin hariç diğer hepsinin üretim alanı artmıştır. Yalnız yine şuna dikkat etmen gerekiyor. Zeytin Akdeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünüdür yani Akdeniz iklimi olmayan yerde istediğin kadar sulamayı geliştir zeytin tarımı yapamazsın. Misal KOP sayesinde artık İç Anadolu Bölgesinde sulama imkânları artmaya başladı. Sulama var diye zeytin tarımı yapabiliyorlarsa buyursunlar yapsınlar. Kısaca zeytin tarımı yapmak için sulama değil Akdeniz iklimi görülen alanların sayısı artmalı ki o da neredeyse imkânsız kıyıya paralel uzanan dağları ortadan kaldırmak gerekir.

CEVAP D

4. İnşallah Simbat'a atlamadın o masal kahramanı Ege Bölgesinde bahsi geçen rüzgâr imbat rüzgârıdır. İmbat aslında bildiğimiz deniz meltemidir ama Ege Bölgesinde imbat diye anılır ve ÖSYM daha önce sormuştu yine sorabilir.

CEVAP E

5. Zeytinin yağ oranıyla sıcaklık doğru orantılıdır. Yani sıcaklık arttıkça zeytinin yağ oranı da artar. Enlemin etkisiyle Ege ve Akdeniz kıyılarında sıcaklık değerleri daha yüksek olduğundan buradaki zeytinler genelde yağlık, Marmara Bölgesinde yine enlemin etkisiyle sıcaklık değerleri düşük olduğu için buradaki zeytinler sofralık olarak üretilir. Zeytinden başkada soru gelmez çıkabilecek tüm soruları yazdım. Her üründe öyle yapıyorum.

CEVAP C

6. Yayılış alanı verilen tarım ürünümüz ayçiçeğidir. Aynen haritayı dilsiz haritalara kendinde çiz aklında kalsın.

CEVAP A

YEDİKLİM

7. Açıkçası yem bitkilerini bil diye yazdım bu soruyu. Yonca, yulaf, burçak, korunda, fiğ gibi tarım ürünleri yem bitkisi olarak geçer. Bunun yanında arpa, mısır, ayçiçeği, şekerpancarı, soya fasulyesi gibi ürünlerden de yem üretiminde faydalanılır.

CEVAP E

8. Sebzecilik su isteği fazla olan tarım faaliyetlerindendir. Yani sebzelerin büyük kısmı sulama olmadan üretilemez. Bu yüzden yetiştirildiği alanlarda sulama olanakları gelişmiş olmalı.

CEVAP C

9. Ben sana Akdeniz Bölgesinde ürünler daha erken olgunlaşır neden desem hemen enlem cevabını verirsin. Dersin ki hocam enlemin etkisine bağlı olarak orada sıcaklık değerleri daha fazladır ürünler bu yüzden daha erken olgunlaşır. İşte turfanda sebzecilik aynı şeydir. İlk ürün anlamına gelir. Ülkemizdeki ürünler enlemin etkisiyle ilk önce Akdeniz'de olgunlaşır. Bizde buna turfanda sebzecilik ya da meyvecilik deriz.

CEVAP E

10. Ülkemizde sebzecilik genelde modern tarım yöntemleri uygulanarak yapılır. Bu yüzden de verimi oldukça yüksektir. Ayrıca seracılık sayesinde yaz kış sebze üretimi yapılabilmektedir. Fakat sebzeciliğin tamamı seralarda yapılmaz. Hep söylüyorum şıklarda tamamı, hepsi, tümü gibi ibareler varsa onlar genelde yanlıştır ayrıca seracılıkta modern tarım yöntemleri arasında sayılır.

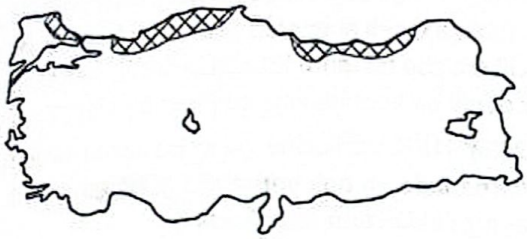
CEVAP B

11. Seracılık faaliyetlerini istersen Türkiye'nin her yerinde yaparsın tabi ki ürettiğin ürünün gelir getirisinden çok daha fazla ısı giderini göze alabiliyorsan. O yüzden seracılık yapılan yerlerde özellikle kış sıcaklık değerleri yüksek olmalı ki buna bağlı olarak ısıtma giderlerim düşük olsun. Ürettiğim üründen kar elde edebileyim. Verilen yerler içerisinde de kış sıcaklık değerleri en yüksek olan yer tabi ki IV numaralı yerdir. Yani Antalya kıyıları kışın oldukça sıcaktır.

CEVAP D

12. Allah aşkına biraz mantıklı düşün. Sence seracılık için yaz sıcaklığının yüksek olmasına neden ihtiyacım olsun? Seracılık kış aylarında sebze meyve üretebilmek için yapılır genelde. O yüzden seracılık yapılacak yerlerde ısıtma giderleri de düşük olsun diye ya kış sıcaklık değerleri yüksek olmalı ya da seraları ısıtabileceğim sıcak su kaynakları bulunmalıdır.

CEVAP D

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yetiştirildiği alanlar verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

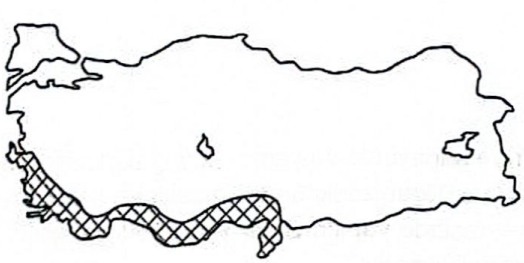
A) Fındık B) Mısır C) Tütün
D) Çay E) Pamuk

2. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin üretiminde dünyada birinci sırada <u>değiliz</u>?

A) Fındık B) İncir C) Kiraz
D) Kayısı E) Buğday

3. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin ülkemizdeki tüketimi karşılama oranı diğerlerine göre <u>daha fazladır</u>?

A) Buğday B) Pirinç C) Kiraz
D) Muz E) Pamuk

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yetiştirilme alanı gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

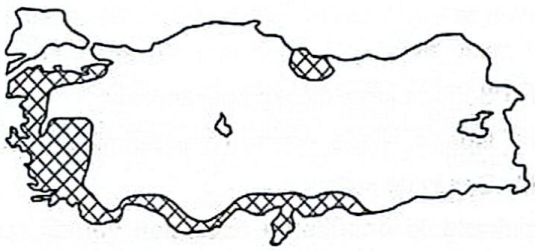
A) İncir B) Turunçgil C) Zeytin
D) Pamuk E) Üzüm

5. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi soğuğa karşı diğerlerine göre daha hassastır?

A) Elma B) Üzüm C) Turunçgil
D) Armut E) Kiraz

6. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi için kış sıcaklık değerlerinin bir önemi <u>yoktur</u>?

A) Pamuk B) Turunçgil C) Üzüm
D) Elma E) Fındık

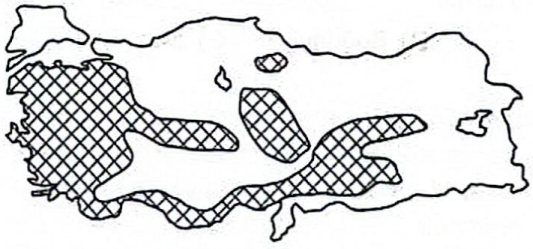
7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında üretim alanı verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) İncir B) Üzüm C) Turunçgil
D) Zeytin E) Fındık

8. İncir üretiminde ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) İzmir B) Denizli C) Manisa
D) Aydın E) Adana

9.

Yukarıdaki Türkiye haritasında üretim alanı verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Elma B) Buğday C) Muz
D) Kiraz E) Üzüm

10. Üzüm soğuğa karşı en dayanıklı meyvelerimizdendir. Bu yüzdende yetişme alanı oldukça genişlir. Buna rağmen yani her yerde üretilebilmesine rağmen bazı yerlerde üretilmesinin ekonomik değeri olmayacağı için üretilmesi tercih edilmez.

Aşağıda verilen illerimizden hangisi yukarıda bahsi geçen üzüm üretiminin ekonomik olmayacağı yerlerdendir?

A) Antalya B) Manisa C) Artvin
D) Nevşehir E) Antep

11. I. Soğuğa karşı oldukça dayanıklıdır
II. Isparta, Niğde, Amasya gibi illerimizde yetişir
III. Sanayide kullanılır

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gül B) Elma C) İncir
D) Çavdar E) Üzüm

12. **Verilenler içerisinde ülkemizde doğal yetişme alanı en dar olan meyve aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Elma B) Üzüm C) Çay
D) Buğday E) Muz

13. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi ihraç ürünlerimiz arasında <u>yer almaz</u>?**

A) Kayısı B) Fındık C) Muz
D) Mercimek E) Nohut

14. Antep fıstığı sıcaklık isteği fazla olan ve dünyada oldukça sınırlı alanlarda yetişen bir tarım ürünüdür. Ülkemizde bu tarım ürününün üretiminde dünyada önemli bir yere sahiptir ve ihraç ürünlerimizdendir.

2024 TÜİK verilerine göre bu tarım ürününün ülkemizde <u>en çok</u> yetiştirildiği bölge ve il ikilisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Güneydoğu Anadolu – Gaziantep
B) Akdeniz Bölgesi – Adana
C) Marmara Bölgesi – Edirne
D) Akdeniz Bölgesi – Mersin
E) Güneydoğu Anadolu – Şanlıurfa

15. Üretim alanı oldukça geniştir ve üretiminde Malatya ilk sırada gelmektedir. Üretiminde dünyada birinci sırada olduğumuz ürünlerdendir.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Elma B) Kayısı C) Kiraz
D) İncir E) Üzüm

16. Yağ elde etmenin yanı sıra, lokum, reçel, esans ve kolonya yapımında kullanır. Üretiminde Isparta ilk sırada gelmektedir.

Yukarıda özellikleri verilen ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Elma B) Aspir C) Gül
D) Kayısı E) Üzüm

17. Yem sanayinde ve yemeklik yağ üretiminde kullanır ve ülkemizdeki üretimin yaklaşık yarısı Ankara çevresinde yapılır. Diğer yağ bitkilerine göre iklim seçiciliği azdır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünümüz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayçiçeği B) Mısır C) Aspir
D) Tütün E) Pamuk

YEDİKLİM

1. Yayılış alanı verilen tarım ürünümüz fındıktır.

CEVAP A

2. Tarım ürünlerinin birçoğunda Çin birinci sıradadır. Bir buçuk milyar boğazı beslemek kolay değil. Ama fındık, incir, kiraz, kayısı ve ayva üretiminde dünyada ilk sırada yer alıyoruz. Bunları bilmen faydana olacaktır. Bir sonraki soruda bunların nerede işine yarayacağını görebilirsin?

CEVAP E

3. Bir önceki soruda bahsettiğimiz ürünleri düşün. Burada bakmanız gereken dünyada birinci sırada olduğumuz ürünler olmalı. Dünyada bile birinci sırada olduğumuz bir ürününü iç piyasadaki tüketimi karşılama oranı daha yüksek olacaktır tabi ki.

CEVAP C

4. Yetiştirilme alanı verilen tarım ürünü turunçgillerdir.

CEVAP B

5. Soğuğa karşı en hassas tarım ürünümüz muzdur ama şıklarda muz yoksa turunçgil alırsın. Soğuğa karşı çok hassas olduklarından İzmir'den daha kuzeyde turunçgil yetiştirmek zordur. Tek istisnası vardır o da Doğu Karadeniz kıyılarıdır. Föhn rüzgârlarının etkisiyle Doğu Karadeniz kıyılarında sıcaklık değerleri çok fazla düşmez. Bu yüzden de turunçgil tarımı yapılabilir.

CEVAP C

6. Burada dikkat etmen gereken ürününü tarlada kalma süresi. Nasıl hocam dersen şöyle söyleyeyim. Pamuk genelde ilkbaharda ekilir ve yazın hasat edilir yani kışın tarlada kalmaz o yüzden kış sıcaklık değerlerinin de bir önemi olmaz. Fakat ağaç ya da üzüm türü tarım ürünleri yaz kış tarlada kalır. Neticede kışın ağaçları eve taşıyıp baharda tekrar tarlaya götürmüyoruz. Kısaca yaz aylarında hasat edilen ürünlerin çoğunda kış sıcaklık değerleri önemli değildir.

CEVAP A

7. Üretim alanı verilen tarım ürünümüz incirdir.

CEVAP A

8. Normalde tarım ürünlerinde kolay kolay hangi ilin birinci olduğu sorulmaz. ÖSYM daha çok hangi bölgede daha çok üretildiği üzerinde durur. Ama bazı tarım ürünleri vardır ki bazı illerimizle o tarım ürünü hep birlikte anılır ve senin illerini bilmen gereken tarım ürünleri de bunlardır. Misal incir deyince aklına Aydın, Karpuz deyinde Diyarbakır, kayısı deyince Malatya, elma deyince Isparta, Niğde ve Amasya, Buğday deyince Konya gelir. Bu illeri unutmamanda fayda var.

CEVAP D

YEDİİKLİM

9. Üretim alanı verilen tarım ürünü üzümdür. Haritaları saklıyorsun umarım

CEVAP E

10. Buradaki ekonomiklik sözünü ekonomik değeri daha yüksek ürünler tercih edildiği için üzüm ekonomik olmaz o yüzden üretilmesi tercih edilmez olarak algılayanlar olduğundan genelde Antalya cevabına atlıyorlar. Ama yanılıyorsun. Üzümün de ekonomik değeri yüksektir. Fakat üzüm olgunlaşıp tatlanmak için güneş ışığı ve sıcaklık ister. Doğu Karadeniz kıyılarında bulutlu gün sayısı fazla olduğu için üzümün ihtiyacı olan gün ışığı ve sıcaklıktan yoksundur. Burada ürettiğin üzümler tam olarak tatlanmaz bu yüzden de kimse almak istemez. Burada ekonomik değeri olmazdan kastı budur.

CEVAP C

11. Buna benzer bir soru ÖSYM tarafından sorulduğunda ülke resmen ikiye bölünmüştü. Ülkenin yarısı elma yarısı gül diyordu. Neden gül aldınız diye sorduğum kişilerin büyük kısmı öncülde Isparta'da üretilir demiş o yüzden dedi. Peki, kardeşim öncülde Isparta var ama yanında Niğde ve Amasya'da var onları ne yapacağız? Kardeşim orada üç öncül ve üç ayrı il var. Sen kalkıp sadece Isparta'ya bakarak soru cevaplarsan tabi ki yanlış yaparsın. Allah aşkına Niğde'de nerede gül gördün? Mezarlık ve evlerin bahçeleri hariç ticari amaçlı gül yetiştiriciliği yapan gördün mü? Cevap kesinlikle elma diyorum bu kez hâlâ itiraz ediyor. Hocam diyor elma sanayide nerede kullanılıyor ki? Arkadaşım elmayı sadece yiyorsunuz sanırım. Sirkesini kullanmamışınız ya da meyve suyunu hiç içmemişiniz. Yapmayın Allah aşkına.

CEVAP B

12. Açıkçası sadece dikkatini ölçmeye sorduğum bir soru. ÖSYM böyle bir soru sormaz ama dikkatsizlikten çok soru kaybediyorsun. Çoğu burada çay cevabına atlamıştır ama çay meyve değil canım dikkat et. Bu şekilde bazen çok basit kelimelerden soru gidebiliyor. Tekrar söylüyorum ÖSYM tarzı bir soru değil ama dikkatli olman gerektiğini hatırlatmak adına yazılmış bir soru bu ayrıca şu bilgide işine çok yarayacaktır. Muz soğuğa karşı en hassas meyvemiz bu yüzden ülkemizde föhn rüzgârları sayesinde doğal şartlarda sadece Anamur çevresinde üretilebilir. Bakın yine dikkat etmen gereken bir nokta doğal şartlarda sadece Anamur çevresinde yoksa seracılık sayesinde yetişme alanı oldukça artmıştır.

CEVAP E

13. Öncelikle şunu belirteyim baklagillerin tamamı (mercimek, fasulye, nohut) ihraç ürünlerimiz arasındadır. Üretiminde dünya birincisi olduğumuz fındık, kiraz, incir ve kayısı gibi ürünlerde tabi ki ihraç ürünüdür. Ama muz kendi ülkemizde üretilmesine rağmen üretilen miktar ihtiyacı karşılamadığı için ithal edilmektedir.

CEVAP C

14. Uyanıklık yapmaya kalkıp hocam adı üstünde antepfıstığı tabi ki Gaziantep birinci olacak dememişindir inşallah. Adı her ne kadar antepfıstığı olsa da üretimde Şanlıurfa birinci sırada.

CEVAP E

15. Özellikleri verilen tarım ürünü kayısıdır. Zaten Malatya deyince hemen kayısı cevabına atlaman gerekiyordu.

CEVAP B

16. Açıklama yapmaya bile gerek duymuyorum.

CEVAP C

17. Özellikleri verilen tarım ürünü aspirdir. Verilen özellikleri unutma yeter. Başka türlü soru gelmez.

CEVAP C

1. **Ülkemizde hayvancılıktan elde edilen verimi artırmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılmasına gerek yoktur?**

A) Hayvan sayıları artırılmalıdır
B) Hayvan soyları iyileştirilmelidir
C) İyi cins kaliteli hayvanlarla üretim yapılmalıdır
D) Besi hayvancılığı yaygınlaştırılmalıdır
E) Meralar ıslah edilmelidir

2. **Ülkemizde süt kuzu ve dana kesiminin önüne geçilmek istenmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha önemlidir?**

A) Hayvan sayılarındaki azalmayı engellemek
B) Et verimliliğini artırmak
C) Hayvancılıkla uğraşanların sayısını artırmak
D) Hayvancılığa dayalı ihracatı artırmak
E) Hayvan soylarını iyileştirmek

3. Ekstansif hayvancılık olarak ta tanımlanabilir

Bu hayvancılık türünde iklime bağımlılık fazla dolayısıyla et ve süt üretiminde dalgalanma fazladır.

Yukarıda özellikleri verilen hayvancılık türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Besi hayvancılığı
B) Kümes hayvancılığı
C) Ahır hayvancılığı
D) Mera hayvancılığı
E) İntansif hayvancılık

4. Aşağıdaki öncüllerde bazı hayvancılık türleri verilmiştir.

I. Kümes hayvancılığı
II. Deniz balıkçılığı
III. Besi hayvancılığı
IV. Arıcılık

Verilen bu hayvancılık türlerinin hangi ikisinde iklime bağımlılık diğerlerine göre daha azdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki öncüllerde bazı hayvancılık kolları verilmiştir.

I. Arıcılık
II. Mera hayvancılığı
III. Besi ahır hayvancılığı
IV. Kültür balıkçılığı

Verilen bu hayvancılık kollarından hangisinde üretimde yıllar arasındaki dalgalanma diğerlerine göre daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) II ve IV

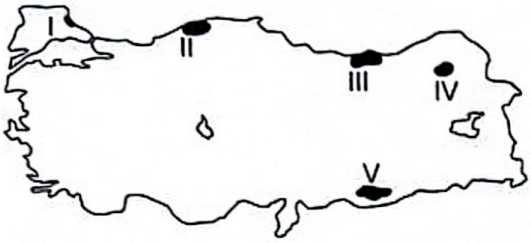
6. I. Yaz yağışı alırlar
II. Gür otlaklara sahiptir
III. Nüfusun fazla olduğu yerlerdir

Meralarında büyükbaş hayvancılık yapılan yerlerin yukarıdaki öncülde verilen özelliklerden hangilerine sahip olması gerekmez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

YEDİİKLİM

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisi meralarında büyükbaş hayvancılık yapmak için diğerlerine göre daha az elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Meralarında daha çok koyun yetiştiriciliği yapılan yerler için;

I. Yaz ayları genelde kurak geçmektedir.

II. Bozkır türü bitkilere sahiptirler.

III. Şeker fabrikalarının yakınındadır.

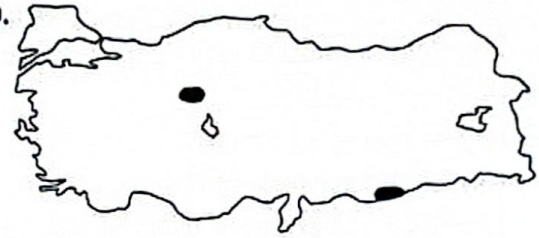
Gibi özelliklerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

9. 2024 TÜİK verilerine göre koyun yetiştiriciliğinde ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nevşehir B) Van C) Hakkâri D) Ankara E) Mersin

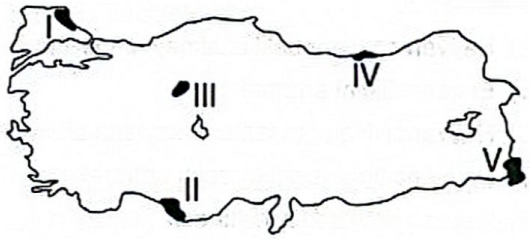
10.

Yukarıdaki Türkiye haritasında en çok yetiştirildiği yerler gösterilen hayvancılık kolu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Koyun B) Kıl keçisi C) Tiftik keçisi D) Arıcılık E) Sığır

11. Kıl keçisi engebeli arazilerde yayılmayı seven ve genelde makilerin filizleriyle beslenen hayvan türlerinden birisidir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisi kıl keçisi yetiştiriciliği için diğerlerine göre daha elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Besi ve ahır hayvancılığı yapılan yerler için aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Nüfusun fazla olduğu yerlerdir.

B) Şeker fabrikalarının etrafında kurulmuş yerlerdir.

C) Yaz aylarının yağışlı geçtiği yerlerdir.

D) Pazarlama imkânlarının geliştiği yerlerdi.

E) Genelde büyük kentlerin çevresindedir.

YEDİKLİM

1. Tarım konusunda da benzeri bir şeyden bahsetmiştim umarım hatırlıyorsundur? Tarımda tarla sayısını artırmak, hayvancılıkta hayvan sayısını artırmak verimi değil sadece üretim miktarını artırır. Bunu lütfen unutma. Çünkü ÖSYM bu tür sorularda çeldirici olarak genelde bunları kullanıyor.

CEVAP A

2. Bir hayvandan kendisi, annesi ve babası yerine olmak üzere en az üç hayvan elde etmeden daha yavruyken kesmeye kalkarsan hayvan soyları gittikçe azalmaya başlar. O yüzden temelde hayvan sayılarındaki azalmayı önlemek için süt kuzu ve dana kesiminin önüne geçilmelidir. Kısaca o hayvan sayılarının azalmasını istemiyorsak o hayvandan birkaç yavru aldıktan sonra etinden faydalanmalıyız. Hocam ama diğerleri de doğru değil mi diyorsan evet doğru. Ama temelde sayı azalışını önlemek gerek. Sayı azalmasını önlersek bu kez hayvancılıkta ithalat azalır ihracat artar. Hayvancılıktan elde ettiğimiz gelir getirisi artar. Ama lütfen soruya dikkat et en önemli olanı sormuşum. Burada süt kuzu ve dana kesiminin önüne geçerek yapmak istediğimiz en önemli şey sayıdaki azalmayı engellemek.

CEVAP A

3. Özelliklerini verdiğimiz hayvancılık kolu mera hayvancılığıdır. Bu hayvancılık kolu meralarda yani doğal otlaklarda yapıldığı için iklime bağımlılığı fazladır. Böyle olunca da üretimde dalgalanma fazladır.

CEVAP D

4. Burada dikkat etmen gereken şey bu hayvancılık kollarından hangileri yemini doğadan karşılıyor, hangilerinin yemi insanlar tarafından veriliyor. Yemini yani yiyeceğini doğadan karşılayan hayvancılık kollarında (arıcılık, mera hayvancılığı, deniz balıkçılığı gibi) iklime bağımlılık fazladır. Yemini insanların karşıladığı yani yemleme usulüyle yapılan hayvancılık kollarında (besi ve ahır hayvancılığı, kümes hayvancılığı, kültür balıkçılığı gibi) iklime bağımlılık azdır.

CEVAP B

5. Bu tür sorularda 4. Sorudaki mantıkla düşüneceksin yine. Dördüncü sorunun çözümünü iyi oku. Orada bahsettiğimiz iklime bağlı olan hayvancılık kollarında yıllar arasında üretimde dalgalanma da fazla olur. Ama iklime bağlı olmayan yemleme usulüyle yaptığımız hayvancılık kollarında üretimde dalgalanma az olur.

CEVAP A

6. Meralarında büyükbaş hayvancılık yapılan yerler yaz yağışı alan buna bağlı olarak ta gür otlaklara sahip olan yerlerdir. Buna en iyi örnek Erzurum-Kars çevresi ve Karadeniz Kıyılarıdır. En başta Erzurum-Kars'tan örnek verecek olursak buralarda nüfus o kadar da fazla değil. Demek ki meralarda büyükbaş hayvancılık yapmak için nüfusun fazla olmasına gerek yokmuş.

CEVAP C

7. Meralarda büyükbaş hayvancılık yapacağım yerlerin yaz yağışı alması buna bağlı olarak ta gür otlaklara sahip olması gerekir. Verilen numaralı yerlere baktığımızda I, II ve III numaralı alanların Karadeniz kıyılarında olduğunu görüyoruz. Buralar (Yıldız Dağları yani I numaralı alan da dâhil) yaz yağışları alan buna bağlı olarak ta gür otlaklara sahip olan yerlerdir. O yüzden meraları büyükbaş hayvancılık için uygundur. IV numaralı alan ise Erzurum-Kars çevresidir. Orası da yüksekte kaldığı için yaz yağışları almaktadır ve aynı şekilde alpin çayırlarına yani gür otlaklara sahiptir. Bu yüzden de meraları büyükbaş hayvancılık için elverişlidir. Fakat beş numaralı alan Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. Buralar yazları kurak geçtiğinden bitki örtüsünün en zayıf olduğu yerlerdir. Bu nedenle de meraları büyükbaş hayvancılık için çokta uygun değildir. ÖSYM buna benzer soruları daha önce defalarca evirdi çevirdi sordu.

CEVAP E

8. Meralarında küçükbaş özellikle koyun yetiştiriciliği yapılan araziler yazların kurak geçtiği ve bozkır türü bitkilerin hâkim olduğu düzlük arazilerdir. Bu yüzden de Daha çok Doğu Anadolu Bölgesinin düzlükleri, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yapılmaktadır. Şeker fabrikalarının etrafında koyun yetiştiriciliği değil besi-ahır hayvancılığı gelişmiştir çünkü şekerpancarının küspesi hayvan yemi olarak kullanılmaktadır.

CEVAP D

9. 2024 TÜİK verilerine göre koyun yetiştiriciliğinde Van ilk sırada yer almaktadır. ÖSYM tarım konusunda çok fazla il sormaz ama hayvancılık kollarında hangi ilin birinci olduğu sorulabiliyor.

CEVAP B

10. Tiftik keçisinin diğer bir adı da Ankara keçisidir. Tiftik keçisi yetiştiriciliği Ankara başta olmak üzere Güneydoğuda da yapılmaktadır. Eleme yoluyla gitsen aslında yine yaparsın. Koyun olsa Van tarafı işaretlenmiş olurdu. Kıl keçisi olsa Mersin tarafı işaretlenmiş olurdu. Arıcılık olsa Güneydoğu Anadolu olmazdı. Sığır olsa Konya çevresi ilk sıralarda olurdu.

CEVAP C

11. Hocam bu kadar da basit sorulmaz sanırım diyenler açsın geçmiş yıllardaki soruları bir çözsün. Emin olun soruların çoğu bu kadar basit. Ama bazılarımız bu kadar da basit olmaz vardır bunun altında bir şey deyip yanlış yapabiliyor. Orada maki filizleri dediği anda Akdeniz iklimi olduğunu anlamışındır diye düşünüyorum. Verilen yerler içerisinde Akdeniz ikliminin görüldüğü buna bağlı olarak maki bitki örtüsünün görüldüğü ayrıca Toros dağlarından dolayı engebeli araziye sahip olan sadece iki numaralı arazi var.

CEVAP B

12. Özellikle dikkat et tekrar söylüyorum besi-ahır hayvancılığı nüfusun fazla dolayısıyla pazarlama imkânının fazla olduğu büyük kentlerin etrafında yoğunlaşır. Yani üçü birbiriyle bağlantılı kavramlar zaten. Ayrıca şekerpancarının küspesi hayvan yemi olarak kullanıldığı için şeker fabrikalarının etrafında da besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir. Hocam ama gür otlakların olduğu yerde de büyükbaş hayvancılık yapılır demiştiniz diyorsan haklısın ama ben büyükbaş hayvancılığın yapıldığı yerleri sormuyorum. Besi-ahır hayvancılığının yapıldığı yerleri söylüyorum. Gür otlakların olduğu yerde besi-ahır değil daha çok mera hayvancılığı gelişmiştir. Ama bak soruyu bir sonraki sorudaki gibi sorsaydım o zaman farklı düşünebilirdin. O soruyu da iyi incele.

CEVAP C

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde sığır yetiştiriciliği diğerlerine göre daha az yapılmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **2024 TÜİK verilerine göre sığır yetiştiriciliğinde ilk sırada yer alan ilimiz hangisidir?**

A) Konya B) Ankara C) İstanbul
D) Erzurum E) Manisa

3. Sulak alanları seven bu yüzden de yetiştiriciliği bataklık ya da göl çevrelerinde yapılan hayvancılık türüdür. Sütü çok yağlı olduğundan genelde kaymak yapımında kullanılır. Son zamanlarda sayıları azaldığı için devletin destekleme yaptığı hayvancılık kollarından birisidir.

Yukarıda özellikleri sıralanan hayvancılık türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sığır B) Koyun C) Kıl keçisi
D) Tiftik keçisi E) Manda

4. **2024 TÜİK verilerine göre manda yetiştiriciliğinde ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ordu B) Samsun C) Kayseri
D) Afyon E) Antalya

5. **Kümes hayvancılığının yoğun olarak yapıldığı yerlerin özellikleri düşünülecek olursa verilen bölümlerimizden hangisinde kümes hayvancılığının daha çok gelişme göstermesi beklenir?**

A) Güney Marmara
B) Doğu Karadeniz
C) Yukarı Fırat
D) Yukarı Kızılırmak
E) Dicle Bölümü

GÜNCEL PDF
2026

6. **2024 TÜİK verilerine göre kümes hayvancılığında ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Aydın B) Manisa C) Konya
D) Bursa E) İzmir

7. **İklime bağımlılığı diğerlerine oranla <u>en fazla</u> olan hayvancılık türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Arıcılık B) İpek böcekçiliği
C) Kümes hayvancılığı D) Besi hayvancılığı
E) Koyun yetiştiriciliği

8. Ülkemiz arıcılık açısından dünyanın en önemli ülkelerindendir ve arıcılıkta dünyada ikinci sırada yer almaktadır yani ülkemiz arıcılık açısından dünyanın cenneti konumundadır.

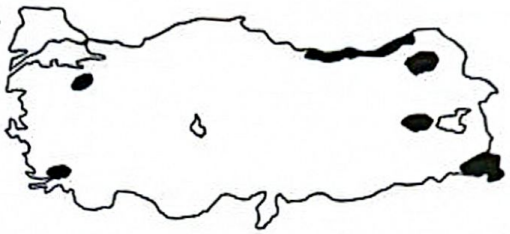
Bu durumun en önemli nedeni aşağıda verilenlerden hangisi olabilir?

A) Ülkemizin yükselti değerlerinin fazla olması
B) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması
C) Bitki örtüsü çeşidi açısından zengin olması
D) Ülkemizde bal tüketiminin çok fazla olması
E) Ülkemizde şeker üretiminin çok fazla olması

9. **Arıcılıkta yani bal üretiminde 2024 TÜİK verilerine göre ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Muğla B) Hakkâri C) Aydın
D) Bitlis E) Ordu

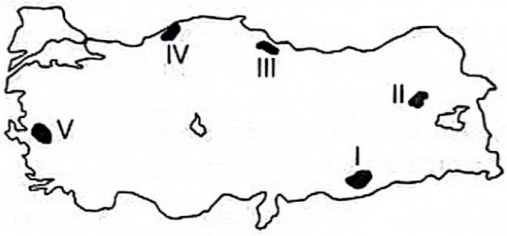
10.

Yukarıdaki Türkiye haritasında <u>en çok</u> yapıldığı yerler verilen hayvancılık türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İpek böcekçiliği
B) Kümes hayvancılığı
C) Kıl keçisi yetiştiriciliği
D) Manda yetiştiriciliği
E) Arıcılık

11.

Yukarıda verilen numaralı yerlerden hangisi iklim ve bitki örtüsü düşünülecek olursa arıcılık için diğerlerine göre <u>daha az</u> elverişlidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıda bazı hayvancılık kolları ve bu hayvancılık kollarının yapıldığı yerlerdeki bitki türleri arasında bağlantı kurulmuştur.

Yapılan bu hayvancılık kolu ve bitki örtüsü bağlantılardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) İpek böcekçiliği – Dut üretimi
B) Büyükbaş mera hayvancılığı – Alpin çayırları
C) Kıl keçisi – Maki bitki örtüsü
D) Koyun yetiştiriciliği – Bozkır bitki örtüsü
E) Manda yetiştiriciliği – Şekerpancarı

1. Ne demiştik sığır yetiştiriciliği meralarda ve ya besi - ahır hayvancılığı şeklinde yapılabilir. Meralarda yapılması için yaz yağışlı olacak ve gür otlaklara sahip olacak o hâlde IV ve V numaralı araziler sığır yetiştiriciliğine uygundur. Nüfusun fazla pazarlama imkânının fazla olduğu yerlerde besi ahır şeklinde sığır yetiştiriciliği yapılır. O hâlde nüfusu fazla olduğu için Marmara Bölgesi yani I numaralı alanda yine sığır yetiştiriciliği yapılır ama besi ahır şeklinde. Şekerpancarının küspesi hayvan yemi olarak kullanıldığı için şeker fabrikalarının etrafında yine besi ahır şeklinde sığır yetiştiriciliği yapılır demiştik. O hâlde Konya çevresinde şeker fabrikalarından dolayı yine sığır yetiştiriciliği besi ahır şeklinde yapılmaktadır. Fakat III numaralı alanda ne nüfus fazla ne gür otlaklar var ne de şeker fabrikası var.

CEVAP C

2. 2024 verilerine göre ki son birkaç yıldır aynı. Sığır yetiştiriciliğinde Konya ilk sırada yer almaktadır.

CEVAP A

3. Özelliklerin hepsini sıraladığım için ekstra bir şey yazmaya pek gerek yok. Özellikleri verilen hayvancılık türü manda yetiştiriciliğidir. Burada verdiğim özelliklerin hepsi ayrı ayrı soru olarak karşına çıkabilir bunları unutma.

CEVAP E

4. Tüm hayvancılık kollarında birinci olan ili veriyorum ki bunların sorulma ihtimali var. Birde sizden en çok gelen mesaj hocam biz 2025 yılındayız ama kitapta 2024 verileri var neden şeklinde oluyor. Canım kardeşim 2025 verileri 2026 yılının ikinci ya da üçüncü ayında açıklanır. Biz bu kitabı yazdığımızda daha veriler açıklanmamış olur yani.

CEVAP B

5. Bu soruyu çözmek için ilk bilmen gereken şey bölümlerin yerleridir. Bölümlerin yerlerini bilmiyorsan konunun özünü de bilsen bir anlamı yoktur. Örnek verecek olursam. Sınavda sana İç Anadolu Bölgesinin en engebeli bölümüdür diyor misal. Sen Sivas tarafları olduğunu biliyorsun ama Sivas tarafının hangi bölüm olduğunu bilmediğinden bazen soruyu cevaplayamıyorsun. Bu da benzeri bir soru. Kümes hayvancılığı da aynı besi-ahır hayvancılığı gibi nüfusun fazla yani pazarlama imkânının fazla olduğu yerlerde yoğun olarak yapılır. Verilenler içerisinde nüfusun en fazla olduğu yer Güney Marmara olduğu için kümes hayvancılığı da gelişmiştir. Bu arada Sivas Yukarı Kızılırmak Bölümünde.

CEVAP A

6. 2024 TÜİK verilerine göre Manisa kümes hayvancılığında ilk sırada. Hayvancılık verileri çok fazla değişmez. Hani çok kafaya takma değişir mi ki diye. 2025 yılında da aşağı yukarı aynı yerler olacaktır. O yüzden gönül rahatlığıyla veriyorum. Yoksa TÜİK verilerine sadece instagram sayfamda değinirim.

CEVAP B

YEDİİKLİM

7. Burada iklime bağımlı olandan ziyade iklime EN ÇOK bağımlı olanı bulmanı istiyorum. Buna benzer bir soruyu ÖSYM'de sormuştu. İklime bağımlılığı en çok olan hayvancılık kolu arıcılıktır. Tabi şekerle besleyip hile yapmıyorsan. Bunun nedenini bir sonraki soruda bulacaksın.

CEVAP A

8. Şeker üretimi, arıyı şekerle besleyip hile yapanlar için önemli olabilir ama biz burada doğal arıcılıktan bahsediyoruz. Dediğim gibi işin hilesini yapanlar bir yana arıcılık tamamen iklime bağımlıdır yani yiyeceğini tamamen doğadaki çiçeklerden karşılar. O yüzden bir önceki soruda dedik ya iklime en bağımlı hayvancılık koludur diye. Bitki örtüsünde anlattığım şeyi hatırlıyor musun? Ülkemizde 12 bin 500 çeşit bitki bulunmaktadır ve bunların 3 bin 500 çeşidi endemiktir demiştik yani tüm Avrupa kıtasından daha fazla bitki çeşidi bizim ülkemizde var. O yüzden de arıcılık için en elverişli ülkelerden birisiyiz.

CEVAP C

9. 2024 TÜİK verilerine göre bal üretiminde Ordu ilk sırada yer almaktadır.

CEVAP E

10. Verilen yerler ülkemizde ballarıyla ünlü ve arıcılığın en çok yapıldığı yerlerdir. Misal Menteşe çevresi çam balıyla, Hakkâri kekik balıyla, Bitlis, Erzurum-Kars, Doğu Karadeniz kıyıları çiçek ballarıyla ki özellikle Doğu Karadeniz Anzer balıyla, Bursa çevresi de kestane balıyla ünlüdür. Buraları unutma haritayı hiç unutma.

CEVAP E

11. Ne demiştik? Arıcılık için bitki örtüsü çeşidi fazla olmalı çünkü tamamen bitkilerin çiçekleriyle besleniyor. O hâlde bitki örtüsünün zayıf olduğu yerler arıcılık için çokta elverişli olmayacak. O hâlde bir numaralı alan yani Güneydoğu Anadolu Bölgesi arıcılık için çokta elverişli olmayacak. Yalnız dikkat et orada da arıcılık yapılır ama diğerlerine göre daha az elverişlidir. Hayvancılıkta olayın mantığını çözdün mü? Genelde nerede yapılır? Nerede yapılmaz? Yapıldığı yerlerin ortak özellikleri nelerdir tarzında sorular. Başka türlü soru sorması da çok zor. Sorabileceklerinin hepsini de zaten sorularla veriyorum.

CEVAP A

12. İpek böceği dut yapraklarıyla beslenen bir canlıdır o yüzden bağlantı doğru. Meralarında büyükbaş hayvancılık yapılan yerler genelde gür otlakların yani alpin çayırlarının görüldüğü yerlerdir. Kıl keçisi makilerin filizlerini çok sever. Koyun yetiştiriciliği yine bozkır bitki örtüsünün hâkim olduğu yerlerde yapılır. Manda için bitki örtüsünden ziyade sulak alanlar önemlidir. O yüzden oradaki bağlantı yanlış.

CEVAP E

1. **İpek böcekçiliğinde ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Adana B) Diyarbakır C) Antalya D) Ankara E) Bursa

2. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili olmasına rağmen balıkçılık yeterince gelişmemiştir.

Balıkçılığın ülkemizde çok fazla gelişmemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

A) Ülkemizde genelde kıyı balıkçılığı yapılması
B) Tatlı su balıkçılığının çok fazla yapılmaması
C) Zararlı balık avlama yöntemlerinin kullanılması
D) Kıyı kirlenmelerinin fazla olması
E) Balıkçılık yapanların sayısının az olması

3. **Ülkemizde balıkçılığı daha çok geliştirebilmek için aşağıdakilerden hangisinin yapılmasına gerek yoktur?**

A) Kıyı balıkçılığı yerine açık deniz balıkçılığı yapılmalıdır
B) Tatlı su balıkçılığı teşvik edilmelidir
C) Zararlı balık avlama yöntemleri engellenmelidir
D) Kıyı kirlenmesi önlenmelidir
E) Balıkçılıkla uğraşanların sayısı artırılmalıdır

4. Ülkemizde açık deniz balıkçılığı yerine daha çok kıyı balıkçılığı yapılmaktadır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Açık denize göre kıyılarımızda balık miktarının daha fazla olması
B) Kıyı balıkçılığının açık deniz balıkçılığından daha kârlı olması
C) Balıkçı teknelerimizin açık deniz balıkçılığı için elverişli olmaması
D) Açık denizlerde balık avcılığının yasak olması
E) Kıyılarda avlanan balıkların ülkemizde daha çok tercih edilmesi

5. Denizlerimizden elde edilen balık miktarına bakıldığında Karadeniz'in ilk sırada olduğu görülmektedir.

Karadeniz'de balık miktarının daha fazla olmasında aşağıdakilerden hangisinin daha çok etkili olduğu söylenebilir?

A) Karadeniz'de balıkçılıkla uğraşanların sayısının fazla olması
B) Karadeniz'in tuzluluk oranının daha fazla olması
C) Karadeniz'in sıcaklık oranının daha fazla olması
D) Karadeniz'in diğer denizlerimize göre daha kuzeyde yer alması
E) Karadeniz'de deniz yosunlarının daha fazla olması

6. Karadeniz'de 200 metre derinlikten sonra canlı yaşamına çok rastlanmaz.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu derinlikten sonra basıncın çok artması
B) Bu derinlikten sonra zehirli gazların bulunması
C) Bu derinlikten sonra sıcaklık değerlerinin çok azalması
D) Bu derinlikten sonra suların tuzluluk oranının azalması
E) Bu derinlikten sonra oksijen miktarının artması

YEDİKLİM

7. Akdeniz balık çeşidinin en fazla olduğu denizimiz olmasına rağmen Akdeniz kıyılarında balıkçılıkla uğraşanların sayısı azdır

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Akdeniz kıyılarında balık tüketiminin az olması
B) Akdeniz'in sularının daha sıcak olması
C) Akdeniz Bölgesinde ekonomik faaliyet kollarının çeşitli olması
D) Akdeniz'de Bölgesinde nüfusun az olması
E) Akdeniz Bölgesinde insanların daha çok madencilikle uğraşması

8. **Aşağıdaki göllerimizden hangisinde tatlı su balıkçılığı yapılması <u>beklenmez</u>?**

A) Eğirdir B) İznik C) Sapanca
D) Ulubat E) Acıgöl

9. **Denizlerde yapılan kültür balıkçılığında ilk sırada yer alan bölgemiz hangisidir?**

A) Akdeniz B) Karadeniz
C) Marmara D) Ege
E) Güneydoğu Anadolu

10. **Ülkemizde ve Dünyada sadece Van Gölü'nde yetişen balık türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnci Kefal B) Aynalı Sazan
C) Turna balığı D) Bodur yayın
E) Dere pisisi

11. **Avlanan iç su ürünleri miktarı düşünülecek olursa 2024 TÜİK verilerine göre hangi gölümüz su ürünleri avcılığında ilk sırada yer alır?**

A) Eymir B) Eğirdir C) Van Gölü
D) Kovada E) Çıldır

12. **Avlanan iç su ürünleri miktarı düşünülecek olursa göllerde avlanan balıklardan hangisi ilk sırada yer almaktadır?**

A) Çapak balığı B) Dere kaya balığı
C) Kababurun D) İnci Kefal
E) Kababurun

13. **2024 TÜİK verilerine göre özellikle denizlerde yapılan kültür balıkçılığında ilk sırada yer alan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İzmir B) Adana C) Mersin
D) Ordu E) Muğla

YEDİİKLİM

1. Bursa dediysen çok geride kalmışın bence kendini bir güncelle. Bursa yıllar önce ilk sıralarda yer alıyordu. 2024 TÜİK verilerine göre ipek böcekçiliğinde artık Diyarbakır ilk sırada yer alıyor.

CEVAP B

2. Balıkçılık yapan bence yeterince var ülkemizde. Başka ülkelerde daha az balıkçı olmasına rağmen modern usuller kullandıkları için balıkçılık yeterince gelişmiştir. Demek ki bu işin balıkçı sayısıyla bir ilgisi yok ama diğer verilenler doğrudur. Aynı konu değişik tarzda bir sonraki gibi de gelebilirdi ikisini de gör mantığını kur diye onu da yazdım.

CEVAP E

3. Mantığı kavradın mı? Bir önceki soruyla aradaki bağlantıyı kurdun mu? Yani ÖSYM burada balıkçılık gelişmemiş derse de balıkçılığı geliştirmek için neler yapmalıyız derse de aynı cevapları vereceğiz. Şöyle örnek vereyim. Geçen yıl neden atanamadık? Yeterince çalışmadığımız için hocam. Peki, bu yıl atanmak için ne yapmalıyız? Çok çalışmalıyız hocam.

CEVAP E

4. Bir kere açık denizlerde balık miktarı kıyılardan daha fazladır. O yüzden açık denizlerde avlanmak normalde daha iyidir ama bizim teknelerimiz açık denizler için gerekli donanıma sahip değildir. Biliyorsun açık denizlere çıktığında belki bir hafta oralarda avlanman gerekir. Ama bizim teknelerimizde depolama, soğutma imkânları kısıtlı olduğundan bu bir hafta içerisinde balıklar bozulabilir. O yüzden biz balıkçılığı kıyılarda ve günübirlik yaparız. Yani balığı o gün kıyılara yakın bir şekilde avlar bozulmadan hemen aynı gün kıyıya çıkarırız. Kısaca sorun teknelerimizin açık denizde avlanmak için yetersiz olmasıdır.

CEVAP C

5. Karedeniz en kuzeyde yer alan denizimizdir. Bu yüzden yani enlemin etkisiyle sıcaklık oranı ve tuzluluk oranı az, oksijen miktarı fazladır. Planktonlar (balıkların yiyecek olarak kullandığı küçük canlılar) oksijen miktarının fazla olduğu suları sevdiği için Karadeniz'de daha fazladır. Plankton sayısının fazla olması balık miktarı sayısını da artırmıştır. Yani balık yiyecek nerede bolsa oraya taşınmış.

CEVAP D

6. Karadeniz'de 200 metre derinlikten sonra hidrojen sülfür gazı bulunmaktadır. O yüzden yani zehirli gazlar olduğu için 200 metre derinlikten sonra canlı yaşamı olmaz.

CEVAP B

7. Akdeniz Bölgemizde enleminde etkisiyle sıcaklık ve tuzluluk fazla olduğundan balık çeşidi fazladır. Bak dikkat et balık miktarı değil çeşidi fazladır. Buna rağmen balıkçılıkla uğraşanların sayısının az olmasının nedeni diğer ekonomik faaliyet kollarının çeşitli olmasıdır. Akdeniz'de tarım, hayvancılık, turizm, ticaret ve sanayi gibi ekonomik faaliyetlerin hepsi yapılmaktadır. Adam balıkçılığı ne yapsın. Karadeniz'de de tam tersi nedenle balıkçılık fazladır. Yani Karadeniz Bölgemizde ekonomik faaliyet kolları kısıtlıdır. Sanayi, turizm, ticaret çok gelişmediğinden insanlar genelde balıkçılığa yönelmektedir.

CEVAP C

8. Bizimki hocam ülkemizde onlarca göl var ne bileyim ben hangisinde balık üretilir hangisinde üretilmez diyor. Kardeşim adı üzerinde bak ne demişim? Hangisinde tatlı su balıkçılığı yapılmaz? Suları acı olanlarda (tuzlu ya da sodalı) haliyle tatlı su balıkçılığı yapılmaz. O raya da bilerek Acıgöl'ü örnek olarak verdim. Adı üstünde suları acı ki Acıgöl adını vermişiz. Yalnız burada dikkat etmen gereken Van Gölüdür. Van Gölü suları sodalı olmasına rağmen balıkçılık yapılır. O da akarsuyun göle karıştığı ağız kısımlarında sadece.

CEVAP E

9. Şimdi derste GAP'la birlikte Güneydoğu Anadolu Bölgesinde deniz balıkçılığı gelişmeye başlamıştır diyorum herkes itiraz etmeden kuzu kuzu yazıyor. Aklıma o geldiğinden Güneydoğu Anadolu Bölgesini de ekledim. Denizlerde kültür balıkçılığı yapabilmem için dalga ve akıntılardan korunaklı alanlar olması gerek. Bunun içinde en uygun yerler koy ve körfezlerdir. Ege Bölgesinde koy ve körfez sayısı yani korunaklı alan fazla olduğundan kültür balıkçılığının en çok yapıldığı bölgemizdir.

CEVAP D

10. Bahsi geçen balık İnci Kefaldir. Bu balık türü Dünyada sadece ülkemizde o da Van Gölünde yer almaktadır. Bu balığı unutma daha önce iki kez soruldu.

CEVAP A

11. 2024 TÜİK verilerine göre göllerden elde edilen balık miktarında 9945 ton ile Van Gölü ilk sırada yer almaktadır. Ama soru değişik tarzda bir sonraki yazacağım gibi de gelebilirdi.

CEVAP C

12. Mantıklı düşün Van Gölü iç sularda yapılan avcılıkta ilk sıradaysa sadece Van Gölünde bulunan İnci Kefalde göllerde avlanan balıklar arasında ilk sırada olacaktır.

CEVAP D

13. 2024 verilerine göre kültür balıkçılığında Muğla ilk sırada yer almaktadır.

CEVAP E

1. İlk Türklerden bu yana madencilik uğraştığımız ekonomik faaliyet kollarından birisi olmuştur.

Aşağıda verilen hangi kurumun açılmasıyla ülkemizde madencilik çalışmaları daha da hız kazanmıştır?

A) Maden Tetkik Arama
B) Madencilik Dairesi
C) Sümerbank
D) Maden Bakanlığı
E) Osmanlı Bankası

2. Madencilik ya da maden çıkarımı fazla sermaye isteyen işlerden birisidir.

Bu bağlamda Maden Tetkik Arama Kurumunun maden çıkarma ve işletmesi için ekonomik açıdan destek sağlamak amacıyla kurulan banka aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etibank B) İş Bankası
C) Sümerbank D) Şekerbank
E) Osmanlı Bankası

3. Ülkemiz maden çeşitliliği açısından oldukça zengin bir ülkedir.

Buna göre ülkemizde maden çeşidinin <u>en fazla</u> olduğu bölge, bölüm ve il sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

A) İç Anadolu – Yukarı Sakarya Bölümü – Eskişehir
B) Marmara – Güney Marmara Bölümü – Bursa
C) Doğu Anadolu – Yukarı Murat Van Bölünü – Van
D) Ege Bölgesi – Kıyı Ege Bölümü - İzmir
E) Doğu Anadolu – Yukarı Fırat Bölümü – Elazığ

4. Ülkemiz yer altı kaynaklarının çeşitliliği açısında oldukça zengindir.

Bu durum üzerinde;

I. Ülkemizde volkanik arazilerin yaygın olması
II. Ülkemizde her jeolojik döneme ait arazinin bulunması
III. Ülkemizde iklim çeşitliliğinin fazla olması

Yukarıda verilen öncüllerden hangisinin ya da hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. **2024 TÜİK verilerine göre madene dayalı ihracatta ilk sırada yer alan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Krom B) Cıva C) Mermer
D) Demir E) Çinko

6. Bazı madenler ya stratejik öneminden ya da zehirli maddeler içermesinden dolayı devlet kontrolü altında çıkarılıp işlenmektedir.

Aşağıda verilenlerden hangisi devlet kontrolündeki madenlere örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) Demir B) Altın C) Uranyum
D) Asbest E) Bor

YEDİİKLİM

7. Aşağıda bazı devlet kontrolündeki madenler ve devlet kontrolünde olma nedenleri eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Altın – Değerli bir maden olduğu için
B) Uranyum – Nükleer silah yapımında kullanıldığı için
C) Asbest – Kanserojen madde içerdiği için
D) Bor – Nükleer füzelerde roket yakıtı olarak kullanıldığı için
E) Toryum – Stratejik öneminden dolayı

8. Doğu Anadolu Bölgesi maden çeşidi ve rezervinin en fazla olduğu bölgelerimizden birisidir. Çeşitlilik çok fazla olmasına rağmen Doğu Anadolu Bölgemizde bazı madenlerin rezervi bulunmamaktadır.

Buna göre aşağıda verilen madenlerden hangisinin rezervi Doğu Anadolu Bölgesinde yer almaz?

A) Demir B) Bor Mineralleri C)Bakır
D) Krom E) Manganez

9. Aşağıda bazı madenlerimiz ve rezervi bulunan sahalar eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Barit – Antalya
B) Boksit – Seydişehir
C) Bakır – Muğla
D) Kaya tuzu – Nevşehir
E) Demir – Dikili

10. I. Kullanım alanı en geniş olan ve dünyada da en çok kullanılan madenlerdendir.
II. Ülkemizde en önemli çıkarım alanları Sivas-Divriği, Hekimhan ve Hasançelebi çevresidir.
III. Zonguldak, İskenderun, Sivas, Kırıkkale illerimizde işlenmektedir.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir B) Bakır C) Çinko
D) Kurşun E) Boksit

11.

Haritada çıkarıldığı ve işlendiği önemli yerler verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çinko B) Mermer C) Barit
D) Kaya tuzu E) Demir

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında çıkarıldığı ve işlendiği yerler verilen madenimiz hangisidir?

A) Çinko B) Krom C) Perlit
D) Bakır E) Demir

YEDİKLİM

1. Ergenekon Destanı'ndan da anladığımız kadarıyla biz Türkler eski çağlardan beri madencilikle uğraşmışız (demirden dağı eritip kendimize yol açıp çıkmamız bunun kanıtıdır). Yalnız ülkemizde madenciliğin hız kazanması Atatürk'ün 1935 yılında Maden Tetkik Arama Enstitüsünü kurmasıyla gerçekleşmiştir.

CEVAP A

2. MTA yani Maden Tetkik Arama kurumuna ekonomik açıdan destek sağlamak için açılan bankamız Etibank'tır. Atatürk'ün direktifiyle 1935 yılında kurulan banka 2001 yılında kapatılmıştır. Şu an sadece Eti Maden İşletmeleri adı altında Kırka, Emet ve Bandırmada bor madeni işlemektedir. Hani var ya Boron, Bormatik, Borel. Bunların hepsini eti maden üretiyor.

CEVAP A

3. Ülkemizde maden çeşidi ve rezervi oldukça fazladır. Bunun nedenini diğer soruda soracağım için burada açıklamayacağım. Şimdilik sadece şunu bil; maden çeşidinin en fazla olduğu bölgemiz Doğu Anadolu, bölümümüz Yukarı Fırat Bölümü ve ilimiz Elazığ'dır.

CEVAP E

4. Yer altı kaynaklarını organik ve volkanik kökenli olmak üzere iki başlık altında inceleyebilirsin. Organik kökenli olanlar genelde enerji kaynağı olarak kullandığımız taş kömürü, linyit, petrol gibi kaynaklardır ve bunların çeşitlenmesinde jeolojik zamanlar etkilidir. Misal birinci zamanda oluşan arazilerde taş kömürü bulunabilirken üçüncü zamanda oluşan arazilerde linyit, petrol yatakları bulunur demiştik hatırladın mı? O hâlde ülkemizde her jeolojik döneme ait arazinin bulunması organik kökenli yeraltı kaynakları açısından zengin olmamızı sağlamıştır. Volkanik arazinin fazla olması da genelde madenler konusunda anlattığımız demir, bakır, çinko gibi yeraltı kaynaklarının fazla olmasını sağlamıştır. Hatırlarsan bir şey daha demiştim. İklim ülkemizde her şeyi az ya da çok etkiler ama yer altı kaynakları yani madenler konusunda etkisi yoktur.

CEVAP D

5. TÜİK verilerine bakılacak olursa maden ihracatında mermer ilk sırada gelmektedir ve bunu bilmen yeterlidir. Şimdi hava atmak için araştırır şu kadar bin ton ihraç etmişiz ya da şu kadar milyon dolarlık ihracat yapmışız derdim ama hem senin hem benim zamanıma yazık. ÖSYM'nin soracağı ve seni bağlayan sadece ilk başta yazdığım.

CEVAP C

6. Demir devlet kontrolünde değildir ama diğer madenler ve onlara ek bir de toryum devlet kontrolündeki madenlerdendir. Hocam neden devlet kontrolünde peki diye sorarsan eğer diğer soruya bak.

CEVAP A

7. Baştan şunu sorayım. Bu soruyu okuduktan sonra bir önceki soruya tekrar dönüp düzeltme yapmıyorsun değil mi? Aa bak devlet kontrolünde bunlarda varmış diye. Yok, yani ben çalışırken yapardım da. Bir sonraki soruda önceki sorunun cevabını bulduracak bir şey varsa hemen değişirdim cevabımı. Neyse burada sadece A şıkkı yanlış. Altın değerli bir madendir fakat devlet kontrolünde olma nedeni cevherin ayrıştırılması sırasında siyanür kullanılmasındandır. Siyanür ise çok zehirli bir maddedir. Bunun yanında uranyum, toryum ve bor mineralleri stratejik öneminden dolayı devlet kontrolündedir. Neden stratejik önemi fazla hocam dersen şıklarda yazıyor işte. Uranyum ve toryum nükleer silah yapımında kullanılabiliyor. Bor ise bu nükleer füzelerin menzilini artırmak için yakıt katkısı olarak kullanılıyor.

CEVAP A

8. Şimdi şöyle düşünüyorsundur. Hocam, o kadar maden çeşidi var. Hangi birini ezberleyim ki? Haklısın gerçekten. Bu soruyu sorma amacımda sana bir püf noktası vermek. ÖSYM burada iki şey üzerinde duruyor genelde. Birincisi belli yerlerde çıkan madenlere yoğunlaşıyor. Misal bor mineralleri sadece Marmara ve çevresinde bulunur. O zaman Doğu Anadolu'da rezervi olmayanda budur. Burada bilmen gereken tüm madenlerin yerlerinden ziyade belli yerlerde yoğunlaşan madenlerdir. Onları öğren baştan bir sonra diğerlerini öğrenirsin. Bir sonraki soruda bir örnek daha vereceğim.

CEVAP B

9. Burada da bilmen gereken şudur. Bakır sadece Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde rezervi bulunan madenimizdir. Yani yine belli iki bölgede çıkıyor. O hâlde Muğla çevresinde bakır yok demektir. Tekrar söylüyorum tüm madenleri tek tek ezberlemek yerine önce belli yerlerde çıkan madenlere yoğunlaş. Onlar bitince de en önemli çıkarım alanlarını ezberle. Misal Sivas/Divriği'den bahsedilemeden demir sorusu gelmez, Konya/Seydişehir anılmadan alüminyum(boksit) sorusu gelmez gibi. Bu belli başlı yerleri ben ne bileyim hocam diyorsan youtube videolarını boşa çekmiyoruz otur da dinle bir zahmet.

CEVAP C

10. Daha önceki iki çözümde bahsettiklerimden biriside buydu işte. Sivas-Divriği anılmadan hangi maden sorulmazmış? Kesinlikle demir demiştik. O hâlde bu madenlerin çıkarıldığı yerlerin hepsini bilmekten ziyade en önemli çıkarım alanını bilmekte fayda vardır.

CEVAP A

11. Çıkarım alanı verilen madenimiz demirdir. ÖSYM madenleri bu şekilde haritalıda sorabilmektedir. O yüzden burada önemli madenlerin işlendiği ve rezervinin bulunduğu alanları harita üzerinde vereceğim. Bu haritaları hafızana kazı ve dikkat et yine Sivas-Divriği orada.

CEVAP E

12. Çıkarıldığı ve işlendiği yer verilen madenimiz bakırdır. Haritayı hafızana kazı.

CEVAP D

1. I. Kuyumculuk
II. Süs eşyası yapımı
III. Elektrik elektronik

Yukarıdaki öncülde verilenlerden hangileri bakırın kullanım alanları içerisinde gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Hemen hemen her bölgemizde rezervi bulunmaktadır.

Ülkemizde rezervi en çok bulunan ve en çok ihraç ettiğimiz madenlerdendir.

Paslanmayan bir maden olduğundan genelde madeni eşya yapımında ve kaplanmasında kullanılır.

Yukarıda özelliklerini verdiğimiz madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alüminyum B) Krom C) Bakır
D) Gümüş E) Bor

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları ve işlendiği yerler verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Demir C) Mermer
D) Kurşun E) Çinko

4.

Yukarıda önemli çıkarım ve işlendiği önemli yerler gösterilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor B) Mermer C) Çinko
D) Bakır E) Boksit

5. Bor mineralleri birçok alanda hammadde olarak kullanılmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bor minerallerinin kullanım alanlarından birisi değildir?

A) Jet ve roket yakıtı katkı maddesi
B) Isıya dayanıklı cam üretiminde
C) Gübre yapımında hammadde olarak
D) Elektrik ve elektronik sanayinde
E) Mobilya sanayinde

6. **Bor madeni kullanılarak yerli otomobilin batarya sında kullanılması planlanan lityum karbonat üretimine, Türkiye'de ilk kez hangi ilimizde başlanmıştır?**

A) Sivas – Divriği
B) Eskişehir – Kırka
C) Konya – Seydişehir
D) Balıkesir – Bandırma
E) İzmir – Ödemiş

7. Tek sıvı madendir ve ülkemizde Konya, Sarayönü, Ödemiş gibi merkezlerden çıkarılmaktadır.

Yukarıda özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Petrol B) Cıva C) Linyit
D) Bakır E) Demir

8.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım ve işlendiği alan verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cıva B) Mermer C) Boksit
D) Zımpara taşı E) Fosfat

9. Alüminyumun hammaddesidir. En önemli çıkarım alanı ve işlendiği yer Seydişehir'dir.

Yukarıda özelikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Boksit B) Fosfat C) Krom
D) Manganez E) Antimon

10. Maden sanayi genelde ulaşım maliyetini azaltmak için maden çıkarım alanlarının yakınına kurulur.

Aşağıda verilen maden çıkarım alanlarından hangisinde o bölgede çıkarılan madeni işleyen sanayi <u>bulunmamaktadır</u>?

A) Küre – Bakır
B) Sivas – Demir
C) Seydişehir – Boksit
D) Maden – Bakır
E) Kayseri – Çinko

11. Aşağıda verilenlerden hangisi önemli mermer çıkarım alanlarından birisi <u>değildir</u>?

A) Denizli B) Afyon
C) Marmara Adası D) Bandırma
E) Adana

12. 2024 TÜİK verilerine göre madene dayalı ihracatta ilk sırada hangi madenimiz gelmektedir?

A) Bakır B) Krom C) Mermer
D) Çinko E) Kurşun

13.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanı verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Demir C) Bakır
D) Mermer E) Feldspat

YEDİİKLİM

1. Kimi sadece üç aldı kimi iki ve üç birlikte düşündü sanırım ama üçünü birden alan çok nadirdir. Ama üçü de bakır madeninin kullanım alanlarındandır. Birincisi altına ayar vermek için kuyumculukta bakır kullanılmaktadır. Ayrıca süs eşyası yapımında (vazo, biblo, tablo) kullanılmaktadır. İyi bir iletken olduğu için de elektrik elektronik ve mutfak eşyası yapımında kullanılmaktadır (ısıyı da elektriği de iyi iletir)

CEVAP E

2. Zaten öncülde tüm özellikleri sıraladım neredeyse. Özelliği verilen madenimiz kromdur. Türkiye de çıkarım alanı çok geniş olan madenlerde de genelde böyle özellik sorar ve hangi maden olduğunu sorar.

CEVAP B

3. Çıkarım ve işlendiği yerler verilen madenimiz kromdur. Burada amaç sana haritalı soru gelirse yaptırabilmek. Göz aşinalığı oluşturmak, bu haritaları kesip duvarına asabilirsin istersen.

CEVAP A

4. Çıkarım ve işlendiği alan verilen madenimiz bor mineralleridir.

CEVAP A

5. Açıkçası kullanım alanı o kadar fazla ki hangi sektörde kullanılmadığını bulmak için baya düşündüm. Çok değerli bir madendir ama bizim kıymetini bilmediğimiz madenlerden birisidir. Şöyle söyleyeyim bor minerallerini tam olarak işleyip satsak (misal roket yakıtı olarak) bu madenden elde ettiğimiz gelir Amerika Birleşik Devletlerindeki milli gelire eşit oluyor. Yaklaşık 25-30 arası kullanım alanına sahip olan bu maden mobilya sanayinde kullanılmamaktadır.

CEVAP E

6. Ülkemizde yerli otomobillerin bataryalarında kullanılmak üzere lityum pil üretimine ilk kez Eskişehir-Kırka Eti Maden tesislerinde başlanmıştır. Bu bilgiyi unutma güncel değeri de var.

NOT: Kayseri ilimizde de bor mineralinden batarya üreten fabrika açılmıştır.

CEVAP B

7. Tek sıvı maden dediğinde olay bitmeli zaten çünkü tek sıvı madenimiz cıvadır. Bazıları oradan hocam ama petrolde sıvı değil mi diyor olabilir. Canım petrol maden değildir. Petrol enerji kaynaklarımızdan birisidir.

CEVAP B

YEDİİKLİM

8. Çıkarıldığı ve işlendiği alan verilen madenimiz boksittir.

CEVAP C

9. ÖSYM sadece alüminyumun hammaddesi aşağıdakilerden hangisidir diye sormuştu. Alüminyumun hammaddesi boksittir. Boksit çeşitli işlemlerden geçtikten sonra alüminyuma dönüştürülür.

CEVAP A

10. Sivas ilimizde demir hem çıkmakta hem de işlenmektedir. Aynı şekilde Seydişehir'de alüminyum yani boksit, Maden'de bakır, Kayseri'de çinko hem çıkarılıp hem işlenmektedir. Kastamonu Küre'den çıkarılan bakırlar ise ulaşım imkânları daha gelişmiş olduğu için Samsun ilimize getirilip işlenmektedir.

CEVAP A

11. Mermer çıkarım alanları aynen bu şekilde bir kez soruldu. O yüzden mermer açısından önemli bazı illeri bilmende fayda var. Mermer rezervi açısından en önemli bazı yerler arasında; Afyon, Kütahya, Marmara Adası, Kırşehir, Tokat, İzmir sayılabilir. Buraları aklından çıkarma.

CEVAP E

12. Bazen öyle sorular var ki uzun uzun açıklamaya gerek yoktur. Bu soruda olduğu gibi, madene dayalı ihracatta en çok ihraç ettiğimiz maden mermerdir. Bu kadar.

CEVAP C

13. Harita mermer yataklarına aittir. Özellikle mermer çıkarım alanlarını iyi öğrenmeni tavsiye ederim.

CEVAP D

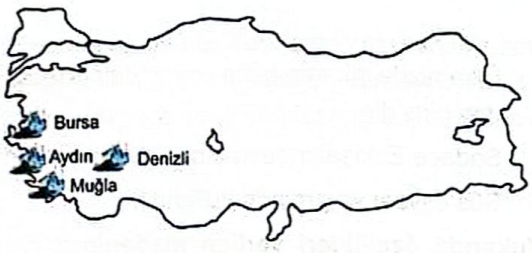
YEDİKLİM

1. • Kesici, delici törpüleyici alet yapımında kullanılır.
• İzmir, Aydın, Muğla çevresinde çıkarılmaktadır.
• İhraç ürünlerimiz arasında yer almaktadır.

Yukarıda özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cıva B) Demir
C) Zımpara taşı D) Oltu taşı
E) Bor minerali

2.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tuz B) Feldspat
C) Zımpara taşı D) Mermer
E) Trona

3. • Deri, konserve, salça ve zeytin sanayinde kullanılır.
• Çankırı, İzmir, Nevşehir önemli çıkarım alanlarıdır.
• Denizlerden, göllerden ya da yer altından elde edilebilen bir madendir.

Yukarıda özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mermer B) Demir
C) Alüminyum D) Tuz
E) Cıva

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mermer B) Cıva C) Tuz
D) Volfram E) Demir

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları ve işlendiği iller verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor Mineralleri B) Kurşun-Çinko
C) Manganez D) Tungsten
E) Perlit

6. • Paslanmaz metal üretiminde, silah sanayinde ve akümülatör imalatında kullanılırlar.
• Kayseri ve Elazığ-Keban çevresinde hem çıkarılmakta hem de işlenmektedir.
• Bu iki maden genelde bir arada bulunmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen madenlerimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kurşun-Çinko B) Bakır-Altın
C) Demir-Çinko D) Barit-Perlit
E) Asbest-Manganez

YEDİİKLİM

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Barit B) Volfram C) Mermer
D) Asbest E) Kurşun

8.
- Çok sert bir maden olduğundan özel sanayi çeliği olarak kullanılmaktadır.
- Dayanıklı bir maden olduğu için ağır iş makinalarında, demiryollarının yapımında ve ampul yapımında kullanılır.
- İç püskürük volkanların olduğu yerde oluşmuş volkanik kökenli madenlerdendir.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Manganez B) Kükürt C) Volfram
D) Barit E) Perlit

9.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanı ve işlendiği yer verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Demir C) Mermer
D) Perlit E) Manganez

10.
- Demir-çelik sanayinde genelde çeliğe sertlik ve dayanıklılık kazandırmak için kullanılır.
- Ülkemizde daha çok Denizli, Trabzon ve Artvin illerimizde çıkarılmaktadır.
- Üretim tüketimi karşılayacak düzeyde değildir bu yüzden bir kısmı ithal edilmektedir.

Yukarıda özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Manganez B) Demir C) Mermer
D) Çinko E) Krom

11.
- Ülkemizde çıkarım alanı en dar olan iki madenden birisidir.
- Sadece Eskişehir çevresinde çıkarılmaktadır.
- Süs eşyası yapımında kullanılır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Oltu taşı B) Lületaşı C) Kükürt
D) Volfram E) Fosfat

12.
- Ülkemizde çıkarım alanı en dar olan madenlerdendir.
- Organik kökenli yeraltı kaynaklarındandır ve süs eşyası yapımında kullanılır.
- Ülkemizde sadece Erzurum çevresinde çıkarılmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Volfram B) Lületaşı C) Oltu taşı
D) Manganez E) Mermer

1. Zımpara taşı hakkında bilmen gereken her şeyi öncülde verdiğim için söyleyecek tek şey var. Özellikleri verilen maden zımpara taşıdır.

CEVAP C

2. Önemli çıkarım alanları verilen madenimiz zımpara taşıdır. Haritayı içselleştir. Birde dikkat et bak buda belli yerlerde yoğunlaşmış sadece Ege çevresinde.

CEVAP C

3. Buna benzer bir soruyu denemede çözdüğümde öğrenci direkt demir demişti. Allah aşkına demiri nasıl çıkardın buradaki öncüllerden bana bir anlat dedim. Hocam konserve sanayi demiş ya diyor. Allah'ım yani abi nasıl bir düşünce tarzı bu maşallah. Arkadaşlar özelliği verilen bariz tuzdur. Deri kokmasın diye atarız ya üstüne bakterileri temizlesin diye. Ayrıca gıda ürünlerinin çoğunda zaten tuz vardır. Rahatlıkla yaparlar dediğim soruda bile kendini yanıltacak bir şey buluyorsun ya helal olsun.

CEVAP D

4. Harita önemli tuz yataklarımızı göstermektedir.

CEVAP C

5. Çıkarım alanı verilen madenimiz kurşun ve çinkodur. Neden böyle verdik dersen kurşun ve çinko genelde bir arada bulunan madenlerdir. Yani iki kanka gibi düşün pek ayrılmıyorlar.

CEVAP B

6. Bir maden hakkında çıkabilecek tüm soruları arka arkaya veriyorum ki o maden hakkında çıkabilecek tüm soruları gör diye. Kopya çekiyor olabilirsin. İlk soruda madeni buldun mu diğerlerini de buluyorsundur. Ama burada mühim olan verdiğimiz maden hakkında çıkabilecek tüm soruları görmen. Özellikleri verilen madenimiz kurşun ve çinkodur.

CEVAP A

7. Çıkarım alanı verilen maden volframdır. Yalnız unutma volframda ÖSYM sadece Bursa-Uludağ çevresini aldı şu ana kadar. Yani volfram dediğinde senin aklına ilk Bursa-Uludağ gelsin. Çünkü en önemli rezerve sahip yer orasıdır. Ama diğerleri de volfram rezervinin bulunduğu alanlardır.

CEVAP B

8. Zaten madenin tüm özelliklerini yazdım. İç püskürük volkanların olduğu yerde (Uludağ gibi) görülen madenlerdendir. İç püskürük olduğu için oldukça sert ve dayanıklı bir madendir.

Not. Magma yüzeye çıkar ve yüzeyde aniden soğursa dayanıksız kayaçlar oluşur. Ama dağın içerisinde (iç püskürük) yavaş yavaş soğumaya maruz kalırsa çok dayanıklı madenler oluşur. O dayanıklı madenlerden biride volfram namı diğer tungstendir.

CEVAP C

9. Çıkarım alanı verilen madenimiz manganezdir. Her zamanki gibi haritayı kesip duvara asıyorsun.

CEVAP E

10. Özellikleri verilen madenimiz manganezdir. Bu özellikleri iyi öğren. Geçmiş yıllarda çıkmış sorulara bakacak olursak bu tür madenlerde ÖSYM çıkarıldığı yerlerden ziyada özelliklerini veriyor ve bizim yaptığımız gibi özelliği verilen maden hangisidir diye soruyor. Gerçi bir önceki soruda harita üzerinde yerleri de verdim. Sen onlara da göz gezdir. Daha öncede belirttiğim gibi burada amacımız bir maden hakkında çıkabilecek tüm soruları arka arkaya sormak ve senin soru kaçırma ihtimalini (inşallah) sıfıra indirmek.

CEVAP A

11. Ülkemizde sadece Eskişehir ve çevresinde çıkarılan tek maden vardır o da lületaşıdır. Süs eşyası yapımında kullanılır. Atanınca inşallah Eskişehir oduncu pazarını bir dolaş istersen.

CEVAP B

12. Bu da Oltu taşıdır. Erzurum ilimizin Oltu ilçesinde çıkarılmaktadır. Tesbih ve yüzük gibi süs eşyalarının yapımında kullanılmaktadır.

CEVAP C

YEDİİKLİM

1.

Ülkemizdeki en önemli rezerv alanı verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

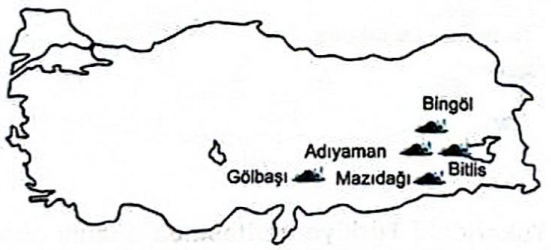
A) Boksit B) Alüminyum C) Demir
D) Kükürt E) Trona

2.
- Kimya sanayinde, zirai mücadelede ve gübre üretiminde kullanılır.
- Petrol rafinerilerinden yan ürün olarak elde edilebilmektedir.
- Ülkemizde en önemli rezervi Isparta/Keçiborlu'da bulunmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Asfaltit B) Kükürt C) Asbest
D) Feldspat E) Perlit

3.

Yukarıda önemli çıkarım alanları verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Altın B) Cıva C) Kükürt
D) Feldspat E) Fosfat

4.
- Gübrenin hammaddelerinden birisidir.
- Üretimi tüketimi karşılamaz bu yüzden Fas, Tunus ve Cezayir gibi ülkelerden ithal edilir.
- Suni gübre üretiminde dışa bağımlı olmamızın nedeni bu madendir.
- Ülkemizde genelde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde çıkarılır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kükürt B) Cıva C) Bor
D) Fosfat E) Trona

5. I. Bor mineralleri
II. Fosfat
III. Kükürt

Yukarıda verilen madenlerden hangileri suni gübre üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

6.
- Suya dayanıklı madenlerimizden birisidir.
- Deri, cam, kauçuk sanayinde ve kuyulara sızdırmazlık kazandırmak için kullanılır.
- Antalya, Muş ve Gaziantep çevresinde çıkarılır.

Yukarıda özellikleri sıralanan madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Barit B) Mermer C) Trona
D) Fosfat E) Perlit

YEDİİKLİM

7. Aşağıda bazı madenlerimiz ve rezervinin bulunduğu alanlar eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Barit – Antalya
B) Trona – Ankara
C) Fosfat – Mardin
D) Bor – Erzurum
E) Feldspat – Aydın

8. **Aşağıda verilen madenlerimizden hangisi önemli ihraç ürünleri arasında yer almaz?**

A) Bor B) Mermer C) Dolomit
D) Krom E) Fosfat

9. • Soda külü üretiminde kullanılmaktadır.
• Ülkemizdeki en önemli çıkarım alanı Ankara/Beypazarı'dır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Trona B) Feldspat C) Perlit
D) Fosfat E) Dolomit

10.

Yukarıda önemli çıkarım alanı verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Perlit B) Trona C) Asbest
D) Fosfat E) Demir

11. • İnşaat sektöründe çatı ve zemin yalıtım malzemesi olarak aynı zamanda çimento ve alçı bağlayıcı olarak kullanılır.
• Gözenekli yapısı nedeniyle toprağın havalanmasını sağlar ve drenaj sistemini düzenler bu sebeple tarım arazilerinde kullanılabilir.
• Bayburt, Muş, Erzurum, Van, Nevşehir, Balıkesir gibi birçok alanda çıkarılmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Trona B) Volfram C) Perlit
D) Dolomit E) Altın

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanı verilen ve dünyadaki en iyi iletkenlerden birisi olan maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çinko B) Demir C) Altın
D) Bakır E) Gümüş

1. Isparta/Keçiborlu dendi mi aklına hemen kükürt gelsin. Ya da tersten söyleyeyim Isparta/Keçiborlu anılmadan kükürt sorusu gelmez. Ama dikkat edersen çıkarım alanı demedim. Çünkü günümüzde rezervi azaldığı gerekçesiyle o yatak işletilmiyor artık. Lakin ÖSYM sana çıkarılıp çıkarılmadığını değil rezervini sorar hep. O yüzden mutlaka öğren. Misal 2013 te direkt sorduğu sorulardan birisi buydu.

CEVAP D

2. Özellikleri verilen madenimiz kükürttür. Ülkemizdeki en önemli rezervi Isparta/Keçiborlu'da bulunmaktadır fakat rezervi yetersiz olduğu için çıkarımı durdurulmuş ve Keçiborlu'da bulunan kükürt fabrikası da kapanmıştır. Günümüzde daha çok petrol rafinerilerinden petrolün yan ürünü olarak üretilmektedir.

CEVAP B

3. Çıkarım alanı verilen madenimiz fosfattır.

CEVAP E

4. Aklında kalsın diye öncülde zaten özelliklerin hepsini veriyorum. Özellikleri sıralanan maden kükürttür. Madenlerde nasıl soru geleceğini az çok anlamışındır bence. Ya harita verip hangi madenin çıkarım alanı verilmiş diye soracak ya da madenin özelliklerini verip hangi madenimiz diye soracak.

CEVAP D

5. Verilen madenlerden üçü de suni gübre üretiminde kullanılır. Sanayi kuruluşlarını anlatırken göreceksin. Gübre üretim tesislerinden bazıları bu madenlerin çıkarıldığı yerlere yakın olarak kurulmuştur.

CEVAP E

6. Özellikleri verilen madenimiz barittir. Barit suya oldukça dayanıklı madenlerden birisidir. Suya dayanıklı olduğu içinde kuyulara sızdırmazlık kazandırmak için kullanılır. Yine aynı özelliğinden dolayı deri, boya, kauçuk ve cam sanayinde kullanılmaktadır. En önemli çıkarım alanı Antalya'dır. Bu maden hakkında bir kez 1999 yılında soru geldi sonra hiç sorulmamıştı ama 2012 yılında bir kez daha sordu. O sorunun benzerini de bir sonraki soruda verdim.

CEVAP A

YEDİTİKLİM

7. Belki buradaki madenlerin çoğunun çıkarıldığı yeri bilmiyorsundur. O yüzden dip köşede kalmış madenleri ve çıkarıldığı yerleri seçtim hep. Sınavda da böyle bir soruyla karşılaşınca bakıp kalıyorsun. Ama sana defalarca dedim ki olayı mantığını kullanarak hallet. Endişeye kapıldığında en bariz cevabı göremiyorsun. Ne dedim daha önce sana? Belli yerlerde çıkan madenlere dikkat et. Bor sadece Marmara ve çevresinde çıkarılır. O hâlde Erzurum çevresinde bor minerali yoktur deyip işaretleyeceksin. ÖSYM soruyu bu derece basit sormuştu ama bazı canlar bariti hiç duymadıklarından ona takıldılar kaldır. Güzelim soruyu kaçırdılar.

CEVAP D

8. Daha önce söylediğimi hemen unutmadın inşallah? Ülkemizde üretilen fosfat ihtiyacımızı karşılamaz bu yüzden Fas, Tunus ve Cezayir gibi ülkelerden ithal edilir. Gübrenin hammaddesidir. Bu yüzden gübrede dışa bağımlı olmamızın nedeni de bu madendir. Mantığını anla diye soruyorum bu soruları. En yaygın kullanılan 90 madenin 77 si ülkemizde var. Hangisi ihraç ürünü hangisi ithal ürünü tek tek hepsini bilmene gerek yok. Burada fosfat gibi bazı önemli madenler vardır. Onları bilmen yeterlidir. Ya da bor mineralinde dünyada ilk sırada olduğumuzu zaten biliyorsun. Mermerin en çok ihraç ettiğimiz maden olduğunu söyledik. Buralardan yola çıkarak çeşitli yerlerden bağlantı kurarak soruyu cevaplamaya çalış. Emin ol o zaman daha başarılı olacaksın.

CEVAP E

9. Ankara/Beypazarı dediği anda aklına hemen trona gelsin. Bu madenin diğer özelliklerini soru kökünde yazdım zaten. Bunun dışında bilmen gereken yine Ankara/Beypazarı'nda trona işleyen fabrikamız bulunmaktadır.

CEVAP A

10. Haritada verilen madenimiz tronadır. En önemli çıkarım alanı Ankara/Beypazarı'dır ama bunun yanında Ankara/Sincan ve Kazan'da da trona yatakları mevcuttur.

CEVAP B

11. Madene ait verilebilecek özelliklerin hepsini yazdığım için çok açıklamaya gerek duymayacağım yine. Özellikleri verilen madenimiz perlittir. Burada amacım sana soru sorarken bir yandan da öğrenmeni sağlamak o yüzden genelde madenin tüm özelliklerini veriyorum.

CEVAP C

12. Haritada çıkarım alanı verilen madenimiz altındır.

CEVAP C

1.
- Büyük bir kısmı demir-çelik ve cam sanayinde kullanılır.
- Kahramanmaraş, Hatay, Mersin, Kayseri ve Adana çıkarıldığı başlıca illerdir.
- Beyaz renkli bir maden olup bahçe peyzaj çalışmalarında da kullanılır.
- İhraç ettiğimiz ürünlerdendir.

Yukarıda özelliği verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Asbest B) Dolomit C) Feldspat
D) Trona E) Krom

2. Ülkemizde rezervi <u>en çok</u> bulunan maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor B) Mermer C) Dolomit
D) Linyit E) Demir

3.
- Cam, seramik, kaynak elektrotları ve boya sanayinde kullanılan önemli bir madendir.
- Aydın, Yozgat, Kırşehir ve Ardahan çevrelerinde çıkarılır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz hangisidir?

A) Mermer B) Trona C) Feldspat
D) Krom E) Bakır

4. Tuğla yapımında, magnezyum tuzları, ilaç ve çimento sanayinde, araba lastiği kâğıt ve şeker gibi daha bir çok alanda hammadde olarak kullanılır. Ülkemizdeki rezervinin önemli bir kısmı Konya, Eskişehir ve Kütahya çevresinde yer almaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Asfaltit B) Perlit C) Trona
D) Manyezit E) Dolomit

5.
- 14 bin dereceye kadar ısıya dayanabilmektedir.
- İtfaiyecilerin elbiselerinde, fren balatalarında ve başka ısıya dayanıklı araç gereç yapımlarında kullanılmaktadır.
- Devlet kontrolündeki madenlerden birisidir.

Yukarıda özelliği verilen madenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Manganez B) Perlit C) Asbest
D) Trona E) Asfaltit

6. Dünya rezervinin yarısından fazlasına sahip olduğumuz maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor Minerali B) Manganez
C) Fosfat D) Altın
E) Bakır

YEDİİKLİM

7. **Aşağıda verilen yeraltı kaynaklarından hangisi organik kökenlidir?**

A) Demir B) Bakır C) Çinko
D) Kurşun E) Linyit

8. Enerji kaynakları kendi içerisinde yenilenebilir ve yenilenemeyen olmak üzere iki gruba ayrılabilir.

Aşağıda verilen enerji kaynaklarından hangisi yenilenebilir enerji kaynaklarına örnek olarak gösterilebilir?

A) Taş kömürü B) Akarsu C) Doğal gaz
D) Petrol E) Linyit

9. Bazı enerji kaynakları enerji üretimi için kullanıldıklarında çevreye çok fazla zarar verebilmektedir.

Aşağıdaki enerji kaynaklarımızdan hangisinin çevreye verdiği zarar diğerlerine göre <u>daha azdır</u>?

A) Petrol B) Linyit C) Asfaltit
D) Doğal gaz E) Taş kömürü

10. **Aşağıda verilen enerji kaynaklarından hangisinin enerji üretiminde kullanılması durumunda çevreye verdiği zarar diğerlerine göre <u>daha az</u> olur?**

A) Linyit B) Jeotermal C) Petrol
D) Doğal gaz E) Taş kömürü

11. **2024 TÜİK verilerine göre ülkemizde <u>en fazla</u> enerji ürettiğimiz enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Güneş B) Doğal gaz C) Petrol
D) Hidroelektrik E) Kömür

12. **2024 TÜİK verilerine göre <u>en fazla</u> enerji ürettiğimiz yerli enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Linyit B) Taş kömürü
C) Hidroelektrik D) Asfaltit
E) Rüzgâr

YEDİİKLİM

1. Özellikleri verilen madenimiz dolomittir. Aslında bahçelerde falan çiçeklerin dibinde çoğunuz görmüşünüzdür. Beyaz renkli parlak bir taş gibidir.

CEVAP B

2. Yaklaşık 16 milyar tonluk rezerviyle dolomit ülkemizde rezervi en fazla olan madendir. Yaklaşık 13 milyar tonluk rezerviyle mermer ikinci sırada gelmektedir. Şunu karıştırma sakın biz bor rezervi açısından dünyada ilk sıradayız tamam ama ülkemizde rezervi en fazla olan maden bor değil dolomittir.

CEVAP C

3. Özellikleri sayılan madenimiz feldspattır. Bunlar çok sorulan madenler değil ama yine de ülkemizde bolca bulunduğu için feldspat, dolomit, perlit gibi madenleri de anlatmak istedim.

CEVAP C

4. Özellikleri verilen madenimiz manyezittir. Bunları sadece aklının bir köşesinde kalsın diye veriyorum yoksa çok sorulan madenlerden değil.

CEVAP D

5. Asbest yaklaşık 14 bin derece ısıya dayanabildiği için daha çok ısıya dayanıklı araç gereç yapımında kullanılır. İtfaiyeci elbiseleri, fren balataları, kefen yapımı gibi, şaka tabi ki kefen yapımında kullanılmaz. Ama yapılsa ülkemizde iyi satardı. Ateşten koruyan kefen adı altında.

CEVAP C

6. Dünya bor rezervinin yaklaşık %74'ü bizim ülkemizde bulunmaktadır. Buna rağmen değerini hiç bilmediğimiz madenlerden birisidir.

CEVAP A

7. Bunu daha önce anlattım mı hatırlamıyorum ama hazır enerji kaynaklarına gelmişken bir daha anlatmak istedim. Yeraltından çıkarıp enerji kaynağı olarak kullandığımız (taş kömürü, linyit, petrol, asfaltit gibi) ürünler organik kökenlidir. Organik kökenli olup ta enerji kaynağı olarak kullanmadığımız birde Oltu taşı vardı. Bunu da unutma lütfen.

CEVAP E

8. Jeotermal hariç yer altından çıkardığımız enerji kaynaklarının hepsinin bir rezervi vardır ve o yüzdende yenilenemeyen yani tükenebilir enerji kaynaklarındadır. Ama doğanın bize verdiği enerji kaynakları var ya (rüzgâr, güneş, jeotermal, akarsu, dalga, met-cezir yani gelgit gibi) onların hepsi de yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Şöyle düşünürsen daha rahat anlarsın. Arap yarımadasındaki petrolün 15 yıllık ömrü kaldı. Bitmek üzere. Türkiye'de şu kadar taş kömürü, şu kadar linyit rezervi var diyoruz yani o rezerv bittiğinde tükenecek. Peki hiç ülkemizde şu kadar rüzgâr rezervi kaldı ya da ülkemizde üç yıllık güneş rezervi var arkadaşlar üç yıl sonra bir daha güneş doğmayacak diyeni gördün mü? Öyle bir şey iddia eden çıkarsa bırak dersi falan yat kalk namaz kıl bence dünyanın sonu gelmiş demektir.

CEVAP B

9. Organik kökenli olan (yenilenemeyen) enerji kaynaklarının çevreye verdiği zarar diğerlerine göre daha fazladır. Yenilenemeyen enerji kaynakları içerisinde ise en temiz olanı doğal gazdır. Yalnız dikkat et şıklarda verilenlerin hepsi yenilenemeyen enerji kaynağı ise doğal gaz en temiz olacak yalnız bir sonraki soruda sorduğum gibi olursa şıklar cevap değişir. İstersen bir sonraki soruya bakalım.

CEVAP D

10. Bak burada bir önceki sorudan farklı olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından birisi olan jeotermal var. Şıklarda burada olduğu gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından biri varsa bu kez doğal gaz değil onlardan birisini alacaksın yani rüzgâr, akarsu, jeotermal yada güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının çevreye verdiği zarar daha azdır. Hocam peki hepsi de yenilenebilirse hangisini alacağız diye sorup şansını zorlama. Öyle bir soru sorarsa soru yanlış olur ama ÖSYM her zaman en temiz olarak jeotermali gösterdi bunu da bil.

CEVAP B

11. TÜİK verilerine göre en fazla enerji kömürden elde edildi. Yalnız bu her yıl değişebiliyor. O yüzden instagram hesabımızı takip et orada değişen bilgileri hemen veriyoruz.

CEVAP E

12. Bak dikkat ettinse bu kez en fazla enerji üretiğimiz YERLİ enerji kaynağını sormuşuz. Yerli dendiği için burada cevap Hidroelektrik olur. Çünkü biz doğal gazında kömüründe önemli bir kısmını dışardan alıyoruz.

CEVAP C

YEDİİKLİM

1. **Aşağıda verilen enerji kaynaklarından hangisini enerji üretiminde kullanmak ülkemizde döviz çıktısına neden olur?**

A) Doğal gaz B) Linyit C) Güneş
D) Hidroelektrik E) Rüzgâr

2. • Doğal gazın büyük bir kısmında dışa bağımlıyız yani Rusya, Azerbaycan gibi ülkelerden ithal etmek zorunda kaldığımız enerji kaynağıdır.
• Doğal gazda şimdilik dışa bağımlı olmamıza rağmen enerji üretiminde önemli bir yere sahiptir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Diğer enerji kaynaklarına göre daha ucuz olması
B) Çevreye verdiği zararın nispeten daha az olması
C) Kalorisinin daha fazla olması
D) Yerli enerji kaynaklarımızın yetersiz olması
E) En verimli enerji kaynağı olması

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım alanları verilen enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taş kömürü B) Linyit C) Asfaltit
D) Petrol E) Rüzgâr

4. **Aşağıda verilen enerji kaynaklarımızdan hangisi diğerlerine göre daha eski jeolojik zamanlarda oluşmuştur?**

A) Linyit B) Asfaltit C) Turba
D) Taş kömürü E) Petrol

5. • Ülkemizde oldukça sınırlı alanlarda çıkarılır.
• Kalorisi oldukça yüksektir bu yüzden demir çelik sanayinde enerji kaynağı olarak kullanılır.

Yukarıda özellikleri verilen enerji kaynağımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Linyit B) Petrol C) Turba
D) Asfaltit E) Taş kömürü

6. **Aşağıda verilen termik santrallerden hangisi enerji üretiminde taş kömürü kullanmaktadır?**

A) Demirköprü B) Soma C) Çatalağzı
D) Ambarlı E) Çayırhan

YEDİKLİM

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında ülkemizdeki önemli çıkarım alanları verilen enerji kaynağımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taş kömürü B) Petrol C) Linyit
D) Asfaltit E) Jeotermal

8. Ülkemizde yayılış alanı en geniş olan yeraltı kaynaklarından biriside linyittir ve ülkemizde linyit yatağının bulunmadığı bölge yoktur.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Dağlık ve engebeli bir ülke olmamız
B) Genç oluşumlu bir ülke olmamız
C) Ülkemizde kırıklı yapının çok olması
D) Ülkemizde sıcak su kaynaklarının çok olması
E) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması

9. Aşağıda verilenlerden hangisi linyitle çalışan termik santrallerimize örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) Soma B) Yatağan C) Seyitömer
D) Çatalağzı E) Çayırhan

10. Linyit rezervinin <u>en çok</u> bulunduğu bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ege B) Marmara
C) Karadeniz D) İç Anadolu
E) Akdeniz

11. I. Petrol
II. Doğal gaz
III. Linyit

Yukarıda verilen enerji kaynaklarından hangisinin ülkemizde enerji üretiminde kullanılması diğerlerine göre <u>daha az</u> maliyetli olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında çıkarıldığı ve işlendiği yerler verilen enerji kaynağımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Linyit B) Petrol
C) Taş Kömürü D) Asfaltit
E) Doğal gaz

YEDİTEPE

1. Burada tabi ki ithal etmek zorunda kaldığımız enerji kaynaklarına bakacağız. Petrol, doğal gaz gibi enerji kaynaklarının büyük bir kısmını dışardan almaktayız o yüzden bu enerji kaynaklarını enerji üretiminde kullanıyor olmamız döviz çıktısına neden olacaktır. Hocam madem dışa bağımlıyız o hâlde neden enerji üretiminde en çok kullandığımız üç enerji kaynağı içerisinde doğal gaz gelmektedir diyorsan bunun cevabını diğer soruda arayalım.

CEVAP A

2. En başta şunu söyleyeyim ülkemizde enerji kaynağı oldukça fazladır ama maalesef bunlara şu ana kadar gerekli önemi göstermedik. Yani doğal gazı tercih etmemizin nedeni o değildir. Daha öncede bahsetmiştim. Yenilenemeyen enerji kaynakları içerisinde en temiz olanı doğal gazdır. Şunu da belirteyim burada enerji üretiminden kastımız sadece elektrik enerjisi değil. Doğal gaz özellikle evlerde ısı enerjisi üretmek içinde fazlasıyla kullanılmaktadır. Biliyorsunuz artık kalorifer sistemlerinin çoğu doğal gaz ile ısı üretmektedir. Önceden ısı enerjisi olarak kullandığımız kömür ve türlerinin çevreye verdiği zarar çok fazla olduğu için özellikle ısı enerjisi üretmek için doğal gaz tercih edilmektedir. Kısaca özellikle ısı enerjisi üretmede doğal gazın çevreye verdiği zarar diğerlerine göre daha az olduğu için dışa bağımlı olmamıza rağmen doğal gaz daha çok tercih edilmektedir. Enerji kaynaklarından soru olarak gelebilecek genel soruları bitirdiğimize göre şimdi enerji kaynaklarını tek tek inceleyebiliriz.

CEVAP B

3. Çıkarım alanı verilen enerji kaynağımız taş kömürüdür. Daha da diyecek bir şey yok.

CEVAP A

4. Sanırım hatırlıyorsundur taş kömürü birinci jeolojik zamanda, linyit, petrol, doğal gaz gibi enerji kaynaklarımız ise üçüncü jeolojik zamanda oluşmuştur. Yani bunlar içerisinde en eski olanı taş kömürü, en yakın zamanda oluşanı turbadır.

CEVAP D

5. Taş kömürü birinci jeolojik zamanda oluşmuş enerji kaynağımızdır bu yüzden de kalorisi oldukça yüksektir. Ürettiği enerji miktarı çok fazla olduğu için demir çelik sanayinde demirin eritilmesi için (enerji kaynağı) olarak kullanılır. Ülkemizde birinci zamanda oluşan arazi az olduğu içinde çıkarım alanı oldukça sınırlıdır. Sadece Zonguldak ve çevresinde çıkarılır.

CEVAP E

6. Demirköprü barajlarımızdan birisidir ve enerji üretiminde akarsu kullanır. Soma ve Çayırhan linyitten enerji üreten termik santrallerimizdendir. Ambarlı doğal gaz kullanmaktadır. Verilenler içerisinde sadece Çatalağzı termik santrali taş kömürüyle çalışmaktadır.

CEVAP C

YEDİİKLİM

7. Ben bunu yapmışındır diye düşünüyorum. Ülkemizde yayılış alanı en geniş olan enerji kaynaklarından birisi de linyittir. Peki, hocam neden bu kadar fazla alana yayılmıştır? İstersen bunun cevabını bir sonraki soruda arayalım.

CEVAP C

8. Ülkemiz genç oluşumlu bir ülkedir. Yani büyük oranda üçüncü jeolojik zamanda oluşmuş ülkelerden birisiyiz. Linyitin oluşum zamanına bakarsak yine üçüncü zamanda oluşan enerji kaynaklarından birisi olduğunu görürüz. Kısaca hem ülkemizin hem de linyitin genç oluşumlu olması (ikisi de üçüncü zamanda oluşmuş) ülkemizde linyit yatağının çok olmasını sağlamıştır.

CEVAP B

9. Ülkemizde linyit bol olduğu gibi linyitle çalışan termik santral sayısı da oldukça fazladır. Ülkemizde yaklaşık 30 civarı kömürle çalışan termik santral vardır ve bir o kadarda yapılması planlanmaktadır. Hal böyle olunca hepsini ezberlemek saçmalık olur. Ama Çatalağzı termik santrali ülkemizde taş kömürüyle çalışan tek termik santraldir. Diğerleri ya ithal kömür ya linyit kullanmaktadır. Çatalağzı termik santralini bildiğin zaman işler kolaylaşır. O tek olduğu için onu aklıda tutmak daha kolay olur. Ayrıca ÖSYM bu tür sorularda genelde bu mantığı kullanıyor. Bilmen gereken önemli olan ya da bir tane olanları yanlış cevap olarak veriyor ki mantığını kullan diye. Oturup ta ülkedeki tüm termik santralleri ezberlemeye kalkma diyor.

CEVAP D

10. Linyit rezervinin en fazla olduğu bölgemiz Akdeniz Bölgesidir. Burada özellikle Afşin-Elbistan ilk sırada gelir.

CEVAP E

11. Benzeri bir soruyu daha önce sormuştum. Doğal gaz ve petrolün büyük kısmını başka ülkelerden almak zorunda olduğumuz için bunlardan enerji üretilmesi daha maliyetli olacaktır. Linyit ise yerli enerji kaynaklarındandır ve ülkemizde rezervi oldukça fazladır. Bu yüzden enerji üretiminde linyit kullanılması daha az maliyetli olacaktır.

CEVAP C

12. Çıkarıldığı ve işlendiği yer verilen enerji kaynağımız petroldür. Özellikle petrol haritasını iyi öğren.

CEVAP B

1. **Aşağıda verilen illerimizden hangisi önemli petrol çıkarım alanlarından birisi değildir?**

A) Raman B) Garzan C) Kurtalan
D) Adıyaman E) İzmir

2. **Aşağıdaki illerimizden hangisinde petrol rafinerisi bulunmaz?**

A) İzmir B) İzmit C) Mersin
D) Kırklareli E) Batman

3. • Deniz kıyısında olan petrol rafinerilerimizden birisidir.
• Günümüzde rafineriden çok petrolün depolanması görevini üstlenmiştir.

Yukarıda özellikleri verilen petrol rafinerimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Batman B) İzmir C) İzmit
D) Kırıkkale E) Mersin

4. **Aşağıdaki petrol rafinerilerimizden hangisi hammaddeye yakın olarak kurulmuştur?**

A) Batman B) Mersin C) İzmit
D) İzmir E) Kırıkkale

5. **Mersin, İzmir, İzmit gibi petrol rafinerilerimizin kurulduğu yerler düşünülecek olursa rafineri için buraların seçilmesinde hangi özelliklerinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Hammaddeye yakın olmaları
B) Ulaşım yollarının kavşağında bulunmaları
C) Denize kıyılarının bulunması
D) Ticaretin geliştiği merkezler olması
E) Otomobil sayısının fazla olduğu iller olması

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında önemli çıkarım ve işlendiği alanlar verilen enerji kaynağımız hangisidir?

A) Petrol B) Doğal gaz C) Linyit
D) Taş kömürü E) Asfaltit

7. I. Ovaakça
II. Hamitabat
III. Ambarlı

Yukarıda verilenlerden hangileri doğal gazdan elektrik enerjisi ürettiğimiz termik santrallerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. **2020 yılında Türkiye'nin en büyük doğal gaz rezervi nerede bulundu?**

A) Karadeniz'de Tuna 1 hattında
B) Tuz Gölünde
C) Marmara Denizinde
D) Akdeniz'de
E) Ege Denizinde

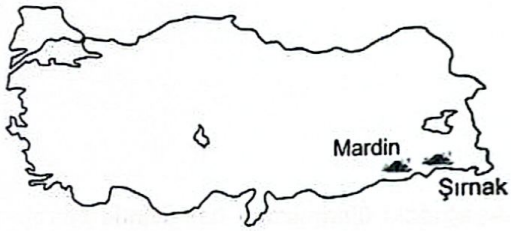
9. **Karadeniz'de Türkiye'nin en büyük doğal gaz rezervini bulan sondaj gemimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Tuna 1 sondaj gemisi
B) Fatih sonda gemisi
C) Yavuz sondaj gemisi
D) Kanuni sondaj gemisi
E) Beyazıt sondaj gemisi

10. **Ülkemizin ve Dünyanın en büyük doğal gaz deposu hangi gölümüzün altına yapılmaktadır?**

A) Beyşehir Gölü
B) Acıgöl
C) Marmara Gölü
D) Tuz Gölü
E) Eymir Gölü

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında çıkarım alanı verilen enerji kaynağımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taş kömürü
B) Linyit
C) Petrol
D) Doğal gaz
E) Asfaltit

12. • Petrol kökenli katı bir yakıttır.
• Boya, vernik, oto lastiği, elektrik yalıtımı gibi birçok alanda kullanılır.
• Ülkemizde Güneydoğu Anadolu Bölgesinde özellikle Şırnak ve Mardin çevresinde çıkarılır.

Yukarıda özellikleri verilen enerji kaynağımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Asfaltit B) Petrol C) Linyit
D) Doğal gaz E) Taş kömürü

1. Sana belli yerlerde çıkan yeraltı kaynaklarına dikkat et demiştim. Bak petrolün önemli bir kısmı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde çıkarılmaktadır. Aklında böyle kodlarsan Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki iller haricinde başka bir ilde olmayacağını rahatlıkla bilirsin. Hocam ama ben Raman, Garzan, Kurtalan gibi yerleri hiç duymadım ne bileyim Güneydoğuda olduklarını diyorsan kızarım artık. İzmir'in Güneydoğuda olmadığını biliyorsundur en azından diye düşünüyorum.

CEVAP E

2. Kırklareli değil canım Kırıkkale'de petrol rafinerimiz vardır. Orta Anadolu petrol rafinerisi Kırıkkale'dedir.

CEVAP D

3. Mersin petrol rafinerimiz artık rafineri görevinden ziyada petrolün depolanması işini üstlenmiştir unutma.

CEVAP E

4. Yine mantığını kullanman gereken bir soru. Petrolün önemli bir kısmının Güneydoğu Anadolu Bölgesinde çıkarıldığını söylemiştim. O hâlde Güneydoğuda yer alan Batman rafinerimiz hammaddeye yakın olarak kurulmuş demektir. Batman'ın Güneydoğu'da olduğunu bilmiyorsan ona da yapacak bir şeyim yok artık.

CEVAP A

5. Boru hatlarının bu kadar yaygın olmadığı zamanlarda petrol daha çok sıvı yük gemileriyle yani tankerlerle taşınmaktaydı. Günümüzde de önemli bir kısmı hâlâ sıvı yük gemileriyle taşınmaktadır. O yüzden petrol rafinerilerinin denize kıyısı olan yerlerde kurulmasına özen gösterilmiştir. Ülkemizde Kırıkkale ve Batman hariç rafineriler denize kıyısı olan yerlerde kurulmuştur. Batman rafinerisi de zaten hammaddeye yakındır. Yani denize kıyısı olmasına gerek yoktur.

CEVAP C

6. Çıkarım ve işlendiği alanlar verilen enerji kaynağımız doğal gazdır. Doğal gaz çıkarım alanı olarak üç yeri özellikle unutma Mardin/Çamurlu, Siirt ve Hamitabat.

CEVAP B

7. Benim öğrenciler doğal gazla çalışan termik santralleri OHA diye kodlamışlar. Yani Ovaakça, Hamitabat ve Ambarlı. Ülkemizde doğal gazla çalışan çok fazla termik santral bulunmaktadır ama ÖSYM hep bu üçüne değindi. İnşallah bu yılda öyle yapar. Sayıları çok fazla olduğundan diğerlerini zaten ezberleyemezsin.

CEVAP E

8. Türkiye'nin en büyük doğal gaz rezervi 2020 yılında Karadeniz'de Tuna 1 hattında bulunmuştur. Bulunan rezervin yaklaşık 320 milyar metreküp olduğu belirtilmiştir. Bu ve bundan sonraki yazacağım soru coğrafyadan çok genel kültür kısmında soru olarak karşımıza gelebilir. Bunları güncel bilgi olarak bir köşeye not al.

CEVAP A

9. Daha öncede belirttiğim gibi bu soruda güncelde karşımıza çıkabilir. Ülkemizde şu anda dört sondaj gemisi bulunmaktadır. Bunlar Fatih, Yavuz, Kanuni ve Abdulhamit Han sondaj gemileridir. Karadeniz'de yaklaşık 320 milyar metreküplük doğal gaz rezervini bulan ise Fatih sondaj gemisidir.

Not. Bu arada yine güncelde karşına çıkabilir. Türk Dil Kurumu tarafından petrol-yeryağı, doğal gaz-yer gazı olarak adlandırılmıştır. Yani petrol ve doğal gazın Türkçe isimleri verdiklerim olmuştur. Daha önce genel kültür sorularında selfienin Türkçe karşılığı sorulmuştu. Onun Türkçe karşılığı da öz çekimdir.

CEVAP B

10. Rusya'dan Mavi Akım boru hattıyla ülkemize gelen doğal gazların önemli bir kısmının depolanacağı Türkiye'nin en büyü doğal gaz deposu Tuz Gölünün altına yapılmaktadır. Tamamlandığında yaklaşık 5 milyar metreküp doğal gaz depolama kapasitesine sahip olacak.

CEVAP D

11. Çıkarım alanı verilen enerji kaynağımız asfaltittir. Her zamanki gibi yerleri unutma. Bak yine sadece Güneydoğu Anadolu Bölgesinde çıkarılmakta. Çünkü petrol türevi enerji kaynaklarından birisidir daha doğrusu petrol ve linyit arası bir enerji kaynağıdır.

CEVAP E

12. Özellikleri verilen enerji kaynağımız asfaltittir. Bu özellikler unutma. Bugünlerde asfaltit gündeme gelmeye başladı.

CEVAP A

YEDİİKLİM

1. Ülkemizde asfaltit ile çalışan ilk ve tek termik santral aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şırnak/Silopi
B) İzmir/Aliağa
C) Mersin/Ataş
D) Elâzığ/Maden
E) Hakkâri/Yüksekova

2. Ülkemizde rezervi <u>en az</u> olan enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğal gaz
B) Petrol
C) Asfaltit
D) Linyit
E) Akarsu

3. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde enerji kaynağı olarak <u>kullanılmaz</u>?

A) Taş kömürü
B) Linyit
C) Petrol
D) Uranyum
E) Doğal gaz

4. Ülkemizin en önemli toryum yatakları aşağıdaki illerimizden hangisinde bulunmaktadır?

A) Ankara
B) İzmir
C) Eskişehir
D) Konya
E) Mardin

5. Ülkemizde yapımı devam eden iki nükleer santral vardır. Bunlardan birisi Mersin'de diğeri ise Sinop'ta yapılmaktadır.

Nükleer santrallerin yapımı için bu illerimizin seçilmesinde;

I. Su kaynaklarına yakın olması
II. Fay hatlarının uzağında yer almaları
III. Hammaddeye yakın olmaları

Gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. Aşağıda verilen santrallerden hangileri enerji kaynağı olarak jeotermalden faydalanmaktadır?

A) Afşin/Elbistan-Denizli/Sarayköy
B) Denizli/Sarayköy-Aydın/Germencik
C) Muğla/Yatağan-İzmir/Tire
D) Nevşehir/Kozaklı-Ankara/Beypazarı
E) Afyon/Sandıklı-Şırnak/Silopi

7. I. Evlerin ısıtılmasında
II. Seraların ısıtılmasında
III. Elektrik enerjisi üretiminde

Yukarıda verilenlerden hangileri ülkemizde jeotermal yani sıcak su kaynaklarının kullanıldığı alanlardandır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

YEDİİKLİM

8. **Ülkemizde güneş enerjisi potansiyeli <u>en fazla</u> ve <u>en az</u> olan bölgeler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?**

A) Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz
B) Marmara ve İç Anadolu
C) Doğu Anadolu ve Marmara
D) İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu
E) Akdeniz ve Marmara

9. **Ülkemizin <u>en büyük</u> güneş enerji santrali aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mardin güneş enerji santrali
B) Kalyon Karapınar güneş enerji santrali
C) Mersin güneş enerji santrali
D) Antalya güneş enerji santrali
E) Urfa güneş enerji santrali

10. **Türkiye'nin ilk kule tipi yoğunlaştırılmış güneş enerji santrali aşağıdaki illerimizden hangisinde kurulmuştur?**

A) İzmir
B) Aydın
C) Antalya
D) Mersin
E) Konya

11. Ülkemiz rüzgâr enerjisi potansiyeli oldukça fazla olan bir ülkedir.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Üç tarafımızın denizlerle çevrili olması
B) Engebeli bir ülke olmamız
C) Orta kuşak ülkesi olmamız
D) Yüksek düzlüklerin fazla yer kaplaması
E) Dağların genelde doğu batı yönlü uzanması

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında üretim alanları verilen enerji santralimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akarsu
B) Rüzgâr
C) Güneş
D) Jeotermal
E) Linyit

13. Ülkemizde bulunan bazı hidroelektrik santraller ve özellikleri aşağıda eşleştirilmiştir.

Yapılan bu eşleştirmelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Çubuk – Ülkemizde yapılan ilk barajdır
B) Yusufeli – Yükseltisi en fazla olan barajımızdır.
C) Atatürk – En fazla hidroelektrik enerjisi ürettiğimiz barajımızdır
D) Demirköprü – GAP kapsamında yapılan barajlarımızdan birisidir
E) Oymapınar – Seydişehir alüminyum tesisinin enerji ihtiyacını karşılamak için kurulmuştur

YEDİKLİM

1. Ülkemizin asfaltit ile çalışan ilk ve tek termik santrali Şırnak/Silopi termik santralidir.

CEVAP A

2. Ülkemizde rezervi en az olan enerji kaynağı asfaltittir. Bunu ÖSYM bir kez sordu. Çok saçma bir soruydu ama soruldu. O yüzden bu bilgiyi de vermek istedim.

CEVAP C

3. Ülkemizde şu anda iki yere nükleer (uranyum ve toryum) santral yapılmaktadır fakat hâlâ yapım aşamasındadır. O yüzden uranyum ve toryum ülkemizde enerji üretiminde kullanılmaz. Ama tekrar söylüyorum iki yere nükleer santral yapılıyor. Yani yakında uranyumda enerji üretiminde kullanılacak.

CEVAP D

4. Ülkemizin en önemli toryum yatakları Eskişehir ilimizde bulunmaktadır. Bu rezerv o kadar önemli ki toryum yatağını bulan bilim insanımız şüpheli bir uçak kazasında ekibiyle birlikte hayatını kaybetmiştir. Bu yatağın bulunmasında katkısı olan ve Isparta'da şüpheli bir şekilde düşen uçakta hayatını kaybeden Prof. Dr. Engin Arık'ı ve ekibini saygıyla anıyorum.

CEVAP C

5. Nükleer santraller sızıntı olması durumunda oldukça tehlikeli olabilir. Bu yüzden nükleer santraller genelde deprem riskinin az olduğu yani fay hatlarına uzak yerlerde kurulmaktadır. Ayrıca nükleer çekirdeklerin soğutulması için bol suya ihtiyaç duyulduğundan su kaynaklarına da yakın olmak zorundadır.

CEVAP D

6. Ülkemizde jeotermalden elektirik enerjisi üreten şu an 32 santral bulunmaktadır. Bu santraller;

Aydın (20), Denizli (5), Manisa (5), Çanakkale (2) illerimizde bulunmaktadır.

CEVAP B

7. Jeotermal yani sıcak su kaynakları ülkemizde elektrik enerjisi üretiminde, seraların ve evlerin ısıtılmasında kullanılmaktadır. Bir önceki sorunun çözümünde ayrıntılı açıkladık.

CEVAP E

8. Ülkemizde güneşli gün sayısı en fazla olan bölgeler Güneydoğu, Akdeniz ve İç Anadolu bölgeleridir. Kısaca Karadeniz kıyıları hariç ülkemizde güneş enerji potansiyeli fazladır. Bunlar içerisinde 3250 saatlik güneşlenme süresiyle Güneydoğu Anadolu Bölgesi ilk sırada gelmektedir. Tam tersi nedenle yani bulutlu gün sayısı fazla olduğu için (hani her mevsim yağış alıyor ya) güneş enerjisi potansiyeli en az olan bölge ise Karadeniz Bölgesidir.

CEVAP A

9. Şu an az bir kısmı tamamlanmış olmasına rağmen ülkemizin (sadece tamamlanan kısmı bile düşünsek) en büyük güneş enerji santrali Kalyon Karapınar Güneş Enerji Santralidir. Seni ilgilendirmediği için büyüklüğünü felan yazmıyorum buraya ama devasa bir yer oluyor. Merak eden internetten araştırabilir.

CEVAP B

10. Ülkemizin ilk kule tipi yoğunlaştırılmış güneş enerji santrali Mersin/Toroslarda kurulmuştur. Bu sorunda aynı şekilde hem güncelde hem de coğrafyada karşına çıkma ihtimali yüksektir.

CEVAP D

11. Ülkemiz orta kuşak ülkesi olmasından dolayı sürekli rüzgârlardan batı rüzgârlarının etkisi altındadır. Ülkemizde sürekli rüzgârlardan batı rüzgârları etkili olduğundan rüzgâr enerjisi potansiyeli oldukça fazladır. Kısaca orta kuşak ülkesi olduğumuz için rüzgâr enerjisi potansiyeli oldukça fazladır.

CEVAP C

12. Soruda kurulum alanları verilen santralimiz rüzgâr enerji santralleridir. ÖSYM'nin en çok üzerinde durduğu yerler İzmir/Alaçatı, Çanakkale ve Hatay'dır. Özellikle bu üç yeri unutma.

CEVAP B

13. GAP kapsamında yapılan barajlar dedi mi Fırat ve Dicle üzerinde yer alan barajları alacaksın. Demirköprü, Kemer ve Adıgüzel barajlarının Ege bölgesinde temelde taşkınları önlemek için kurulduğunu daha önce belirtmiştik. Bu baraj Ege Bölgesinde kurulduğuna göre GAP kapsamında yapılmış olamaz. Diğer barajlar yani hidroelektrik santral hakkında verilen bilgiler doğrudur. Onları unutma. Ayrıca ÖSYM hidroelektrik santrallere kısaca HES diyebilir. Bunu da unutma lütfen.

CEVAP D

YEDİİKLİM

1. Bir yerde sanayi kurabilmek için o bölgenin belli başlı bazı özelliklere sahip olması gerekir.

Aşağı verilenlerden hangisi bir yerde sanayi kurmak için gerekli olan şartlardan biri değildir?

A) Sermaye birikiminin fazla olması
B) Hammaddeye yakınlık
C) Pazara yakınlık
D) Enerji kaynağına yakınlık
E) Ulaşım yollarına yakınlık

2. **Aşağıdaki sanayi kuruluşlarından hangisi hammaddeye yakın olarak kurulmamıştır?**

A) Sivas demir çelik fabrikası
B) Batman petrol rafinerisi
C) Samsun bakır işletmeleri
D) Nevşehir un fabrikası
E) İzmir zeytinyağı fabrikaları

3. **Aşağıdaki sanayi kuruluşlarından hangisinin hammaddeye yakın olarak kurulması zorunlu değildir?**

A) Süt ve süt ürünleri fabrikalarının
B) Konserve fabrikalarının
C) Şeker fabrikalarının
D) Salça fabrikalarının
E) Pamuklu dokuma fabrikalarının

4. I. Linyitten elektrik üreten Soma termik santralinin
II. Yusufeli hidroelektrik santralinin
III. Asfaltitten enerji üreten Silopi termik santralinin
IV. İzmir Alaçatı'da yer alan rüzgâr türbinlerinin

Yukarıda verilen enerji santrallerimizden hangilerinin enerji elde ettiği hammaddeye yakın olarak kurulması zorunludur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve IV E) II ve IV

5. Ülkemizdeki sanayi kuruluşlarının dağılışına baktığımızda genelde batı kesimlerde özellikle Marmara Bölgesinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Sanayi kuruluşlarının Marmara Bölgesinde yoğunlaşmasında;

I. Sermaye birikiminin burada yoğunlaşması
II. Pazarlama imkânlarının gelişmiş olması
III. Hammadde kaynaklarının burada yoğunlaşması

Gibi yukarıda verilen öncüllerden hangilerinin etkisinin olduğu savunulamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. I. İş gücü
II. Enerji
III. Sermaye

Sanayi kurmak için gerekli şartlar düşünüldüğünde yukarıda verilenlerden hangileri ülkemizde sanayi tesisi kurmak isteyen birisi için diğerlerine göre daha az sorun oluşturur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. I. Ülkemizin enerji kaynakları açısından yetersiz olması
II. Ülkemizdeki enerji kaynaklarının yeterince değerlendirilememesi
III. Dışarıdan aldığımız enerjinin daha ucuza gelmesi

Ülkemizde sanayinin önemli sorunlarından birisi de enerjide dışa bağımlı olmamızdır.

Ülkemizin enerjide dışa bağımlı olmasının en önemli nedeni olarak yukarıdakilerden hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

8. Sanayi kuruluşlarının enerji kaynağına yakın olarak kurulması zorunlu değildir.

Buna rağmen aşağıda verilen sanayi kuruluşlarımızdan hangisi enerji kaynağına yakın olarak kurulmuştur?

A) Seydişehir alüminyum fabrikası
B) Ankara mobilya fabrikası
C) Bursa otomobil fabrikası
D) Zonguldak demir çelik fabrikası
E) Çanakkale konserve fabrikası

9. **Ülkemizde kurulacak bir sanayi kolu hangi enerji kaynağını kullanırsa hem çevreye verdiği zarar hem de dışa bağımlılığı daha az olur?**

A) Taş kömürü B) Petrol
C) Linyit D) Doğalgaz
E) Rüzgâr

10. **Aşağıda verilen sanayi tesislerinden hangi kurulduğu il düşünülecek olursa daha çok ulaşım yollarının kavşağında olduğu için o ilde kurulduğu söylenebilir?**

A) Kayseri mobilya sanayi
B) Niğde şeker fabrikası
C) Rize çay fabrikası
D) Edirne yağ fabrikası
E) Elâzığ krom işletmeleri

11. İstanbul ve çevresinde pamuk üretilmemesine rağmen pamuklu dokuma fabrikaları kurulmuştur.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan bir güzergâhta olması
B) Demir yolu ağlarının gelişmiş olması
C) Nüfusun ve pazarlama imkânlarının fazla olması
D) Pamuklu dokumanın önemli ihraç ürünleri arasında yer alması
E) Ülkemizde pamuk üretiminin çok fazla olması

12. Sanayi kuruluşları genelde geniş düzlüklerin olduğu ve ulaşımın geliştiği araziler üzerinde kurulmaktadır.

Yukarıdaki bilgiye göre aşağıda verilen bölümlerimizden hangisi sanayi kurmak için diğerlerine göre daha az elverişlidir?

A) Çatalca-Kocaeli Bölümü
B) Kıyı Ege Bölümü
C) Konya Bölümü
D) Doğu Karadeniz Bölümü
E) Yukarı Sakarya Bölümü

YEDİİKLİM

1. Bir yerde sanayi kurabilmek için takdir edersin ki öncelikle bana para lazım yani sermaye birikimimin olması gerekir. Sonra sanayi kuruluşunun işleyeceği bir hammadde olması gerekir. Hammaddesi olmayan bir sanayi kuruluşu olamaz. Ürünü ürettikten sonra onu satabileceğim pazarın yani insanın olması gerekir. Ürettiğin ürünü pazarlayabileceğin kimse yoksa kuruluşun batacaktır. Tabi sanayine hammaddeyi taşıyabilmek, hammaddeyi işledikten sonra pazara taşımak için ulaşımın geliştiği merkezlerde olman gerekir. Sanayi kurman için enerjiye ihtiyacın tabi ki var ama enerji kaynağına yakın olman şart değildir. Enerji nakil hatlarıyla enerji rahatlıkla taşınabilir. Sanayi kuruluşlarını barajın dibine kurmamıza gerek yok yani

CEVAP D

2. Bir şeye dikkat ettin mi? Sana önce hammaddeleri anlattım. Yani tarım, hayvancılık, madenler ve enerji kaynakları gibi hammaddeleri ve nerelerde üretildiklerini verdim. O yüzden sanayi konusunda özellikle hammadde sorularında işin çok kolay. Bakır konusunu anlatırken üzerinde durdum. Bak kardeşim Samsun'da bakır çıkmaz ama ulaşım konusunda daha gelişmiş olduğu için Kastamonu/Küre çevresinde çıkarılan bakır Samsunda işlenir. Diğerleri hammaddeye yakın olarak kurulmuştur. Lütfen bu soruyu yapmış ol artık. Yapamıyorsan da hammaddelere bir kez daha göz gezdir. Sonra tekrar buraya dön

CEVAP C

3. Konu anlatımlarımda hep bahsettiğim şeyler. Bak bu konularda zorlanıyorsan beni aldatıp başka hoca dinliyorsun demektir. İşin şakası tabi ki ama bunlar en çok sorulan sorular canım. Lütfen bunları iyi öğren. Çabuk bozulan ürünlerin sanayisi hammaddeye yakın olarak kurulmak zorundadır. Süt çabuk bozulan ürünlerden biridir o hâlde süt ve süt ürünleri fabrikalarının hammaddeye yakın olarak kurulması zorunludur. Yine aynı şekilde şeker pancarı çabuk bozulan ürünlerden birisidir o hâlde şeker fabrikaları da hammaddeye yakın olarak kurulmalıdır. Konservenin hammaddesi olan; et, balık, sebze meyve yine çabuk bozulan ürünlerden olduğu için konserve fabrikaları yine hammaddeye yakın olmalıdır. Domates yine çabuk bozulur o hâlde salça fabrikaları da hammaddeye yakın olmalıdır. Mantığını kullanırsan rahatlık la ulaşabilirsin sonuca. Peki pamuk! Akmaz, kokmaz, çürümez, hafiftir bu yüzden kolay taşınır. O hâlde pamuklu dokuma fabrikalarının hammaddeye yakın olmasına gerek yoktur

CEVAP E

4. Taşınması zor ya da imkânsız olan ürünlerin sanayisinin hammaddeye yakın olması gereklidir diye özellikle belirtmiştim. Burada da özellikle enerji kaynaklarından örnek verilir unutma. Yenilenebilir enerji kaynağı kullanan santrallerin hepsi de hammaddeye yakın olmak zorundadır. Misal akarsu, güneş, rüzgâr, jeotermal, dalga enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynağı kullanan santraller hammaddeye yakın olmak zorundadır. Çünkü bu enerji kaynaklarının taşınması çok zor ya da imkânsızdır. Kısaca gidip te büyük paralar harcayarak Karadeniz Bölgesinde güneş enerji santrali kurmazsın. Çünkü orada güneşli gün sayısı azdır. Ama yenilenemeyen enerji kaynaklarından olan; kömür türevleri (linyit, taş kömürü asfaltit gibi) petrol, doğalgaz gibi hammaddeler kullanan santrallerin hammaddeye yakın olması zorunlu değildir çünkü bunları rahatlıkla taşıyabiliriz.

CEVAP E

5. Zengin tayfa genelde Marmara Bölgesinde yoğunlaşmıştır yani sermaye birikimi genelde oradadır bu doğru. Nüfusu fazla olduğu için Marmara Bölgesinde pazarlama imkânları da kolaydır buda doğru ama hammaddenin burada yoğunlaşmış olduğu doğru değil. Marmara bölgesi hammadde açısından o kadar da zengin bir bölge değildir. Tarıma dayalı hammadde desen genelde Ege ve Akdeniz kıyılarımızda yoğundur. Madene dayalı hammadde desen genelde Doğu Anadolu Bölgemizde yoğundur. Marmara ise bu açıdan çok zengin değildir.

CEVAP C

6. Ülkemiz enerji konusunda büyük oranda dışa bağımlıdır. Bu yüzden de enerji pahalıya gelmektedir. Bu da sanayi için önemli bir sorundur. Ayrıca sermaye sanayinin en önemli sorunlarındandır çünkü ülkemizde sermaye birikimi fazla değildir. Çok şükür ki iş gücü konusunda hiçbir sorunumuz yok. iş gücü fazlamız bile var. O yüzden KPSS diye bir sınav var zaten

CEVAP A

YEDİKLİM

7. Bu soruda çoğunuzun D şıkkına atladığını düşünüyorum. Eğer D şıkkına atladınsa enerji kaynaklarını tam anlamadan okumuşun demektir. Kardeşim, bizde enerji kaynağı fazlasıyla var. Linyit yataklarımızın olmadığı bölge yok, uranyum ve toryum yataklarımız zengin, akarsularımızın akış hızı fazla dolayısıyla enerji potansiyeli fazla, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinin yüksekte kalan kesimleri hariç güneş enerji potansiyeli fazla, Karadeniz kıyılarımız dalga enerjisi potansiyeli açısından oldukça elverişli ve orta kuşakta olduğumuz için rüzgâr enerjisi potansiyeli fazladır. Gördüğün gibi enerji kaynağımız fazlasıyla var ama bunu işleyecek yani değerlendirecek kafa yok maalesef. Allahtan ki son zamanlarda özellikle nükleer ve yenilenebilir enerji kaynaklarında yatırımlar yapılmaya başlandı. Dışarıdan aldığımız enerji ucuz olsa zaten sorun olmaktan çıkmış olurdu

CEVAP B

8. Ülkemizde enerji kaynağına yakın olarak kurulan ve ÖSYM'nin sorabileceği tek fabrika vardır o da Zonguldak demir çelik fabrikasıdır. Demirin eritilmesi için ısı enerjisine ihtiyaç vardır. Kalorisi yüksek olduğu için bu iş için en iyi enerji kaynağı ise taş kömürüdür. Zonguldak demir çelik fabrikası da bu enerji kaynağına yakın olarak kurulmuştur yani taş kömürüne.

CEVAP D

9. Taş kömürü ülkemizde rezervi olan bir enerji kaynağı ama yetersizdir bu yüzden ithal ederiz hem de karbon bazlı olduğu için çevreye verdiği zarar fazladır. Petrol konusunda fazlasıyla dışa bağımlıyız ve çevreye verdiği zarar fazladır. Linyit ülkemizde fazlasıyla var ama yine karbon bazlı olduğu için çevreye verdiği zarar fazladır. Doğalgaz organik kökenli olanlar içerisinde çevreye en az zarar verenidir ama yine dışa bağımlı olduğumuz enerji kaynaklarındadır. Ülkemiz orta kuşakta olduğu için hem rüzgâr enerjisi potansiyeli fazla hem de doğal olduğu için çevreye verdiği zarar oldukça azdır.

CEVAP E

10. Kayseri'de mobilya sanayi için gerekli olan hammadde bulunmamaktadır. Yani orman açısından çok zengin bir ilimiz değil. Buna rağmen mobilya sanayi oldukça gelişmiştir. Bunun en önemli nedeni hem ulaşım yollarının kavşağında olması hem de pazar açısından elverişli olmasıdır. Diğer verilenler genelde hammaddeye yakın olarak kurulmuştur.

CEVAP A

11. Marmara ve çevresinde özellikle de İstanbul'da sanayinin gelişmiş olmasındaki en önemli nedenlerinden birisi de nüfusu yani pazarlama imkânının fazla olmasıdır. Hatta Marmara ve çevresinde besi ahır ve kümes hayvancılığının gelişmesinde yine nüfusunun fazla olmasının etkili olduğunu daha önce belirtmiştik.

CEVAP C

12. Sanayi kuruluşları büyük tesislerdir. Bu yüzden geniş düzlüklerin olduğu alanlara kurulması tercih edilir. Ayrıca hammaddenin sanayi tesisine getirilmesi işlendikten sonra pazarlara götürülmesi hep ulaşım sayesindedir. Bu yüzden sanayi kuruluşları yine ulaşım yollarının kavşağına kurulur. Doğu Karadeniz engebeli bir arazidir ayrıca engebeli olduğu için ulaşımda çok gelişmemiştir. Bu yüzden sanayi kurulması için çok uygun değildir.

CEVAP D

1. Aşağıda verilen sanayi kollarından hangisinde dışarıya olan bağımlılığımız diğerlerine göre daha fazladır?

A) Kimya sanayi
B) Gıda sanayi
C) Maden sanayi
D) Dokuma sanayi
E) Orman ürünleri sanayi

2. 2024 TÜİK verilerine göre en çok gelir getirisi hangi sanayi kolundan elde edilmiştir?

A) Tütün sanayi
B) Gıda sanayi
C) Otomotiv sanayi
D) Kâğıt sanayi
E) Lastik fabrikaları

3. Bazı sanayi kollarının kullandığı hammaddeden dolayı iklime bağımlılığı fazla iken bazılarının iklime bağımlılığı daha azdır.

Aşağıda verilen sanayi kollarından hangisinin iklime bağlılığı diğerlerine göre daha fazladır?

A) Demir-Çelik sanayi
B) Petrol rafinerileri
C) Konserve fabrikaları
D) Yünlü dokuma
E) Bakır işleme tesisleri

4. Endüstri alanında enerji tüketimi en az olan bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Marmara
B) Karadeniz
C) İç Anadolu
D) Güneydoğu Anadolu
E) Doğu Anadolu

5. I. Erzurum – Et ve süt ürünleri
II. İzmir – Petro kimya
III. İstanbul – Pamuklu dokuma
IV. Zonguldak – Orman ürünleri

Yukarıda verilen illerden hangileri, karşılarında verilen endüstri kolu için gerekli hammadde bakımından zengindir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve IV E) II ve IV

6. Endüstri kuruluşlarının yerlerinin seçiminde çeşitli etkenler söz konusudur. Hammadde, ulaşım, pazarlama bunlardan bir kaçıdır.

Buna göre aşağıda verilen endüstri kuruluşlarının hangisinin yerinin belirlenmesinde diğerlerine göre farklı bir etmen etkili olmuştur?

A) Gaziantep çevresinde pamuklu dokuma endüstrisi
B) Rize çevresinde çay endüstrisi
C) Sivas çevresinde demir-çelik endüstrisi
D) Samsun çevresinde tütün endüstrisi
E) Bursa çevresinde otomotiv endüstrisi

7. Endüstrinin yoğunlaştığı yerler düşünülecek olursa;

I. Aynı coğrafi bölgede yer alırlar
II. Göç alan yerlerdir
III. Enerji kaynakları bakımından zengindirler
IV. Ulaşım olanakları bakımından gelişmiştirler

gibi özelliklerden hangilerinin ortak olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I ve IV

8. Endüstrinin ülkemize olan katkısını artırmak için yapılması gerekenler düşünülecek olursa. Aşağıdakilerden hangisinin yapılmasına gerek yoktur?

A) İç ve dış pazarların gereksinimlerine uygun üretim yapmak

B) Hammaddesi ülkemizde yeteri kadar bulunan endüstri kuruluşlarına öncelik vermek

C) Endüstri kuruluşlarını enerji üretim tesislerine yakın olarak kurmak

D) Endüstri kuruluşlarında çağın gereksinimlerine uygun modern yöntemler kullanmak

E) Standartlara uygun kaliteli ürünler üretmek

9. Endüstri ya da sanayi aşağıdaki ekonomik faaliyet kollarından hangisi içerisinde yer almaktadır?

A) Birincil ekonomik faaliyet kolları

B) İkincil ekonomik faaliyet kolları

C) Üçüncül ekonomik faaliyet kolları

D) Dördüncül ekonomik faaliyet kolları

E) Beşincil ekonomik faaliyet kolları

10. I. Samsun bakır işletmeleri

II. İskenderun demir-çelik fabrikaları

III. Çanakkale konserve fabrikası

Yukarıda verilen endüstri kuruluşlarından hangileri ulaşım imkânlarının daha elverişli olması nedeniyle birlikte verildiği illerde kurulmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I ve II

11. Ülkemizde aşağıdaki endüstri kuruluşlarından hangisinin yayılış alanı diğer verilenlere göre daha fazladır?

A) Çimento fabrikaları

B) Sigara fabrikaları

C) Kâğıt fabrikaları

D) Otomotiv sanayi

E) Demir çelik sanayi

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı gösterilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir-çelik sanayi

B) Sigara fabrikaları

C) Kâğıt fabrikaları

D) Şeker fabrikaları

E) Çay fabrikaları

13. Şeker fabrikaları ile aşağıdaki hayvancılık kollarından hangisi arasında bağlantı kurmak mümkündür?

A) Kümes hayvancılığı

B) Küçükbaş hayvancılık

C) Besi ve Ahır hayvancılığı

D) Mera hayvancılığı

E) Keçi yetiştiriciliği

1. Petro kimya, ilaç fabrikaları, gübre fabrikaları, lastik fabrikaları gibi sanayi kollarının hepsi kimya sanayi içerisindedir. Ve biz bu sanayi kollarının hammaddelerinin az bulunduğu bir ülkeyiz. Bu nedenle kimya sanayinde dışa daha çok bağımlıyız.

CEVAP A

2. Gelir getirisi en fazla olan sanayi kolu otomotiv sanayidir.

CEVAP C

3. Konserve fabrikalarının hammaddesinin sebze meyve ve balık olduğu düşünülecek olursa iklime bağımlılık fazladır. Demir, petrol, bakır gibi yeraltı kaynakları iklimden neredeyse hiç etkilenmez demiştik daha önce. Burada birde kafanı karıştıracak yün var. Yün koyundan elde edildiği için iklime bağımlılık yoktur. Yünün tarlada yetiştiğini sanan bazı öğrencilerim varda bunu o yüzden yazdım.

CEVAP C

4. Endüstri alanında en geri kalmış bölgemiz Doğu Anadolu Bölgesidir. Bu yüzden de endüstri alanında enerji tüketimi oldukça azdır. Şimdi ÖSYM buna benzer bir soru sormuş ya bizim hem hocalar hem öğrenciler kalkıyor. Her bölgenin ayrı ayrı enerji tüketimini araştırıyor kitaplarına yazıyor. Birde olayı ayyuha çıkarıyor hocam bak ÖSYM sormuş diye. Bizim gariban tospada inanıyor buna ve başlıyor telaş yapmaya bu kadar şey nasıl ezberlenecek diye. Yahu adamın sana aslında sormak istediği sanayi alanında en geri kalmış bölge hangisidir? Kalkıp tek tek enerji tüketim değerlerini bilmeni istemiyor.

CEVAP E

5. Erzurum-Kars çevresinde büyükbaş hayvancılık fazlasıyla yapıldığı için et ve süt ürünlerinin hammaddesi fazlasıyla vardır. Ayrıca Zonguldak çevresi orman bakımından oldukça zengindir. Yani buradaki orman ürünleri fabrikası için hammadde fazlasıyla mevcuttur. İstanbul'da pamuk üretilmediğine, İzmir'de de petrol çıkmadığına göre bunlar hammaddeye yakın değildir.

CEVAP D

6. Bursa'da otomotiv fabrikaları hariç diğerleri tamamen hammaddeye yakın olarak kurulmuştur. Bursa'da otomotiv fabrikaları daha çok pazarlama olanaklarının kolay olmasından dolayı kurulmuştur. Birde mantıklı düşünsene otomobilin hammaddesi nedir? Bir sürü hammaddesi var değil mi? Hangisine yakın diyeceğiz ki burada. Mantıklı düşünürsen inan çok kolay coğrafya.

CEVAP E

7. Endüstrinin yoğun olduğu yerler genelde iş imkânları fazla olduğu için göç alan yerlerdir ve ulaşım yolları gelişmiştir. Ama hepsi aynı bölgede bulunmaz. Ege ve Marmara farklı bölgelerdir ama ikisinde de endüstri yoğundur. Ayrıca endüstrinin enerji kaynaklarına yakın olması zorunlu değil demiştik.

CEVAP C

8. Bunlar ÖSYM'nin sorduğu soruların benzeri arkadaşım. Ama görüyorsun değil mi. Sanayi konusunda ÖSYM dönmüş dolaşmış aynı şeyi sormuş. Ya hammaddeye yakınlıktan bahsetmiş ya da endüstrinin enerjiye yakın olmasının zorunlu olmadığının bastıra bastıra belirtmiş durmuş.

CEVAP C

9. Birincil ekonomik faaliyet sorulursa hammadde üretimi yani tarım, hayvancılık, madencilik vb. anlayacaktık.

İkincil ekonomik faaliyet ise bu hammaddenin işlenmesiydi yani sanayi kuruluşları ikincil ekonomik faaliyet kolunda yer alacak.

Hizmet sektöründeki herkes amir, memur, şoför ise üçüncül ekonomik faaliyet kolundadır. Bu üçünü bilsen yeter. Dörtle beş te fardı ama onu daha önce de açıklamıştık.

CEVAP B

10. İskenderun demir-çelik fabrikaları ile Samsun bakır işletmeleri ulaşım imkânları gelişmiş olduğu için bu illerde kurulmuştur. Limanın varlığı bunda en büyük etkendir. Çanakkale'deki konserve fabrikası balık konserve fabrikasıdır. Yani hammaddeye yakın olarak orada kurulmuştur. Boğazlar özellikle Çanakkale Boğazı balıkçılığın çok yapıldığı yerlerden birisidir bunu unutma.

CEVAP E

11. Çimento hammaddesi kolay bulunan bir sanayi ürünüdür. Ayrıca bir bölgede çimento fabrikası yoksa orada inşaat maliyetleri fazla olabilmektedir. Bu yüzden her bölgemizde fazlasıyla çimento fabrikası kurulmuştur. Çıkabilecek genel soruları sorduğumuza göre artık tek tek sanayi kuruluşlarımızı inceleyebiliriz.

CEVAP A

12. Şıklarda verilenle içerisinde ancak şeker fabrikasının yayılış alanı bu kadar geniş olabilir. Diğer şıklardaki fabrikalar ülkemizde yayılış alanı çok geniş olan fabrikalar değil. Oradan bile rahatlıkla çıkarabilirdin bence.

CEVAP D

13. Şeker pancarının küspesi hayvan yemi olarak kullanıldığı için. Şeker fabrikalarının etrafında besi ve ahır hayvancılığı gelişme gösterir.

CEVAP C

1. I. Şeker fabrikaları
II. Çay fabrikaları
III. Yünlü dokuma sanayi

Yukarıdaki öncüllerde verilen endüstri kuruluşlarından hangileri ülkemizde cumhuriyet yıllarından sonra faaliyet göstermeye başlamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

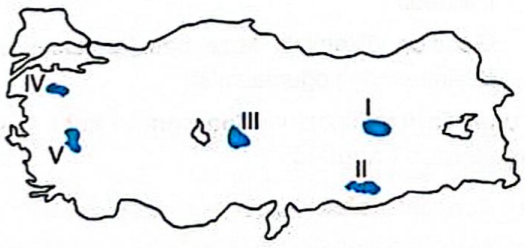
2. **Ülkemizde ilk şeker fabrikaları aşağıda verilen yerlerden hangisinde kurulmuştur?**

A) Uşak ve Alpullu
B) Niğde ve Kayseri
C) Konya ve Aksaray
D) Nevşehir ve Kırşehir
E) Yozgat ve Niğde

3. **Ülkemizdeki ilk şeker fabrikalarından birisi olan Uşak şeker fabrikasının kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Zihni Derin
B) Nuri Şeker
C) Nuri Demirağ
D) Mahmut Esat Bozkurt
E) İsmet İnönü

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde şeker fabrikası yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı verilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Un fabrikaları
B) Demir çelik sanayi
C) Çay fabrikaları
D) Kâğıt fabrikaları
E) Mobilya fabrikaları

6. Tarıma dayalı sanayi kollarından birisidir bu yüzden de iklimden çok etkilenir.

Temel besin maddelerinden olduğu için ülkemizde yayılış alanı en geniş olan fabrikalardandır?

A) Çimento fabrikası
B) Konserve fabrikası
C) Çay fabrikası
D) Sigara fabrikası
E) Un fabrikası

7. **Makarna ve bisküvi fabrikalarının daha çok İç Anadolu Bölgesinde toplanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nüfusun fazla olması
B) Hammaddeye yakınlık
C) Ulaşımın kolay olması
D) Sermaye birikiminin fazla olması
E) Nitelikli eleman sayısının fazla olması

8. **Zeytin üterim alanları düşünülecek olursa ve zeytinin yağ oranı ile sıcaklığın doğru orantılı olduğu da hesaba katıldığında zeytinyağı fabrikalarının aşağıda verilen bölgelerimizden hangisinde yoğunlaşması beklenir?**

A) Marmara Bölgesi
B) Karadeniz Bölgesi
C) İç Anadolu Bölgesi
D) Ege Bölgesi
E) Doğu Anadolu Bölgesi

9. **Özellikle tarıma dayalı sanayilerin genelde hammaddeye yakın olarak kuruldukları göz önüne alınırsa ayçiçeği yağı fabrikalarının aşağıda verilen yörelerden hangisinde yoğunlaşması beklenir?**

A) Trakya B) Menteşe C) Hakkâri
D) Konya E) Aydın

10.

Yukarıda yayılış alanı verilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kâğıt fabrikaları
B) Sigara fabrikaları
C) Alüminyum tesisleri
D) Otomobil sanayi
E) Mobilya sanayi

11.

Yukarıda yayılış alanı verilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Demir-Çelik sanayi
B) Alüminyum fabrikaları
C) Konserve fabrikaları
D) Sigara fabrikaları
E) Şeker fabrikaları

12.
- Çabuk bozulan ürünlerden birisi olduğu için fabrikasının hammaddeye yakın olması gerekmektedir.
- Genelde ülkemizin kuzeybatı ve kuzeydoğu kesimlerinde yoğunlaşmıştır.

Yukarıda özellikleri verilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konserve fabrikaları
B) Şeker fabrikaları
C) Sigara fabrikaları
D) Süt ve süt ürünleri
E) Çay fabrikaları

YEDİİKLİM

1. Ülkemizde hem şekerpancarı hem çay üretimine cumhuriyetten sonra başlanmıştır. Dolayısıyla çay ve şeker fabrikaları da cumhuriyetten sonra kurulmuştur. Yünlü dokuma ise bizim için ata mesleği gibidir. İlk Türklerden beri çadır dokumakla başlamışız ve davam ediyoruz

CEVAP D

2. Ülkemizde ilk şeker fabrikaları 1926 yılında Uşak ve Alpullu 'da açılmıştır. İşin detayında inmek istersen ilk önce Uşak şeker fabrikasının yapımına başlanıyor ama Alpullu şeker fabrikası Uşak şeker fabrikasından sonra yapımına başlanmasına rağmen yapımı ondan önce bitiyor. Yani yapımına ilk başlanan fabrika Uşak fakat ilk biten fabrika Alpullu 'dur. ÖSYM bu kadar ayrıntıya inmez ama yine de aklında bulunsun

CEVAP A

3. Şuna eminim ki birçoğu ulan dalga geçmek için yazmış hoca sanırım deyip özellikle Nuri Şeker isminden uzak durmuştur ama adamın adı o arkadaşlar Nuri Şeker. Soyadı aslında başka da Atatürk'e tanıtılırken şeker fabrikasının kurucusu Nuri bey diye tanıtılacakken yanlışlık efendim Nuri Şeker diye tanıtılıyor ve adamın adı öyle kalıyor.

CEVAP B

4. Daha önce defalarca bahsettim inşallah unutmamışındır. Şekerpancarı çabuk bozulan ürünlerdendir. Bu yüzden tarladan toplanır toplanmaz işlenmesi gerekmektedir. Yine tam bu sebepten şeker fabrikaları şeker pancarı üretim alanlarına yakın olmak zorundadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ve Doğu Karadeniz kıyılarında şekerpancarı üretilmediğini söylemiştik. O hâlde Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Karadeniz kıyılarında şeker fabrikası da yoktur. Daha önce sorduğumuz sorudaki şeker fabrikalarının haritasına bakabilirsin.

CEVAP B

5. Yayılış alanı verilen fabrikamız çay fabrikasıdır. Haritalı tüm sorularda olduğu gibi bu soruda da haritaları özümsüyorsun. Çünkü haritalı en az sekiz soru geliyor.

CEVAP C

6. Bazen sorular bu kadar basittir işte. Tabi içinizde hocam çay ve sigara benim temel besin maddem diyenler varsa ona bir şey diyemem tabi ki . Ama yine de onların yayılış alanı o kadar geniş değil. Ama un fabrikalar temel besin maddemiz olduğu için ülkemizde her yerde bulunmaktadır. Bu Karadeniz'de daha çok mısır unu fabrikaları olurken diğer bölgelerde buğday unu fabrikaları şeklinde olabilir.

CEVAP E

YEDİKLİM

7. Buğday makarna ve bisküvi fabrikalarının hammaddesidir. Buğdayın en çok üretildiği bölge ise İç Anadolu'dur. Yani buralarda makarna ve bisküvi fabrikalarının çok olmasının nedeni hammaddeye yakınlıktır.

   Not: Un fabrikası ülkemizde her yerde bulunmaktadır ama unlu mamullerde genelde buğday unu kullanıldığı için unlu mamul dediğinde İç Anadolu'da yoğunlaşmıştır diyeceksin.

CEVAP B

8. Ülkemizde Akdeniz ikliminin görüldüğü her yerde zeytin tarımı yapılmaktadır. Fakat yağlık zeytin dendiği zaman iş biraz değişir. Zeytinin yağ oranıyla sıcaklık doğru orantılıdır. Yani sıcaklık ne kadar fazlaysa orada üretilen zeytinlerin yağ oranı da o kadar yüksek oluyor. Ege Bölgemizde üretilen zeytinlerin(hem enlemin etkisiyle sıcak olduğu için hem de sıcaklığı artırıcı imbat rüzgârlarının etkisinde olduğu için) yağ oranları oldukça yüksektir. Bu sebeple de zeytinyağı fabrikalarımız genelde Ege Bölgesinde yoğunlaşmıştır. Dikkat et sadece Ege Bölgesinde zeytinyağı fabrikası var demiyorum. Ege bölgesinde daha yoğun diyorum.

CEVAP D

9. Ülkemizde ayçiçeği üretiminin yaklaşık %70'e yakın kısmı Marmara Bölgesinde özelliklede Trakya taraflarında yapılmaktadır. Dolayısıyla ayçiçeği yağı fabrikaları da Trakya çevresinde yoğunlaşmıştır. Çoğunuz biliyorsunuzdur adamların Trakya birlik diye markaları bile var.

CEVAP A

10. Bu harita sigara fabrikalarını dağılışını göstermektedir. İşin asılana kalacak olursanız bu fabrikaların bazıları kapanmış durumda. Yani bu 90'lı yılların haritasıdır. Ama yine de ÖSYM ve çoğu kaynak bunları kabul ediyor. Sigara ve kâğıt fabrikalarında böyle bir sorun var maalesef. Kâğıt fabrikalarımızın da çoğu kapandı ama yerine birçok özel fabrika açıldı. Onların kimi bir yıl çalışıyor sonra kapanıyor derken takibi oldukça zor. O yüzden bu iki fabrika konusunda ÖSYM'nin soru sorabileceğini sanmıyorum.

CEVAP B

11. Yayılış alanı verilen fabrikamız konserve fabrikalarıdır.

CEVAP C

12. Süt ve süt ürünleri fabrikaları hammaddeye yakın olmak zorundadır çünkü süt çabuk bozulan ürünlerdendir. Ülkemizin kuzeydoğusunda yani Erzurum-Kars ve Doğu Karadeniz kıyılarında yaz yağışlarından dolayı gür otlaklar görülmekte buna balı olarak ta meralarda büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Marmara çevresinde de nüfus fazla olduğu için besi ahır şeklinde büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Buralarda büyükbaş hayvancılık geliştiği için süt ve süt ürünleri fabrikalarımızda görülmektedir.

CEVAP D

1. Erzurum-Kars çevresi süt ve süt ürünleri fabrikalarının çok olduğu yerlerden birisidir.

Süt ve süt ürünleri fabrikalarının bu yörede yoğunlaşmasının <u>temel nedeni</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yükseltinin fazla olması
B) Yaz yağışlarının görülmesi
C) Gür otlakların olması
D) Büyükbaş hayvan sayısının fazla olması
E) Nüfusun fazla olması

2.

Yukarıda yayılış alanı verilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tütün fabrikaları
B) Pamuklu dokuma
C) Kurşun ve çinko fabrikaları
D) İlaç fabrikaları
E) Gübre fabrikaları

3. **İstanbul ve çevresinde pamuklu dokuma fabrikalarının bulunması aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?**

A) Pamuklu dokumada insan gücüne duyulan ihtiyacın fazla olduğuna
B) Pamuklu dokuma fabrikalarının su kaynaklarına yakın olması gerektiğine
C) Pamuklu dokuma fabrikalarında hammaddeye yakınlığın zorunlu olmadığının.
D) Pamuklu dokuma fabrikaları kurmak için çok fazla sermaye gerekmediğine
E) Pamuklu dokuma fabrikalarının enerji kaynağına yakın olması gerektiğine

4. Her sanayi kolunda hammaddeye yakınlık zorunlu değildir buna rağmen ulaşım maliyetini ortadan kaldırıp daha fazla kar elde edebilmek için sanayi kuruluşları genelde hammaddeye yakın olarak kurulur.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisinde açılacak bir ipekli dokuma fabrikasının ulaşım için harcadığı paranın diğerlerinden <u>daha fazla</u> olması beklenir?

A) Diyarbakır B) Ankara C) Antalya
D) Bursa E) Nevşehir

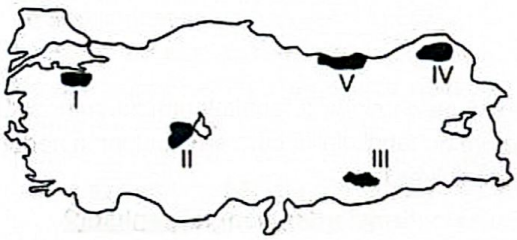
5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı bulunun dokuma fabrikamız aşağıdakilerde hangisi olabilir?

A) Halı dokuma B) İpekli dokuma
C) Pamuklu dokuma D) Keten dokuma
E) Yünlü dokuma

6. Deri ve kösele imalatında en çok tercih edilen sığır derisidir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında verilen numaralı yerlerden hangisinde deri ve ya kösele imalathanesi kurmak isteyen birisi hammadde konusunda diğerlerine göre <u>daha fazla</u> sıkıntı çeker?

A) I B) II C) III D) IV E) V

YEDİİKLİM

7. **Aşağıdaki verilen yer altı kaynaklarından hangisi metalürji sanayinde hammadde olarak kullanılmaz?**

A) Demir B) Bakır C) Çinko
D) Taşkömürü E) Kurşun

8.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı gösteren metalürji sanayi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alüminyum B) Demir-çelik
C) Krom D) Bakır
E) Kurşun ve çinko

9. Aşağıda demir çelik fabrikalarımızın bulunduğu iller ve bu fabrikaların buralarda bulunma nedenleri eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Sivas – Hammaddeye yakınlık
B) İskenderun – Ulaşım (limanın varlığı)
C) Karabük – Hammaddeye yakınlık
D) İzmir – Ulaşım+Hammaddeye yakınlık
E) Kırıkkale – Tüketim alanına yakınlık

10. **Ülkemizin hem en büyük boksit madenine hem de bu boksiti işleyip alüminyuma çevirecek Türkiye'nin en büyük tesisine sahip olan merkezimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

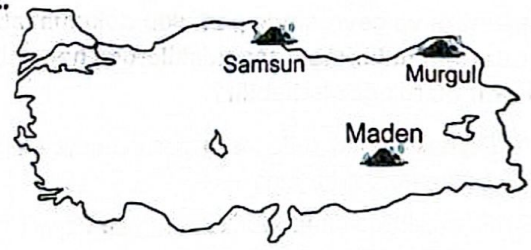
A) Sivas/Divriği
B) Konya/Seydişehir
C) İzmir/Aliağa
D) Elâzığ/Maden
E) Kastamonu/Küre

11. Boksitin alüminyuma çevrilmesi için oldukça fazla enerjiye ihtiyacı vardır. Öyle ki sırf bu enerji ihtiyacını karşılamak için Manavgat Çayı üzerine baraj yapılmıştır.

Seydişehir alüminyum tesisimizin enerji ihtiyacını karşılamak için kurulan bu baraj aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demirköprü B) Gökçekaya
C) Deriner D) Oymapınar
E) Sarıyar

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı verilen madene dayalı sanayi kolumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir-çelik sanayi B) Alüminyum tesisleri
C) Krom işleme D) Çinko fabrikası
E) Bakır işleme

1. Temel neden lafına dikkat etmeyi öğrendik inşallah sırasıyla bakalım. Bu yöremizde yükselti fazla olduğu için yaz yağışları görülür. Yaz yağışları görüldüğü için gür otlaklar vardır. Gür otlaklar olduğu için büyük baş hayvancılık gelişmiştir. Şimdi en temele inecek olursak temel neden yükseltinin fazla olması oluyor. Nüfus zaten kalabalık değil.

   Not. Dikkat etmeni isterim ki ÖSYM maalesef ön lisans sınavında temel neden demesine rağmen bu kurala dikkat etmedi ve cevabı gür otlakların bulunması olarak aldı. Yani bu sorunun cevabı bana göre TEMEL NEDEN dendiği için A ama ÖSYM'ye uymak zorundayız o yüzden cevabı ona göre vereceğiz.

   CEVAP C

2. Yayılış alanı gösterilen fabrikamız pamuklu dokumadır. Yalnız bu tür sorularda eleme yolunu seçmen daha kolay olacaktır.

   CEVAP B

3. İstanbul ve çevresinde pamuk üretilmez ama pamuklu dokuma fabrikaları vardır. Buda pamuklu dokuma fabrikalarında hammaddeye yakınlığın zorunlu olmadığının kanıtıdır. Ama soruya dikkat et buralarda neden pamuklu dokuma fabrikası vardır deseydi cevap pazarlama olanaklarının çok olması olurdu. Ama hangisinin kanıtıdır dediğinde cevabımın değişiyor.

   CEVAP C

4. Ülkemizde ipekböcekçiliğinin geliştiği yerleri hayvancılık konusunda anlatmıştım. Hatırladın mı? Diyarbakır ilk sıradaydı daha sonra Antalya ve Ankara illeri geliyordu. Bursa çevresinde eskisi kadar olmasa da yapılmaya devam ediyor demiştik. O hâlde buralarda ipekli dokuma fabrikası açan birisi özellikle hammadde alırken ulaşıma çok fazla para harcamak zorunda kalmaz ama benim güzel memleketim olan Nevşehir'de ipekböcekçiliğinin "İ" si bile olmadığı için burada ipekli dokuma fabrikası açarsam hammaddeyi başka illerden getirmek zorunda kalacağım için ulaşıma baya para harcarım

   CEVAP E

5. Canım hocam haritada özellikle Uşak, Kayseri (Bünyan), Niğde (Koyunlu), Isparta, Manisa (Gördes) bir arada gördün mü? Baktım evet görünüyor. O zaman halıcılık cevabını yapıştır geç. Buralar halıcılıkta dünyaca ünlü yerlerdir. Halıcılığın sorulma ihtimali yüksektir. Özellikle verdiğim illeri unutma lütfen.

   CEVAP A

6. Dönüp dolaşıp aynı şeyleri söyleyeceğim ama sen de artık fark et lütfen. Coğrafya tamamen birbiriyle bağlantılı bir derstir. Yine aynı konu bak iyi dinle. Ne demiştim Marmara çevresinde nüfus fazla olduğu için besi ahır şeklinde sığır yetiştiriciliği yapılmaktadır. Erzurum-Kars ve Doğu Karadeniz kıyıları yaz yağışı aldığı için gür otlaklara sahiptir ve bu yüzden buralarda meralarda sığır yetiştiriciliği yapılır. Ayrıca Konya çevresi (şeker fabrikalarının da bunda az çok etkisi var) sığır yetiştiriciliğinde ilk sırada gelmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ise daha çok küçükbaş hayvancılık yapılan bölgelerimizden biridir.

   CEVAP C

YEDİKLİM

7. Taşkömürü metalürji sanayinde özellikle demir çelik sanayinde enerji kaynağı olarak kullanılır. Hammadde olarak kullanımı yoktur. Ama diğerleri metal sanayinin hammaddeleri içerisindedir.

CEVAP D

8. Bulmuşundur diye düşünüyorum. Yayılış alanı verilen metalürji sanayi demir-çelik sanayimizdir. Metalürji demir-çelik, alüminyum, bakır, krom gibi madenlerin işlendiği sanayi kolunun genel adıdır.

CEVAP B

9. Karabük'te demir değil taş kömürü çıkar. Taşkömürü ise demir çelik fabrikalarının enerji kaynağıdır. Yani Karabük'te demir-çelik fabrikası kurulmasının nedeni hammaddeye değil enerji kaynağına yakın olmasındandır.

CEVAP C

10. Madenler içerisinde boksit (alüminyumun hammaddesi) anlatılırken ne demiştim hatırla istersen. Ülkemizde boksit yataklarının hem en çok olduğu hem işlendiği yer Konya/Seydişehir'dir. Seydişehir alüminyum tesislerini lütfen unutma. Alüminyum tesisleriyle ilgili çıkabilecek diğer soruyu da sonraki soruda verdim

CEVAP B

11. Daha önce yapay set göllerini anlatırken yine bahsetmiştim. Manavgat çayı üzerindeki Oymapınar barajı Seydişehir alüminyum tesisinin enerji ihtiyacını karşılamak için kurulmuştur. Fark ettin artık değil mi? Coğrafyanın hepsi birbiriyle bağlantılı. Daha önce anlattığımız tüm konular şimdi yine karşımıza çıkıyor. O yüzden diyorum coğrafya zevkli derstir. Ezber yapmak yerine bağlantı kur yeter

CEVAP D

12. Kesinlikle bakır işleme tesisidir. Bu haritayı unutma. Bu kısımla ilgili gelebilecek bir diğer soruyu da sonraki soruda verdim.

CEVAP E

1. I. Samsun
II. Murgul
III. Maden

Yukarıdaki öncülde verilen bakır işleme tesislerimizden hangileri hammaddeye yakın olarak kurulmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yayılış alanı verilen madene dayalı sanayimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kurşun ve Çinko B) Demir-Çelik
C) Bakır işleme D) Krom işleme
E) Petrol rafinerileri

3.

Yukarıdaki haritada kurulduğu yerler belirtilmiş olan madene dayalı fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kurşun ve Çinko
B) Demir-Çelik
C) Bakır işleme
D) Krom işleme
E) Petrol rafinerileri

4. I. Ankara-Mürtet
II. Eskişehir
III. Yozgat

Yukarıdaki öncülde verilen yerlerden hangilerinde uçak fabrikaları bulunmaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. İstanbul, Tuzla, Pendik, Gölcük ve İzmir

Yukarıda verilen yerlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir-çelik sanayinin bulunduğu yerler olması
B) Bakır çıkarım alanları olması
C) Gemi tersanelerimizin bulunduğu merkezler olması
D) Kâğıt fabrikalarının bulunduğu merkezler olması
E) Önemli turizm merkezleri olması

6.

Yukarıda yayılış alanı verilen fabrikamız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Lokomotif fabrikaları
B) Otomobil fabrikaları
C) Gemi tersaneleri
D) Demir-çelik sanayi
E) Lastik fabrikaları

7. **Aşağıda verilen illerimizden hangisinde petrol rafinerisi yoktur?**

A) Batman B) İzmir C) İzmit
D) İstanbul E) Kırıkkale

8. **Aşağıda verilen tesislerden hangisi ihtiyacı olan hammaddenin büyük bir kısmını ithal etmek zorundadır?**

A) Demir-Çelik fabrikaları
B) Pamuklu dokuma sanayi
C) Un fabrikaları
D) Alüminyum fabrikaları
E) Petrol rafinerileri

9. **Ülkemizin tamamı milli ve yerli olan tek lastik fabrikası olan Petlas aşağıdaki illerimizden hangisinde yer almaktadır?**

A) Kırşehir B) İstanbul C) İzmir
D) Ankara E) Elâzığ

10. • Hammaddesi genelde fosfat olduğu için dışa bağlı olduğumuz sanayi kollarından birisidir.
• Ülkemizde genelde Mersin, Bandırma, Elâzığ, Tekirdağ, Kütahya ve İskenderun çevresinde kurulmuştur.
• Hammadde olarak bor minerali de kullandığı için Bandırma ve Kütahya'daki fabrikalar hammaddeye yakın olarak kurulmuştur.

Yukarıda özellikleri sıralanan sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Lastik fabrikaları
B) Gübre fabrikaları
C) Cam fabrikaları
D) Seramik fabrikaları
E) Çimento fabrikaları

11. **Aşağıda verilen illerimizden hangisinde mobilya sanayi gelişme göstermemiştir?**

A) Adapazarı B) Ankara C) Elâzığ
D) İnegöl E) Kayseri

YEDİİKLİM

1. Ülkemizdeki en önemli bakır yatakları Elâzığ/Maden, Artvin/Murgul ve Kastamonu/Küre çevresinde bulunmaktadır. Maden ve Murgul'dan çıkarılan madenler hammaddeye yakın olarak aynı yerde işlenmektedir. Kastamonu/Küre çevresinden çıkarılan bakır madeni ise Samsun bakır işletmelerine getirilerek orada işlenir. Küre'den çıkarılan madenin Samsuna getirilme nedeni ise Samsun'da ulaşımın daha kolay olmasındandır.

CEVAP E

2. Kayseri ve Elâzığ ülkemizde önemli kurşun ve çinko çıkarım alanlarından birisidir. Kurşun ve Çinko fabrikalarımızda hammaddeye yakın olarak aynı yerlerde kurulmuştur.

CEVAP A

3. Elâzığ'da çıkarılan kromlar hammaddeye yakın olarak aynı yerde işlenir. Menteşe yöresinde çıkarılan kromlar ise Antalya'da yer alan ferrokrom tesislerinde işlenmektedir.

CEVAP D

4. Ülkemizde Ankara/Mürtet ve Eskişehir'de uçak fabrikası bulunmaktadır.

CEVAP D

5. Verilen yerlerin hepsi de gemi tersanelerimizin bulunduğu merkezlerdir. Buraları unutma lütfen.

CEVAP C

6. Yayılış alanı verilen fabrikamız otomobil fabrikalarıdır.

CEVAP B

7. İstanbul'da petrol rafinerisi bulunmaz. Mersinde bulunan petrol rafinerisi de şu an depo görevi yapmaktadır. Ayrıca Batman rafinerisi de hammaddeye yakın olarak kurulmuştur.

CEVAP D

8. Ülkemizde büyük oranda Güneydoğu Anadolu çevresinde Raman, Garzan, Kurtalan, Adıyaman, Batman ve Gabar çevresinde petrol çıkarılmaktadır ve çıkarılan petrol ülkemiz ihtiyacının sadece %20'sini karşılamaktadır. Geriye kalan ihtiyacımızın %80'lik kısmı ise ithal edilmektedir.

CEVAP E

9. Petlas Kırşehir'de yer almaktadır. Bunun yanında İzmit ve Adapazarı'nda da lastik fabrikalarımız vardır ama bunların tamamı yerli değildir.

CEVAP A

10. Zaten tüm özellikleri sıraladığım için ekstra söyleyecek bir şey yok. Özellikleri verilen fabrikamız gübre fabrikalarıdır. Bu özellikleri aklına kazı.

CEVAP B

11. Adapazarı, Ankara, İnegöl, İstanbul, İzmir ve Kayseri ülkemizde mobilya sanayinin geliştiği merkezlerdir. Burada dikkat etmen gereken Kayseri ve Ankara'da çok fazla orman olmamasına rağmen pazarlama ve ulaşım açısından gelişmiş illerimiz olduğu için mobilya sanayi gelişmiştir.

CEVAP C

1. Ülkemizde yolcu ve özellikle uluslararası yük taşımacılığında en ucuz olan ulaşım şekilleri sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

A) Demir yolları – Deniz yolları
B) Hava yolları – Kara yolları
C) Kara yolları – Demir yolları
D) Demir yolları – Kara Yolları
E) Deniz yolları – Kara yolları

2. Türkiye'deki ulaşım konusunda aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Yük taşımacılığında en ucuz olan deniz yoludur
B) Ülkemizde ilk demir yolu İzmir-Aydın arasında yapılmıştır.
C) Ülkemizde 1950'lerden sonra özellikle kara yolu yapımına ağırlık verilmiştir
D) Demir yolu ile tüm komşu ülkelere ulaşmak mümkündür
E) Yolcu taşımacılığının büyük bir kısmı kara yollarıyla yapılmaktadır

3. Ülke içi yük taşımacılığının yaklaşık %70'i yolcu taşımacılığının ise yaklaşık %90'ı kara yollarıyla yapılmaktadır.

Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) En ucuz ulaşım şekli olması
B) Daha güvenilir olması
C) Ulaşım ağının daha çok gelişmiş olması
D) Kara yoluyla daha fazla yolcu taşınabilmesi
E) Kara yollarıyla daha fazla yük taşınabilmesi

4. Bazı illerimizin gelişip büyümesinde ulaşım yollarının kavşağında olması etkili olmuştur.

Aşağıda verilenlerden hangisi ulaşım yollarının kavşağı niteliğindeki illerimizden birisi değildir?

A) Afyon B) Kayseri C) Denizli
D) Eskişehir E) Hakkâri

5. Engebeli araziye sahip olan illerimizde arazi yapısından dolayı kara ve demir yolları çok fazla gelişme göstermemiştir.

I. Tunceli
II. Sinop
III. Denizli

Gibi illerimizden hangileri yukarıda bahsi geçen illerimize örnek olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Karadeniz ve Akdeniz gibi bölgelerimizde dağlar kıyıya paralel uzandığı için genelde kıyı kesimlerle iç kesimler arasındaki ulaşım geçitlerle sağlanmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi Akdeniz Bölgesi'nde yer alan geçitler arasında gösterilemez?

A) Sertavul B) Ovit C) Çubuk
D) Gülek E) Belen

7. Rize-Erzurum arasına yapılan bu tünelimiz ülkemizin Yeni Zigana tünelinden sonraki en uzun tünelidir.

Yukarıda özellikleri verilen Doğu Karadeniz'i Doğu Anadolu'ya bağlayan kara yolu tünelimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ecevit B) Kop C) Zigana
D) Belen E) Ovit

8. Aşağıda bazı geçitlerimiz ve bağlantı kurduğu iller ya da yöreler eşleştirilmiştir.

Verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Çubuk – Antalya'yı göller yöresine bağlar.
B) Sertavul – Çukurova'yı Niğde'ye bağlar.
C) Kop – Doğu Karadeniz'i Doğu Anadolu'ya bağlar.
D) Belen – Akdeniz'i Akdeniz'e bağlar.
E) Yeni Zigana-Trabzon'u Gümüşhaneye bağlar.

9. 14 bin 5 yüz metre, çift tüp olduğu için toplam 29 bin metre uzunluğa sahip olan ülkemizin ve Avrupanın en uzun tüneli ünvanına sahiptir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen ve yapımına 2017 yılında başlanılan tünelimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ovit B) Gülek C) Kop
D) Cankurtaran E) Yeni Zigana

10. Nevşehir merkez ilçeye bağlı bir köye ulaşmak için ortalama on kilometre yol gitmek gerekirken Hakkâri merkez ilçeye bağlı başka bir köye ulaşmak için 17 kilometre yol kat etmek gerekir.

Merkez ilçelerine kuş uçumu uzaklıkları aynı olmasına karşın bu iki köye olan kara yolu mesafesinin faklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Yerleşim birimlerinin sıklığıyla
B) Doğal bitki örtüsünün farklılığıyla
C) İklim koşullarının farklılığıyla
D) Tarım alanlarının genişliğiyle
E) Yeryüzü şekilleriyle

11. **Yer şekilleri göz önüne alınacak olursa, aynı kalite ve uzunlukta yapılacak yolun maliyetinin hangi bölümümüzde daha fazla olması beklenir?**

A) Yukarı Murat –Van
B) Konya Bölümü
C) Ergene Bölümü
D) Dicle Bölümü
E) İç Batı Anadolu Bölümü

12. **Türkiye'nin doğal koşulları da düşünülecek olursa, kara yollarıyla ilgili aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlış olur?**

A) Dağların konumundan dolayı genelde doğu batı yönlü uzanır.
B) Doğu Anadolu Bölgesinde kışların uzun sürmesi nedeniyle yolların kapalı olduğu gün sayısı daha fazladır.
C) İç Anadolu bölgesi yüksek fakat düzlük bir bölge olduğu için ulaşım kolaydır.
D) Menteşe yöresinde ulaşım Ege Bölgesinin diğer yörelerin göre daha kolaydır.
E) Engebenin fazla olduğu alanlarda kara yolu yapımı zor ve daha pahalıdır.

YEDİKLİM

1. Yolcu taşımacılığında en ucuz olan demir yolları, yük taşımacılığında en ucuz olan deniz yollarıdır. Bunun nedeni her ikisinde de tek seferde çok fazla yolcu ya da çok fazla yük taşınmasıdır. Demir yollarıyla tek seferde çok yolcu taşındığı için deniz yollarıyla da tek seferde çok fazla yük taşındığı için kişi başına ya da yük başı düşen maliyet azalmaktadır.

CEVAP A

2. Tüm komşularımızla demir yolu bağlantımız yoktur. Özellikle Nahcivan ve Irak ile demir yolu bağlantımız bulunmamaktadır.

CEVAP D

3. Daha önceki soru çözümünde vermiştim. Yük taşımacılığında en ucuz deniz yolu, yolcu taşımacılığında en ucuz demir yolu diye ama yine de en çok tercih edilen kara yollarıdır. Bunun en önemli nedeni deniz ya da demir yoluyla ülkenin her yerine ulaşamamamızdır. Kara yolu ise en ücra köye kadar ulaşabilecek şekilde gelişmiştir. Bu da kara yolunun daha fazla tercih edilmesine neden olmuştur.

CEVAP C

4. Bazen cidden sorular bu kadar basit geliyor. Ama sen kalkıp yok arkadaş bu kadar kolay olmaz kesin bir şey var bunun altında dediğin için soruyu yanlış yapabiliyorsun. Hakkâri ülkemizdeki en engebeli illerden birisidir. Bu yüzden ulaşımın kavşağı noktasında olması imkânsızdır. Ayrıca bir yerin ulaşımın kavşağında olması için genelde ülkenin iç kesimlerinde olmadır ki bir bölgeyi bir bölgeye bağlayabilsin. Hakkâri ise sınırda yer alan illerimizden birisidir yani bir bölgeyi bir bölgeye bağlaması pek mümkün değildir. Ülkemizde Afyon, Uşak, Kayseri, Ankara, İstanbul, Eskişehir, Denizli gibi illerimiz ulaşım yollarının kavşağında sayılan illerimizdendir.

CEVAP E

5. Erzincan, Tunceli, Sinop, Ardahan, Hakkâri gibi illerimiz engebeli arazi yapısından dolayı kara ve demir yollarının çok fazla gelişme gösteremediği illerimiz arasındadır. Hem önceki soruda verdiğim ulaşım yollarının kavşağındaki illeri hem de bu ulaşımın gelişmediği illerimizi lütfen unutma.

CEVAP D

6. Bizim öğrenciler şöyle bir kodlama yapmışlardı. Akdeniz'de Çok Sayıda Geçit Bulunur. Baş harflerinden yola çıkacak olursak Çubuk, Sertavul, Gülek, Belen geçitleri Akdeniz Bölgesindedir. Ovit ise Doğu Karadeniz Bölümünde yer alan geçidimizdir.

CEVAP B

7. Özellikleri verilen tünelimiz Ovit tünelidir. Fazlada söyleyecek bir şey yok.

CEVAP E

8. Sertavul: Silifke'yi, İç Anadolu'ya bağlamaktadır. Çukurova'yı, Niğde'ye bağlayan Gülek Boğazıdır. Bu şekilde geçitleri il il çok nadir sorar. Genelde bundan önceki verdiğim iki sorudaki gibi soru gelir.

CEVAP B

9. Özellikler zaten soruda yazıyor. Ama en uzun tünel deyince çoğu öğrenci Ovit tüneline atlayacaktır. Onun için bu soruyu hazırladık. Özellikleri verilen tünel Yeni Zigana tünelidir arkadaşlar bunu sakın unutmayın.

CEVAP E

10. Kuş uçuşu mesafe aynı olmasına rağmen kara yolu mesafesi farklılık gösteriyorsa bu durum en önemli nedeni yeryüzü şekillerinin farklılık göstermesiyle ilgilidir. Engebeli arazilerde gerçek uzunlukla kuş uçumu uzunluk arasındaki fark fazla olurken düzlük arazilerde bu fark az olur.

CEVAP E

11. Bu tür bir soruda en engebeli yerleri araman gerekir. Verilenler çerisinde en engebeli bölüm Yukarı Murat-Van Bölümüdür.

CEVAP A

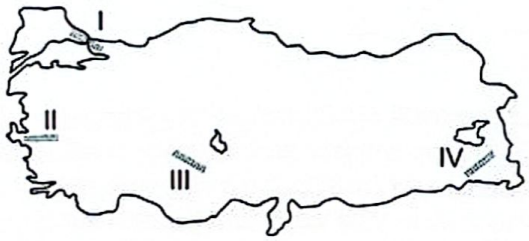
12. Menteşe yöresi engebeli yeryüzü şekilleri yüzünden Ege bölgesinde ulaşımın en zor olduğu yörelerden birisidir. Diğer verilen özellikler doğrudur.

CEVAP D

1. **Aşağıdaki verilen yerlerden hangisinde demir yolu bağlantısı vardır?**

A) Muğla B) Antalya C) Zonguldak
D) Bursa E) Trabzon

2.

Yukarıdaki gösterilen alanlara eşit uzunlukta yapılacak demir yollarından hangi ikisinin maliyeti diğerlerine göre daha fazla olur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) I ve IV

3. **Demir yolu bağlantısı olmayan yerlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Genellikle engebeli arazilerdir.
B) Yükseltisi 1000 m ve daha üzerinde olan yerlerdir.
C) Turizmin çok gelişmediği bölgelerdir.
D) Hava yolu taşımacılığının geliştiği yerlerdir.
E) Kara yolu taşımacılığında kavşak noktaları konumundadır.

4. I. Nahcivan
II. Irak
III. İran

Yukarıda verilen komşularımızdan hangisiyle demir yolu bağlantımız yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu illerde genelde demir yolu bağlantısı bulunmaktadır.

Aşağıdaki verilen illerden hangisinde sanayi gelişmiş olmasına karşın demir yolu bağlantısı yoktur?

A) Zonguldak B) Bursa C) İzmir
D) Gaziantep E) Kayseri

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen illerimizden hangisinde hızlı tren hattı bulunmamaktadır?

A) İstanbul B) İzmit C) Ankara
D) Konya E) İzmir

7. I. İç göçü azaltır
II. İç turizmi canlandırır
III. İç ticareti canlandırır

Yukarıda verilenlerden hangileri ülkemizde kurulmaya başlanan hızlı tren hatlarının faydaları arasında gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8.
- En önemli ihracat limanlarımızdandır.
- Doğal bir liman olma özelliğine sahiptir.
- Dağlar kıyıya dik uzandığı için hinterlandı oldukça geniştir.

Yukarıdaki özellikleri verilen limanımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sinop B) İzmir C) Antalya
D) İskenderun E) Trabzon

9. Türkiye'ye gelen malların büyük kısmı bu limandan giriş yapar. Hinterlandı ve yük indirme bindirme kapasitesi oldukça yüksektir.

Yukarıda özellikleri verilen limanımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstanbul B) Samsun C) Antalya
D) İskenderun E) Trabzon

10. İstanbul ve İzmir limanları diğer limanlarımıza göre oldukça gelişmiştir.

Bu durum üzerinde;

I. Endüstrinin gelişmiş olması
II. Ulaşım olanaklarının çeşitli olması
III. İklim koşullarının müsait olması

gibi faktörlerden hangileri doğrudan etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. Aşağıdaki verilen limanlardan hangisine demir yolu bağlantısı <u>bulunmaz</u>?

A) Zonguldak B) Samsun C) İzmir
D) İstanbul E) Antalya

12. Aşağıdakilerden hangisi önemli yat limanlarımız arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Antalya B) Sinop C) Alanya
D) Kuşadası E) Fethiye

1. Doğu Karadenizde yani Trabzon,Rize, Ordu gibi illerimizde demir yolu bağlantısı yoktur. Hakkâri çevresi ve Muğla Menteşe çevresinde de demir yolu bağlantımız yoktur. Ayrıca Antalya, Bursa ve Çanakkale illerimize de demir yolu bağlantısı yoktur. Yalnız şuna dikkat et. Antalya Böülümü derse demir yolu bağlantısı var (Isparta, Burdur çevresinde) Antalya derse demir yolu bağlantısı yok. Özellikle ÖSYM'nin en çok üzerinde durduğu şey şudur Karadeniz kıyılarında sadece Zonguldak ve Samsun limanlarına demir yolu bağlantısı vardır. Bunu da unutma lütfen.

CEVAP C

2. İki ve üç numaralı alanlar düzlük alanlardır buralarda demir yolu yapılmak istenirse maliyet düşük olacaktır. Seni tongaya düşürecek olan bir numara olacaktır. İstanbul düzlük bir alan maliyet az olur diyeceksin ama dikkat edersen bağlantı İstanbul Boğazını geçmek zorunda kalıyor bu da denizin altından tünel ya da üstünden köprü yapmak anlamına geliyor dolayısıyla maliyeti fazla olacaktır. Dört numara zaten belli Hakkâri Bölümü çevresi en engebeli yerlerden birisi maliyet bu yüzden fazla olacaktır.

CEVAP E

3. Demir yolu bağlantısı olmayan yerler genelde engebeli arazilerdir. Yükseltiyle engebeyi birbirine karıştırma. Bir yer yüksek ama düz olabilir. İç Anadolu ya da Erzurum-Kars gibi. Düz olan yerlere de demir yolları rahatlıkla yapılabilir. Ama dağlık ve engebeli bir bölgeyse yapımı zor olur.

CEVAP A

4. Ülkemizde şu anda sadece iki komşumuzla demir yolu bağlantımız yoktur. Bunlar Nahcivan ve Irak'tır. Diğer komşularımızla demir yolu bağlantısı vardır. Dikkat et sadece bağlantı vardır diyorum. Bu demir yolu hattı işlektir demiyorum. Misal Ermenistan ile demir yolu bağlantımız vardır ama Ermenistan ile olan tüm sınır kapılarımız kapalı olduğu için işlek değildir.

CEVAP D

5. Bursa ilimizde demir yolu bağlantısı yoktu ama yapımı planlanmaktadır. ÖSYM demir yolu bağlantısı konusunda Bursa ilimizi iki kez sordu.

CEVAP B

6. Bu konu lar genelde ezber kusura bakma o yüzden yapabileceğim bir şey yok. Ülkemizde şu anda İstanbul, İzmit, Eskişehir, Ankara, Konya, Yozgat, Sivas, Karaman ve Kırıkkale illerinde hızlı tren hattı bulunmaktadır. Bu hatları unutma.

CEVAP E

YEDİİKLİM

7. Verilenlerden hepsi de hızlı tren hatlarının faydalarındandır. Biliyorsundur insanlar genelde iş bulmak için göç ederler. Günümüzde ise Eskişehir'de oturup Ankara'da çalışan insanların sayısı gittikçe artmaktadır. Önceden olsa çalışmak için Eskişehir'den Ankara'ya göç etmek zorunda kalırlardı. Şimdi ise arada hızlı tren hattı olduğu için. Sabah trenle işlerine gidip akşam tekrar evlerine yani Eskişehir'e dönüyorlar. Günümüzde yine Nevşehir, Kayseri, Antalya arasına hızlı tren hattı yapımı planlanmaktadır. Bu hat tamamlandığında Antalya'da yaşayanlar günü birlik peribacalarını görmek için Nevşehir'e ya da Nevşehir'de yaşayanlar Antalya'ya gidebileceklerdir. Böylece iç turizm buna bağlı olarak ta iç ticaret canlanacaktır.

CEVAP E

8. Özellikleri verilen limanımızın İzmir limanı olduğunu anlamışındır diye düşünüyorum. Özellikle dağlar kıyıya dik olarak uzanır dediğimde bunu anlamış olmalıydın. Çünkü Diğer verilenlerin hepsinde dağlar kıyıya paralel olarak uzanmaktadır.

CEVAP B

9. Özellikleri verilen limanımız tabi ki İstanbul limanıdır. Özelliklerini öncüllerde verdiğim için gereksiz çözüm yazıp kafanı şişirmeye gerek yok.

CEVAP A

10. İstanbul ve İzmir limanlarımızın gelişmesindeki en büyük etkenler. Etraflarında sanayi ve ticaretin gelişmiş olması artı hinterlantlarının yani ulaşım ağlarının gelişmiş olmasıdır. Ha dersen ki hocam iklimde az çok etkili değil mi? Bir nebze haklısın ama doğrudan etkili olanı sormuş soruda buna dikkat et.

CEVAP D

11. Verilenler içerisinde sadece Antalya limanında demir yolu bağlantısı yoktur. Bak çok kafa yormanı gerektirecek bir şey değil aslında. Daha önce ülkemizde demir yolu bağlantısı olmayan yerleri anlatırken Antalya'da olmadığını söylemiştim. Antalya'ya olmadığına göre Antalya limanına da olmayacaktır.

CEVAP E

12. Allah aşkına Antalya, Alanya, Kuşadası ve Fethiye gibi limanlarımız dururken Sinop limanının yat limanı olmasını beklemiyorsun umarım. Ne yapacak adam Sinop limanına demirleyip falezlerimi izleyecek?

CEVAP B

1. 2024 TÜİK verilerine göre ülkemizde ithalat ve ihracatta en çok kullanılan limanımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) İzmir limanı
B) İstanbul limanı
C) Mersin limanı
D) İskenderun limanı
E) Zonguldak limanı

2. Ülkemizde özellikle dış ticarette en çok tercih edilen ulaşım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demir yolu
B) Kara yolu
C) Deniz yolu
D) Hava yolu
E) Boru hatları

3. Samsun ve Sinop Karadeniz Bölgesinde yer alan liman kentlerimizdir. Sinop doğal bir limana sahip olmasına karşın Samsun liman kenti olarak Sinop'tan daha çok gelişme göstermiştir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Çevrelerinde yetişen tarım ürünlerinin farklı olması
B) Samsun'da deniz turizmine uygun alanların daha çok olması
C) Samsun'da iç kesimlere ulaşımın daha kolay olması
D) Balıkçılık etkinliklerinin yoğunluğu
E) Samsunda tarım alanlarının daha geniş olması

4. Son zamanlarda ülkemizde deniz yoluyla yük taşımacılığında önemli artışlar meydana gelmiştir.

Bu durum üzerinde

I. Dış ticaretimizde artış yaşanması
II. Diğer ulaşım şekillerine göre daha ucuz olması
III. Deniz yoluyla tüm ülkelere ulaşımın mümkün olması

Öncülde verilenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Limanlarımız ve önemli özellikleri ile ilgili yapılan aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Trabzon – İran ile yapılan transit ticarette önemli bir limanımızdır
B) İskenderun – Demir çelik sanayi sayesinde gelişme göstermiş kıta sahanlığı en geniş limanımızdır
C) İstanbul – En önemli ithalat limanımızdır
D) İzmir – En önemli ihracat limanımızdır
E) Zonguldak – Karadeniz'de demir yolu bağlantısı olan limanlarımızdan birisidir

6. Ülkemize gelen yabancı turistler 2024 verilerine göre en çok hangi ulaşım şeklini tercih etmiştir?

A) Kara yolu B) Deniz yolu C) Hava yolu
D) Demir yolu E) Uzay yolu

YEDİİKLİM

7. Son zamanlarda ülkemizde hava yolu ile yolcu taşımacılığına önemli bir artış gerçekleşmiştir.

Bu durumun nedeni olarak;

I. Daha hızlı olması
II. Bilet fiyatlarının ucuzlaması
III. Havaalanı sayısının artması

Gibi etmenlerden hangileri daha etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

8. DOKAP kapsamında deniz doldurularak yapılan ülkemizdeki ilk hava limanıdır.

Yukarıda özelliği verilen hava limanımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) OR-Gİ Havalimanı
B) Samsun Havalimanı
C) Sinop Havalimanı
D) Trabzon Havalimanı
E) Artvin Havalimanı

9. **Ülkemizin <u>en büyük</u> kargo havalimanı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İstanbul Havalimanı
B) İzmir Havalimanı
C) Nevşehir Havalimanı
D) GAP Havalimanı
E) OR-Gİ Havalimanı

10. Ham Petrol Boru Hattı ile başta Azeri petrolü olmak üzere, Hazar Bölgesi'nde üretilecek petrolün emniyetli, ekonomik ve çevresel açıdan uygun bir boru hattı sistemi aracılığıyla Azerbaycan, Gürcistan üzerinden Ceyhan'a taşınması ve buradan da tankerlerle dünya pazarlarına ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen petrol boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Irak – Türkiye Ham Petrol Boru Hattı
B) Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı
C) Mavi Akım Boru Hattı
D) Tanap Boru Hattı
E) Türk – Yunan Boru Hattı

11. **Rus doğalgazının Karadeniz'in altından geçirilerek Türkiye topraklarına ulaştırılmasını amaçlayan doğal gaz boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) TANAP doğal gaz boru hattı
B) Mavi Akım doğal gaz boru hattı
C) Bakü-Tiflis-Erzurum doğal gaz boru hattı
D) Doğu Anadolu doğal gaz ana iletim hattı
E) Şahdeniz iki doğal gaz boru hattı

12. **Bir ülkenin başka ülkelerle yaptığı ticaretin parasal karşılına ne denir?**

A) Dış ticaret açığı B) Dış ticaret fazlası
C) Dış ticaret hacmi D) Cari açık
E) Cari hesap

YEDİKLİM

1. TÜİK verilerine göre hem ithalatta hem de ihracatta en çok kullanılan limanımız İstanbul limanıdır. Yalnız bu bilgiler yeni TÜİK verileri açıklanınca değişebilir. Bunu göz ardı etme

CEVAP B

2. Ülkemizde TÜİK verilerine göre dış ticarette en çok kullanılan ulaşım şekli deniz yoludur. Bundaki en büyük etken daha öncede bahsettiğimiz gibi özellikle yük taşımacılığında en ucuz olan ulaşım şekli olmasıdır.

CEVAP C

3. Samsun Orta Karadeniz Bölümünde yer almaktadır. Ve Orta Karadeniz'in art alanındaki dağların yükseltisi oldukça az ve tek sıra hâlindedir. Birde kıyının hemen gerisinden başlamazlar biraz uzağından geçerler. Bu nedenle bu limanımızın hinterlandı Sinop limanına göre daha geniştir. Buda daha çok gelişmesini sağlamıştır.

CEVAP C

4. Dikkat etmeni istediğim şey SON ZAMANLARDA artış olmuştur denmesi. Son zamanlar dediğim için ucuz olmasını alamazsın. Çünkü önceden beri en ucuz olan ulaşım şekli deniz yoludur. Ama dış ticaretimizde önemli artış olması deniz yoluyla taşımacılığı artırmıştır. Bak soruların nasıl sorulduğuna dikkat et lütfen. Dış ticarette deniz yolu tercih edilir neden derse ucuz olmasını tabi ki alırsın ama SON ZAMANLARDA artmasının nedeni nedir derse yukarıdaki dediğim kural geçerlidir.

CEVAP A

5. Daha önce de belirtmiştim hem ithalat hem ihracatta artık İstanbul limanı ilk sıradadır. Diğer verilen bilgiler doğrudur. Onları da unutma lütfen. Bunların hepsi tek tek soru olarak ta karşına çıkabilir.

CEVAP D

6. Kusura bakma başka ulaşım şekli kalmadığından uzay yolu yazdım. TÜİK verilerine göre ülkemize gelen turistlerin en çok tercih ettiği ulaşım şekli hava yoludur. Bundaki en büyük etken diğer ulaşım şekillerine göre daha hızlı olmasıdır.

CEVAP C

YEDİKLİM

7. Bunu birkaç kes anlatmışımdır. Dikkat etmen gereken SON ZAMANLARDA artış olmuştur denmesi. Son zamanlardaki neden sorulduğu için hızlı olmasını alamayız çünkü her zaman hava yolları daha hızlı olmuştur yani bu son zamanlarda olan bir şey değil. Lakin son zamanlarda hava yolu şirketlerinin artmasıyla rekabetçi ortam doğmuş ve bilet fiyatları ucuzlamıştır. Yine son zamanlarda havaalanı sayısı artarak daha önce ulaşamayacağımız illere hava yollarıyla ulaşabilmemiz mümkün hale gelmiştir. O yüzden de hava yoluyla yolcu taşımacılığında artış olmuştur.

CEVAP D

8. Özelliği verilen havaalanımız OR-Gİ Havaalanıdır. Bu havaalanı Ordu-Giresun arasında deniz doldurularak yapılmıştır ve ülkemizde deniz doldurularak yapılan ilk havalimanıdır. Deniz doldurularak yapılan ikinci hava limanımız ise Rize-Artvin arasına yapılmıştır.

CEVAP A

9. Bahsi geçen havalimanımız GAP havalimanıdır. Yine ezber konular olduğu için çok açıklama yapacak bir şey yok. Sadece bilmeyenlerin çoğu İstanbul Havalimanına atlayacaktır. Sen şimdi öğrendiğin için artık öyle bir hata yapmazsın diye umuyorum.

CEVAP D

10. Özellikleri zaten soruda yazmışız. Özellikleri verilen petrol boru hattı Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattıdır.

CEVAP B

11. Özellik yine soruda var. Özelliği verilen boru hattı Mavi Akım doğalgaz boru hattıdır. Yalnız bir şeye daha dikkat et aynı özelliklere sahip bir de Türk Akımı Doğalgaz Boru Hattı vardır. Fakları nedir dersen. O hat Karadeniz'in altından geçip Trakya topraklarımızdan ülkemize çıkış yapacak ve Avrupa'ya gönderilecek. Mavi Akım ise ülkemize Samsundan çıkış yapıp Ankara'ya kadar devam edecek.

CEVAP B

12. Bir ülkenin başka ülkelerle yaptığı ticaretin parasal karşılığına, dış ticaret hacmi denmektedir.

CEVAP C

1. Aşağıdaki verilenlerden hangisi ülkemizin ihraç ettiği ürünler içerisinde sayılamaz?

A) Fındık B) Kâğıt C) Mermer
D) Mobilya E) Seramik

2. Türkiye'de çok canlı bir iç ticaret vardır.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) Sanayi kuruluşlarının dengesiz dağılması
B) Bölgeler arasında yetiştirilen tarım ürünlerinin farklılık göstermesi
C) Nüfusun dengesiz dağılması
D) Hayvansal ürünlerin her yerde üretilmemesi
E) Dış ticaretin çok gelişmemiş olması

3. Aşağıdaki illerden hangi ikisi arasında tarıma dayalı iç ticaretin çok fazla gelişme göstermesi beklenmez?

A) Mersin – Adana B) Adana – Nevşehir
C) Samsun – Ankara D) İzmir – Afyon
D) Sivas – Muğla

4. Bir ülkenin dış ticarette aldığı ve sattığı mallara bakılarak gelişmişliği hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Buna göre bir ülke genelde hammadde alıyor işlenmiş ürün satıyorsa o ülke ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

A) Sanayisi gelişmiş bir ülkedir
B) Kişi başına düşen milli gelir yüksektir
C) Doğal nüfus artışı fazladır
D) Gelişmiş ülkelerden birisidir
E) Göç alan ülkelerden birisidir

5. Türkyie'nin ithal ettiği ürünler arasında ilk sıraları fabrika kurmaya yarayacak aletler almaktadır.

Bu durum Türkiye için aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

A) Sanayisi gelişmiş bir ülkedir
B) Gelişmiş ülkelerden birisidir
C) Kişi başına düşen milli gelir yüksektir
D) Gelişmekte olan ülkelerden birisidir
E) Doğum oranları düşüktür

6. Türkiye transit taşımacılıkta oldukça önemli ülkelerden birisidir.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizin bu konuda önemli bir yeri olmasını sağlayan etmenlerden birisi değildir?

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
B) İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması
C) Oldukça geniş bir yüzölçümünün bulunması
D) Ulaşım sektörüne önemli yatırımlar yapılması
E) Kara yolu ve demir yolu taşımacılığının bir birini tamamlaması

YEDİİKLİM

7. **Aşağıdakilerden hangisi serbest ticaret bölgelerimizden birisi değildir?**

A) Bursa B) Ankara C) İstanbul
D) Kayseri E) Samsun

8. **2024 TÜİK verilerine göre aşağıda verilenlerden hangisi en çok ihraç ettiğimiz ilk beş ürün arasında yer almaz?**

A) Motorlu kara taşıtları
B) Kazan makine ve nükleer reaktörler
C) Eletrikli makine ve cihazları
D) Dokuma ve tekstil ürünleri
E) Tıbbi cihazlar

9. **2024 TÜİK verilerine göre en fazla ithal ettiğimiz ilk beş ürün içerisinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

A) Tıbbi cihazlar
B) Mineral yağlar
C) Kıymetli ya da yarı kıymetli taşlar
D) Elektrikli makine ve cihazlar
E) Motorlu kara taşıtları

10. **Aşağıda verilenlerden hangisi en fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke arasında yer almaz?**

A) Almanya B) Birleşik Krallık
C) ABD D) Kanada
E) Irak

11. **Aşağıda verilenlerden hangisi en fazla ithalat yaptığımız ilk beş ülke arasında yer almaz?**

A) Çin B) Kanada C) Almanya
D) Rusya E) İtalya

12. 1990-2007 yılları arasındaki geçen süreç temel alınacak olursa. Tarımın dış satımından elde ettiğimiz gelir 2,4 milyar dolardan 11,4 milyar dolara yükselmiştir. Buna rağmen tarımın toplam dış gelir içerisindeki payı %18,1'den %10,7'ye gerilemiştir. Yani baktığımız zaman tarımdan elde edilen gelir artmasına rağmen toplam gelir içerisindeki payı azalmıştır.

Türkiye'de yaşanan aşağıdaki değişiklerden hangisi bu duruma neden olmuştur?

A) Dış satımda maden ve sanayi ürünlerinin payının daha fazla artması
B) Türkiye'nin tarımsal ürünlerine olan dış talep azalmıştır
C) Dış ticaret açığı azalmıştır
D) Tarımda modern teknikler kullanılmaya başlanmıştır
E) Ulusal gelir yükselmiştir

YEDİİKLİM

1. Ülkemizdeki kâğıt fabrikalarının çoğu önce özelleştirilip sonra kapatıldığı için kâğıt ithal ürünleri arasında yer almaktadır.

CEVAP B

2. Soruda zaten iç ticaretten bahsediyoruz dolayısıyla dış ticaretle hiçbir ilgisi olamaz. Yalnız bu soru birkaç kez sorulmuştu o yüzden ülkemizde çok canlı bir iç ticaret olmasının nedenlerini unutma lütfen.

CEVAP E

3. Şayet iki şehirde aynı iklim bölgesinde yer alıyorsa yaklaşık aynı tarım ürünleri yetişecek demektir. Aynı tarım ürünleri yetişeceği içinde tarıma dayalı iç ticaret bu iller arasında gelişme göstermez. Şöyle düşün. Mersin ve Adana ikisinde de Akdeniz iklimi görülmektedir. Yani ikisinde de mandalina yetişir, portakal yetişir yani bir birlerinden bu ürünleri almalarına gerek yoktur. Dolayısıyla tarıma dayalı ticaret çok fazla gelişmemiştir.

CEVAP A

4. Bir ülke hammadde alıyorsa onu işleyecek demektir yani sanayisi gelişmiştir. Bu ülkeler genelde hammadde alıp işlerler ve işlenmiş olarak tekrar satarlar. Yani bu ülkeler gelişmiş ülkelerdir. Şıklarda da gelişmiş ülkeler için söyleyeceğimiz her şeyi söyleye biliriz. Ama doğal nüfus artışı fazladır diyemeyiz. Çünkü doğal nüfus artışı doğum olayının fazla olduğu geri kalmış ülkelerde görülür. Gelişmiş ülkelerde ise doğum olayları azdır. Göçlerle gelen nüfus artışı fazladır.

CEVAP C

5. Ülkelerin ithal ettiği ürünler içerisinde ilk sırayı genelde fabrika kurmaya yarayacak aletler alıyorsa o ülke sanayisini tamamlamaya çalışıyor demektir. Bu da gelişmekte olan bir ülke olduğunun kanıtıdır.

CEVAP D

6. Transit taşımacılık kısaca tanımlarsak; Bulgaristan ve Irak arasında alışveriş yaparlar ama malları birbirine taşımak için bizim toprakları kullanmak zorunda kalırlar. Irak ve Bulgaristan'ın yaptığı bu ticaret, bizim topraklarımızı kullandıklarından bizim için transit ticarettir. Üç kıta arasında köprü durumunda olmamız, İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olmamız bu ikisi transit ticarette önemli bir ülke olmamızın en önemli nedenleridir. Ama ülke yüzölçümünün büyük olması aksine yolu uzatacağı için istenen bir özellik olmaz.

CEVAP C

YEDİİKLİM

7. Konu anlatımlı kitabımızda serbest ticaret bölgelerimiz var onlara bir göz gezdir. Bu soruyu ÖSYM sorduğunda en çok tongaya düşülen konu koskoca Ankara Türkiye'nin başkenti tabiki orada serbest ticaret bölgesi vardır şeklinde oldu. Ama serbest ticaret bölgelerinin başkent olmakla bir ilgisi yoktur.

CEVAP B

8. Tıbbi cihazlar ihracatımızda malesefki önemli bir yere sahip değildir. İhracatımızda ilk sırayı motorlu taşıtlar almaktadır. Verilenler dışında ilk beş ihraç ürünü içerisinde demir ve çelik yer almaktadır. Demir çelik ihracatımızda 4. Sıradadır diğer verilenler şıklarda verildiği sırayla ilerlermektedir. Yani birinci sırada A ikinci sırada B şıkkında yer alan ürünler gibi.

CEVAP E

9. Tıbbi cihazlar ithal ürünleri içerisinde de ilk beş arasında yer almaz. İthal ettiğimiz ürünler arasında ilk sırada mineral yağlar yani pertol ve doğalgaz yer almaktadır.

CEVAP A

10. Kanada hariç diğerleri en fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke arasındadır. En çok ihracat yaptığımız ilk dör ülke şıklarda verdiğimiz gibidir. Beşinci sırada ise İtalya yer almaktadır.

CEVAP D

11. Kanada burada da yok. Sıralama yine şıklardaki gibi ve beşinci sırada ABD yer almaktadır. Ama son çözdüğün dört soru için söyleyecek olursak ÖSYM genelde en fazlaları sorar hep. Yani en fazla ihracat kimle, en fazla ithalat kimle, en fazla ihraç edilen ya da ithal edilen ürün hangisi gibi. Şu ana kadar bir kez ilk beşi sorduğu için ne olur ne olmaz diye ben yine de ilk beşleri verdim.

CEVAP B

12. Kısaca şudur. Eğer tarımdan ya da başka bir sektörden fark etmez, elde edilen gelir artmasına rağmen toplam gelir içerisindeki payı azalıyorsa, başka bir sektörün toplam gelir içerisindeki miktarı çok daha fazla artmış demektir. Çok basit bir örnek: İlk yıl tarımdan 50 TL sanayiden yine 50 TL kazandığını düşün toplam gelir içerisindeki dağılımları %50 şer olacaktır. Ama ikinci yıl tarımdan 60 TL sanayiden 120 TL kazandın diyelim paylara bakacak olursan tarım aşağı yukarı %33 lük paya sahip olurken sanayi %67'lik bir paya yükseldi. Gördüğün gibi tarımdan elde edilen gelir arttı ama toplam gelir içerisindeki payı azaldı.

CEVAP A

1. Türkiye'de endüstri ürünleri dış satımı yıldan yıla sürekli bir artış içerisindedir.

Bu durumun <u>en önemli</u> nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Yurtiçi tüketimde azalma olması
B) Taşımacılıkta gelişmeler yaşanması
C) Nitelikli eleman sayısının artması
D) Hammadde üretiminde yaşanan artış
E) Dış piyasada rekabet gücü yüksek kaliteli ürünlerin üretilmeye başlanması

2. **Ülkemizin bacasız sanayisi olarak bilinen ve geliştirilmesi hâlinde dış ticaret açığını kapatabilecek potansiyele sahip olan ekonomik faaliyet kolu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ticaret B) Sanayi C) Turizm
D) Tarım E) Hayvancılık

3. **Ülkemizde turizm gelirlerinin yaklaşık %50'sini karşılayan bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Marmara B) Akdeniz C) Ege
D) Karadeniz E) İç Anadolu

4. **Turizme konu olan çekicilikler düşünülecek olursa aşağıdakilerden hangisi ülkemiz için diğerlerine göre <u>daha az</u> çekiciliğe sahiptir?**

A) Sıcak su kaynaklarının varlığı
B) Denize girmeye uygun plajların varlığı
C) Tarihi kalıntıların varlığı
D) Mağara, peribacası gibi doğal oluşumların varlığı
E) Zengin bitki topluluklarının varlığı

5. **Türkiye'de turizmi canlandırmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılmasına gerek <u>yoktur</u>?**

A) Tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmesi
B) Konaklama tesislerinin sayısının arttırılması
C) Altyapı sorunlarının giderilmesi
D) Ulaşım faaliyetlerinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması
E) Turizme bağlı geçici göçlerin azaltılması

6. I. Kayak turizmi
II. Deniz turizmi
III. Kaplıca turizmi

Yukarıda verilen turizm faaliyetlerinden hangisi yıl boyu turist çekme özelliğine sahiptir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. **Marmara Bölgesinde aşağıdaki turizm faaliyetlerinden hangisinin çok fazla gelişme göstermesi <u>beklenmez</u>?**

A) Yayla turizmi B) Tarihi turizm
C) Sağlık turizmi D) Kış turizmi
E) Kongre turizmi

YEDİİKLİM

8. **Aşağıdaki turistik mekânlardan hangisi daha çok, tarihi turizm açısından önem taşımaktadır?**

A) Ashabı Kehf B) Balıklı göl
C) Kültepe D) Saklıkent
E) Davraz

9. **ÜNESCO dünya kültür mirası listesinde yer alan aşağıdaki değerlerimizden hangisi, hem kültürel hem doğal miras olarak listede yer almıştır?**

A) Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası
B) Safranbolu şehri
C) Göreme ve Kapadokya
D) Afrodisias
E) Adıyaman Nemrut Dağı

10. **Turizme konu olan çekicilikler düşünüldüğünde, Türkiye'de;**

I. Yeryüzü şekilleri
II. Modern mimari
III. Denize girmeye uygun plajlar
IV. Doğal bitki örtüsü

gibi etmenlerden hangi ikisinin diğerlerine göre daha fazla çekiciliğe sahip olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) II ve III

11. **Ege kıyılarında aşağıdaki turizm faaliyetlerinden hangisine rastlamak zordur?**

A) Tarihi turizm B) Doğa turizmi
C) Deniz turizmi D) Kayak turizmi
E) Sağlık turizmi

12. Geçmişte birer sahil köyü ya da kasabası niteliğinde olan bazı yerleşim yerleri günümüzde turizminde gelişmesiyle birer kent merkezi haline dönüşmüştür.

Aşağıdaki verilen kent merkezlerinden hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

A) Bodrum B) Çeşme C) Marmaris
D) Kemer E) İskenderun

13. Ülkemizde iç turizme katılan kişi sayısı geçmişten günümüze oldukça büyük artışlar göstermiştir.

Bu artışta aşağıdakilerden hangisinin payı diğerlerine göre daha azdır?

A) Ulaşım olanaklarındaki gelişmeler
B) Sağlık hizmetlerinin gelişmesi
C) İnsanların eğitim seviyesinin yükselmesi
D) İnsanların gelir seviyesinin yükselmesi
E) Turizm konusundaki tanıtım faaliyetlerinin artması

1. Dış piyasada tutunabilmek ve dış piyasada satışı artırabilmenin temel şartı; diğer ülkelere göre çok daha kaliteli onlarla rekabet edecek mallar üretmek artı bu malları onlardan ucuza sunabilmektir. Mal kaliteliyse ikinci söylediğim yani fiyatın ucuz olması dahi geri plana çekilebilir.

CEVAP E

2. Özellikleri verilen ekonomik faaliyet kolu turizmdir. Bacasız sanayi lafı sorulabilir dikkat. Bunun dışında bilmen gereken ülkemizin turizm potansiyeli çok çok yüksektir. Fakat biz ülke olarak bunu tam kullanamıyoruz. Şöyle düşün turizm konusunda elimizde son model bir yarış arabası var biz 20 km hızla gidiyoruz. Şayet bu turizm potansiyelini tam olarak değerlendirecek olursak ülkemize çok fazla döviz girdisi olacağı için dış ticaret açığını kapatmamızda baya faydası olacaktır.

CEVAP C

3. Ülkemizde turizm gelirlerinin yaklaşık %50'ye yakın kısmı Marmara Bölgesinden elde edilir. Bunda en büyük etkenlerden birisi de yayla turizmi harici her türlü turzmin bölgemizde gelişmiş olmasıdır.

CEVAP A

4. Bitki örtüsü çeşidi de turizme konu olan çekicilikler içerisindedir. Ama verilenler içerisinde en az çekiciliğe sahip olanda bitki örtüsüdür.

CEVAP E

5. Turizme bağlı geçici göçler keşke fazla olsa. Bu ülkemizde turizmin oldukça geliştiğini gösterir. Yani bunu engellemek turizmin gelişmesini sağlamaz. Ama diğer şıklar doğrudur.

CEVAP E

6. Kayak turizmi genelde kışın, deniz turizmi ise yazın yapılmaktadır. Ama kaplıca turizminin bir mevsimi yoktur yıl boyu yapılabilir.

CEVAP C

7. Yaylacılık faaliyetleri yüksek düzlüklerde yapılmaktadır. Marmara Bölgesine bakılacak olursa yükselti değerinin oldukça az olduğu görülür. Fiziki haritalarda yeşil renkle gösterilmeside bunun kanıtıdır. O yüzden Marmara Bölgesinde yayla turizmi çok fazla gelişmemiştir.

CEVAP A

8. Ashabı Kehf ve Balıklı Göl inanç turizmi açısından, Saklıkent ve Davraz kayak turizmi açısından önemli merkezlerdir. Kültepe ise tarihi turizm açısından önemli merkezlerimizdendir.

CEVAP C

9. Göreme ve Kapadokya artı Pamukkale-Hierapolis hem kültürel hem doğal miras olarak listede yer almaktadır.

CEVAP C

10. Türkiye'de yeryüzü şekillerinin çeşitliliği (Mağara, peribacası, traverten, sarkıt, dikit) turizme konu olan önemli çekicilikler arasındadır. Ayrıca deniz turizmi de oldukça önemli turizm çekiciliklerimizdendir. Fakat modern mimari ve doğal bitki örtüsü çokta fazla turist çekmemektedir.

CEVAP B

11. Daha önce söylediğimi hatırla Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yükselti az olduğu için kalıcı kar görülmüyor demiştim. Kalıcı kar yoksa buralarda kayak turizmini geliştirmekte oldukça zor olacaktır.

CEVAP D

12. İskenderun kaç kez karşımıza çıktı bak. İskenderun ilinin gelişmesinde turizm değil demir çelik fabrikasının ve liman kenti olmasının büyük rolü olduğunu daha öncelerde de belirtik.

CEVAP E

13. Daha iyi sağlık hizmeti almak ya da daha iyi eğitim almak iç göçe neden olabilir. Ama hiç kimse atıyorum Antalya'da sağlık hizmetleri daha çok gelişmiş diye o ilimize turistik amaçlı gitmez.

CEVAP B

1. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde uygulanan bölgesel kalkınma projelerinin temel amaçlarından birisi değildir?

A) Yeni iş olanakları sağlayarak istihdamı artırmak
B) Göç hareketlerini azaltıp yatırımların atıl hale gelmesini önlemek
C) Bölgelerde yabancı sermayeye öncelik vermek
D) Doğal ve beşer kaynakları en iyi şekilde kullanmak
E) Bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak

2. Ülkemizde bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak için bazı projeler yapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu projelerden biri olan Konya Ovası Projesi kapsamında yer alan illerden birisi değildir?

A) Nevşehir B) Sivas C) Karaman
D) Niğde E) Yozgat

3. GAP uygulanmadan önceki Güneydoğu Anadolu Bölgesi için aşağıdakilerden hangisini söylemek doğru olurdu?

A) Bölge dışarıdan göç almaktaydı
B) Enerji üretim miktarı fazlaydı
C) Pamuk üretiminde ilk sıralarda yer almaktaydı
D) Çoğunlukla kuru tarım metodu uygulanmaktaydı
E) Çok sayıda baraj gölü bulunmaktaydı

4. Sakin şehir 1999 yılında İtalya'da kurulmuş belediyeler birliğidir. Bu şehirlerde değişim çok hızlı yaşanmaz. Nüfusu çok fazla değildir. Yani nüfusu belli rakamın üstüne çıkan şehirler sakin şehir sayılmazlar. Gürültü, kirlilik çok fazla değildir. Ülkemizde de bu özelliklere uyan bazı merkezlere sakin şehir unvanı verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde sakin şehir unvanını alan ilk merkezdir?

A) Taraklı B) Şavşat C) Eğirdir
D) Akyaka E) Seferihisar

5. İran'da 1971 yılında imzalanan özellikle su kuşları yaşama ortamı olarak uluslararası öneme sahip sulak alanların korunması hakkında sözleşmedir.

Ülkemizin de dâhil olduğu bu sözleşme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kyoto B) Ramsar C) TANAP
D) Lahey E) MARPOL

6. Ülkemizin ilk millî parkı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yozgat Çamlığı Millî Parkı
B) Kuşcenneti Millî Parkı
C) Kovada Gölü Millî Parkı
D) Munzur Vadisi Millî Parkı
E) Soğuksu Millî Parkı

YEDİİKLİM

7. **Yakın zamanda, kentsel dönüşüm çalışmaları sırasında tesadüf sonucu ortaya çıkan ve dünyanın en büyük yer altı şehri unvanını alan turistik değerimiz aşağıdaki illerden hangisinde bulunmuştur?**

A) Nevşehir B) Adana C) Sivas
D) Mardin E) Malatya

8. **Tabiat Kaynaklarını Koruma Avrupa Komitesi tarafından A sınıfı diploma ile ödüllendirilen tek milli parkımız aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Altındere Vadisi Millî Parkı
B) Ilgaz Dağı Millî Parkı
C) Aladağlar Millî Parkı
D) Kaçkar Dağları Millî Parkı
E) Kuşcenneti Millî Parkı

9. **Aşağıdaki verilen illerden hangisi hem DOKAP hem de YHGP projeleri kapsamında yer alan illerdendir?**

A) Samsun B) Giresun C) Rize
D) Zonguldak E) Sinop

10. **ABD'de doktora çalışmalarını yapan bir Türk bilim insanı tarafından 2017 yılında keşfedilen ve keşfi gerçekleştirdiği için Türk bilim insanının isminin verildiği galaksi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Burçin B) Gülçin C) Meriç
D) Merve E) Burak

11. **Geçtiğimiz yıllarda (2015) keşfedilen ve güneş sistemi dışında Dünyaya en çok benzeyen gezegen olarak nitelendirilen gezegenin adı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mars B) Kepler
C) Gliese D) Alpha Centauri
E) Gray X

12. **Konya Ovası Projesi'nin ikinci ayağı olarak ta tanımlanabilecek olan ve bu projeyi tamamlayıcı niteliği bulunan. Amacı Konya ovasının taban su seviyesini korumak olan projemiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bağbaşı Barajı Projesi
B) Göksu Deltası Projesi
C) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi
D) Mavi Tünel Projesi
E) Kızılırmak Deltası Projesi

13. **Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi'nin alt projesi niteliğindedir. Samsun, Ordu, Giresun, Gümüşhane, Bayburt, Trabzon, Rize ve Artvin olmak üzere 8 ilin önemli yaylalarını ve turizm merkezlerini birbirine bağlayan, bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin belirlenen güzergâh boyunca güvenli konforlu bir şekilde seyahat etmesine imkân veren turizm projemiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yeşil Yol Projesi
B) Mavi Tünel Projesi
C) Yayla Yolu Projesi
D) Kızılırmak Deltası Projesi
E) Yaylacılık Projesi

1. Bölgesel kalkınma projeleri kendi halkın için kendi ülken için yapılır. Temel amaç geri kalmış bölgeleri gelişmiş bölgelerin refah düzeyine yaklaştırmaktır. Hal böyleyken bu projelerin amacı yabancı sermayeye öncelik vermek olmaz

CEVAP C

2. Konya Ovası Projesine ilk dahil olan illerimiz Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray'dır daha sonradan bu projeye Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale'de dahil edilmiştir.

CEVAP B

3. GAP'tan önce Güneydoğu Anadolu Bölgemizde D şıkkı hariç tam tersi olaylar yaşanmaktaydı. Yani diğer şıklarda verilenler GAP'tan önce değil GAP'tan sonra yaşanmaya başlandı. GAP'tan önce ise sulama sorunları olduğu için genelde kuru tarım yöntemi kullanılmaktaydı.

CEVAP D

4. İzmir/Seferihisar sakin şehir unvanını alan ilk merkezimizdir.

CEVAP E

5. Bahsi geçen sözleşme Ramsar sözleşmesidir. Bu bölümde daha çok güncelde çıkabilecek konulara değindik. Ramsar sözleşmesinin ne olduğu zaten sorunun öncülünde yazıyor.

CEVAP B

6. İlk milli parkımız Yozgat Çamlığı Millî Parkıdır.

CEVAP A

7. Özelliği verilen ilimiz Nevşehir'dir. Bu soruyu bu yıl bekliyorum. O yüzden sakın unutmayın.

CEVAP A

8. A sınıfı diploma ile ödüllendirilen tek milli parkımız Kuşcenneti Millî Parkıdır.

CEVAP E

9. YHGP kapsamındaki tüm iller (Samsun, Amasya, Çorum, Tokat) aynı zamanda DOKAP'a dahildir.

CEVAP A

10. Özelliklerini verdiğim galaksi Burcin's Galaxy (Burçin'in Galaksisi). Galaksiyi keşfeden Türk Bilim İnsanı Burçin Mutlu Pakdil'dir.

CEVAP A

11. Güneş sistemi içerisinde Dünyaya en çok benzeyeni sorarsa Mars derdik. Ama soruda güneş sistemi dışında demiş dikkat et.

CEVAP B

12. Konya Ovası Projesinin tamamlayıcı niteliğinde olan projemiz Mavi Tünel Projesidir. Bu proje ile Konya ovasındaki yer altı suyunun korunması amaçlanmaktadır. Bu amaçla su Mavi Tünel vasıtasıyla Göksu Nehrinden Bağbaşı Barajına taşınmaktadır. Kısaca Konya Ovasındaki yer altı suyunun korunması için su Göksu Nehrinden taşınmaktadır.

CEVAP D

13. Bahsi geçen projemiz yeşil yol projesidir. Bu projeyle bahsi geçen illerimizdeki yaylalar yaya yoluyla birbirine bağlanacak. Bitmesini dört gözle beklediğim projedir. Hemen atacağım kendimi yayla yollarına.

CEVAP A

YEDİKLİM

1. Atmosferi bulunmadığı için yüzeyi Ay yüzeyi gibi krater çukurlarıyla kaplı olan yani yüzeyi ay yüzeyine <u>en çok</u> benzeyen güneş sistemi içerisindeki gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Jüpiter B) Merkür C) Mars
D) Neptün E) Satürn

2. Çılgın proje olarak tanımlanan ve İstanbul Boğazına alternatif olarak ortaya çıkan proje aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avrasya Projesi
B) Mavi Tünel Projesi
C) Marmaray Projesi
D) Kanal İstanbul Projesi
E) Mavi Akım Projesi

3. Kıyı uzunluğu <u>en fazla</u> olan ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Muğla B) İzmir C) İstanbul
D) Mersin E) Adana

4. Dünyanın <u>en büyük</u> su altı peribacaları (mikrobiyolitler) aşağıdaki göllerimizden hangisinde bulunmaktadır?

A) Van Gölü B) Tuz Gölü
C) Eğirdir Gölü D) Manyas Gölü
E) Marmara Gölü

5. Rusya'dan yola çıkarak Karadeniz'in tabanından geçtikten sonra Samsun'dan ülkemize ulaşan ve buradan Ankara ilimize kadar gelen doğal gaz boru hattı hangisidir?

A) Bakü-Tiflis-Ceyhan
B) Mavi Akım
C) Türk Akımı
D) TANAP
E) Avrupa Boru Hattı

6. Rusya'dan yola çıkarak Karadeniz'in altından geçerek Trakya'dan ülkemize ulaşan buradan ise Avrupa'ya geçecek olan doğal gaz boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakü-Tiflis-Ceyhan
B) Mavi Akım
C) Türk Akım
D) TANAP
E) Avrupa Boru Hattı

YEDİKLİM

7. **Azerbaycan doğal gazının ülkemizden geçerek Avrupa ülkelerine satılmasını sağlayacak olan doğal gaz boru hattı hangisidir?**

A) Bakü-Tiflis-Ceyhan
B) Mavi Akım
C) Türk Akımı
D) TANAP
E) Avrupa Boru Hattı

8. En çevreci projemizdir.

Bu proje ile Yeşil Irmak havzasındaki erozyonun şiddeti azaltılmak istenmektedir.

Yukarıda özellikleri verilen sosyal kalkınma projesi hangisidir?

A) DOKAP B) YHGP C) DAP
D) GAP E) KOP

9. Temel amacı Doğu Karadeniz'de turizmi canlandırmaktır.

Bu amaçla öncelikle bölgede ulaşım olanakları geliştirilmeye çalışılmaktadır

Yeni Zigana ve Ovit tünelleri, OR-Gİ havalimanları bu proje kapsamında yapılmıştır

Yukarıda bahsi geçen sosyal kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) DOKAP B) YHGP C) DAP
D) GAP E) KOP

10. Halkalı gezegen olarak bilinmektedir ve Jüpiter'den sonraki en büyük gezegendir.

Yukarıda özellikleri verilen gezegenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Merkür B) Venüs C) Mars
D) Satürn E) Uranüs

GÜNCEL PDF
2026

11. Güneş sistemi içerisinde saat yönünde dönen tek gezegendir

Güneşe en yakın gezegen olmamasına rağmen yoğun bir atmosfer tabakası olduğu için en sıcak gezegenimizdir.

Yukarıda özellikleri verilen gezegenimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Merkür B) Venüs C) Jüpiter
D) Mars E) Uranüs

1. Özellikleri verilen gezegenimiz Merkür'dür. Gezegenlerden genel kültür kısmında soru geliyor. Biliyorsundur sanırım. Hani bunları neden soruyor acaba diye düşünme.

CEVAP B

2. Bahsi geçen projemiz Kanal İstanbul Projesidir.

CEVAP D

3. Muğla kıyılarında girinti çıkıntı çok fazla olduğunda kıyı uzunluğu en fazla olan ilimiz Muğla'dır.

CEVAP A

4. Maden sularının üst üste birikmesi sonucu oluşmuş dünyanın en büyük su altı peribacaları namı diğer mikrobiyolitleri Van Gölündedir.

CEVAP A

5. Bahsi geçen boru hattı Mavi Akımdır.

CEVAP B

6. Bahsi geçen boru hattı Türk Akımıdır.

CEVAP C

7. Bahsi geçen boru hattı TANAP

CEVAP D

8. Öncüllerde verilen proje Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesidir yani YHGP

CEVAP B

9. Bahsi geçen proje DOKAP yani Doğu Karadeniz Kalkına Projesidir. Cevapları kısa kısa veriyorum çünkü özelliklerini iyi öğren diye zaten öncüllerde vermişim.

CEVAP A

10. Özellikleri verilen gezegenimiz Satürn'dür.

CEVAP D

11. Özellikleri verilen gezegenimiz Venüs'tür. Lütfen bu özellikleri unutma soru olarak özellikle genel kültür kısmında karşına çıkabilir.

CEVAP B

YEDİKLİM